C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\M\May Karel\May Karel - Čierný Mustang.pdb

PDB Name: Karl May - Cierny Mustang (sk)
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.4.2007
Modification Date: 13.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Karl May
Čierny Mustang

Tábor v Jedlovom lese

Prudká víchrica ohýbala vrcholce jedlí a šľahala ich hustými prúdmi dažďa. Po obrovských kmeňoch stekali na prst hrubé pramienky vody, ktoré sa na zemi spájali v jarčeky, tie splývali v potôčiky a preskakovali potom v nespočetných vodopádoch zo skaly na skalu, aby sa na dne úzkej úžľabiny vliali do spenenej riavy. Bola to príšerná noc! Takmer každú minútu hrozivo zaburácal hrom. Vzápätí, keď zahrmelo, mihali sa oblohou prenikavo jasné blesky. Lialo sa ani z krhly, takže nebolo vidno ďalej ako na päť krokov.
Besná búrka bičovala les a skaliská na horskom hrebeni a úbočiach, jej sila však nesiahala do hlbokej doliny s mohutnými jedlami, ktoré stáli nehybne v nočnej temnote. No ani tu nebolo ticho. Voda, prudko sa valiaca medzi brehmi, zúrivo hučala a plieskala, takže len neobyčajne bystrý sluch mohol tu zachytiť dupot konských kopýt. Po brehu v smere prúdu uháňali dvaja jazdci. Nebolo ich ešte vidieť.
Keby ich niekto stretol vo dne, určite by sa na nich zahľadel s údivom. Jazdci mali nielen neobyčajné oblečenie a výzbroj, ale aj postavy. Boli dlhí až hrôza. Desiatky rokov by ste museli blúdiť po celej zemeguli, kým by ste našli dvoch takýchto dlhých, vy civených mužov.
Jeden mal vlasy žlté ako žemľa, hlavu v porovnaní s telom až smiešne malú. Na tvári medzi dvoma dobromyseľne žmurkajúcimi myšími očkami sedel tupý, dohora vyhrnutý nos. Bol taký malý, že by sa bol skôr hodil na tvár štvorročného chlapca ako k týmto širokým ústam, ktoré sa ťahali od ucha k uchu. Nemal bradu preto, lebo ešte nezarastal. Po jeho tvári, hladkej ako tvár ženy, sa britva zatiaľ nekĺzala. Mal oblečený kožený kabát, voľne splývajúci z úzkych pliec ako krátky pláštik, a tesné kožené nohavice, priliehajúce k tenkým bocianím nohám. Na nohách mal čižmy s krátkymi sárami, na hlave slamený klobúk so smutne ovisnutou strieškou. Dažďová voda, čo sa na nej zachytila, crčala na všetky strany v tenkých prúdoch. Na chrbte sa mu hompáľala dvojhlavňová puška, obrátená ústím dolu.
Kôň, na ktorom sedel, bol mocný, široký a iste videl preletieť nad Divokým západom najmenej pätnásť jarí. Vyzeral však, akoby chcel prežiť v bujnom zdraví ďalších pätnásť rokov.
Druhý jazdec bol čiernovlasý. Na hlave mu sedela prastará kožušinová čiapka. Na podlhovastej úzkej tvári mal takisto veľmi široké ústa, nos a tenučké fúzy, ktoré sa mohli za ušami zaviazať. Postavou vysokou dobré dva metre sa odlišoval od prvého jazdca. Do pása bol veľmi štíhly, ale od
pása náramne široký, pretože mal oblečenú dlhú, priliehavú plstenú kazajku, ktorá mu sedela ako uliata, a veľmi široké nohavice, takže sa mu na nich vytvárali početné záhyby. Aj on mal čižmy s krátkymi sárami a na chrbte dvojhlavňovú pušku. Samozrejme, obaja jazdci boli ozbrojení ešte nožom a revolverom. Kôň, na ktorom sedel druhý jazdec, bol spoľahlivý mustang. Narodeniny oslavoval aspoň pätnásťkrát, takisto ako prvý kôň.
Cesta ani lejak nerobili jazdcom starosti. Hľadanie najschodnejšej cesty ponechali na bystré a skúsené kone. A lejak ich netrápil. Hlbšie než na kožu sa im nedostane. Ani z vody, čo im tiekla do čižiem, si nič nerobili. Veď mohla zase voľne odtekať, v podošvách mali dier nadostač.
Hoci neprestajne hrmelo a blýskalo sa, mužovia, klusajúci po podomletom, rozrýpanom brehu, rozprávali sa tak pokojne, akoby za jasného slnečného dňa išli po rovnej prérii. No človek, čo by ich videl, by hneď zbadal, že i v polotme sa navzájom bedlivo pozorujú. Nie div, spoznali sa len pred hodinou a na Divokom západe každý, keď sa stretne s neznámym mužom, je spočiatku nedôverčivý. Stretli sa večer, pred búrkou, vyššie pri rieke. Vysvitlo, že sa ešte dnes chcú dostať na miesto zvané Tábor v jedľovom lese, a tak sa, samozrejme, vydali na cestu spoločne.
Ani im na um neprišlo, aby sa vypytovali na meno alebo osobné veci. Doteraz sa rozprávali len tak o všetkom možnom, čo sa nijako netýkalo ich osobných záujmov. Zrazu blesk za bleskom začal križovať oblohu a osvetľovať úzku dolinu. Hromy takmer ani neprestávali dunieť! Tu plavovlasý jazdec s tupým nosom poznamenal: "Bless my soul! To je ale búrka! Celkom ako u nás doma, u Timpeovcov-dedičov."
Druhý jazdec pri týchto slovách mimovoľne zastavil koňa a naširoko otvoril ústa. Asi sa chcel dačo spýtať. No rozmyslel si to, nepovedal nič a popchol koňa. Spomenul si, že na Divokom západe nesmie byť človek ani chvíľu neopatrný.
Pokračovali v rozhovore, pravda, dosť úsečné, ale za týchto okolností to inak nešlo. Uplynula štvrťhodina. Potom druhá. Rieka sa naraz prudko skrútila a podomieľala breh. Kôň plavovlasého jazdca už nestihol odbočiť a pôda pod prednými nohami sa mu preborila. Na šťastie nezapadol hlboko. Jazdec sa naklonil dozadu, bodol ostrohami koňa,

ktorý si predné nohy vytrhol z hliny a smelým skokom sa postavil na pevnú zem.
"Good God!" zvolal jazdec. "Poriadne som zmokol, už sa nemusím ani kúpať. Skoro ako vtedy u Timpeovcov-dedičov."
Rýchlo odklusal ďalej od brehu a popohnal koňa. Jeho druh ho mlčky nasledoval a po hodnej chvíli sa spýtal: "U Timpeovcov-dedičov? Kto sú to tí dedičia Timpeovci, sir?"
"Neviete?" znela odpoveď.
"Nie."
"Hm! To je veru divné. Všetci moji známi a priatelia to vedia."
"Zabúdate, že sme sa po prvý raz videli iba pred hodinou."
"Ach, naozaj. Potom, pravdaže, nemôžete vedieť, kto sú Timpeovci. No možno sa to dozviete."
"Možno?"
"Áno."
"Kedy?"
"Až budeme dlhšie spolu."
"Lenže, sir, chcel by som sa to dozvedieť hneď teraz."
"Teraz? Prečo?"
"Lebo som Timpe."
"Čo? Čože? Vy ste Timpe? Voláte sa Timpe?"
"Áno."
"Naozaj? Je to pravda?"
"Prečo nie? Nebudem si predsa privlastňovať meno, ktoré mi nepatrí."
"Wonderful! Už dlhé roky všade hľadám rod Timpeovcov, prešiel som Západ i Východ, chodím horami-dolami, vo dne i v noci, za slnečného jasu i v daždi, a keď som už strácal všetku nádej, že ho vypátram, tu v tomto lejaku ide si jeden z Timpeovcov po mojom boku a takmer sa nechal utopiť v rozvodnenej rieke skôr, ako by mi prezradil, kto vlastne je."
"Vy ma hľadáte?" začudovane sa spýtal druhý jazdec.
"Áno, áno a tretí raz áno."
"A prečo?"
"No kvôli dedičstvu predsa! Prečo by som vás hľadal?"
"Dedičstvu? Hm! A kto vlastne ste, sir?"
"Aj ja som Timpe."
"Aj vy? A odkiaľ?"
"Spoza mora."
"Z Nemecka?"
"Pravdaže! To je predsa samozrejmé! Alebo by azda nejaký Timpe mohol pochádzať aj odinakiaľ?"
"Prečo nie? Ja som sa napríklad narodil tu v Spojených štátoch."
"Ale rodičia boli Nemci."
"Otec bol Nemec."
"Teda viete aj po nemecky?"
"Áno."
"Hovorte teda po nemecky, ako vám zobák narástol, lebo pred vami je Nemec."
"No, sir, len pomaly, pomaly! Nevedel som predsa, že ste Nemec."
"Ale teraz to viete. Som Nemec a k tomu ešte Timpe. bol by som rád, keby ste sa so mnou zhovárali po nemecky."
"Kde ste sa narodili?"
"V Hofe, v Bavorsku."
"Nuž tak nemáme nič spoločného, lebo ja pochádzam z Plauenu vo Voigtlande."
"Oho! Že nemáme nič spoločného? Môj otec pochádza z Plauenu a stadiaľ sa presťahoval do Hofu."
Čiernovlasý jazdec zrazu zastavil koňa. Hrom prudko zarachotil, dážď náhle prestal, vietor roztrhal mraky a medzi nimi sa opäť ukázala jasná, hviezdnatá obloha, takže si mužovia mohli vidieť do tvárí.
"Presťahoval sa z Plauenu do Hofu?" spýtal sa. "Tak je to nielen možné, ale veľmi pravdepodobné, že sme príbuzní. Meno Timpe je dosť neobyčajné a nevyskytuje sa tak často. Timpeovcov nie sú státisíce ako Müllerovcov, Schmidtovcov, Schulzov a iných. Čím bol váš otec?"
"Puškárom, a aj ja som sa vyučil tomu remeslu."
"To súhlasí, súhlasí. To je ale náhoda, aká sa zriedkakedy stáva! No nezdržujme sa! Búrka sa môže vrátiť a máme pred sebou ťažký a neschodný úsek doliny. Využime, že sa počasie trochu umúdrilo. Až sa dostaneme pod strechu, môžeme sa do vôle porozprávať. Poďme teda, sir, alebo bratranec" cousin, ak sa vám tak lepšie páči.
"Aký cousin? Prečo nie bratranec? To je po našom, a tak je to správne. Poďme teda!"
Klusali ďalej. Dolina sa čoskoro natoľko zúžila, že medzi riekou a takmer zvislou skalnou stenou bolo veľmi málo miesta. Tráva akoby tu ani nerástla, len samé kríky, a tých bolo tak veľa, že kone sa medzi nimi horko-ťažko predierali. Keby búrka nebola utíchla a keby sa nebolo vyjasnilo, jazdci by veru tadiaľto neboli prešli.
Kríky a húšťava sa ťahali doďaleka. Potom sa dolina rozšírila. No po polhodine opäť prešla do úzkej nedlhej úžľabiny a zakrátko vyústila do širokej kotliny, nazvanej Tábor v jedľovom lese. Toto miesto bolo naozaj akoby stvorené na táborenie a nerástlo tu nič iné, iba obrovské jedle týčiace sa do závratnej výšky.
V takmer pravouhlom smere sa tu križovali dve doliny: dolina, cez ktorú tiekla rieka, ňou prišli sem obaja Timpeovci, a druhá priečna, dosť
široká. V nej stavali železničnú trať, ktorá mala viesť do hôr. Len čo jazdci vyšli z úžľabiny, spozorovali aj v tme, že je tu

naozaj tábor.
Váľalo sa tu veľké množstvo obrovských zoťatých stromov. Z hrubých konárov robili podvaly; silné kmene rozrezávali na dosky. Triesky, kôra, hobliny a tenké konáre poskytovali ohromnú zásobu paliva. Most cez rieku bol takmer hotový. Neďaleko rieky stála píla, kde sa spracovávalo drevo. Ďalej sa ceril čierny otvor kameňolomu, z ktorého vozili balvany na stavbu železničného násypu. Vľavo sa ťahali viaceré zruby z brvien a dosák, podobné šopám. Slúžili za príbytky ľuďom i ako dielne a skladištia.
Jedna z týchto búd, ktorým tu vraveli „shops", bola zvlášť dlhá a široká. Štyri komíny vyčnievajúce nad šindľovou strechou a dlhý rad osvetlených oblokov dokazovali, že shop slúži za príbytok robotníkom, pracujúcim v tábore. Preto obaja jazdci zamierili rovno k tomuto stavisku.
Už z diaľky začuli hluk a vravu, z čoho usudzovali, že tam bude veľa ľudí, a keď prišli bližšie, zacítili aj pach liehovín, ktorý bol každým krokom silnejší. Jazdci zosadli a kone priviazali ku kolíkom, ktoré pravdepodobne iba na tento účel zatĺkli do zeme neďaleko dverí. Práve sa chystali vojsť, keď z budovy vychádzal akýsi muž. No vo dverách sa obrátil a zavolal do miestnosti: "Výpomocný vlak musí prísť už každú chvíľu. Vypravím ho a hneď sa vrátim. Možno privezie noviny alebo sa dozvieme dajaké čerstvé správy."
Vtom muž zbadal prichádzajúcich cudzincov, ustúpil a pozoroval ich v záplave svetla, čo vychádzalo z miestnosti cez otvorené dvere.
"Good evening, sir," pozdravil ho plavovlasý Timpe. "Premokli sme do nitky. Nenašlo by sa tu dajaké miesto, kde by sme sa mohli osušiť?"
"Ale áno," odvetil muž. "Miesta je tu viac než dosť, môžete sa osušiť i pohodlne vyspať. Pravda, ak len nepatríte k ľuďom, ktorých každý poriadny človek nechá predo dvermi."
"Buďte bez starosti, sir. Sme statoční zálesáci, gentlemani, ktorí vám neurobia nijakú škodu. Za všetko, čo dostaneme, dobre zaplatíme."
"No, ak sa vaša statočnosť vyrovná vašej výške, tak ste najväčší gentlemani pod slnkom. Vojdite teda vľavo do tej menšej miestnosti a povedzte shopmanovi, že inžinier, to ako ja, vám dovolil tu ostať. O chvíľu sa uvidíme."
Odišiel a Timpeovci prekročili prah.
Vnútri mala búda iba jednu obrovskú miestnosť, no vľavo bol drevenou stenou, vysokou len asi do výšky muža, oddelený menší priestor. Stálo tu veľa stolov a lavíc z obyčajných nahrubo otesaných dosák pribitých na koloch, vrazených do zeme. Pozdĺž stien bolo množstvo spoločných lôžok
vystlaných senom. Štyri krby, v ktorých blčali vysoké plamene, ohrievali a zároveň osvecovali celú miestnosť. Nesvietila tu ani jediná lampa alebo sviečka. Pri mihotavých plameňoch sa zdalo, akoby sa osoby i predmety premenili na húf strašidiel, natriasajúcich sa v príšernom tanci.
Pri stoloch a na lôžkach sedelo zo dvesto železničných robotníkov, boli malej postavy, žltej pleti a mali dlhé vrkoče. Mali šikmé oči a vystupujúce lícne kosti. Udivenými pohľadmi si všetci obzerali prichádzajúcich dlháňov.
"Sami Číňania," poznamenal čiernovlasý Timpe. "To sme si hneď mohli myslieť. Najlacnejšie pracovné sily."
Aj v menšej miestnosti za drevenou stenou stálo niekoľko stolov z hrubých dosák, pri ktorých však sedeli iba robotníci bielej pleti. Všetci fajčili a popíjali. Boli to drsní chlapi, zvyknutí na búrky v prírode i v živote. Mnohí mali za sebou rôzne dobrodružstvá a prišli sem akiste preto, že sa na civilizovanom Východe nesmeli ani ukázať spravodlivosti na oči. Len čo zazreli oboch príchodzích, ich hlasná vrava stíchla. Začudovane ich sledovali až k pultu, za ktorým pri fľašiach a pohároch stál shopman opretý o stenu.
"Rail-roaders?" spýtal sa a kývnutím hlavy odvetil na pozdrav.
"Nie, sir," odpovedal plavovlasý Timpe. "Nechceme brať chlieb tu prítomným gentlemanom. Sme zálesáci a hľadáme teplý krb, aby sme sa mohli osušiť. Inžinier nás poslal k vám."
"Môžete zaplatiť?" spýtal sa shopman a prenikavým pohľadom si premeral ich vysoké postavy.
"Pravdaže."
"Tak dostanete všetko, čo potrebujete, dokonca aj mäkučké oddelené lôžka tu za debnami a sudmi. Sadnite si ku krbu za tamten stôl! Tam je veľmi teplo. Druhý stôl je vyhradený pre úradníkov a vyšších gentlemanov."
"Well! Teda nás pokladáte za nižších gentlemanov? To by som veru nečakal, veď už vyšší ani nemôžeme byť. Ale to nič. Prineste nám poháre, horúcu vodu, cukor a rum! Musíme sa zohriať znútra."
Timpeovci si sadli za stôl, na ktorý ukázal shopman. Stôl stál blízko krbu, bolo tu veľmi teplo, a tak im odev rýchle schol. Keď dostali rum, cukor a horúcu vodu, urobili si grog. Bieli robotníci počuli, že sa nemusia obávať konkurencie v práci, nuž sa upokojili a pokračovali v hlasnej vrave.
Pri stole vyhradenom úradníkom a vyšším gentlemanom sedel jediný muž, mladý, hádam ani nie tridsaťročný. Bol síce oblečený ako bieli lovci, ale podľa tváre a farby pleti sa dalo ľahko vybadať, že to nie je čistokrvný beloch. Bol to mestic, miešanec bieleho a červeného plemena. Teda jeden z
mnohých, čo síce dedia telesné prednosti dvoch plemien, ale zároveň aj ich chyby a neresti. Dalo sa vytušiť, že jeho svaly sú mocné a pružné ako svaly jaguára. V črtách tváre sa mu odzrkadľovala inteligencia, ale výraz čiernych očí, skrytých za dlhými riasami, pripomínal pohľad divej mačky, striehnucej na korisť. Zdalo sa, že mestic si ich ani nevšíma, no občas na nich potajomky pátravo pozrel a ustavične nakláňal nabok hlavu, aby počul, o čom sa rozprávajú. Iste mal dôvod vyzvedieť sa, prečo prišli do týchto končín a či sa tu zdržia, alebo či pôjdu ďalej. Veľmi ho však mrzelo, že nerozumel ani jedinému ich slovu, lebo sa rozprávali cudzou rečou. Hovorili totiž po nemecky.
Keď si Timpeovci pripravili grog, štrngli si a vypili do dna. Čiernovlasý, len čo položil pohár na stôl, riekol: "Tak. Vypili sme si na stretnutie. A teraz poďme k veci! Vy ste teda puškár, ako bol váš otec. Z toho sa dá usudzovať" to len tak mimochodom "že ste aj dobrým strelcom. Predpokladajme, že sme naozaj príbuzní; no poviem vám úprimne: stále neviem, či sa k vám môžem správať ako k príbuznému."

"Prečo nie?"
"No ... kvôli dedičstvu."
"Ako to?"
"Pretože ma oň ošmekli."
"Veď aj mňa!"
"Naozaj? Ani vy ste nič nedostali?"
"Ani fenig, ani deravý groš."
"Ale veď Timpeovci v Európe zdedili veľ ké bohatstvo."
"Áno, Timpeovci v Plauene, lenže nie ja, hoci som taký istý Timpe ako oni."
"Dovoľte mi, aby som vyskúšal, či ste naozaj pravý Timpe, ako udávate. Ako sa voláte plným menom?"
"Kazimír Obadja Timpe."
"Ako sa volal plným menom váš otec?"
"Rehabeam Zachariáš Timpe."
"Koľko bratov mal váš otec?"
"Štyroch. Teda s otcom boli piati súrodenci. Traja mladší sa vysťahovali do Ameriky. Dúfali, že tu rýchlo zbohatnú, lebo v Amerike treba mnoho pušiek. Všetci traja boli totiž puškármi."
"A ako sa volal brat vášho otca, ktorý ostal v Plauene?"
"Johannes Daniel. Umrel a zanechal po sebe dvoch synov. Jeden sa volal Peter Michal a druhý Marek Absolón. Tí dvaja zdedili stotisíc dolárov, ktoré im poslali z mesta Fayette v Alabame."
"Súhlasí. Úplne súhlasí! Vidím, že všetko poznáte, a ste teda naozaj môj bratranec."
"Och, to môžem dokázať ešte presvedčivejšie. Osobné doklady mám pri sebe. Opatrujem ich na srdci. Môžem ich hneď..."
"Teraz nie, teraz nie, hádam neskôr," skočil mu do reči bratranec. -Verím vám. Iste viete aj to, prečo piati bratia a ich synovia majú také biblické mená?
"Áno. Bol to starý zvyk v rodine a nikto ho nechcel porušiť."
"Správne. A tento zvyk sa mohol ľahšie dodržať v Spojených štátoch, lebo Američania také mená obľubujú. Môj otec bol najstarší z troch bratov, čo sa sem vysťahovali. Volal sa Dávid Makabejec a býval v New Yorku. Ja sa volám Hazael Benjamín. Dvaja otcovi mladší bratia išli za šťastím ďalej a napokon sa usadili v meste Fayette v štáte Alabama. Najmladší sa volal Jozef Habakuk. Zomrel bezdetný a zanechal po sebe veľké dedičstvo. Prostredný z týchto troch bratov, Američanov, sa volal Tobiáš Holofernes a umrel v tom istom meste. Jeho jediný syn, Nahum Samuel, to je ten podvodník, čo zavinil všetko zlo."
"Ako to?"
"Nechápete? Ani sa mi nesnívalo, že okrem našej rodiny žijú v Amerike ešte aj iní Timpeovci. Spočiatku si otec písal s oboma bratmi vo Fayette, ale postupne listy chodili stále redšie, až napokon úplne prestali. A napokon brat-nebrat, úplne na seba zabudli. New York a Fayette sú ďaleko, a nie div, že i brat na brata zabudne. Po otcovej smrti som prevzal živnosť a ťažko, biedne som sa pretĺkal. Raz som v Hobokene stretol istého krajana, Nemca. Vysťahoval sa z Plauenu vo Voigtlande. Prirodzene, vypytoval som sa na tamojších príbuzných a s úžasom som sa dozvedel, že od strýka Habakuka vo Fayette zdedili čistých stotisíc dolárov. Myslel som si, že ma na mieste porazí. Rozhodol som sa uchádzať i ja o svoj podiel. Písal som do Fayette list za listom, poslal som ich rozhodne vyše desať, ale odpoveď som nedostal. Predal som teda svojich päť slivák a vydal som sa osobne na ďalekú cestu do Fayette."
"Múdro ste urobili, milý bratranec, veľmi múdro. No a výsledok?"
"Vôbec nijaký, lebo vtáčik zatiaľ uletel."
"Aký vtáčik?"
"Ako sa môžete tak spytovať? Veď ste sa mohli už dovtípiť. Vo Fayette si ľudia mysleli, že Jozef Habakuk zanechal iba skromný majetok. Nik netušil, aký je boháč. Asi mu vrodené lakomstvo nedovoľovalo vystatovať sa bohatstvom. Jeho brat Tobiáš Holofernes umrel prv ako on vo veľkej chudobe. Vtedy si Jozef Habakuk vzal do obchodu Tobiášovho" syna Nahuma Samuela, teda svojho synovca. A to je ten podvodník. Stotisíc dolárov musel však poslať do Plauenu, tomu sa nemohol vyhnúť, ale s ostatnými dolármi ušiel. Vzal so sebou aj tých stotisíc dolárov, čo patrili mne.
"A pravdepodobne aj tých stotisíc dolárov, čo patrili zase mne."
"Isteže, iste."
"Podliak! Môj otec sa vysťahoval z Plauenu preto, lebo sa neznášal s bratom, ktorý mu v živnosti konkuroval a odvádzal zákazníkov. Hoci žili ďaleko od seba, nepriateľstvo medzi nimi stále rástlo, takže napokon nechcel brat o bratovi ani počuť. Potom otec umrel a jeho brat v Plauene tiež. Neskôr mi jeho synovia napísali, že po strýkovi Jozefovi Habakukovi z Ameriky zdedili stotisíc dolárov. Hneď som odcestoval do Plauenu dozvedieť sa podrobnosti. Pravda, tam sa žilo na vysokej nohe! Obom bratrancom tam ani nehovorili inak len Timpeovci-dedičia. Zanechali puškárske remeslo a žili si ani grófi. Privítali ma veľmi srdečne a musel som u nich ostať niekoľko týždňov. O starom nepriateľstve medzi našimi otcami sa ani slovkom nezmienili, no nedozvedel som sa nič podrobnejšie ani o strýkovi Jozefovi Habakukovi, ani o dedičstve. Bratranci mi dovolili, aby som sa aj ja trochu ohrial na výslní ich slávy a blahobytu, ale zdalo sa, že mi neprajú, aby som dostal svoj podiel. Rozhodol som sa teda hneď na to isté, čo ste urobili vy. Predal som dielňu, odišiel som do Ameriky a, prirodzene, z New Yorku som sa pustil rovno do Fayette."
"Teda aj vy ste tam išli? No a ako ste pochodili?"
"Celkom ako vy, len s tým rozdielom, že sa mi aj vysmiali. Ľudia mi povedali, že Timpeovci, čo tam žili, nikdy neboli bohatí."
"Nezmysel. Vedeli ste po anglicky?"

"Nie."
"No vidíte. Keď ľudia zbadali, že ste Nemec, vodili vás za nos. No a čo ste urobili potom?"
"Vybral som sa do St. Louis. Chcel som vstúpiť do služby u Mr. Henryho, preslávenéhо vynálezcu dvadsaťpäťnásobnej opakovačky, aby som sa uňho dačo podučil. No keď som dorazil do mesta Napoleon, medzi riekami Arkansas a Mississippi, zoznámil som sa s niekoľkými zálesákmi, tí sa nášmu stretnutiu nesmierne tešili, lebo potrebovali puškára. Nechceli ma pustiť a prehovorili ma, aby som sa s nimi vybral do Skalistých hôr. Nuž tak som sa stal zálesákom."
"A ste spokojný so zmenou povolania?"
"Áno. Pravda, bolo by mi milšie, keby som bol dostal stotisíc dolárov a mohol žiť na vysokej nohe ako Timpeovci-dedičia."
"Hm! To sa ešte môže stať."
"Ťažko. Neskôr mi tiež prišlo na um, že starý Jozef Habakuk Timpe predsa len bol bohatý a že jeho synovec Nahum Samuel Timpe zdúchol aj s peniazmi. Pátral som po ňom dlhé roky, ale ako som vám už povedal, márne."
"Aj ja som po ňom márne pátral, ale iba donedávna to bolo márne. Prišiel som mu totiž na stopu!"
"Na sto-sto-pu? Na-na-ozaj...?" vyjachtal Kazimír a tak prudko vyskočil, že sa všetci prítomní začudovane naňho pozreli.
"Len ticho, pokojne!" napomínal ho Hazael. "Načo sa rozčuľovať? Od dôveryhodného človeka som počul, že v Santa Fé žije muž, volá sa Nahum Samuel Timpe a kedysi bol puškárom, no teraz je veľkým boháčom."
"Hore, v Santa Fé? Musíme sa ta vybrať obidvaja čo najskôr, hneď!"
"Samozrejme, bratranec. Veď aj ja len čo som sa to dozvedel, hneď som si zaumienil, že sa ta vyberiem a vyžmýkam z toho oplana svoj podiel aj s úrokmi. Uvedomil som si, že to pôjde ťažko, veľmi ťažko, a preto sa teším, že som sa stretol s vami. Keď budú žmýkať dvaja, skôr sa im to podarí. Budeme postupovať veľmi rázne, takže sa od strachu k hanebnému činu prizná a peniaze nám vyplatí. Sme predsa zálesáci, a tak mu môžeme pohroziť zákonom prérie. No nie?"
"Pravdaže, samozrejme, pravdaže!" horlivo prisviedčal Kazimír. "Aké šťastie, drahý baranček. .. ech, chcel som povedať drahý bratranček. Už sa mi motá jazyk od toho grogu. Aké šťastie, že som vás stretol. Ale prečo hovorím vás? Prečo nie teba! Nie je to hlúpe, drahý bar... ech, vlastne bratranec, že si vykáme, veď sme blízki príbuzní a druhovia v spoločnom nešťastí?"
"Veru aj mne sa to zdá hlúpe."
"Teda stisnime si ruky a potykajme si!"
"Pravdaže. Tu je moja ruka! Nalejme si a pripime si na potykanie, na dobré zdravie a na úspech nášho podujatia! Tak, štrngnime si!"
"Na zdravíčko, bratranček. Alebo lepšie, na zdravíčko, milý Hazael."
"Na zdravíčko! Ale prečo mi vraviš Hazael? Vieš, že v Amerike sa všetko vybavuje čo najrýchlejšie a najkratšie, veď čas sú peniaze, a tak sa tu aj mená skracujú "Jim, Tim, Ben, Bob. Načo vyslovovať všetky slabiky, keď stačí jedna? Môj otec mi miesto Hazael vravel Hazi alebo Haz a zvykol som si na to. Aj ty ma tak volaj!""
"Haz? Hm! Potom by si aj ty mňa musel miesto Kazimír nazývať Kazi alebo Kaz."
"Prečo nie?"
"A neznie to trochu hlúpo? Kaz? Veď ja nechcem nič pokaziť, chcem len svojich stotisíc dolárov."
"Hlúpo? Nezmysel! Celkom to lahodí môjmu sluchu. Páči sa mi to, a ak to druhým azda dobre neznie, do toho ma nič. Teda ešte raz na zdravíčko, milý Kaz."
"Na zdravíčko, milý Haz! Na zdravíčko Kazovi a Hazovi, novýni Timpeovcom-dedičom."
Štrngali si veselo, ale opatrne a ticho, i keď horeli nadšením. Nechceli totiž zbytočne upútať pozornosť ostatných. Po chvíli sa ozval čiernovlasý Haz: "Teda do Santa Fé! Ale nepôjde to tak ľahko a rýchlo, musíme ísť okľukou."
"Prečo ?" spýtal sa žltovlasý Kaz.
"Keby sme ta chceli ísť priamo, museli by sme prejsť územím Komančov."
"Nepočul som však, že by v poslednom čase tento indiánsky kmeň vykopal vojnovú sekeru."
"Ani ja, ale Komančom nemožno dôverovať ani v čase najpevnejšieho mieru. Vždy pokladajú bledé tváre za nepriateľov. Práve včera som sa v horách stretol s pedlarom, ktorý prichádzal priamo od nich. Vieš sám dobre, že Indiáni pedlarovi nikdy neublížia, lebo jeho služby potrebujú. No a ten pedlar mi prezradil, že slávny náčelník Komančov Tokvi Kava, Čierny Mustang, odišiel z kmeňa s nieko ľkými najlepšími bojovníkmi a nikomu nepovedal, kam ide."
"Tokvi Kava, Čierny Mustang? Postrach belochov? A odišiel so svojimi najlepšími bojovníkmi? A nepovedal kam? Ľahko si môžeme domyslieť, že má za lubom zase nejaké krviprelievanie. Nebojím sa Indiánov, ale aj najsmelší muž dobre urobí, keď im nelezie do cesty. Preto navrhujem, aby sme šli okľukou. Nezáleží, či do Santa Fé dorazíme o nejaký týždeň neskôr. Náš milovaný Nahum Samuel nám druhý raz len tak rýchlo neutečie."
"A keby aj ušiel, máme jeho stopu a celkom iste ho dolapíme, veď... Zasekol sa v reči, lebo práve v tej chvíli sa vrátil inžinier a s ním"
prichádzali i dvaja noví mužovia. Kaz a Haz sa tak pohrúžili do rozhovoru, že nepočuli pískať rušeň, ani rachotiť kolesá. To prišiel výpomocný vlak. Inžinier ho vypravil a hneď sa vrátili i s dozorcom a správcom skladíšť, ktorí prišli vlakom. Inžinier pokynul obom zálesákom na pozdrav a sadol si i s dvoma druhmi k stolu, vyhradenému pre úradníkov a vyšších gentlemanov. Rozkázali si grog. Tu sa mestic spýtal: "Sir, prišli časopisy a noviny?"
"Nie," odvetil inžinier, "prídu až zajtra. No priniesli nám správy."
"Dobré?"
"Bohužiaľ, nie. Neďaleko susednej stanice objavili stopy Indiánov. Spod miešancových prižmúrených očí akoby

vyletel blesk. No hlas mu"
znel pokojne:
"A vari to je dôvod, aby sme boli mimoriadne bdelí?"
"Myslím, že je."
"Pshaw! Ani jeden kmeň nevykopal vojnovú sekeru, a keby aj, nemožno predsa z niekoľkých stôp usudzovať, že Indiáni majú nepriateľské úmysly."
"Priatelia sa ukážu na oči. Kto sa však skrýva, nemá dobré úmysly. To môžem smelo tvrdiť, aj keď nie som stopár ani zálesák."
"Práve preto tak hovoríte, lebo nie ste stopár ani zálesák. Skúsený zálesák by bol asi toho názoru, že Indiáni prešli povedľa stanice a nemali čas ukázať sa belochom."
"Nemali čas? Indiáni majú čas vždy, keď si chcú poobzerať tábor belochov a dačo od nich vyžobrať. Ak sa Indiáni skrývajú, znamená to, že majú dačo zlé za lubom. Ty si skúsený stopár a vyznáš sa v tunajšom okolí. Len preto som ťa prijal do služieb. Prikazujem ti hneď zajtra ráno prezrieť celé okolie tábora."
Mesticovo pružné telo sa sotva badateľne myklo, tvár sa mu zamračila, akoby už-už mal vzkypieť hnevom. No rýchlo sa ovládol a pokojne odvetil: "Urobím to, sir, hoci viem, že to bude zbytočné. Stopy Indiánov sú zlým znamením iba vo vojne. Ešte by som chcel dodať, že Indiáni sú neraz spoľahlivejší a vernejší než belosi."
"Je síce pekné o všetkých ľuďoch zmýšľať dobre, ale mohol by som ti na mnohých príkladoch dokázať, že sa mýliš."
"A ja by som vám mohol uviesť ešte viac príkladov, na ktorých by som vám dokázal, že mám pravdu. Či môžete pomenovať človeka, ktorý je svojmu priateľovi vernejší než Winnetou Old Shatterhandovi?"
"Winnetou je výnimka. Poznáš ho?"
"Ešte som ho nevidel."
"Teda poznáš aspoň Old Shatterhanda?"
"Nie. Ale veľa som už počul o jeho činoch."
"A počul si aj o Tanguovi, náčelníkovi Kiowov?"
"Áno."
"Toto ti zas ja uvádzam ako príklad. Bol to zradca a podliak. Vtedy, keď bol Old Shatterhand ešte zememeračom, Tangua vyhlasoval, že chce byť jeho ochrancom, a predsa mu stále siahal na život. Iste by ho bol poslal"
do večných lovísk, keby tento beloch nebol taký bystrý a obozretný, smelý a mocný. A ty tvrdíš, že Indiáni sú spoľahlivejší a vernejší než belosi. No vidíš, ako sa mýliš! A že by stopy Indiánov boli zlým znamením iba vo vojne? Či Siuxovia a Oglalovia neprepadávali vlaky aj v mieri? Či nepodnikali nájazdy na osady, nevraždili mužov a nekradli ženy? Za to ich mali potrestať oddiely vládneho vojska zálesákov. Keďže sa však ani jedni, ani druhí nemali k ničomu, potrestali Kiowov dvaja mužovia, iba dvaja! Winnetou a Old Shatterhand. Tým sa nikto nevyrovná. Keby tu bol niektorý z nich, nerobil by som si starosti, ani keby sme našli stopy po celej horde Indiánov.
"Pshaw! Zveličujete, sir! Tí dvaja mali šťastie, veľké šťastie. No nájdu sa aj iní, ktorí sa im vyrovnajú, ba ich aj prekonajú."
"Kde?"
Mestic naňho pozrel pyšným, vyzývavým pohľadom:
"Nespytujte sa, ale radšej otvorte oči!"
"Myslíš azda seba?"
"A keby som myslel?"
Inžinier sa už chystal odpovedať mu štipľavou poznámkou, ale nestačil, lebo zrazu stál pri ich stole Kaz. Urobil dlhými nožiskami iba dva kroky, a už bol pred mesticom.
"Keby si myslel seba, kamarát, bol by si najväčším trubirohom pod slnkom."
Miešanec vyskočil a vytrhol spoza opaska nôž. No dlhý Kaz bol rýchlejší. Ruka sa mu mihla pri boku ako blesk, a už aj mieril na mestica revolverom.
"Len sa neprenáhli, my boy!" vravel výstražne. "Sú ľudia, čo neznášajú, keď im guľka prefrkne cez baraniu hlavu, a myslím, že ty patríš medzi nich."
Mestic meravo h ľadel do ústia revolvera. Nôž nepotreboval, veď guľka je vždy rýchlejšia než najostrejšia čepeľ. Rozzúrene zasyčal na dlháňa: "Čo sa do mňa stariete? Kto vám dovolil miešať sa do rozhovoru pri cudzom stole?"
"Sám som si to dovolil, braček, sám. A keď si niekedy dačo dovolím, rád by som videl človeka, čo by mi v tom chcel zabraňovať. Ty by si sa azda opovážil? Ty?"
"Ste bezočivec, sir!"
"Well, to je aspoň úprimná odpoveď. Podľa nej vidím, že som sa ti zapáčil. Teraz dbaj už len na to, aby si sa aj ty trochu zapáčil mne, lebo inak sa ti povodí ako mne u Timpeovcov-dedičov."
"Timpeovcov? Kto ste vlastne, sir?"
"Som človek, ktorý na Winnetoua a Old Shatterhanda nedopustí nič zlé. Viac nepotrebuješ vedieť. Zbohom, my boy, a zastrč svoj žabykláč zase za opasok, aby si sa neporezal!"
Kaz sa vrátil k stolu a pohodlne si sadol. Mestic sledoval jeho pohyby plamenným zrakom. Šľachy sa mu napínali. Rád by skočil na človeka, ktorý ho tak urazil, aby s ním zúčtoval, no nebol schopný ani sa len pohnúť. Bol akoby ochromený, tak ho prekvapilo dlháňovo sebavedomé správanie sa. Zastrčil nôž za opasok a sadol si. Aby sa pred svojím spolustolovníkom ospravedlnil, zahundral: "Zrejme ten chlap je blázon a nemôže rozumného človeka uraziť. Čo po jeho táraninách."
"Táraninách?" ozval sa inžinier. "Ba naopak, zdá sa mi, že je veľmi bystrý. Som rád, že sa zastal Old Shatterhanda a Winnetoua. Veľa som už počul o činoch a príhodách týchto hrdinov Divokého západu. O nikom sa tak rád

nerozprávam ako o nich. Som zvedavý, či ich ten dlhánisko pozná. Hneď to zistím."
Obrátil sa k susednému stolu a spýtal sa: "Gentlemani, povedali ste mi, že ste zálesáci. Stretli ste sa niekedy s Winnetouom alebo Old Shatterhandom?"
Kazove myšie očká radostne zažiarili a odvetil: "Že či! Ja napríklad poznám obidvoch."
"Boli ste s nimi? Dlho?"
"Dva týždne som s nimi jazdil po horách i dolinách."
"Čože? Ty?" zvolal začudovaný Haz. "Bol si s týmito dvoma preslávenými zálesákmi, a mne si o tom nepovedal ani slovko!"
"Kedy som ti to mal povedať? Doteraz sme nemali čas porozprávať si o zážitkoch."
"Ach, vy sa teda poznáte len krátky čas?" spýtal sa inžinier.
"Prvý raz sme sa uvideli dnes, krátko pred súmrakom," odvetil Kaz.
"A vy, sir, zažili ste nejaké dobrodružstvo s Winnetouom alebo Old Shatterhandom?"
"To je čudná otázka, pán inžinier. Kto je v ich spoločnosti, zažije za jeden deň toľko, čo inokedy za mesiac alebo za rok."
"Sto hromov! Nože si prisadnite k nám a porozprávajte nám dačo!"
"To neurobím."
"Nie? Prečo?"
"Preto, sir, lebo neviem dobre rozprávať. Byť rozprávačom, ktorého každý rád počúva, to nie je také jednoduché. Na to sa človek musí narodiť. Už neraz som sa pokúšal zabávať priateľov rozprávaním, ale nikdy sa mi to"
nepodarilo. Obyčajne začnem kdesi v prostriedku a skončím na začiatku alebo zase dakde v prostriedku. Môžem vám stručne povedať, že nás vtedy bolo osem, keď nás zajal indiánsky kmeň Upsarokov. Odsúdili nás na smrť pri mučiarskych koloch. Old Shatterhand a Winnetou sa to dozvedeli. Vyhľadali našu stopu, pustili sa po nej, prikradli sa k táboru Upsarokov a v noci nás z neho vyviedli, a to celkom sami, bez akejkoľvek pomoci. Bol to majstrovský kúsok, aký by okrem nich nevedel vykonať ani najslávnejší zálesák, a už rozhodne nie váš miešanec, hoci pred chvíľou tak sebavedome otváral chlebáreň. Mestic už chcel vzbĺknuť hnevom a ostro odseknúť, ale inžinier ho predišiel a rýchlo sa spýtal Kaza: "Viete azda, kde sa tí dvaja teraz zdržujú?"
"Nemám ani tušenia. Počul som však, že Old Shatterhand sa vybral do akejsi prastarej krajiny, tuším do Egypta, či do Perzie, ale vraj sa čoskoro vráti."
"Veru, rád by som ho videl. Sú naozaj takí, ako ich opisujú? Má Old Shatterhand naozaj takú silnú päsť? Počul som, že má ruku malú ako nejaká lady."
"To je pravda. A predsa aj najsilnejšieho muža zloží jediným úderom. Nie je ani príliš vysoký, ani široký, ale zato má svaly ako zo železa a šľachy ako z oceľových pier. Tak isto i Winnetou."
"A nie sú veľmi hrdí?"
"Ale kdeže! Sú dobrí ako maslo, milí, prívetiví a úprimní. Pritom sa nedajú vyviesť z rovnováhy ani v najväčšom nebezpečenstve. Ale keď k niečomu dôjde, mali by ste ich vidieť! Tie oči! Tie kroky a pohyby! Ako pružne sedia v sedle! Ako chladnokrvne vedia využívať každú výhodu! Ako bystro a správne vedia predvídať všetky následky! Ešte sa nenašiel beloch ani Indián, ktorému by sa bolo podarilo oklamať ich, nech by bol akokoľvek šikovný a prefíkaný."
"Sir veď nám ich opisujete ako rozprávkových hrdinov. Veľa by som za to dal, keby som ich mohol vidieť. A možno som niektorého z nich už aj stretol, lenže som o tom nevedel."
"Asi ste ešte nemali to šťastie, sir. Kto ich videl, ten by vám dosvedčil, že keby jeden z nich zrazu vstúpil, hneď by ste vedeli, že je to Old Shatterhand alebo Winnetou, aj keď ste ich doteraz nevideli."
"Myslíte, že by sme to uhádli podľa ich zbraní? Sú to naozaj také znamenité pušky, ako sa o nich rozpráva?"
"Veru sú. Z Winnetouovej striebornej pušky ešte nevyletela guľka, ktorá by minula cieľ. Niet karabíny, čo by sa jej v presnosti vyrovnala. A Old Shatterhandova medveďobijka, tá je ako revúci lev, ktorému neujde"
nijaká korisť, aj keby neviem ako rýchlo bežala. A jeho henryovka! Som puškár a v tom sa vyznám. Henry, ako viem, zhotovil len desať či dvanásť takýchto pušiek. Ale kde sú, kto ich má? Nepočul som ani o jednej, iba o tej, čo má Old Shatterhand. Tá puška, majstrovské dielo techniky, akoby v jeho rukách ožila, naučila sa myslieť, konať a poslúchať. Old Shatterhand sa s vami staví, o čo len chcete, že po troch skúšobných výstreloch zasiahne terč aj z cudzej pušky. Aj zasiahne. No ak má v rukách svoju henryovku, vysmial by vás, keby ste mu ponúkali stávku v streľbe. Priam vidí, alebo lepšie povedané, cíti guľku v terči, hoci má náboj ešte v poľovníckej kapse. On a jeho henryovka majú spoločnú dušu. Žijú tou istou myšlienkou, vôľou. Chápete?
"Nie."
"Pretože nie ste lovec, ba ani strelec. Tie tri pušky majú nesmiernu cenu. Ťažko povedať, ktorá z nich je najcennejšia, no ja by som bez váhania volil henryovku. Keby za ňu niekto ponúkal desať, dvadsaťtisíc dolárov alebo ešte viac, som presvedčený, že Old Shatterhand by sa len usmieval. Kým žije, nedostane ju nik, nikomu ju nepredá ani nepožičia. V cudzích rukách by puška stratila cenu, zmenila by sa na oby čajnú mŕtvu zbraň, bez duše a citu."
"Lack-a-day! Sir, veď vy básnite! Ešte nikdy som nepočul takto rozprávať o zbrani! A pred chvíľou ste tvrdili, že neviete rozprávať!"
"Veď ani neviem, no bol som puškárom, ako som už spomenul, a teraz som poľovníkom. Tvrdím, že každá zbraň má svoju dušu a strelec musí túto dušu objaviť, pochopiť ju a milovať. Potom budú mať obaja jednu vôľu. Kto nie je odborníkom a nikdy sa nehneval na neužitočné, bezcenné búchačky, ten mi neporozumie a usmeje sa tomu. Ak sa chcete smiať, nuž sa smejte, nič nenamietam."
"Ani mi na um nepríde smiať sa. Vaše názory sú síce neobyčajné, ale páčia sa mi práve tak ako aj vy."
"Vám sa páčim, sir? Well, tak mi urobíte malú láskavosť! Poviete, kde by sme si mohli ukryť kone. Radi by sme ich mali

zamknuté pod strechou, najmä keď ste hovorili o stopách Indiánov."
"Aj vy ich pokladáte za nebezpečné znamenie?"
"Pravdaže! Nech si váš mudrlantský miešanec hovorí, čo chce, viem, čo si mám myslieť."
"Môžete kone odviesť do našej kôlne, kde máme uložené náčinie. Na dverách je pevná zámka. Náš správca vás ta zavedie a postará sa aj o krmivo a vodu pre vaše kone."
Správca ochotne vstal a Kaz s Hazom sa pobrali za ním ku koňom.
Bieli robotníci, ktorí boli v miestnosti, až doteraz zvedavo počúvali rozhovor medzi inžinierom a dlhým belochom. Aj ich nesmierne zaujímalo všetko, čo sa povrávalo o Winnetouovi a Old Shatterhandovi. Keď sa obaja dlhí zálesáci vzdialili, inžinier vyčítal mesticovi jeho správanie sa. Mestic prijal výčitky naoko pokojne, ale v duchu zúril.
Uplynula hodná chvíľa, keď tu sa vonku predo dvermi opäť ozval dupot koní.
"Čo to znamená?" začudovane sa spýtal inžinier. "Vracajú sa s koňmi? Veď v kôlni je dosť miesta!"
Pozrel ku dverám, ale neuvidel správcu s dlhými zálesákmi. Na prahu stáli dvaja druhí cudzí mužovia: beloch a Indián. Beloch bol síce urastený, ale nie veľmi vysoký, ani v pleciach nebol príliš široký. Do bronzova opálenú tvár obrubovala tmavohnedá brada a bokombriadky. Poľovnícku košeľu ako aj kožené legíny mal na švíkoch zdobené strapcami. Obuté mal vysoké čižmy so sárami nad kolená. Na hlave mal plstený klobúk so širokou strechou. Za šnúrou na klobúku boli zastoknuté končeky uší z grizlyho, hrozného medveďa Severnej Ameriky. Za širokým pleteným koženým opaskom trčali dva revolvery a zálesácky nôž. Opasok akoby bol znútra napchatý nábojmi. Viseli na ňom viaceré kožené vrecúška, v ktorých mal asi rôzne drobnosti, potrebné pre zálesáka. Od ľavého pleca k pravému bedru sa mu vinulo skrútené laso a okolo hrdla na hodvábnej šnúrke visela kolibrím perím ozdobená indiánska fajka, s hlavicou vyrezanou indiánskymi ozdobami. Cez plece na širokom remeni mal prevesenú dlhú ťažkú dvojhlavňovú pušku. V pravej ruke držal ľahkú jednohlavňovú pušku s neobyčajným uzáverom. Dalo sa to hneď spozorovať, hoci puška bola v koženom puzdre.
Indián bol oblečený podobne ako beloch, len namiesto vysokých čižiem mal ľahké mokasíny, ozdobené dikobrazími ostňami.
Dlhé husté vlasy s modročiernym odtieňom mal sčesané do vysokého chochola podobného prilbe a prepletené kožou štrkáča. Na krku mu viselo vrecúško s medicínou a drahocenná, umelecky vyrezávaná fajka. Okrem toho okolo hrdla mal trojitú reťaz z medvedích pazúrov, dôkaz udatnosti a odvahy, lebo Indián sa nesmie ozdobovať znakmi, ktoré sám nezískal. Aj on mal laso, široký opasok s revolvermi, zálesáckym nožom a s koženými vrecúškami. V pravej ruke držal dvojhlavňovú pušku, ktorej kolba bola nahusto vybíjaná striebornými klincami. Jeho vážna, mužne krásna tvár pripomínala takmer rímsky typ. V zamatových čiernych očiach horel pokojný, nežný plam. Lícne kosti mu mierne vystupovali. Bronzová pleť sa mu leskla.
Ani beloch, ani Indián neboli obri. Vstúpili pokojne, skromne ako najposlednejší robotníci v tábore. Neboli prepjato sebavedomí, nechceli vzbudzovať pozornosť, a predsa sa všetky pohľady hneď obrátili k nim. Hlasná vrava Číňanov vo chvíli zmĺkla. Aj bieli robotníci vo vedľajšej miestnosti stíchli, rovnako ako inžinier s dozorcom a mesticom. Shopman sa dokonca pokúsil urobiť poklonu, no nepodarila sa mu, bol veľmi neohrabaný.
A oni akoby si nevšímali rozruch, čo vzbudili. Indián pozdravil ľahkým, nie pyšným kývnutím hlavy a beloch prívetivo riekol: "Good evening, meššurs. Prosím, nedajte sa vyrušovať." Potom sa obrátil k shopmanovi a pokračoval: "Sir, mohli by ste nám dať dačo jesť a piť? Sme hrozne hladní a smädní."
"Readily, with pleasure, sir." odvetil shopman. "Najprv welcome, gentlemani! Poslúžim vám všetkým, čo mám. Sadnite si k teplému krbu, meššurs! Sedia tam dvaja zálesáci, ktorí na chvíľu vyšli, no ak chcete, prepustia vám svoje miesta."
"Nie, nie, netreba. Boli tu skôr ako my a majú na tie miesta väčšie právo. Až sa vrátia, spýtame sa ich, či dovolia, aby sme mohli sedieť s nimi pri jednom stole. Najprv nám pripravte poriadne horúci grog a potom nám poviete, čo máte na jedenie."
Podľa odložených pušiek videli, kde Kaz a Haz sedeli, a preto si sadli na druhý koniec stola.
"Skvelí chlapíci!" zašepkal inžinier svojim spoločníkom. "Ten Indián sa správa ako rodený princ a beloch takisto."
"Len pozrite, akú má pušku!" tíško odvetil dozorca. "Koľko len je na nej striebornych klincov! Či to nie je azda..."
"Thunder-storm! Winnetou! A všimnite si belochovu ťažkú dvojhlavňovú pušku! Nie je to medveďobijka? A tá malá ľahká puška! Azda to bude henryovka!"
"Tak je to Old Shatterhand!"
"Old Shatterhand a Winnetou! Splnila sa mi túžba, najvrúcnejšia túžba môjho srdca!"
Vonku predo dvermi zaznel Kazimírov hlas: "All devils! Čo sú to za kone? Kto to prišiel?"
"Neviem," bolo počuť hlas správcu, ktorý sa s dlhými bratrancami vracal z kôlne.
"Dva krásne vraníky s červenými nozdrami a s bujnou hrivou! To je čistokrvné plemeno! Poznám tie kone, a poznám aj ich jazdcov! Indiánske"
sedlá! Súhlasí, súhlasí! Aká radosť! Poďte dnu, poďte rýchlo dnu! Uvidíte dvoch veľkých slávnych mužov Západu.
Dlhými krokmi, takmer skokmi, vrútil sa Kaz dnu. Haz a správca šli za ním. Tvár mu horela radostným vzrušením. Keď zbadal náčelníka Apačov a jeho bieleho priateľa, hnal sa k ním ako víchrica a z diaľky natŕčal obe ruky.
"Áno, sú to oni, sú to oni," volal. "Nezmýlil som sa. Ako sa teším, ako veľmi sa teším! Podajte mi ruky, meššurs, aby som ich mohol srdečne stisnúť a ..."
Zrazu sa zháčil a ustúpil o krok. Ruky mu klesli. "Prosím o prepáčenie, mister Shatterhand a mister Winnetou," vravel už pokojnejšie a ospravedlňoval sa: "Radosť ma celkom zmiatla. Na ľudí, ako ste vy, predsa nesmiem takto kričať, ale musím skromne čakať, až si ma povšimnete."
Old Shatterhand mu podal ruku a s prívetivým úsmevom odvetil: -Nemusíte čakať, až si vás všimneme, mister Timpe. Tu na Západe sú si všetci statoční ľudia rovní. Tu je moja ruka! Ak ju chcete stisnúť, nech sa páči!

Kaz radostne chytil podávanú ruku, srdečne ju potriasol a nadšene zvolal: "Mister Timpe, nazvali ste ma mister Timpe! Teda ma ešte poznáte? Nezabudli ste na mňa, sir?"
"Ako by som mohol na vás zabudnúť, veď som s vami a s vaším verným druhom prežil neobyčajné dobrodružstvo."
"Veru, veru, bol som aj s priateľom v poriadnej kaši. Určite by sme boli vtedy prišli o krk. Ale zachránili ste nás! To vám nikdy nezabudnem, nikdy! Na to sa môžete spoľahnúť. Práve pred chvíľou som rozprával o tejto príhode. Smiem Privítať aj Winnetoua, veľkého náčelníka Apačov?"
Indián podal Kazovi ruku a vážne, no prívetivo, ako to už bolo jeho zvykom, riekol: "Winnetou sa teší, že vidí svojho bieleho brata, a prosí ho, aby si šiel sadnúť bližšie."
Vtom vstal aj inžinier, podišiel k nim, zdvorilo sa uklonil a riekol Old Shatterhandovi a Winnetouovi: "Prepáčte mi moju smelosť, gentlemani. Nemusíte tu sedieť. Pozývam vás k nášmu stolu, vyhradenému len úradníkom a vzácnym hosťom."
"Úradníkom a vzácnym hosťom?" odvetil Old Shatterhand. "Nie sme úradníci a nenamýšľame si, že sme viac než iní. Pred chvíľkou som povedal, že tu na Západe sú si všetci statoční ľudia rovní. Ďakujem vám za pozvanie, ale dovoľte, aby sme ostali pri tomto stole."
"Ako si prajete, sir. Bolo by pre nás cťou štrngnúť si so slávnymi zálesákmi a trochu sa s nimi porozprávať."
"Ale veď zato sa môžeme porozprávať. Predpokladám, že ste na stavbe trate úradníkom."
"Som inžinier. To je náš dozorca, tamto je správca a tam zase sedí scout, ktorého sme prijali do služieb, aby dbal o našu bezpečnosť."
Pri reči ukazoval postupne na mužov, ktorých menoval. Old Shatterhand sa krátko, nenápadne, ale pritom prenikavo pozrel na mestica a spýtal sa:
"Teda scouta ste prijali, aby sa staral o vašu bezpečnosť? Akože sa volá ten mladík?"
"Yato Inda. Má indiánske meno, pretože jeho matka bola Indiánka. Biely lovec si prezrel mestica dlhším, skúmavým pohľadom, a potom si"
ticho, že to počul len náčelník Apačov, zahundral pod fúzy: "Hm..." Ťažko sa dalo z jeho tváre uhádnuť, čo si myslel.
Náčelník Apačov však nemienil mlčať ako jeho druh. Obrátil sa rovno na mestica a riekol:
"Môj brat dovolí, aby som ho oslovil. Na Divokom západe treba byť vždy opatrný. Ak si tunajší tábor musel najať stopára, iste tu budú aj nepriatelia, ktorí tábor ohrozujú. Kto sú tí ľudia?"
"Na okolí sa občas ponevierajú Komančovia. Nemožno im dôverovať." Mestic odpovedal síce zdvorilo, ale bystrý pozorovateľ by uňho vybadal akúsi neochotu, ktorá voči takému slávnemu mužovi, ako bol Winnetou, nebola namieste.
Winnetou naklonil hlavu, lebo pozorne počúval každé jeho slovo. Hoci mestic už dohovoril, náčelník Apačov ešte chvíľku mlčal, akoby v duchu hodnotil každý tón, čo počul. Potom pokračoval: "Má môj brat nejaký určitý dô vod, aby Komančov podozrieval?"
"Vlastne nemám. Je to len moja domnienka."
"Môj brat sa volá Yato Inda. Yato značí dobrý. To slovo pochádza z reči Navachov. Inda znamená muž. Je to slovo z reči Apačov Meskalerov. Keďže aj Navachovia patria k veľkej vetve Apačov, predpokladám, že indiánska matka môjho poločerveného brata bola Apačka."
Bolo vidieť, že mesticovi je tento rozhovor nepríjemný. Na Winnetouovu poznámku nechcel odpovedať a pokúsil sa vykrúcať. "Ešte som od nikoho nepočul, že slávny Winnetou je zvedavý. Ako to, že sa tak stará o neznámu squaw?"
"Zaujíma ma, pretože ide o tvoju matku," pevne a rozhodne odvetil náčelník Apačov. "Keď som už tu, chcem vedieť, aký človek sa stará o bezpečnosť tábora. Ku ktorému kmeňu patrila tvoja matka?"
Táto priama otázka si vyžadovala priamu odpoveď a Winnetou pozrel na scouta plamenným zrakom tak ostro, že nemohol mlčať.
"K Apačom Pinalom."
"A ona ťa učila rozprávať?"
"Pravdaže."
"Poznám všetky apačské nárečia. Apači vyslovujú mnohé hlásky zároveň jazykom i hrdlom. Ty však vyslovuješ všetky tie hlásky iba jazykom, celkom tak ako Komančovia."
Mestic vzkypel hnevom: "Chceš tým azda povedať, že som synom Indiánky z kmeňa Komančov?"
"A keby som to tvrdil?"
"Tvrdenie ešte nie je dôkaz. A keby moja matka naozaj pochádzala z kmeňa Komančov, to by ešte neznamenalo, že držím s Komančmi."
"To je pravda, lenže ... Poznáš Tokvi Kavu, Čierneho Mustanga, najobávanejšieho náčelníka Komančov?"
"Nepoznám, ale som o ňom počul."
"Mal dcéru, z ktorej sa stala squaw bieleho lovca. Beloch i jeho squaw umreli a dieťaťa, mestica, sa ujal Čierny Mustang a vychoval ho v najväčšej nenávisti voči belochom. Toho chlapca v akejsi detskej ruvačke porezal jeho druh nožom do pravého ucha. Ako to, že rozprávaš ako Komančovia a na pravom uchu máš takú istú jazvu po noži?"
Stopár vyskočil a zlostne zvolal: "Tú jazvu som si utŕžil v boji s Komančmi. Ak o tom pochybuješ, vyzývam ťa do boja!"
"Pshaw!"
Winnetou vyriekol iba toto jediné slovo, a to čo najľahostajnejšie. Potom si vzal pohár s grogom, čo shopman práve priniesol.
Ako vždy po trápnych výjavoch, aj teraz zavládlo v miestnosti ticho. Dosť dlho trvalo, kým sa pri stoloch opäť rozprúdil rozhovor. Inžinier, aby obrátil myšlienky prítomných iným smerom, spýtal sa, či Old Shatterhand a Winnetou

chcú prenocovať v tábore. Keď obaja prisvedčili, ponúkol im vlastný byt a na vysvetlenie doložil: "Gentlemanom, čo prišli pred vami, prichystal shopman noc ľah vo svojom byte a iných miest tu niet. Vonku je mokro po daždi, tam spať nemôžete. A tu medzi chrápajúcimi Číňanmi, ktorí majú vo vlasoch a v šatách aj všelijaké zvieratká, vás spať nenechám. Museli sme ich sem priviesť, lebo bielych robotníkov sme nemohli dostať. Číňania nás vyjdú lacnejšie a okrem toho ich ľahšie udržíme na uzde ako zberbu, ktorú obyčajne pri stavbe tratí najímajú. Sir, prijímate moju ponuku?"
Old Shatterhand pozrel skúmavo na Winnetoua. Náčelník Apačov prikývol. "Áno, ďakujeme za láskavosť a prijímame noc ľah," povedal Old Shatterhand. "Treba sa postarať aj o prístrešie a obrok pre naše kone."
"Samozrejme. Opatrili sme aj kone dvoch gentlemanov, čo prišli pred vami. Chcete si pozrieť môj byt?"
"Dobre, ukážte nám ho! Vždy je dobré, keď si človek vopred pozrie miesto, kde bude v noci spať."
Winnetou a Old Shatterhand si vzali pušky a vyšli za inžinierom, ktorý ich viedol k neďalekému domcu. Stavisko bolo pomerne nízke, ale vybudované z kameňa, lebo nemalo slúžiť len na dočasné používanie. Neskôr tu mal bývať strážca železničného mosta. Inžinier otvoril dvere, keď vstúpili, zažal svetlo.
Bola tu iba jediná miestnosť. Uvideli krb, stôl, niekoľko stoličiek, skriňu, rôzne meracie prístroje, náčinie a široké lôžko, na ktorom bolo pre troch mužov miesta viac než dosť. Winnetou a Old Shatterhand boli spokojní a už chceli odísť, aby sa postarali aj o kone. Tu inžinier poznamenal: "Nechajte si predsa veci tu! Načo by ste prikrývky a pušky zbytočne prenášali sem a tam?"
Mal pravdu, načo by to všetko vláčili so sebou? Steny sú silné a okná malé, že by človek cez ne nijako nepreliezol. Na dverách z hrubých brvien je dobrá zámka, netreba sa báť, že sa z domca niečo stratí. Winnetou a Old Shatterhand tu teda nechali zbrane i prikrývky a odišli za vraníkmi, aby ich zaviedli pod kôlňu, kde už stáli kone Timpeovcov a žrali obrok. Keď aj vraníky dostali krmivo a nápoj, Old Shatterhand sa spýtal, či by niektorý z robotníkov nemohol strážiť kone. Všeličo sa stáva, treba sa poistiť. Kone sú nesmierne cenné a sotva by sa dala ich strata nahradiť. Inžinier prisľúbil, že sa postará o strážcu, a viedol Winnetoua a Old Shatterhanda znovu do výčapu. Cestou poznamenal, že sa o večeru starať nemusia. Budú jeho hosťami. "Dnes budem večerať s vami, a nie so svojimi ľuďmi," dodal. -Najmä keď sa vám jeden z nich nepáči. Myslím na stopára. Povedzte, mister Winnetou, naozaj máte príčinu nedôverovať mu?
"Winnetou nikdy nepodozrieva bez príčiny," odvetil náčelník Apačov.
"Ale veď mestic bol vždy verný a spoľahlivý!"
"Winnetou nedôveruje jeho vernosti a spoľahlivosti. Môj biely brat sa čoskoro presvedčí, že mesticova vernosť netrvala dlho. Mestic tvrdí, že sa volá Yato Inda" Dobrý Muž, ale jeho pravé meno je asi Ik Senanda, čo v reči Komančov znamená Jedovatý Had.
"A naozaj je medzi Komančmi muž tohto mena?"
"Tak sa nazýva vnuk Čierneho Mustanga. Iste to bude váš mestic."
"Mister Winnetou," zvolal inžinier, "všetka česť vášmu bystrozraku a dôvtipu, ale tentoraz sa mýlite. Náš stopár nám už podal toľko dôkazov vernosti, že mu musím dôverovať, aj keby som nechcel."
"Nech môj biely brat koná, ako chce. Ale nech nezabudne, že všetko, čo Old Shatterhand a Winnetou povedia pred stopárom, bude len naoko. Howgh!"
Posledným slovom náčelník Apačov naznačil, že viac už o tom nechce ani počuť, ani hovoriť.
Keď sa vrátili do výčapu, inžinier objednal u hostinského večeru pre päť osôb, lebo teraz pokladal aj oboch Timpeovcov za svojich hostí. Prisadol si k ich stolu. Old Shatterhand sa spýtal dlhého plavovlasého Kaza, čo ho vlastne priviedlo do týchto končín a kam sa chce vybrať. Kaz mu stručne vyrozprával príbeh s dedičstvom i zaujímavú náhodu, ako sa dnes stretol s bratrancom a spoludedičom.
"Teraz pôjdeme do Santa Fé," pokračoval. "Ale nechceme ísť priamou cestou."
"Prečo nie?"
"Aby sme sa nestretli s Komančmi. Zabočíme trochu na východ a okľukou sa pustíme na juh."
"Hm ... A poznáte cestu?"
"Nie, ale dobrý zálesák sa nikde nestratí. Azda by ste nám aj vy mohli dať dobrú radu? Prosíme vás."
"Dobre, dáme vám dobrú radu. Chcete ju počuť?"
"Pravdaže."
"Sú to len štyri slová: vezmite nás so sebou!"
"All devils! Vy a váš priateľ Winnetou by ste šli s nami?"
"Áno."
"Myslíte to vážne?"
"Celkom vážne. Nemám predsa nijakú príčinu uťahovať si z vás."
"Máte ten istý smer cesty ako my?"
"Tak je. Aj my ideme do Santa Fé. Pravda, nám nejde o dedičstvo." Kaz zatlieskal, až sa steny zatriasli, a nadšene zakričal na plné hrdlo: -
To je šťastie! Haz, Haz, počul si? Pôjdeme s Old Shatterhandom a Winnetouom. Čerta rohatého sa teraz budem starať o komančskú bandu! Nemusíme ísť okľukou, pôjdeme priamo cez ich územie! A v Santa Fé už akoby sme vyhrali! Nahumovi Samuelovi Timpemu sa nepodarí obalamutiť nás, alebo nám zdúchnuť. Veď máme so sebou mužov, ktorí ho vykopnú až do oblakov.
"Nekričte tak!" usmial sa Old Shatterhand. "Nemáte dôvod jasať! Ani my sme nezamýšľali pustiť sa priamo cez územie Komančov. Boli sme rozhodnutí" práve tak ako aj vy "ísť okľukou smerom na východ. Teda súhlasíte, vyrazíme spolu?"
"Pravdaže, pravdaže! Lepšiu a výhodnejšiu ponuku ste nám už nemohli urobiť! Smieme ísť s vami! Aké šťastie! A kedy vyrazíme, sir?"

"Zajtra ráno, hneď ako vstaneme. Večer budeme už pri Jelšovom prameni. Tam sa utáborímе a prenocujeme."
Tieto slová vyriekol zvlášť dôrazne, lebo si všimol, že mestic veľmi pozorne načúva, hoci sa pritom snažil tváriť ľahostajne, akoby ho rozhovor vôbec nezaujímal. Ale nebol jediný, kto sa potajomky veľmi zaujímal o Winnetoua a Old Shatterhanda.
Tesne pri drevenej stene, čo oddeľovala väčšiu miestnosť od menšej, sedeli už pred príchodom Timpeovcov dvaja Číňania. Zdalo sa, že sa o nič nestarajú, len si pokojne fajčia a popíjajú. Akiste to boli dozorcovia, alebo nejakí nižší predstavení, lebo nik z krajanov si k nim nechcel prisadnúť. Počuli a rozumeli všetko, čo sa hovorilo vedľa, lebo už niekoľko rokov boli v Spojených štátoch a v San Franciscu sa naučili dokonale po anglicky.
Keď vstúpil Haz a Kaz, príliš sa o nich nestarali. Ale keď vedľa za stenou začali hovoriť o tom, aké cenné zbrane majú Old Shatterhand a Winnetou, napli uši. A zrazu "celkom neočakávane" obaja prišli. Číňania najprv na nich zvedavo pokukávali cez škáry medzi doskami. Potom si však čoraz viac všímali ich pušky. Oči im horeli a nemohli ich od vzácnych zbraní takmer ani odtrhnúť. Keď sa neskôr inžinier vrátil i so slávnymi hosťami, Číňania sa cítili ako na žeravom uhlí. Už nemali pokoj, lebo si všimli, že Old Shatterhand a Winnetou sa vrátili bez zbraní. Tenké obrvy Číňanov sa zdvíhali a klesali, perami pomykávali, prsty sa im kŕčovite zvierali. Vrteli sa na stoličkách, akoby sedeli v mravenisku. Oboch ovládali tie isté pocity a myšlienky, ale ani jeden sa neodvážil začať o tom rozhovor. Napokon jeden z nich to už nemohol dlhšie vydržať a tíško sa spýtal: -Počul si všetko?
"Pravdaže," prikývol druhý.
"Aj si videl?"
"Videl."
"Aj pušky?"
"Aj."
"Veľmi cenné pušky!"
"Isteže. Tisíce a tisíce dolárov!"
"Keby sme ich mali! Tu musíme ťažko pracovať, drieť, lopotiť sa a výsledok? Napokon po rokoch biedy zložíme kosti doma pri hroboch našich predkov."
Na chvíľu zmĺkli. Potom prvý Číňan prudko zabafkal a prefikane zažmurkal šikmými očami.
"Vieš, kam pušky odložili?" spýtal sa pošepky.
"Viem."
"Kam?"
"V inžinierovom dome. Keby sme ich dostali, zakopali by sme ich do zeme a nik by sa nikdy nedozvedel, kto ich odniesol."
"A neskôr by sme ich mohli vo Friscu predať. Dostali by sme za ne fúru peňazí, stali by sa z nás boháči, veľkí boháči. Potom by sme sa vrátili do Ríše Stredu a každý deň by sme jedli lastovičie hniezda, našu obľúbenú pochúťku."
"Naozaj by sme mohli, len keby sme chceli."
Opäť sa odmlčali. Usilovali sa navzájom vyčítať z tváre a Pohľadov najtajnejšie myšlienky. Po dlhej chvíli pokračovali v rozhovore. Začal ten, čo spomínal labužnícke lastovičie hniezda: "Lenže inžinierov dom je z kameňa a okná sú malé, nikto cez ne neprelezie."
"Aj dvere sú pevné a je na nich silná železná zámka."
"Aj strecha! Nevieš? Je predsa zo šindľov!"
"Viem. Keby sme mali rebrík, mohli by sme urobiť v streche dieru, a tak sa dostať dnu."
"Rebríkov je tu dosť."
"Áno, ale čo s puškami? Zakopeme ich? Veď v zemi zhrdzavejú."
"Museli by sme ich do niečoho dobre zabaliť. V kôlni je lykových rohoží, koľko len chceme."
Všetko si šepkali. Teraz však stoličky prisunuli ešte bližšie a ich šepot takmer zmĺkol. Napokon jeden vstal a vyšiel z miestnosti. O chvíľu sa jeho druh vytratil za ním.
Len čo odišiel druhý Číňan, vstúpil do miestnosti neznámy človek. Bol to Indián v belasej plátennej košeli, kožených legínoch a kožených mokasínoch. Mal iba jednu zbraň: nôž, zastrčený za opaskom. Vlasy mu splývali na chrbát ako žene. Okolo hrdla mal na remienku zavesené veľké medicínové vrecúško.
Zastal na prahu, aby sa v svetle trochu rozhľadel, lebo prichádzal z tmy. Preletel rýchlym pohľadom veľkú miestnosť a pomaly sa pohol ku dverám, vedúcim do menšej miestnosti.
Indián v tábore nebol zriedkavým zjavom, a preto si ho Číňania takmer ani nepovšimli. Ani belosi v menšej miestnosti mu nevenovali veľkú pozornosť, iba naňho letmo pozreli a viac si ho nevšímali. Indián sa správal skromne ako človek, ktorý vie, že ho tu iba trpia, a čupol si neďaleko krbu.
Keď stopár zazrel Indiána, tvárou mu mihol záblesk radosti, ale taký rýchly, že nik z prítomných to nezbadal. Potom sa mestic aj Indián tvárili
ľahostajne, akoby sa nepoznali. Občas však spod prižmúrených mihalníc pozreli na seba tajným, významným pohľadom. O chvíľu stopár vstal a kráčal ku dverám pomaly a nedbalo ako človek, ktorý sa nudí a nemá čo robiť.
No dvom mužom sa táto jeho ľahostajnosť nepozdávala; bolo im podozrivé práve to, že ju mestic tak okato dával najavo Títo dvaja boli Winnetou a Old Shatterhand. Neh ľadeli na stopára priamo, aby sa neprezradili. Každý dobrý zálesák má vycvičený zrak a môže kútikom oka pozorovať aj to, čo sa deje bokom, hoci sa zdá, akoby sa ta vôbec nedíval.
Keď stopár došiel ku dverám, obrátil sa a na okamih zastal na prahu. Keď videl, že ho nik nepozoruje, rýchlym pohybom ruky dal Indiánovi akési znamenie, iste vopred dohovorené. Potom sa chytro obrátil, prešiel cez veľkú miestnosť a vykročil do tmavej noci.

Winnetou s Old Shatterhandom znamenie spozorovali. Vymenili si iba jediný pohľad, a hneď si porozumeli. Vedeli, na čom sú a čo treba podniknú ť.
Neznámy Indián sa akiste už prv dohovoril so stopárom, inak by mu mestic nedával znamenie. Obaja si počínali veľmi tajnostkársky, nechceli, aby niekto niečo zbadal. Tvárili sa, že sa vôbec nepoznajú. A práve to bol znak, že zamýšľajú niečo zlé. Rozhodne treba zistiť, čo majú za lubom. Niekto musí ísť za stopárom a sledovať ho. Je isté, že mestic má spojenie s Indiánmi. Preto sa na výzvedy chcel pustiť Winnetou, keďže najlepšie poznal všetky úskoky svojich červených bratov. No nemohol ísť dverami, lebo boli jasne osvetlené a stopár si iste vonku stal tak, aby videl každého, kto vyjde z dreveného baraku. Na šťastie náčelník Apačov už predtým zbadal, že v úzadí miestnosti za sudmi, balíkmi a debnami sú malé dvierka, cez ktoré akiste nosili tovar. Týmito zadnými dvierkami chcel náčelník Apačov vykĺznuť. Musí tak urobiť nenápadne, a preto vyčká, až sa pozornosť prítomných na niekoho sústredí, napríklad na Old Shatterhanda, ktorý by mohol začať rozhovor s neznámym Indiánom.
Porozprávať sa s Indiánom, to bola ďalšia nevyhnutná vec. Možno z neho vytiahnu nejaké slovko, podľa ktorého uhádnu jeho zámery.
Old Shatterhand neotáľal, hneď oslovil Indiána. A keď sa oči všetkých upreli na Old Shatterhanda, Winnetou sa nenápadne vzdialil od stola a zmizol za sudmi v zadných dvierkach. Indián bol vyše tridsaťročný silný, svalnatý muž. Neskôr sa ukázalo, že má aj bystrý um. Old Shatterhand to predvídal, lebo vedel, že takéto náročné a nebezpečné úlohy zverujú len rozumným a osvedčeným bojovníkom.
"Môj červený brat si sadol príliš ďaleko od nás," oslovil ho Old Shatterhand. "Azda nechce jesť a piť?"
Indián iba pokrútil hlavou.
"Prečo nie? Hádam nie si hladný a smädný?"
"Juwaruwa je hladný a smädný, ale nemá peniaze," odvetil Indián.
"Juwaruwa je tvoje meno?"
"Áno, tak ma nazývajú."
"V reči Upsarokov, Vraních Indiánov, to značí Los. Patríš k tomuto kmeňu?"
"Áno, som bojovník z toho kmeňa."
"Kde sú teraz pastviny jeho koni?"
"Na území Wyoming."
"Ako sa volá náčelník Vraních Indiánov?"
"Silný Bizón."
Náhodou bol Old Shatterhand prednedávnom u Vraních Indiánov, ktorí patria k veľkej vetve Dakotov. Poznal pomery v tom kmeni, a teda mohol posúdiť, či Indián neluhá. Neluhal, odpovedal správne.
"Ak môj červený brat nemôže platiť, nech si len prisadne k nám,"pokračoval slávny zálesák. "Dáme mu jedlo."
Indián skúmavo naňho pozrel, a potom odvetil: "Juwaruwa je udatný bojovník. Jedáva len s mužmi, ktorých pozná a ktorí sú rovnako udatní ako on. Máš aspoň trochu slávne meno? Ako znie?"
"Volajú ma Old Shatterhand."
"Old ... Shat..."
Ostatné slabiky sa mu zasekli v hrdle. Pokoj a sebavedomie ho na chvíľu opustili; zjavne sa preľakol. No hneď sa spamätal a zdanlivo pokojne pokračoval: "Old Shatterhand? Uff! Ty si teda slávna bledá tvár!"
"Tak vidíš, so mnou môžeš jesť! Prisadni si k nám, dostaneš jedlo i nápoj."
No Indián namiesto toho, aby pozvanie prijal, skúmavo sa poobzeral a spýtal sa: "Nikde nevidím červeného muža, ktorý sedel po tvojom boku. Kam odišiel?"
"Akiste do vedľajšej miestnosti."
"Nespozoroval som, že by bol vychádzal. Ak si ty Old Shatterhand, on je Winnetou, náčelník Apačov."
"Áno. Kde máš koňa?"
"Neprišiel som na koni."
"Akože? Vraní Indián, čo sa vydal na dlhé dni cesty na juh od svojho kmeňa, nemá koňa? Vari si cestou oňho prišiel?"
"Nie. Jednoducho som si ho nevzal."
"Ani nijaké zbrane okrem noža?"
"Nie."
"To musí mať veľmi závažnú príčinu."
"Zložil som prísahu, že sa vydám na cestu bez koňa a bez zbraní, iba s nožom za opaskom."
"Prečo si zložil takú prísahu?"
"Lebo ani Komančovia nemali kone a okrem nožov nemali žiadne zbrane."
"Komančovia? Kde boli?"
"Neďaleko našich bývalých pastvín v Dakote."
"Komančovia, tak ďaleko na severe? Čudné!"
Old Shatterhand už hodnú chvíľu neveril Indiánovi a pochybnosť vyjadril aj tónom reči. Indián pozrel naňho takmer pohŕdavo a odvetil: -Hádam Old Shatterhand nevie, že každý indiánsky bojovník musí aspoň raz putovať do Dakoty, aby si priniesol posvätnú hlinu na fajku?
"Nemusí tam putovať každý indiánsky bojovník a ani tam každý nešiel."
"Ale Komančovia šli. Tam mňa a môjho brata chytili, jeho prebodli, no mne sa podarilo ujsť. Potom som zložil prísahu pomsty a pustil som sa za nimi bez koňa a bez zbraní. Nebudem mať pokoja, kým bratových vrahov nepošlem do večných lovísk."
"Spomenul si posvätný zvyk červených bratov. Zabudol si však, že Indián na svojej púti do Dakoty nesmie bojovať."

"Komančovia sa napriek tomu dopustili vraždy!"
"Hm... Ale načo si vlastne zložil prísahu? To je nerozumné potulovať sa bez koňa a bez zbraní, iba s nožom. Ako si vlastne lovil zver? Z čoho si žil?"
"Je mojou povinnosťou priznať sa?" hrdo odsekol Indián. Domnieval sa, že Old Shatterhanda dokonale oklamal.
"Nie," pokojne odvetil slávny zálesák. "Nemôžem pochopiť, že za celý čas a na takej dlhej ceste si nesedel na koni."
"Zložil som prísahu a dodržal som ju!"
"Nie, nedodržal si ju!"
"Dokáž to!"
"Aj dnes si sedel v sedle!"
"Uff, uff!"
"Áno, keď pršalo!"
"Uff, uff!" zhíkol domnelý Upsaroka napoly ustrašene a napoly vzdorovito. Keď sa rozprávali, vstal a pomaly šiel k Old Shatterhandovi, takže teraz stál blízko neho. Biely lovec sa zohol, prešiel dlaňami po Indiánových nohách a riekol: "Legíny ti premokli len na vonkajšej strane, na vnútornej sú suché, Prečo? Pretože na vnútornú stranu, ktorú si pritláčal ku koňovi, dážď nemohol preniknúť."
Tento bystroumný dôkaz Indián nečakal. No bol natoľko prefíkaný, že si hneď našiel výhovorku. "Vraví sa, že Old Shatterhand je najmúdrejšia bledá tvár, a teraz si nevie vysvetliť, čo sa dá tak ľahko pochopiť. Každé dieťa vie, že vnútorná strana nohavíc rýchlejšie schne než vonkajšia. Old Shatterhand sa musí ešte všeličomu učiť. Boli to bezočivé slová, ale zálesák sa nerozčúlil. Doteraz sa rozprávali po anglicky. Indiánova angličtina bola obstojná. Teraz sa ho však Old Shatterhand čosi spýtal v nárečí Upsarokov a" odpoveď nedostal! Spytoval sa ďalej a "výsledok hol ten istý. Položil Indiánovi na plece svoju ťažkú ruku a povedal po anglicky:" Prečo neodpovedáš? Azda nepoznáš nárečie vlastného kmeňa?
"Prisahal som, že nebudem hovoriť rodnou rečou, kým nepomstím bratovu smrť."
"Tak? Máš veľmi čudné prísahy. Ale ešte čudnejšia je tvoja hlúposť, keď si namýšľaš, že oklameš Old Shatterhanda. Práve tvoja reč ťa prezrádza. Viem veľmi dobre, akým prízvukom hovorí po anglicky Upsaroka alebo bojovník z niektorého iného kmeňa. Ty nie si Upsaroka, Vraní Indián, ty si Komanč. Máš odvahu priznať sa?"
"Komančovia sú moji nepriatelia. Pred chvíľou som ti to povedal."
"Práve to, že ich vyhlasuješ za svojich nepriateľov, je pre mňa dôkazom, že si Komanč!"
"Tvrdíš, že som luhár? Bledé tváre majú pekný zvyk urážať svojich červených hostí. Odídem!" A už aj vykročil ku dverám.
"Tu ostaneš!" rozkázal mu Old Shatterhand a zdrapol ho za rameno. Indián vytiahol nôž a zvolal: "Nik nemá právo ma zdržiavať! Ani ty!"
Čo som ti urobil? Nič! Odídem! Kto by mi v tom chcel brániť, tomu vbodnem čepeľ do srdca!
No Old Shatterhand mu ešte pevnejšie stisol ľavou rukou rameno a pravou mu nečakaným prudkým hmatom skrútil ruku, až mu z nej nôž vypadol. "Tu ostaneš!" znovu zahrmel na Indiána. "Vyčkáme, až sa vráti Winnetou. Potom rozhodne, či môžeš odísť, alebo nie. Sadni si! Ak sa pokúsiš o útek, vpálim ti guľku do hlavy!"
Posotil zajatca smerom ku krbu. Indián spadol. Chcel vyskočiť, ale rozmyslel si to. Sadol si ako predtým a nehýbal sa. Old Shatterhand sa vrátil na svoje miesto a pokračoval v jedení. Položil si na stôl revolver, aby ukázal, že svoju hrozbu mieni vážne.
Zálesáci pokračovali v prerušenej večeri. No rozhovor viazol. Po hodnej chvíli sa vrátil stopár a sadol si na svoje miesto. Keď uvidel Indiána čupieť pri krbe ako predtým, nemohol si domyslieť, čo sa prihodilo. No správca a dozorca, ktorí pri ňom sedeli, mu hneď všetko vyrozprávali. Stopár ich vypočul. Navonok ostal pokojný, ale v duši ho iste mučili obavy. Bol síce presvedčený, že ho Winnetou v tme nemohol vidieť, ale čo ak všetko počul?
Keď náčelník Apačov prekĺzol cez zadné dvierka, domnieval sa, že stopára nájde vpredu. Preto sa veľkou okľukou približoval k hlavnému vchodu. Keďže dvere hostinca ostali otvorené, prúdilo cez ne svetlo. Zreteľne by videl každého človeka, ktorý by vstúpil na osvetlený priestor.
Winnetou kráčal opatrne a pomaly sa blížil k hlavnému vchodu, ale nevidel nikoho. Občas zastal, načúval, či v nočnom tichu nezachytí nejaké zradné zvuky, no márne. Vrátil sa teda k zadným dvierkam a pátral znovu. Ale bezvýsledne. Až po dlhšej chvíli zrazu zbadal, ako sa zboku vynorila z tmy akási postava a zamierila k hostincu. Keď sa dostala do svetla a vošla do dverí, Winnetou ju spoznal.
Uff! To bol stopár, mihlo mu mysľou. Zrejme sa tu s nikým nestretol a nemal zlý zámer. Zbytočne som pátral. Winnetou sa zase raz pomýlil. Old Shatterhand sa bude čudovať.
Náčelník Apačov sa teraz už ani nesnažil vojsť potajomky. Vstúpil cez osvetlené dvere. Keď ho stopár zbadal, až sa mykol. S napätím čakal, čo bude. Hneď sa ukáže, či Winnetou vypočul jeho rozhovor, alebo nie.
Náčelník Apačov si sadol vedľa Old Shatterhanda, a ten mu pošepky vyrozprával, ako vypočúval neznámeho Indiána. Keď skončil, spýtal sa: -Mal môj červený brat šťastie?
"Winnetou nemôže hovoriť ani o šťastí, ani o nešťastí, lebo sa zmýlil. Nespozoroval nič podozrivé."
"A to znamenie, ktoré dal mestic Indiánovi?"
"To nebolo nijaké znamenie, len mimovoľný pohyb rukou,"
"Že by som sa aj ja zmýlil? To sa mi ani veriť nechce. Tento Indián nie je Upsaroka, ale Komanč."
"Ublížil ti azda, alebo mne, či niekomu inému?"
"Doteraz nie."
"Teda nesmieme s ním zaobchádzať ako s nepriateľom. Môj brat Old Shatterhand ho prepustí."
"Dobre, pretože to chceš. Ale robím to nerád."

Nato zálesák povedal hlasne Indiánovi, že môže odísť. Indián pomaly vstal a žiadal si nôž. Keď ho dostal, zastrčil ho za opasok a zasipel: "Tento nôž dostal dnes ďalšiu robotu. V duchu som zložil novú prísahu. Old Shatterhand sa čoskoro dozvie, či aj táto je taká čudná ako predchádzajúca."
Po tejto vyhrážke rýchlo odišiel. Na stopárovej tvári sa zračilo čoraz väčšie napätie, až úzkosť. Teraz sa mu tvár zrazu zmenila a v jej črtách sa dal čítať otvorený výsmech, ktorý mestic už nevedel ovládnuť. Old Shatterhand a Winnetou si to všimli. "Nech môj brat dobre pozrie na mestica," zašepkal náčelník Apačov zálesákovi.
"Vidím ho."
"Vysmieva sa nám."
"Iste má na to dô vod."
"Áno. Pohyb rukou predsa len bol znamením Indiánovi, o ktorom si tvrdil, že je to Komanč. Nezmýlili sme sa."
"Teda nevidel si ho vonku? Škoda. Ktovie, čo chystal. Tým starostlivejšie ho musíme teraz pozorovať. Som presvedčený, že je to nebezpečný človek."
Old Shatterhand mal pravdu, keď nazval mestica nebezpečným človekom, lebo naozaj sa tu chystala nejaká zákerná lotrovina.
Len čo stopár vyšiel z hostinca, najprv opatrne prešiel cez osvetlené dvere a ocitol sa v hustej tme. Kráčal rovno. Keď prešiel asi tristo krokov, začul hlas, ktorý ho potichu oslovil pravým menom, nie tým, ktorým ho volali v tábore.
"Ik Senanda, poď sem!" ozval sa ktosi vpredu. "Tu sme. Teda Winnetou sa nemýlil, mestic bol vnukom Čierneho" Mustanga, najobávanejšieho náčelníka Komančov.
Ik Senanda šiel za hlasom a čoskoro zbadal pred sebou troch Indiánov. Jeden z nich bol silný, obrovskej postavy. Bol to sám náčelník. "Vítam ťa, syn mojej dcéry!" oslovil mestica Čierny Mustang. "Poslal som do hostinca najprefíkanejšieho z mojich bojovníkov Kita Homašu čiže Dve Perá, aby si vedel, že som prišiel a že ťa čakám. Rozprával si sa s ním?"
"Nie. Stačilo mi, že prišiel."
"Múdro si si počínal, aspoň ta nik nebude podozrievať. Zvolili sme si dobré miesto na schôdzku, nemusíme sa báť, že nás dakto prekvapí. Vo svetle, čo preniká cez otvorené dvere, by sme videli každého, kto by vyšiel"
z hostinca. Ostatne, sú tam ľudia, čo vedia o živote na Divokom západe málo.
"Mýliš sa. Sú tam mužovia, ktorí sa na Divokom západe vyznajú lepšie ako my dvaja."
"To nie je možné. O kom vlastne hovoríš? Vrav!"
"Najprv prišli do hostinca dvaja dlhí, vycivení jazdci" Timpeovci. Majú tam ostať do zajtra rána.
"Timpeovci? Pshaw! Keby boli udatnými bojovníkmi, už by sme tie mená počuli."
"Potom však prišli dvaja iní a husia koža mi naskočila na chrbte, keď som počul ich mená."
"Uff! Nevedel som, že syn mojej dcéry sa tak ľahko zľakne. Azda to nie sú ľudia, ale zlí duchovia saván a hôr?"
"Sú to ľudia, lenže akí! Jeden je Indián a druhý beloch. Jeden je najväčší bojovník spomedzi všetkých červených mužov a druhý najväčší bojovník spomedzi všetkých bledých tvárí."
"Uff, uff! Chceš povedať, že prišiel Winnetou a Old Shatterhand?"
"Tak je."
"Zlý duch ich sem priviedol."
"Nie zlý duch, ale dobrý Manitou. Spočiatku som sa zľakol, ale potom, keď som ich počul rozprávať, srdce sa mi rozplesalo radosťou."
"Povieš mi, čo si počul, ale nie tu. Stadiaľto musíme odísť."
"Odísť? Prečo?"
"Pretože viem, ako zmýšľajú a konajú takí preslávení bojovníci ako tí dvaja, ktorých si spomínal. Rozprávali sa s tebou?"
"Winnetou sa na mnohé vypytoval. Neveril, že som Yato Inda, a povedal, že som synom tvojej dcéry. Pomstím sa mu za to!"
"Náčelník Apačov má bystrý ňucháč, v tom sa mu nik nevyrovná. Skrslo v ňom podozrenie, a teraz ťa bude sledovať."
"Nemyslím, veď nemá nijaký dôvod."
"Nepotrebuje mať dôvod, urobí tak z opatrnosti a ľstivosti. Je to naj úhlavnejší nepriateľ Komančov. Nikdy ho nemôžeme zajať. Ale beda mu, ak sa nám raz dostane do rúk!"
"Teda roztiahni ruky, lebo teraz ti do nich padne. Chcem ti povedať, že..."
"Tu nevrav nič," prerušil ho náčelník. "Vyhľadáme si iné miesto. Som presvedčený, že Winnetou ťa sleduje, a ešte by mohol náš rozhovor vypočuť."
"Ale veď by sme ho videli, keby vyšiel cez dvere!"
"To nepoznáš Winnetoua. Uváži všetko a vie, že nepriateľ, čo sa priplichtí k táboru na výzvedy, postaví sa práve oproti osvetleným dverám, aby každého videl. Winnetou vyjde z hostinca, alebo už aj vyšiel, ale nie cez dvere. Nie je tam ešte nejaký iný východ?"
"Sú tam malé dvierka za skladišťom."
"Vyjde tými dvierkami a bude pátrať pred hlavným vchodom. Musíme zmiznúť. Poď!"
Odkradli sa veľkým oblúkom na pravú stranu hostinca. Práve vtedy Winnetou sliedil po ľavej strane a, samozrejme, nikoho nevidel. Mestic s Komančmi došiel zatiaľ pod košatý strom. Tu si sadli a stopár vyrozprával, čo sa dozvedel. Čierny Mustang počúval veľmi pozorne a riekol dosť nahlas, lebo od radosti sa už nemohol ovládať: "Pôjdu k Jelšovému prameňu? A dorazia ta zajtra večer? Tam ich dolapíme a zajmeme. Nemôžu nám uniknúť. Aký jasot nastane v našej osade, až privedieme takých vzácnych zajatcov! Budeme ich mučiť, až budú zavýjať ani kojoty, ktorým zdierajú kožu. Skalpy tých dvoch slávnych bojovníkov sú oveľa, oveľa cennejšie než všetky vrkoče žltých mužov, na ktorých

sme sa chystali zaútočiť."
Priam sa rozplýval v ďalších výlevoch nadšenia, keď tu ho vnuk prerušil: "Áno, zajmeme ich a budeme mučiť, až kým nevypustia dušu. Ale kvôli nim sa chceš zrieknuť Číňanov, ktorých som vám mal nahnať do rúk?"
"Nie. Veď len preto si si zmenil meno a vstúpil do služieb u mužov ohnivého tátoša. A my sme prišli dnes sem, aby sme sa od teba dozvedeli, či by sme už skoro mohli dostať Číňanov."
"To sa môže stať v hociktorý deň, lenže či aj vy dodržíte slovo?"
"Dodržíme. Alebo sa azda domnievaš, že by som mohol oklamať syna svojej dcéry? Všetky peniaze budú tvoje ako aj všetko zlato a striebro. Ostatné veci ako šatstvo, nástroje, zásoby a najmä dlhé vrkoče žltých mužov si vezmeme my. Bledé tváre sa votreli na naše územie a okrádajú nás o všetko. Musíme pred nimi ustupovať, lebo sú mocnejší než my. A teraz dokonca priviedli sem aj žltých mužov, aby im pomáhali stavať mosty a koľajnice na pôde, čo patrí nám. Za to zaplatia vlastnými životmi. Bojovníci Komančov sa stanú slávnymi, lebo budú prví medzi červenými mužmi, ktorí budú mať skalpy s dlhými vrkočmi. Teda, nevzdáme sa nášho p ôvodného zámeru, a ty nám teraz povieš všetko, čo musíme vedieť, aby sa"
repad podaril.
Mestic presne popísal polohu tábora i stavísk, rozmiestnenie robotníkov a vôbec všetko, čo Komančovia potrebovali vedieť, ak chceli zaútočiť. Nezabudol pripomenú ť, aká veľká korisť ich po víťazstve
očakáva. Po skončení rozhovoru Čierny Mustang pokynul obom bojovníkom, čo sem s ním prišli a teraz stáli neďaleko neho a dávali pozor, aby sa sem niekto nepriblížil.
Tajná schôdzka sa skončila, o všetkom sa už dohovorili. Komančovia zajmú pri Jelšovom prameni Old Shatterhanda a Winnetoua a zároveň i Kaza a Haza. Ik Senandovi oznámia, kedy zaútočia na tábor. Mestic sa potom rozlúčil so svojimi tromi spojencami a vrátil sa rýchlo späť do hostinca.
Čierny Mustang sa zatiaľ odobral s oboma bojovníkmi na neďaleké miesto, kde mali podľa dohovoru vyčkať návrat posla, čo bol v hostinci. A posol čoskoro prišiel. S hnevom vyrozprával, ako s ním zaobchodil Old Shatterhand. Keď sa dopočul, že zajtra majú Komančovia Old Shatterhanda a Winnetoua zajať, precedil cez zuby: "Bude ľutovať, že sa tak ku mne správal, lebo sa pričiním, aby jeho muky boli čo najhroznejšie."
Indiáni zamierili k miestu, kde zanechali svoje kone, keď tu zrazu začuli blížiace sa kroky. Ihneď si ľahli na zem. Nedbali, že pôda je po lejaku rozmočená, samé blato. Prichádzajúci muži "boli dvaja" náhodou kráčali rovno k ležiacim Komančom. Keď prišli celkom k nim, prvý sa potkol o Čierneho Mustanga, spadol a pritom zvalil aj svojho druha. Komančovia ich hneď zdrapli.
"Nekričte, lebo vás na mieste navždy umlčíme!" vyhrážal sa im náčelník. "Kto ste?"
"Železniční robotníci," odpovedal odvážnejší zo zajatcov.
"Vstaňte, ale ani na krok sa nesmiete vzdialiť z tohto miesta, ak vám je život milý! Prečo sa tu ponevierate v takom nezvyčajnom čase? Ak ste naozaj robotníci z tábora, nemusíte sa k nemu prikrádať ako zlodeji."
"Veď sme sa neprikrádali."
"Ba prikrádali! Tak potichu a zohnutý môže kráčať iba človek, ktorý nechce, aby ho niekto zbadal. Čo to máte v rukách?"
"Pušky."
"Pušky? Načo potrebujú železniční robotníci pušky? Sem s nimi! Musím ich vidieť!"
Vytrhol im zbrane z rúk a každú pušku zvlášť ohmatal a zdvihol proti oblohe, aby si ju tak mohol lepšie prezrieť.
"Uff, uff, uff!" vykĺzlo mu z úst, lebo nevedel utlmiť radostné vzrušenie. "Poznám tieto tri pušky a pozná ich každý Indián a beloch na Divokom západe. Táto tu, vybíjaná striebornými klincami, patrí akiste Winnetouovi, nášmu úhlavnému nepriateľovi. Ak je môj úsudok správny,"
potom tieto ďalšie dve patria bledej tvári, ktorú nazývajú Old Shatterhand. Jedna je henryovka a druhá medveďobijka. Mám pravdu, či nie?
Číňania na otázku neodpovedali. Keď videli, že sa dostali do rúk Indiánov, hrozne sa zľakli. Chveli sa na celom tele a ani len nepomysleli na útek. "Hovorte!" osopil sa na nich Čierny Mustang. "Patria tieto pušky Old Shatterhandovi a Winnetouovi?"
"Áno," šepol ten, čo sa už raz ozval.
"Tak ste ich ukradli? Číňania zase mlčali."
"Počúvajte, vy žltí psi! Viem dobre, že by vám Old Shatterhand a Winnetou nezverili svoje pušky."
Potom náčelník Komančov vytiahol nôž a pohrozil Číňanovi, ktorý doteraz hovoril: "Ak sa ihneď nepriznáš, vrazím ti tento nôž do srdca! Tak vrav!"
Číňan sa poponáhľal s odpoveďou: "Vzali sme ich... potajomky."
"Uff! Teda predsa! Winnetou a Old Shatterhand sa akiste cítili príliš bezpeční, keď odložili pušky. Ste zlodeji! Viete čo si zasluhujete? Smrť!"
Číňania sa hodili na kolená a so zdvihnutými rukami prosili o milosť:
"Nezabíjajte nás!"
"Mali by sme vás zabiť. No ste žltí prašiví psi a udatný bojovník si nepošpiní nôž vašou krvou. Pustíme vás, môžete bežať, kam chcete, ale musíte urobiť, čo vám rozkážem."
"Vrav, vrav, čo od nás chceš! Všetko urobíme!"
"Dobre. Prečo ste ukradli pušky? Vy ich predsa nepotrebujete, nie ste lovci."
"Chceli sme ich predať, lebo sme počuli, že by sme za ne mohli dostať nesmierne množstvo peňazí."
"Kúpime ich od vás."
"Naozaj? Naozaj? Myslíš to vážne?"

"Som náčelník Komančov. Volám sa Tokvi Kava, čo v reči bledých tvárí znamená Čierny Mustang. Počuli ste už o mne?"
Pravdaže počuli, lenže nič dobré, ba naopak, samé hrozné veci. Preto jeden z Číňanov vyľakane odpovedal: "Čierny Mustang? Áno, počuli sme o tebe."
"Iste teda vieš, že som veľký a slávny náčelník a že hovorím len čistú pravdu. Kúpim tie pušky."
"Čo nám za ne dáš?"
"Viac než hockto iný."
"Čo?"
"Váš vlastný život. Takáto krádež sa na Divokom západe trestá smrťou. No ja vám darujem za tie pušky život!"
"Život? Len život?" skuvíňal sklamaný Číňan.
"Nie je to dosť?" oboril sa naňho náčelník Komančov. "Takí lotri, ako ste vy, si viac nezaslúžia. Čo by ste vlastne ešte chceli?"
"Peniaze."
"Peniaze? Teda kov. Ak chcete kov, môžem vám vyhovieť. Čepele našich nožov sú ostro nabrúsené. Chcete, aby sme vás nimi pošteklili? Chcete?"
"Nie, nie! Odpusť nám!" zakvílil jeden z Číňanov. "Chceme žiť. Nechaj si pušky!"
"To je vaše šťastie, vy žlté ropuchy! A teraz počúvajte, čo vám rozkážem! Old Shatterhand a Winnetou čoskoro zbadajú, že im chýbajú pušky. Nastane rozruch, budú hľadať a každého sa vypytovať. Ako sa zachováte?"
"Budeme mlčať."
"To aj musíte, ani len slovíčkom sa nesmiete prezradiť, lebo inak by vás potrestali ako zlodejov, teda smrťou. Ale ani o nás nesmiete nič prezradiť. Keby sa dozvedeli, že ste sa s nami stretli a zhovárali, ľahko by si ostatné domysleli a bolo by s vami zle. Zariadite sa podľa mojich slov?"
"Budeme mlčať ako hrob."
"Len aby! Keby ste tárali, že sme tu boli, zle by sa vám povodilo! Vrátili by sme sa a kruto by sme sa pomstili. Zomreli by ste v hroznych mukách pri mučiarskych koloch. A teraz ešte jedna otázka: poznáte mená Ilči a Hatátitla?"
"Nie."
"Ilči znamená Vichor a je to meno Winnetouovho koňa. Hatátitla značí Blesk a je to meno Old Shatterhandovho koňa. Sú tieto vzácne kone tu?"
"To nevieme. Nie sú to azda vraníky s červenými nozdrami a bujnou hrivou?"
"Áno. Videl si ich?"
"Nie, ale hovoril o nich istý biely zálesák, čo ich videl stáť predo dvermi."
"Teda sú tu! Kam ich odviedli?"
"Vzadu do kôlne. Počuli sme, ako sa bieli mužovia rozprávali, že tam odvedú kone."
"Tak teda s vami sme skončili. Budete mlčať o všetkom, čo sa tu stalo, ani slovkom sa nezmienite o tom, čo ste počuli alebo videli. Keby ste nás zradili, zaplatili by ste to životmi, hoci ste si ich od nás kúpili za pušky. A"
teraz môžete odísť. Uštedril každému zajatcovi poriadny kopanec a obaja Číňania sa rozbehli ako vystrelení do tmavej noci k hostincu. Prišli síce o lup, ale tešili sa, že si aspoň životy zachránili.
"Uff! Väčšie šťastie nás už ani nemohlo stretnúť," povedal naradovaný náčelník svojim ľuďom. "Máme čarodejnú pušku, medveďobijku i Winnetouovu striebornú pušku. Teraz si pôjdeme ešte po kone, aké nemajú na Divokom západe páru, iba môj mustang by sa im mohol rovnať."
"Chce Tokvi Kava ísť do kôlne?" spýtal sa Indián Kita Homaša, Dve Perá, čo bol na výzvedách v hostinci ako Juwaruwa.
"Myslí môj brat, že by som tieto vzácne kone mal nechať tu? Keby nebolo môjho mustanga, mohol by som povedať, že tie dva kone sú najlepšie spomedzi všetkých, čo behajú po prériách medzi oboma veľkými vodami. Pôjdeme si po ne, lebo majú nesmiernu cenu ako aj pušky, čo sme vzali žltým psom s dlhými vrkočmi."
"Nech Tokvi Kava uváži, že pri tom pravdepodobne potečie krv!"
"Prečo?"
"Winnetou a Old Shatterhand zaiste prikázali, aby na kone dozeral strážca."
"Tíško sa priplazíme a skolíme ho. A možno tu nie je nijaký strážca, veď kone nie sú vonku pod širym nebom, ale v kôlni."
Tokvi Kava uhádol, strážca tam naozaj nebol. Inžinier síce prisľúbil, že dá kone strážiť, ale doteraz tak ešte neurobil. Indiáni sa tíško priblížili ku kôlni, na dverách ktorej nebola zámka, ale iba závora. Chvíľu načúvali. Zdnu sa občas ozvali údery kopýt. V kôlni bola úplná tma. Strážca by iste nebol zatvorený v úplne tmavej kôlni. Komančovia sa ľahko dovtípili, že ho tu niet. Náčelník teda odsunul závoru, pootvoril trochu dvere a stal si tak, aby ho zdnu nebolo vidieť. Potom niekoľkokrát zavolal po anglicky na strážcu, aby vyšiel. Keby tu strážca bol, iste by sa domnieval, že ho volá niektorý známy robotník. Keďže odpoveď neprichádzala, Tokvi Kava vkĺzol do kôlne a jeho traja bojovníci hneď za ním.
Kone oboch Timpeovcov stáli celkom vzadu. Vraníky boli vpredu. Hoci tu bolo tma, náčelník čoskoro zbadal, kde stoja kone, ktoré hľadá.
"Tu sú," povedal. "Ale dávajme si pozor! Nesmieme si na ne sadnúť, lebo nás nepoznajú. Vyvedieme ich za uzdu. Keď vonku zbadajú, že ich odvádzame a že to nie sú ich páni, budeme mať dosť roboty."
Komančovia opatrne odviazali oba vraníky a pomaly ich vyviedli z kôlne. Kone sa síce nevzpierali, no kráčali váhavo. Bolo zrejmé, že sa im čosi nepozdáva. Komančovia potom zasunuli závoru na dverách a rýchlo
odchádzali i s cennými zvieratami. Pôda po daždi bola bahnitá a mäkká, a tak nebolo na nej počuť dupot kopýt ani

kroky mužov.
Tokvi Kava v duchu jasal, že sa mu dnes podarilo olúpiť o zbrane i kone dvoch najslávnejších zálesákov, ktorých nenávidel. Teraz už veril, že sa mu útok na tábor vydarí a bol presvedčený, že si počínal veľmi prefikane a že neurobil ani jednu chybu. A predsa sa mýlil. Zabudol na dve hlavné veci: že obidva ukradnuté kone sú veľmi bystré a majú aj iné vynikajúce vlastnosti a že ich Winnetou veľmi dobre vycvičil, aby neposlúchali cudzích ľudí.
A najväčšiu chybu Tokvi Kava urobil, keď povedal Číňanom svoje meno. Bol síce presvedčený, že nič neprezradia, ale nerátal s tým, že Winnetou a jeho biely priateľ si už nájdu spôsob, ako sa dopátrať pravdy. Čierny Mustang urobil neodpustiteľnú chybu.

Do Skalnej doliny

Milý čitateľ, počul si už o bielom mustangovi? Pí sali o ňom povolaní i nepovolaní spisovatelia, rozprávali ľudia, ktorí dobre poznali Divoký západ, ale aj tí, ktorých noha nikdy nevkročila na americkú pôdu. Aj ja som často sedel s bielymi lovcami alebo s Indiánmi, ktorí tvrdili a boli by to i odprisahali, že videli bieleho mustanga. Ani len slovkom som sa neodvážil pochybovať o ich tvrdení, lebo by som ich i tak nebol presvedčil. Videli bieleho mustanga na vlastné oči "a predsa nevideli. Biely mustang, akého opisovali, jestvoval len v bájkach, v rozprávkach, bol iba preludom, výplodom fantázie. Tí, čo to tvrdili, neklamali, lebo ho skutočne videli, ale nemal ani zďaleka také obdivuhodné ba priam rozprávkové vlastnosti, ako tvrdili."
V tých časoch, keď prériou blúdili obrovské čriedy bizónov a mustangov, ktoré na jar tiahli na sever a v jeseni na juh, obratnému lovcovi sa niekedy podarilo zazrieť bieleho mustanga. Ale len šikovnému, skúsenému lovcovi, ktorý sa vedel k nemu nečujne prikradnúť na určitú vzdialenosť. Blízko sa k nemu nik nedostal, lebo biely mustang patril medzi najskúsenejšie a najbystrejšie kone na čele čriedy mustangov Jeho ostrý zrak prenikol aj cez najhustejšie kroviská, jeho bystrý sluch počul aj najtichšie kroky plaziaceho sa vlka a jeho červenkasté nozdry zacítili ľudský pach z obdivuhodnej vzdialenosti. Povrávalo sa, že z čriedy, ktorej vodcom bol biely mustang, sa ani jedinému lovcovi nepodarilo lasom chytiť zdravého koňa. Keď nejakého lapil, obyčajne zviera bolo chor ľavé a bolo mu nanič. Nik vraj nevidel bieleho mustanga pásť sa. Nemal čas. Vždy, neprestajne, pôvabnými mohutnými skokmi behal okolo pokojne sa pasúcej čriedy a pri najmenšom nebezpečenstve prenikavo zaerdžal, akoby zatrúbila poľnica. Nato sa celá črieda dala na útek a hnala sa prériou ako strašná búrka.
Niekoľko ráz sa vraj podarilo oddeliť bieleho mustanga od čriedy. Chceli lapiť iba jeho. Hnali sa za ním plným cvalom, kým on bežal klusom. No ani tak ho nemohli dohoniť. Napokon napäl pružné nohy a letel ako vystrelený šíp a čoskoro zmizol na obzore. Až vtedy lovci pochopili, že im biely mustang prešiel cez rozum, lebo takto ich chcel odviesť od čriedy. Raz vraj istý smelý vaquero, vynikajúci jazdec, vypátral kdesi bieleho mustanga samého, bez čriedy, a hnal sa za ním až k hlbokému kaňonu. Tam vraj biely mustang skočil do úžľabiny, hlbokej niekoľko sto metrov, a pokojne cválal ďalej. Vaquero potvrdzoval pravdivosť svojich slov
prísahami a všetci, čo ho počúvali, mu verili. Istý haciendero zo Sierry tvrdil v spoločnosti vážených a skúsených zálesákov, že sa mu raz pošťastilo zlákať do ohrady corralu bieleho mustanga i s celou čriedou, ale biely tátoš sa vraj vyhupol ako vták ponad plot, vysoký dobrých sedem metrov, a ušiel. A hacienderovi všetci, čo ho počúvali, doslova verili.
Tak rozprávali starí i mladí a biely mustang bol v ich predstavách nezraniteľný, ba dokonca nesmrteľný. No keď zo saván zmizli čriedy divých koni, zmizol s nimi aj biely mustang. Priekopníci civilizácie nemilosrdne vykántrili bizóny aj mustangy, ale nájde sa ešte starý zálesák, ktorý tvrdí, že nepolapiteľný biely mustang nie je výmyslom, pretože ho sám na vlastné oči videl.
Nie, nik si ho nevymyslel, a predsa bol viac-menej výplodom fantázie. Taký, akého ho opisovali, nikdy nejestvoval. Tí, čo ho videli, nemýlili sa, videli ho naozaj, lenže nebol to jeden kôň, ako sa rozprávalo, bolo veľa, veľa biely ch mustangov.
Každá črieda divých koní mala svojho vodcu. Bolo to najsilnejšie a naj bystrejšie zviera, lebo si svoje postavenie muselo vybojovať a udržiavať násilím a ľsťou. Mustanga, čo v boji o prvenstvo premohol druhov, poslúchala potom celá črieda od najmladšieho žrebca až po najstaršieho koňa. Aj v našich krajoch sa tvrdí, že biele kone sú najzdatnejšie. Tým viac to platí o koňoch na prérii. Okrem toho treba vedieť, že zálesáci biele mustangy nechytali. Bolo by nezmyslom jazdiť na bielom koni, ktorého vidno už z diaľky. Tým by sa jazdec vystavoval zbytočnému nebezpečenstvu. Preto sa teda biele mustangy mohli nerušene vyvíjať, preto boli také zdatné a silné. Okrem toho treba uvážiť i ďalšiu okolnosť. Každé zviera bielej alebo veľmi jasnej farby je pudovo vždy opatrnejšie než zviera tmavé. A črieda potrebuje takého vodcu, ktorý sa sfarbením odlišuje od ostatných a ktorého možno zrakom ľahko medzi nimi nájsť. Vieme dobre, že aj dôstojník má tým zreteľnejšie vyznačenú hodnosť, čím je hodnosť vyššia. Takto teda možno vysvetliť, že každá črieda divých koní, a vedia to všetci zálesáci, má za vodcu beluša.
Pokračujme v našej úvahe: ak biele mustangy boli silné, rýchle, vytrvalé a smelé zvieratá, zaiste mohli ľahšie uniknúť pred lovcami ako iné kone. Takmer každý zálesák mal možnosť vidieť bieleho mustanga a musel obdivovať jeho rýchlosť a chytráckosť. Rozprával o tom iným a sám počul od druhov rozprávať o bielom mustangovi. Život na nekonečných savanách prebúdza obrazotvornosť. Jestvovalo mnoho bielych mustangov, ale fantázia z nich napokon vytvorila iba jediného s rozprávkovými
vlastnosťami, ktorého nik nemohol lapiť. Tento mustang žil iba v obrazotvornosti. No ostatné biele mustangy naozaj jestvovali.
V čase, keď žil Winnetou a Old Shatterhand, jestvoval aj čierny mustang, o ktorom kolovali podobné neuveriteľné príhody ako o bielom mustangovi. Lenže čierny mustang nebol divý kôň, ale vyškolený, neobyčajne dobre vycvičený

jazdecký kôň náčelníka Komančov Naiinov. Fantázia ho opriadla slávnou povesťou. Mal vynikajúce vlastnosti, nebolo mu páru na svete. V boji bol nezraniteľný, nikdy sa nepotkol ani nespadol, iný kôň ho nemohol dohoniť a nemohol nikdy "prepáčte mi traperský výraz" umrieť. Žil vraj už za dávnych čias, vždy patril predkom terajšieho náčelníka Komančov. S jeho dedom chodieval do boja a nikdy sa nestalo, že by bol ranený. Otcovi terajšieho náčelníka vraj neraz zachránil život. No a v poslednom čase preukázal svojmu pánovi také cenné služby, že náčelník Komančov prijal na jeho počesť meno Tokvi Kava "Čierny Mustang."
Ako Indiáni pevne verili, že Old Shatterhandova henryovka je čarodejná, tak verili "okrem Komančov Naiinov, ktorí najlepšie vedeli, aká je skutočnosť" že je to medicínový, čarodejný kôň. Pod slovom medicína Indián rozumie niečo nadzmyslové, nepochopiteľné. Pravdaže, majiteľ takého čarodejného koňa nesmierne stúpol v očiach ostatných Indiánov a mal z toho veľ ké výhody. Susedné kmene sa obávali pustiť sa do boja či už s ním osobne, alebo s jeho kmeňom. Považovali náčelníka za nezraniteľného ako jeho koňa, ba dokonca za neporaziteľného. Čierny Mustang bol chytrák a vedel túto výhodu dokonale využiť. Lenže týmito úspechmi príliš stúplo jeho sebavedomie. Jeho pýcha a bezohľadnosť vzrastali. Stal sa naj úhlavnejším nepriateľom všetkých belochov bez výnimky a všetkých Indiánov, čo sa mu opovážili odporovať, a napokon sám sa utvrdil v presvedčení, že na svete niet človeka, ktorý by sa s ním mohol merať.
Pravdaže, náčelník nemal iba jedného čierneho mustanga, ale viacerých, no o tom nik nevedel. Všetky pochádzali od jedného predka a vyznačovali sa skvelými vlastnosťami. Preto aj náčelník, keď sa chystal v tábore železničných robotníkov ukradnú ť Old Shatterhandovho a Winnetouovho vraníka, hrdo vyhlásil:
"Keby nebolo môjho mustanga, mohol by som povedať, že tie dva kone sú najlepšie spomedzi všetkých, čo behajú po prériách medzi dvoma veľkými vodami."
Pod veľkými vodami náčelník rozumel Tichý a Atlantický oceán. Územie medzi nimi, to bola podľa neho celá Severná Amerika. Či mal
pravdu, to mali dokázať neskoršie udalosti. Ale už toho večera, keď oba vraníky ukradol, musel si priznať, že sa v nich v istom smere veľmi zmýlil. Zvieratá sa nedali len tak ľahko ukradnú ť, ako si to Tokvi Kava myslel.
Toho večera sa v tábore železničných robotníkov nešlo spať tak skoro ako zvyčajne. Keďže prišli takí slávni hostia, nikomu sa nechcelo hneď po večeri na lôžko. Inžinier sedel s Winnetouom, Old Shatterhandom a oboma Timpeovcami pri jednom stole. Rozhovor bol veľmi živý. Pri susednom stole sedeli dozorca a správca, mlčky načúvali a len občas niečo poznamenali. Prisadol si k nim aj mestic, no ten dôsledne mlčal. Zato však tým pozornejšie načúval. Old Shatterhand a Winnetou sa tvárili, akoby si ho ani nevšímali, aspoň mestic nezbadal, že by sa boli naňho čo len raz pozreli. A predsa ho obaja lovci nespúšťali z očí a neušiel im ani jediný jeho pohyb alebo posunok.
Kaz práve rozprával jedno zo svojich dobrodružstiev, keď mu Winnetou náhle pokynul, aby mlčal.
"Čo sa deje?" spýtal sa Kaz. "Prečo nemôžem ďalej rozprávať?"
"Ticho!" napomenul ho náčelník Apačov. "Približujú sa jazdci. Všetci napli sluch a naozaj čoskoro začuli dupot kopýt, ktorý sa stále"
zosilňoval. Napokon začuli, ako vonku fŕka blato a dupot stíchol rovno predo dvermi. Zaznelo zvláštne, radostné zafŕkanie.
"Uff!" zvolal Winnetou a rýchlo vstal. "To nie sú cudzie kone!"
Aj Old Shatterhand rýchlo vstal a prisvedčil: "Máš pravdu, to nie sú cudzie kone. To sú naše vraníky! Ale ako sa sem dostali? Vari ste nepostavili k nim strážcu, pán inžinier?"
"Ešte nie."
"Prečo? Veď som vás o to poprosil. Ak sa nemýlim, keď sme odtiaľ odchádzali, zavreli ste dvere na kôlni aj ťažkou závorou."
"Áno, a preto som si myslel, že so strážcom nie je naponáhlo."
"Sme na Divokom západe, a tu človek nesmie nijaké bezpečnostné opatrenie odložiť na neskoršie!"
"Niekto musel otvoriť dvere, asi nejaký robotník, a kone vybehli."
"Vybehli? Sami sme ich priviazali, sir, a to veľmi pevne! Ten niekto nielen otvoril dvere, ale aj odviazal kone. Prečo to urobil? To ma nesmierne zaujíma. Dovolíte, sir, vypožičiam si na chvíľu váš lampáš?"
Pri posledných slovách sa obrátil k shopmanovi za pultom. Nad hlavou mu visel veľký lampáš. Old Shatterhand ho sňal z klinca, zapálil a vyšiel aj s Winnetouom z miestnosti. Ostatní sa zo zvedavosti náhlili von, medzi nimi aj mestic, ktorý, pravdaže, netušil, že jeho dedo len pred chvíľou ukradol oba kone.
Naozaj, Ilči a Hatátitla stáli pred dverami a natešene vítali svojich pánov. Fŕkali, erdžali, plieskali chvostmi, strihali ušami, stavali sa na zadné nohy ako psíky, keď veselo pozdravujú pána. Old Shatterhand posvietil na ne lampášom a rozčúlene zvolal: "Sto hromov! Čo to znamená? Tie kone sem neprišli z kôlne! Pozrite, aké sú zafŕkané bahnom! Dokonca až na chrbte majú na prst hrubú vrstvu blata! Museli prudko cválať, iste boli ďaleko. Ale kde? Kto ich tam odviedol?"
"Kto ich odviedol?" opakoval inžinier. "Kto by ich odviedol? Predsa nikto! Komu by sa chcelo sadnúť na cudzieho koňa a vyjsť si v blate a v takej hustej tme na prechádzku?"
"Tu veru nešlo o nič také! Rád by som videl človeka, čo by sa odvážil sadnúť si na niektorého z nich! Nik na nich nesedel, veď pozrite na sedlá, sú celé od blata!"
"Teda predsa som mal pravdu! Niekto otvoril kôlňu. Kone sa odtrhli a vybehli. Chvíľu cválali po okolí a vrátili sa. Tak to bolo. Vyšetrím a zistím, kto to urobil. V noci nemá nikto právo vojsť do kôlne!"
"Naše kone sa nikdy neodtrhnú, ak si ich sami priviažeme. Ani pocválať si nechodia bez nášho dovolenia."
Winnetou chytil uzdu svojho koňa, ukázal na ňu prstom a pokojne riekol: "Môj biely brat má pravdu. No kone sa predsa len odtrhli. Pravda, nie v kôlni, ale niekde inde."

Na uzde visel remeň s pevne zauzlenou sľučkou, bol však roztrhnutý. Old Shatterhand si ho prezrel, významne pozrel na Winnetoua a obrátil sa na inžiniera: "Mali ste pravdu, sir. Winnetou sa zmýlil, čo sa mu stáva zriedkakedy. Kone sa odtrhli v kôlni. Poďte s nami! Musíme ich pevnejšie priviazať. Ostatní gentlemani sa už nemusia unúvať. Všetko je v poriadku."
Povedal to tak pokojne a presvedčivo, že jeho slová dosiahli želaný účinok. Správca a dozorca sa vrátili s mesticom do hostinca. Kaz i Haz sa poberali za nimi. Tu im Old Shatterhand zašepkal: "Nadviažte s mesticom rozhovor a nepúšťajte ho von, kým sa nevrátime."
"Ale prečo, mister Shatterhand?" spýtal sa Kaz.
"To sa dozviete neskôr. Len ho zadržte pri stole! Správajte sa k nemu priateľsky a prívetivo."
"A čo, ak bude chcieť ísť za každú cenu von? Máme ho zadržať násilím?"
"Nie. Dokážte to aj bez násilia, rozprávajte nejaký zaujímavý príbeh."
"Dúfam, že sa nám to podarí. Poznám niekoľko napínavých príhod, ku ktorým môžem pridať dobré žarty. Tak som to robil aj u Timpeovcov-dedičov. Poď, bratranec Haz!"
Vošli do hostinca. Winnetou chytil kone za uzdy a odvádzal ich ku kôlni. Old Shatterhand šiel popredu a svietil. Vedia neho kráčal inžinier a neprestajne krútil hlavou. Napokon riekol Old Shatterhandovi: "Sir, naozaj vám nerozumiem. Dali ste mi za pravdu a zrazu len šepkáte obom Timpeovcom čudné príkazy, akoby sme Yato Indovi nemohli dôverovať."
"Musel som sa pretvarovať, lebo treba postupovať veľmi opatrne. Kone niekto ukradol a odviedol, ale cestou sa odtrhli a ušli."
"To nie je možné."
"Je to tak, verte mi!"
"Ale keby ste hneď mali pravdu, Yato Inda predsa nemôže byť zlodejom."
"Zlodejom nie, ale môže byť pomáhačom zlodejov."
"Tvrdím, že je to statočný človek."
"A ja zasa tvrdím, že sa nevolá Yato Inda, ale Ik Senanda a že je vnukom Čierneho Mustanga. Poďme do kôlne. Tam zistíme, kto ukradol kone."
"Ako to chcete zistiť?"
"Prezradí mi to mäkká pôda. Kone neukradol duch, a tak tam musíme nájsť nejaké stopy."
"Ja ich nezbadám, lebo sa do takých vecí nerozumiem. Vy v tom máte skúsenosti. No, myslím si, onedlho uznáte, že ste môjmu mesticovi krivdili."
"Len trpezlivosť, sir, hneď budeme vedieť, na čom vlastne sme. Došli až ku kôlni. Inžinier chcel vkročiť dnu, ale Old Shatterhand ho"
chytil za rameno a riekol:
"Nie tak rýchlo! Mohli by ste všetko pokaziť."
"Mohli by ste pošliapať stopy, ktoré chcem vidieť. Potom by som ich nemohol tak zreteľne rozoznať."
"Prosím, budem si počínať tak, ako si želáte. Máme čas. Old Shatterhand sa priblížil ku dverám okľukou, aby nepošliapal stopy, ktoré od nich viedli. Pri dverách posvietil na zem lampášom. Winnetou pustil kone, priblížil sa k Old Shatterhandovi a sklonil sa k zemi." Uff! "zvolal náhle."Tu sú stopy indiánskych mokasínov!
"To som si myslel," prikývol Old Shatterhand. "Boli tu Indiáni. Ale koľkí?"
"To môj brat zistí, keď budeme stopu sledovať ďalej od kôlne. Tu sú šľapaje ľudí i koní pomiešané."
"Ešte neodchádzajme! Počkajme! Stopy kopýt zreteľne naznačujú, že kone kráčali pomaly. Rozhodne by neboli išli pomaly, keby sa boli odtrhli a utiekli. Niekto ich obozretne vyvádzal z kôlne."
"Závora je zastrčená," poznamenal Winnetou a ukázal na ňu prstom.
"To je ďalší dôkaz, že ide o krádež. Kone predsa nemohli závoru zastrčiť."
"To nie," zamiešal sa do rozhovoru inžinier, "ale mohol tak urobiť niektorý z robotníkov. Azda niečo v kôlni hľadal, kone sa splašili a odtrhli."
"Robotník by sa bol zľakol a bol by pribehol oznámiť nám, čo sa stalo."
"Nie. To by nebol urobil, lebo by sa bol obával pokarhania."
"Pshaw! Stopa nám už povie, kto má pravdu, či vy alebo ja. Sir, koľko robotníkov tu máte?"
"Toľko, koľko ste ich videli v hostinci."
"Boli tam všetci?"
"Všetci."
"V poriadku! Nezabúdajte, že z belochov ani jeden nevyšiel z hostinca. Ak tu naozaj boli robotníci, tak to mohli byť len Číňania."
"Aj ja si myslím."
"Akú obuv nosia vaši Číňania?"
"Ťažké čínske pantofle s hrubými podošvami."
"Well! Po pantofliach ostávajú zvláštne stopy, takže sa nemôžeme zmýliť. No, veď čoskoro uvidíme, ako to bolo. Ponajprv si prezrieme kôlňu."
Odsunuli závoru, otvorili dvere a vošli. No tu nenašli nič. Zlodeji nezanechali nijaké stopy. Old Shatterhand a Winnetou sem teda priviedli vraníky a dobre ich priviazali ku kolom. Potom obaja lovci aj s inžinierom pokračovali v pátraní vonku. Išli po stopách, vedúcich od dverí kôlne. No už po niekoľkých krokoch sa tieto stopy rozdelili. Napravo sa ťahali odtlačky konských kopýt i šľapaj e ľudí, naľavo iba stopy ľudí.
"Prišli zľava," poznamenal Old Shatterhand. "Vidí teraz môj brat Winnetou, koľko ich bolo?"
Náčelník Apačov si dôkladne prezrel stopy a odvetil:

"Títo červení mužovia boli veľmi neopatrní. Miesto toho, aby šli v zástupe, kráčali vedľa seba, a preto možno zo stôp celkom ľahko vyčítať, že boli štyria. Poďme ďalej! Stopy sa ťahajú k zadnej stene hostinca."
Čoskoro došli k miestu, kde obaja Číňania natrafili na Indiánov. Pôda tu bola veľmi pošliapaná. Old Shatterhand posvietil na miesto lampášom. -Uff! "zvolal Winnetou." Červení mužovia tu nejaký čas stáli a rozprávali sa s dvoma žltými mužmi. Tu je veľmi zreteľný odtlačok čínskej pantofle.
"Či som to nevravel!" ozval sa inžinier. "V kôlni boli robotníci!"
"Nezmysel," odvrkol Old Shatterhand, ktorého už hnevalo, že nemohli inžiniera presvedčiť. "Nemohli byť v kôlni, lebo ich stopy nevedú ani do"
kôlne, ani z kôlne. Veď vidíte, že sme na ne natrafili až tu, pri kôlni ich nevidno. Bol by som rád, keby ste sa konečne vzdali svojej chybnej domnienky. Boli tu Indiáni, a to určite Komančovia. Uznáte, to nie je nijaká maličkosť.
"Pshaw! Iste nejakí bedári, ktorí si chceli ukradnú ť dajaké jedlo a nešťastnou náhodou vyplašili vaše kone."
"Keby to naozaj bolo tak, mohli by sme sa len tešiť. Bojím sa však, že sa z toho vykľuje dačo iné. Ako sa zdá, títo Indiáni sa tajne dohodli s vašimi Číňanmi."
"Oho!"
"Áno. Veď podľa stôp vidíte, že sa tu zhovárali. Keby sa neboli dohodli, Indiáni by boli Číňanov určite zahlušili."
"Rozhodne! Pozrite: najprv tu stáli iba traja Indiáni, štvrtý k nim prišiel od hostinca. Hádajte, kto to asi bol!"
"Akiste Juwaruwa, ktorého ste nechceli prepustiť?"
"Áno, ten to bol."
"Teraz by som ešte rád vedel, ktorí Číňania tu boli."
"Spýtajte sa ich! No pochybujem, že by ste sa niečo dozvedeli."
"Tí, čo tu boli, to celkom iste nevyzradia." No, my sa to i tak dozvieme.
"Myslíte?"
"Áno."
"Zo stôp?"
"Možno a možno nie. No, keď sa to nedozvieme zo stôp, tak sa to dozvieme nejakým iným spôsobom. Zatiaľ to však nechajme a sledujme stopy Indiánov! Poďme!"
Teraz sa uberali iba po stopách troch mužov, až prišli na miesto, kde sa Tokvi Kava naposledy zhováral s mesticom. Stadiaľto sa mestic vrátil do hostinca. Šľapaj e Indiánov viedli hodný kus ďalej pred hostinec. Tu Komančovia čakali na mestica. Keď aj toto dôkladne preskúmali, Old Shatterhand riekol: "Teraz mi je už všetko jasné. Prišli sem štyria Komančovia. Traja tu čakali a štvrtý šiel do hostinca, aby dal mesticovi znamenie, že má vyjsť. Mestic vyšiel a stretol sa so svojimi spoločníkmi. Keďže sa tu však necítili bezpeční, odišli veľkým oblúkom vľavo od hostinca. Môj brat Winnetou práve vtedy pátral na pravej strane, a tak sa stalo, že ich nezbadal. Mestic podal trom Indiánom správy a vrátil sa k nám. Indiáni sa odobrali na neďaleké miesto, aby tu podľa dohovoru vyčkali Jawaruwu. Keď prišiel, a keď všetci spoločne odchádzali, natrafili na Číňanov."
"Ale čo tam tí Číňania v noci hľadali?" spýtal sa inžinier.
"Veď nám to povedia," presvedčivo odvetil Old Shatterhand.
"Lenže nevieme, ktorí to boli," poznamenal inžinier. "Čínskych robotníkov tu máme veľa."
"Dozvieme sa, ktorí to boli. Na to sa môžete spoľahnúť."
"Nepustíme sa teraz po ich stopách?"
"Teraz ešte nie. Najprv sa vrátime za mesticom, aby sme ho donútili ujsť."
"Ujsť?" začudovane sa spýtal inžinier. "To je čudný plán!"
"Prečo?"
"Alebo je mestic statočný človek, za akého som ho pokladal, a v tom prípade nemusí utekať, alebo je to podliak, ktorý nás chce vydať Indiánom, a v tom prípade mu nesmieme dovoliť ujsť."
"Tak rozmýšľate vy, no ja usudzujem inakšie. Mestic je vnukom náčelníka Komančov Tokvi Kavu a pretvaroval sa pred vami, že je naj statočnejším človekom pod slnkom, len aby si získal vašu priazeň a aby vás potom mohol vydať svojmu dedovi. Ten k nemu poslal dnes štyroch poslov alebo azda prišiel aj sám, aby sa s vnukom poradil, kedy a ako bude najlepšie prepadnú ť tábor. Veru, mám veľké podozrenie, že tu bol Tokvi Kava osobne. Čo na to povie môj priateľ Winnetou?"
"Čierny Mustang tu bol," odvetil Winnetou tak presvedčivo, akoby ho bol videl na vlastné oči.
"Iste to tak bude. Len taký prefíkaný bojovník ako on mohol prísť na myšlienku ukradnú ť naše kone. Dopočul sa, že sme tu, a preto odložil útok na tábor, až odídeme. Ak sa však chcete cítiť v tábore bezpeční, musíte sa dozvedieť, ako a kedy chcú Indiáni zaútočiť. No kým je tu mestic, ktorý všade strká nos, nič nemôžete potajme vypátrať."
"Sir," odvetil inžinier a nedôverčivo krútil hlavou, "viem, kto ste a čo si mám o vás myslieť. Ale rozprávate v hádankách, ktorým nerozumiem. Musím vám veriť, aj keď ma pritom chytá hrôza. Áno, Indiáni nás chcú napadnú ť, inak by sem neboli vyslali špehúňa. Ak sa chcem o ich úmysloch dačo presnejšie dozvedieť, najskôr mi to môže prezradiť mestic. Pravda, len v tom prípade, ak je, ako to tvrdíte, naozaj spojencom Indiánov."
"Myslíte, že vám to vytrepe?"
"Donútim ho."
"Pshaw! Som zvedavý, ako by ste si pri tom počínali."
"Sir, vy by ste mi predsa pomohli."
"Myslím, že by mi povedal práve tak málo ako vám. Je tu len jeden spôsob, ako sa všetko najistejšie dozvieme: musíme mesticovi nahnať strachu, až stadiaľto zdúchne."
"Ale, mister Shatterhand, ak utečie, potom sa už vôbec nič nedozvieme."

"Práve naopak. Nepočuli ste, zajtra sa chceme vydať na cestu k Jelšovému prameňu?"
"Počul som."
"Aj mestic to počul a iste to už Indiánom vyzradil. Som presvedčený, že sa ta vyberie celá horda, aby nás tam vystriehli a lapili. No my sa nedáme chytiť, ale tajne ich vypočujeme, a tak sa dozvieme ich zámery."
"Sir, to je však veľmi nebezpečné."
"Pre nás nie, a pre vás to bude mať veľký význam, lebo sa dozviete, aké nebezpečenstvo vám hrozí."
"Ako sa to dozviem? Vrátite sa k nám?"
"Ak sa dozvieme, že vám naozaj hrozí nebezpečenstvo, celkom iste sa vrátime, aby sme vám pomohli. Ale mestica musíte dnes stoj čo stoj nechať ujsť."
"A keď neujde?"
"Ujde! Kde spáva? S robotníkmi?"
"Nie. Za kroviskami neďaleko hostinca si postavil indiánsky vigvam."
"Aby ho nik nemohol pozorovať. V poriadku. A má koňa?"
"Áno. Je vždy priviazaný ku kolíku neďaleko vigvamu."
"Dobre! Môj brat Winnetou tam pôjde a skryje sa. Bude mestica pozorovať, aby sme vedeli, či ušiel. Ja pôjdem do hostinca, aby som mesticovi nahnal strachu. Ale pozor, sir, aby ste sa nepomýlili! Mestic sa musí domnievať, že nevieme, kto ukradol kone, alebo ešte lepšie, budeme hovoriť, že sa kone akiste odtrhli a ušli z kôlne."
"Well. Môžem ísť s vami?"
"Áno. Najprv však presne popíšte Winnetouovi miesto, kde stojí mesticov vigvam."
Winnetou počas rozhovoru preriekol iba pár slov. Aj teraz mlčky vypočul inžinierovo vysvetlenie a potom tíško odišiel. Mal vo zvyku všetko robiť mlčky. A jeho mlčanie bolo Old Shatterhandovi zároveň dôkazom, že Winnetou schvaľuje jeho zámer.
Po Winnetouovom odchode vrátil sa Old Shatterhand s inžinierom do hostinca. Mestic sedel s oboma Timpeovcami, zabraný do čulého rozhovoru. Bratrancom sa ho podarilo upútať. Keď vošiel Old Shatterhand, mestic naňho vrhol nedôverčivý, skúmavý pohľad, ale on sa tváril, že to
nespozoroval. Dlhý Kaz prerušil rozprávanie a spýtal sa: "Nuž, mister Shatterhand, našli ste v kôlni nejaké podozrivé stopy? Kto mal tentoraz pravdu" vy, alebo Winnetou?
"Ja. O krádeži koni nemôže byť ani reči. Zabudli sme zasunúť závoru na dverách, a tak sa do kôlne akiste dostal nejaký dravec, ktorý kone vyplašil. Odtrhli sa a ušli, no keď sa upokojili, vrátili sa späť. S týmto si nemusíme robiť starosti. Ale zato nás môže znepokojovať dačo iné."
"Čo?"
"Boli tu Indiáni."
"Hádam iba jeden? Myslím Juwaruwu, ktorý prišiel do hostinca."
"Nebol sám. Prišli s ním ešte ďalší traja, ktorí naňho čakali vonku."
"Tisíc hrmených!" zvolal Kaz a posunul si slamený klobúk do tyla. -Ten oplan tu bol teda na výzvedách?
"Som o tom presvedčený a tvrdím, že tu v tábore je spojenec Indiánov."
"All devils! Myslíte to vážne? Kto by to mohol byť?"
"Ja viem, kto je to. Ostatne, spýtajte sa Yato Indu, ktorý sedí vedľa vás. Ten to vie práve tak dobre ako ja."
Mestic sa pomaly obrátil k Old Shatterhandovi, zlostne zablýskal očami a zasipel:
"Čo viem, sir?"
"Čo som tomuto gentlemanovi práve povedal." Ja neviem o ničom!
"Tak poďte všetci so mnou, meššurs, niečo vám ukážem. Aj Yato Inda pôjde s nami."
"A kde je Winnetou?" spýtal sa Kaz, vstávajúc s ostatnými.
"Pri koňoch v kôlni. Dáva na ne pozor, aby sa zase nesplašili."
Všetci belosi sa hrnuli ku dverám, ale mestic ostal sedieť na mieste. Tu sa Old Shatterhand pri dverách k nemu obrátil a riekol:
"Vyzval som všetkých, aby šli so mnou. Kto tu ostane, s tým si to neskôr vybavím. Nemám vo zvyku hovoriť do vetra."
Pohľad Old Shatterhandových očí, zlovestne iskriacich, zaúčinkoval silnejšie než slová. Mestic vstal a pobral sa za ostatnými. Old Shatterhand znovu vzal lampáš a viedol mužov po stope, ktorú zanechal mestic, keď šiel z hostinca k čakajúcim Komančom. Slávny zálesák posvietil lampášom na stopy a riekol: "Meššurs, len si všimnite tieto šľapaje! Je to stopa pod-liaka, ktorý vás chce všetkých zničiť. Čoskoro vám ukážem nohy, čo sa do týchto šľapají presne hodia. Toho lotra zlynčujeme."
"Chce nás zničiť?" naľakane sa spýtal dozorca.
"Ako?"
"Stýka sa s Indiánmi, ktorí zamýšľajú prepadnúť tábor, votrel sa k vám pod nepravým menom, aby im pomáhal."
"Indiáni? Je to možné?"
"Isteže. Indián, čo bol pred chvíľou v hostinci, bol ich špehúňom. Akiste prišiel vyvolať zradcu na dohovorenú schôdzku, lebo sme videli, ako si s nim vymenil znamenia."
"Kto je ten podliak? Kto je to, sir, povedzte!"
"Neskoršie. Najprv vám chcem dať dôkazy. Ako vidíte, ideme po jeho šľapajach. Čoskoro sa dozviete, kam smerujú."
Old Shatterhand šiel ďalej po stope. Všetci ostatní zvedavo kráčali za ním, až napokon Old Shatterhand zastal, sklonil lampáš celkom k zemi, aby miesto čo najlepšie osvietil, a riekol: "Pozrite sem! Tu stáli a čakali traja Indiáni, zatiaľ čo štvrtý, Juwaruwa, sedel s nami v hostinci a potajomky sa dorozumieval so zradcom. Môžete si to lepšie preskúmať a

presvedčiť sa, že tieto stupaje tu zanechali indiánske mokasíny."
"Nemusíme nič skúmať, sir," ozval sa Haz a zlostne si pomykal dlhé čierne fúzy. "Každý hneď na prvý pohľad vidí, že tu boli Indiáni. Tisíc hrmených! Táboru hrozí nebezpečenstvo. Ukážte nám toho chlapa, hneď ho obesíme. Stromov s krásnymi silnými konármi je tu dosť."
"Počkajte chvíľočku! Pôjdeme ďalej po stope, aby ste videli, kam šiel. Aj mestic kráčal s ostatnými a, prirodzene, všetko počul. Old"
Shatterhand mu občas akoby mimovoľne zasvietil do tváre. Videl mesticove čierne oči, ako sa naľakane a zmätene pozerajú hneď sem, hneď tam.
Pokračovali v pátraní. Stopa ich zaviedla vľavo od hostinca. Old Shatterhand zastal a vysvetľoval: "Potom došli Indiáni so zradcom až na toto miesto a tu, ako vidíte podľa stôp, stáli dosť dlho. Akiste sa necítili bezpeční oproti vchodu hostinca. Vedeli, že som tu s Winnetouom, a predpokladali, že budeme po nich pátrať v najbližšom okolí pred hostincom. Preto sa utiahli radšej sem a tu sa dohovorili, kedy a ako tábor prepadnú. Potom traja Indiáni opatrne postúpili kúsok ďalej na dohovorené miesto, ale len na chvíľu, kým sa k nim opäť pridružil Juwaruwa. Zradca odišiel do hostinca. Nerád sa dívam, keď niekoho vešajú, ale teraz máme do činenia s lotrom, ktorého musíme zlynčovať."
"Kto je to? Kto je to, kto, kto?" kričali robotníci dookola. Len mestic mlčal.
"Hneď sa to dozviete. Pôjdeme ešte kúsok po jeho šľapajach, až budú také zreteľné, že môžem do niektorej smelo položiť zradcovu nohu. Každý uvidí, ako presne zapadne obuv do šľapaje. Poďte, meššurs!"
Viedol mužov znovu pred hostinec, ale pritom starostlivo pozoroval mestica. Ten pomaly kráčal niekoľko metrov za poslednými mužmi a zrazu rýchlo odskočil nabok. Zmizol v tme. Old Shatterhand musel dosiahnuť, aby si mestic nemal času ani vydýchnuť. Nesmú dovoliť, aby tu ostal a dakde sa skryl, lebo by mohol potajomky vypočuť, na čom sa obyvatelia tábora dohodnú. Preto Old Shatterhand zastal a riekol: "Na tomto mieste je stopa veľmi zreteľná. Tu sa teda dozviete, kto je zradca. Yato Inda, poďže sem! Polož nohu do tejto ... ach," nedopovedal. "Kde je mestic?"
"Mestic?" opakovali muži. "Ten je zradcom?"
"To sa vie! Myslel som, že to uhádnete. Nevolá sa Yato Inda, ale Ik Senanda a je vnukom Čierneho Mustanga, ktorý chce prepadnú ť tábor a vyslal sem svojho muža vypátrať, kedy bude na to najvhodnejšia príležitosť."
Povetrie sa naplnilo krikom a nadávkami, až sa to rozliehalo po celej doline. Ale Old Shatterhand svojím mohutným hlasom prekričal všetkých. -Načo si zbytočne namáhate pľ úca? "zvolal." Iste bežal k svojmu vigvamu, aby si vzal koňa a ušiel. Ponáhľajte sa, prekazte mu útek!
"K jeho vigvamu?" pokrikovali mužovia. "Áno, máte pravdu. Hurá, k vigvamu! Za mesticom, musíme ho chytiť!"
Všetci odbehli. Pri hostinci ostal len Old Shatterhand a inžinier. "No, čo poviete?" s úsmevom sa spýtal zálesák.
"Podarilo sa to?"
"Áno, ak ste sa však nezmýlili v mesticovi. Naozaj je mi ťažko pokladať ho za takého podliaka."
"Bol by ušiel, keby nebol?"
"Máte pravdu. Ale potom sa musíme z celého srdca poďakovať pánu bohu, že vás priviedol do nášho tábora. Indiáni by nás boli o všetko obrali a ktovie, či by sme boli vyviazli s holými životmi."
"Áno, boli by vám vzali aj životy i skalpy, zásoby a všetko ostatné, okrem peňazí. Tie si mestic chcel vziať sám, iste sa tak dohovorili. Poznám podobné prípady; zažil som už nejeden. Ale ticho, sir! Počujete?"
"Áno, tam niekde cvála kôň."
"To je mestic. Upaľuje, lebo sa bojí, že by sme ho zlynčovali. Ani na um mu nepríde, aby sa tu niekde skryl a vypočul nás. Zbavili sme sa ho."
"Ale na ako dlho? Pôjde ku Komančom a vráti sa sem s celým kmeňom."
"Pôjdeme za ním a vrátime sa sem prv ako on. Nerobte si zbytočné starosti. Počujete krik vašich robotníkov? Hľadajú mestica a bežia za ním. Aha, pomstia sa aspoň na jeho vigvame."
Z krovísk vyšľahol malý plamienok, neustále sa zväčšoval, hoci po nedávnom lejaku bolo všetko vlhké. Robotníci zapálili vigvam. Pri svetle plameňov zbadal Old Shatterhand a inžinier prichádzať Winnetoua. Keď došiel až k nim, zastal a riekol: "Winnetou číhal neďaleko vigvamu. Mestic pribehol a vošiel do stanu, ale keď začul hrozný krik robotníkov, naľakaný znovu vybehol, skočil na koňa a odcválal."
"Bude cválať ďaleko, alebo sa po chvíľke zastaví a skryje sa tu nablízku?" spýtal sa Old Shatterhand. Bol zvedavý na Winnetouovu mienku.
"Bude cválať ďaleko, veľmi ďaleko. Zastaví sa až vtedy, keď si bude istý, že ho už nedohoníme. Počul som, ako dychčal od úzkosti. Zmocnil sa ho náramný strach. Ani mu na um nepríde, aby sa tu skrýval."
"Aj ja si myslím. Môžeme teda v pátraní pokračovať bez obavy, že by nás azda potajomky pozoroval."
"V akom pátraní?" spýtal sa inžinier.
"Musíme predsa zistiť, čo tu v takej neskorej nočnej hodine Komančovia robili."
"Môžu byť pri tom aj naši belošskí robotníci?"
"Nanajvýš Timpeovci. Keby išli aj ostatní, ľahko by mohli pošliapať stopy."
Robotníci sa práve vracali z daromného prenasledovania, mestica nechytili. Hneď zasypali Old Shatterhanda otázkami. Boli zvedaví, ako prišiel na to, že mestic je zradca. Old Shatterhand ich vyzval, aby sa odobrali do hostinca a tam vyčkali, až sa vráti a všetko im vysvetlí.
Keď sa robotníci vzdialili, Old Shatterhand zaviedol Winnetoua, inžiniera a oboch Timpeovcov znovu za hostinec, kde boli stopy Číňanov.
Pri svetle lampáša ľahko to miesto našli a pustili sa po stopách.
Zo začiatku sa domnievali, že šľapaj e zahnú pred hostinec a povedú do dverí, ale čoskoro zbadali, že sa zmýlili. Stopy viedli k zadnému múru inžinierovho domu. Tam stál rebrík, opretý o strechu.

"Uff!" zvolal Apač a obrátil sa k inžinierovi s otázkou: "Ten rebrík je tu vždy?"
"Nie," odvetil inžinier a v údive zavrtel hlavou.
"Bol tu opretý už vtedy, keď sme si prezerali vnútrajšok tvojho obydlia?"
"Neviem. Je mi to nanajvýš podozrivé. Kto tu mohol byť?"
"Kto iný ako Číňania," odvetil Old .Shatterhand. "Iste vás okradli, sir, a nás taktiež."
"Uff, uff!" zvolal Apač na znak toho, že si myslí to isté. "Zmizli naše pušky."
"Azda vám. . . prepáčte mi za výraz, mister Winnetou, azda vám . .. preskočilo?" zvolal naľakane inžinier.
"Naše pušky sú preč!" náčelník Apačov tvrdil svoje.
"Áno, aj ja som toho názoru," pokojne riekol Old Shatterhand.
"A to hovoríte tak ľahostajne, bez najmenšieho rozčúlenia, akoby vám ukradli iba niekoľko zápaliek, a nie tri najlepšie pušky na Divokom západe!"
"A čo by nám pomohlo, keby sme sa rozčuľovali? To by nám len škodilo. Čím pokojnejšie budeme uvažovať, tým skôr môžeme dostať naše pušky spä ť."
"Nemôžem uveriť, že by vám naozaj ukradli vaše drahocenné zbrane. No, ak je to predsa pravda, nájdeme zlodejov a musia pušky vrátiť. Vyženiem tých lotrov stadiaľto, ale najprv ich tak stlčiem, že budú tri štvrte roka odpúchať."
"Pušky nám však vrátiť nemôžu."
"Nie? Prečo?"
"Pretože ich už nemajú."
"A kto ich má?"
"Komančovia."
"Tisíc okovaných! To by bolo zle, veľmi zle pre vás. Ako ste vlastne prišli na takú nešťastnú myšlienku?"
"Celkom jednoducho. Šľapaje oboch Číňanov sa stretajú so šľapajami Komančov. Potom sa Číňania opäť vrátili do hostinca, ako možno zo stôp ľahko vyčítať. Indiáni vzali zlodejom pušky."
"Podľa vás teda Číňania vlastne kradli pre Indiánov?"
"Nie. V prvej chvíli, keď som uvidel stopy Číňanov a Indiánov pospolu, skrslo vo mne podozrenie, že všetci boli dohovorení. No teraz som inej mienky. Číňania pušky ukradli, a keď si ich odnášali, aby ich dakde ukryli, natrafili na Indiánov a museli im korisť odovzdať."
"To je... pravdaže... možné, ale istotu nemáme. Veď sme sa predsa ešte nepresvedčili, či vám naozaj ukradli pušky. Poďte, pozrieme sa! Dúfajme, že ste sa predsa zmýlili."
"Nezmýlili sme sa. Majú vaši Číňania pušky?"
"Nie."
"No tak! Pozrite na tieto tri priehlbinky v rozmočenej pôde. Na prvý pohľad vidieť, že ich odtlačili kolby pušiek. Keď zlodeji schádzali z rebríka, na chvíľu si pušky položili na zem a opreli ich o stenu, aby sa im ľahšie schádzalo. Pozrite na tie priehlbinky pod stenou: prvá je veľká,"
druhá prostrednej veľkosti a tretia je malá. Prvú priehlbinku urobila medveďobijka, druhú Winnetouova strieborná puška a tretiu henryovka. Ďalšie dôkazy nepotrebujeme.
"Je to tak, máte pravdu," zvolal inžinier, keď zbadal tri priehlbinky pod stenou. "Naozaj tu boli Číňania. Dám ich došľahať na smrť. Ale ako zistiť tých dvoch, čo tu boli, veď v tábore je ich veľa!"
"Vypátrame ich. Máme síce ich stopy, ale hľadať podľa nich zlodejov by bola práca náramne zdĺhavá a možno by sme nakoniec k ničomu nedospeli. No, azda nájdeme vo vašom dome nejaké stopy, ktoré by nám pomohli vinníkov nájsť a usvedčiť. A keď nie, vymyslíme už nejakú pascu, do ktorej sa tí lotri lapia."
"Dúfajme, sir, dúfajme. Tisíc hromov a bleskov! Je to vlastne pre mňa a pre celý tábor veľká hanba! Najprv sme jasali, že máme takých vzácnych hostí, a preukazovali sme im čo najväčšiu úctu, a naraz len vysvitne, že sme ich okradli, a to ešte takým prefíkaným a bezočivým spôsobom. Rád by som vedel, ako tí naničhodní zlodeji vlastne prišli na túto myšlienku. Veď nemôžu používať vaše pušky, nevedia s nimi narábať. Prečo ich vlastne ukradli?"
"To je aj mne záhadné, ale nejako to len rozlúštime. Tu sa ozval plavovlasý Kaz:" Neviem, sir, či je moja domnienka správna, ale práve mi prišlo na myseľ isté rozriešenie.
"Aké?"
"Prv, než ste prišli, hovorili sme o vás i o vašich puškách. Spomenuli sme, že ich cena je nesmierna a že ju nemožno ani odhadnúť. Azda to niektorý z tých žltých oplanov počul, a tak prišiel na myšlienku, že ukradne drahocenné zbrane, aby ich neskôr draho predal."
"Hm, tá domnienka je veľmi duchaplná, mister Timpe. Myslím, že ste to uhádli. Obe miestnosti v hostinci oddeľuje iba tenká prepážka. Ak niekto sedí tesne pri nej, počuje každé slovo, čo sa povie vedľa. Ak sa nemýlim, včera, keď sme do hostinca vošli, sedeli na lavičke tesne pri prepážke dvaja Číňania."
"Máte pravdu," prisvedčil inžinier. "To boli naši dvaja predáci, ktorí zároveň vykonávajú prácu tlmočníkov."
"To teda značí, že sú to statoční ľudia, či nie?" spýtal sa Old Shatterhand.
"Vôbec nie, sir! Títo žltí chlapíci sú do jedného všetci oplani. Nekradnú len tam, kde ničoho niet. Ich hlavnou zásadou je" okradnúť belocha hoci aj o poslednú košeľu nie je hriech ani hanba, ale záslužný a čestný skutok. Ak to nejaký Číňan dotiahol až na firsthanda, to ešte
neznamená, že je statočnejší než jeho krajania, ba práve naopak: to znamená, že je inteligentnejší a že mu možno menej dôverovať. Vezmeme tých dvoch na raport?
"Áno. Ale najprv vojdeme do vášho príbytku, aby sme sa presvedčili, či pušky naozaj zmizli."
Inžinier odomkol dvere a zažal lampu. Pušky boli preč. A všetci hneď videli, ako ich zlodeji ukradli. Prešli cez dieru, ktorá sa černela v streche.

Samozrejme, obom lovcom nebolo ľahostajné, že im ukradli nenahraditeľné zbrane. No zvykli si ovládať sa v každom položení, a tak sa ani teraz nerozčuľovali. Zato však inžinier zúril a vyhrážal sa, že páchateľov dá stĺcť na smrť.
"Najprv ich musíme usvedčiť," pokojne riekol Old Shatterhand. "A keď ich už budeme mať v hrsti, nedovolím neľudský trest."
"Azda ich nechcete prepustiť dokonca bez trestu, sir? "spýtal sa inžinier.""
"Nie, ale ak chceme byť spravodliví, neznamená to, že musíme byť ukrutní."
"Nezabúdajte, sir, že sme na Divokom západe. Na Východe by zlodejov na nejaký čas zavreli. Tu vládne zákon a podľa neho každý, kto ukradol koňa, si zasluhuje smrť. Myslím, že vaše zbrane sú oveľa cennejšie než kôň. Nie?"
"To sa vie. No predsa vás žiadam, aby ste vymeranie trestu prenechali nám. Trest bude dosť veľký, ale nie nespravodlivý. Teraz sa vráťme do hostinca, aby sme vypočuli Číňanov."
Z robotníkov ešte nespal ani jediný. Ba dokonca aj tí, čo si už ľahli,
sedeli teraz pri stoloch a besedovali s ostatnými o všetkom, čo sa dnes
p rihodilo. Obaja predáci sedeli na svojich bývalých miestach. Necítili sa
príliš dobre a úzkostnými pohľadmi sledovali prichádzajúcich. Old
Shatterhand ich úsečné a prísne vyzval: "Poďte s nami vedľa!"
Číňania vstali a šli za nimi. Pritom jeden z nich zašepkal druhovi: "Šú-et-pút-tek."
Old Shatterhand mal bystrý sluch, neušli mu tieto slová. Keď ich začul, mihol sa mu tvárou úsmev. Číňan ich vyriekol v materčine, po čínsky a pošepky. Bol si celkom istý, že mu nik okrem jeho druha nemohol rozumieť. Veď keby aj niečí sluch tieto slová zachytil, tu na Divokom západe, ďaleko od Číny, iste nebolo človeka, ktorý by rozumel po čínsky. Netušil, že Old Shatterhand podnikal dlhé ďaleké cesty a že bol aj v Číne, a tak isto nevedel, že Old Shatterhand vždy, kým sa vybral do nejakej krajiny, naučil sa najprv jej reč.
Keď už boli v menšom oddelení, Old Shatterhand si stal pred Číňanov a premeral ich prenikavým poh ľadom od päty až k hlave. Vytiahol spoza opaska revolver, hrozivo cvakol kohútikom a riekol: "Ste v cudzej krajine. Poznáte jej zákony?"
Číňania drzo pozreli na zálesáka a jeden odvetil: "Táto krajina, sir, má mnoho zákonov. Ktorý ste mali na mysli?"
"Ten, čo sa vzťahuje na krádež."
"Poznáme ho."
"Tak povedz, čím sa trestá krádež."
"Väzením."
"Áno, lenže nie tu. Toho, kto na Divokom západe ukradne inému zbrane alebo kone, stihne prísny trest, zastrelia ho alebo obesia. Viete o tom?"
"Počuli sme o tom. Nás sa to však netýka, lebo sme nesiahli po cudzom majetku."
"Neluhaj!"
"Ako to rozprávate, sir? Neluhám. Počuli sme, že ste veľký a slávny muž, lenže ani my nie sme obyčajní ľudia. Sme tu predákmi a nedáme sa urážať!"
"Pshaw! Počkaj, kamarát, hneď začneš inú húsť! Ak sa úprimne priznáte, trest bude mierny. No ak budete zapierať, nečakajte milosrdenstvo! Ukradli ste naše pušky, však mám pravdu?"
Číňan sa zatváril nevinne ako jahniatko, začudovane pokrútil hlavou a odvetil: "Že sme ukradli vaše pušky? My? Ako ste prišli na tú myšlienku? To je ale čudné! Stratili sa vám pušky?"
Hovoril to s takou detskou úprimnosťou, že sa Old Shatterhand nezdržal. Zahnal sa a vyťal mu také zaucho, že Číňan len tak preletel uličkou medzi stolmi až k pultu a s námahou sa pokúšal postaviť na nohy. Zálesák ho už neuznal za hodného pohľadu a obrátil sa hneď na druhého Číňana: "Videl si, ako odpovedám na bezočivú lož. Teda hovor čistú pravdu! Ukradli ste naše pušky?"
"Nie!" tvrdil Číňan.
"Vlámali ste sa do inžinierovho bytu?"
"Nie."
"Keď ste ukradnuté pušky niesli, aby ste ich schovali, vzali vám ich Indiáni?"
"Nie," tvrdil Číňan po tretí raz svoje, ale teraz už nie s takou istotou ako predtým.
"Chlape, vystríham ťa! Tvoj kompán ťa síce vyzval, aby si luhal, ale urobil by si lepšie, keby si bol úprimný."
"Kedy ma vyzval, sir?"
"Vtedy, keď ste vstali zo svojich miest a išli s nami."
"Neviem o tom nič, sir."
"Vieš veľmi dobre. Počul si predsa, keď ti zašepkal: Šú-et-pút-tek!"
"Áno, to povedal."
"No a čo znamenajú tieto čínske slová?"
"Značia toľko: Poď, ideme s nimi! Povedal to, aby sme šli s vami."
"Počúvaj, si prefikaný ani líška, ale mňa neoklameš. Poď sa v tvojej materčine povie lai a kráčať, chodiť sa povie k'in. Šú-et-pút-tek! znamená: nesmieme nič prezradiť! Chceš to azda popierať?"
Prvý Číňan, čo stál pri pulte, ešte vždy si držal rozpálené líce. No teraz od ľaku zalomil rukami. Druhý Číňan v úžase ustúpil o tri kroky, vyvalil na zálesáka oči a zhrozene vyjachtal: "A ... akože? Vy ... vy ... viete ... po ... po ... čínsky?"
Old Shatterhand využil jeho zdesenie a rýchlo sa spýtal:
"Ktorý z troch Indiánov vám zobral pušky?"
Číňan si nestihol ani uvedomiť, že je to pasca, a bez uvažovania odvetil: "Čierny Mustang, náčelník Komančov."
"Pút yen, pút jii! Pút yen, pút jii! "úzkostné kričal naňho jeho druh od pultu.""
Čo znamenalo asi toľko: Ani slovo, ani muk!

"Tieň ná, ag-ai yn! Nebesá, och, beda, beda!" zvolal vypočúvaný Číňan, ktorý až teraz pochopil, že urobil veľkú chybu.
"Čušte!" zahrmel na oboch Old Shatterhand. "Presvedčili ste sa pred chvíľou, že čínština vám nepomôže. Usvedčili sme vás a dnes večer vás bez milosrdenstva zastrelíme alebo obesíme, ak budete naďalej svoju vinu popierať. No ak nám dopodrobna vyrozprávate, ako sa to všetko odohralo, darujeme vám život."
"Darujete nám život?" zvolal vypočúvaný Číňan, ktorý nebol taký tvrdohlavý ako jeho druh. "Ako nás teda potrestáte?"
"To bude závisieť od toho, akí budete úprimní. Ak nič, ale vôbec nič nezamlčíte, dostanete sa z toho možno ľahšie, než sami dúfate."
"Tak poviem všetko. Áno, porozprávam všetko dopodrobna. Číňan spýtavo pozrel na svojho druha, ktorý mu od pultu prikývol hlavou, lebo už aj on videl, že bude lepšie, ak sa priznajú. Dokonca sa odvážil pristúpiť aj on pred Old Shatterhanda. Líce, ktoré ho náramne pálilo, si stále držal. A teraz obaja Číňania, čiastočne sami od seba a čiastočne na otázky"
vyrozprávali, ako sa to všetko prihodilo. Keď sa už ku všetkému priznali, úprimnejší z Číňanov sa obrátil na Old Shatterhanda so slovami: "Sir, teraz už viete všetko a viac nemáme čo povedať. Som presvedčený, že nám za naše priznanie trest celkom odpustíte."
Inžinier sa hneď osopil na Číňana: "Ako ti mohlo také niečo prísť na um, ty lotor? Odpustiť vám trest! To teda nie! Vieš, čo znamená tu na Západe ukradnúť zálesákovi zbrane? Práve toľko, akoby si ho vohnal do istej smrti. A vy ste ešte k tomu ukradli nie obyčajné pušky, ale veľmi vzácne. Chcel som vás dať oboch zbiť na smrť, ale mister Shatterhand s tým nesúhlasil, a keďže napokon ste sa priznali, upustím od spravodlivosti a prikloním sa k milosrdenstvu. Dám vám vyťať len sto úderov."
Číňania spustili srdcervúci nárek. Winnetou iba pohŕdavo precedil pomedzi zuby:
"Uff!"
Old Shatterhand sa naňho obrátil s otázkou: "Aký trest by vymeral môj červený brat zlodejom?"
Náčelník Apačov sa dlho díval pred seba. Potom sa mu na bronzovej tvári mihol ľahký úsmev.
"Takýto," odvetil a urobil oboma rukami posunok, akoby niekoho skalpoval.
Belosi vedeli, čo tento pohyb znamená, a zvážneli. Číňania neporozumeli Winnetouovmu posunku a spýtavo pozreli na Old Shatterhanda.
"Kľaknite si! A tesne vedia seba!" rozkázal im zálesák. Poslúchli.
"Dolu čiapky!"
Číňania si sňali z hláv nízke čiapky bez štítkov. Vtom sa mihla Old Shatterhandova ruka s nožom. Prítomní naľakane vykríkli, lebo sa domnievali, že zálesák ich naozaj ide skalpovať. Old Shatterhand dvoma rýchlymi hmatmi chytil Číňanov za vlasy a rýchlymi pohybmi im odšmykol nie skalpy, ale iba vrkoče.
Diváci si uľahčene vydýchli. No Číňania od hrôzy priam zmeraveli. Pre nich je totiž najväčšou hanbou prísť o vrkoč, a neraz by obetovali radšej život. Preto obaja neboli v prvej chvíli schopní sa pohnúť. Potom si rýchlo narazili čiapky na zohavené hlavy, vyskočili a s hlasným bedákaním upaľovali z hostinca kade ľahšie. Za nimi burácal všeobecný smiech.
Len Old Shatterhand a Winnetou sa nesmiali. Zálesák vysvetľoval s vážnou tvárou: "Tento výjav, meššurs, sa vám možno zdá smiešny, ale v skutočnosti nie je v ňom nič smiešne. Číňanov sme" aspoň podľa ich ponímania "potrestali prísnejšie, než keby sme ich boli postavili pred porotu a odsúdili na viacročné väzenie."
"Čože? Je to možné?" začudoval sa inžinier. "Ale keby to aj bolo tak, tu predsa neplatia čínske názory a za takú veľkú krádež odstrihnú ťa iba vlasy, to je primalý trest!"
"Neprišli len o vlasy, sir, ale aj o česť," odporoval mu Old Shatterhand.
"Pshaw! Čo pre nich znamená česť? Dokázali, že majú v sebe málo cti, ba povedal by som menej ako málo, žiadnu. A kto čo nemá, to nemôže stratiť. Potrestali ste ich podľa svojho uváženia. Ja však k trestu pripojím ešte dodatok."
"Aký?"
"Vyženiem ich. Nemôžem zamestnávať lotrov."
"Nerobte si zbytočné starosti, nemusíte ich vôbec vyháňať!"
"Nie? Prečo?"
"Prišli o vrkoče, a tým sa pred ostatnými krajanmi zosmiešnili. Najradšej by sa im ani na. oči neukázali a celkom iste tejto noci zmiznú."
"Well, dám si pozor, aby s nimi nezmizlo ešte dačo z tábora, a tak som s výškou trestu spokojný. No tieto vrkoče si vezmem, aby som mal pamiatku na dnešný veľmi zaujímavý večer."
Sklonil sa, aby ich zdvihol. No Old Shatterhand mu ich vzal z ruky a povedal: "Prepáčte, sir. ale vrkoče dostane niekto iný."
"Kto?"
"Tokvi Kava, veľký a slávny náčelník Komančov."
"Ten? A prečo mu ich chcete darovať?"
"Aby sme ho poriadne nahnevali."
"Tomu nerozumiem."
"To je predsa pochopiteľné. Winnetou mal dobrý dôvod, keď posunkom, naznačujúcim skalpovanie, odo mňa žiadal, aby som tým oplanom odrezal vrkoče. Zaiste ste teraz už presvedčený, že Čierny Mustang chce prepadnúť váš tábor?"
"Áno."
"A čo myslíte, o čo mu hlavne ide? Chce azda vaše peniaze?"

"Sotva. Tie si akiste už vopred vymienil pre seba Yato Inda ako odmenu za zradu. Indiáni nepotrebujú doláre. Zato by si radi vzali naše zbrane a strelivo."
"Aj to, ale v prvom rade by chceli" čínske skalpy.
"Myslíte?"
"Áno. Kto pozná Indiánov ako my, ten vie celkom presne, čo majú za lubom a na akú korisť číhajú. Také množstvo skalpov, a to ešte akých skalpov! Pol metra dlhých! Aká to pre nich korisť, aká česť! Ale to sa im nepodarí. A keďže som mal vždy mäkké a súcitné srdce, slávnostne darujem tieto dva vrkoče Čiernemu Mustangovi ako odškodné za to, že mu prekazíme jeho veľkolepý zámer. Márne, už som raz taký, mám súcit s každým svojím bratom bez ohľadu na to, či je bielej alebo červenej pleti."
"Hurá! Už tomu rozumiem. Ako bude Čierny Mustang zúriť! Také niečo mohol vyhútať len Old Shatterhand."
"To sa mýlite. To som ja nevyhútal."
"A kto?"
"Winnetou."
"Winnetou? Ale veď som od neho nepočul ani slovko."
"Ale videli ste jeho posunok!"
"To som videl. A pritom myslel na Čierneho Mustanga?"
"Zaiste. My dvaja sa totiž veľmi rýchlo dorozumieme aj bez slov. Čo povie môj červený brat, uhádol som jeho myšlienky?"
Pri týchto slovách Old Shatterhand zvinul vrkoče a zastrčil si ich za opasok. Náčelník Apačov odvetil: "Môj brat Old Shatterhand mi veľmi dobre porozumel. Pre náčelníka Komančov to bude veľké pokorenie, keď dostane od nás tieto dva vrkoče, ale bez kože."
"Možno," pripúšťal inžinier. "Lenže tak ľahko, ako si to predstavujete, to predsa len nepôjde. Prv, než by ste Čierneho Mustanga mohli nazlostiť týmito vrkočmi, museli by sme odraziť jeho útok na tábor a zajať ho. Rozprávate o tom s takou samozrejmosťou, akoby šlo len o hru na fazuľky. No mne behajú po chrbte zimomriavky, keď si na to čo len pomyslím. Sadnime si, meššurs, a začnime vojnovú poradu."
Prisunuli dohromady niekoľko stolov, takže sa našlo miesto aj pre bielych robotníkov. Inžinier ich všetkých pozval. Posadali si, ale na Old Shatterhandovi a Winnetouovi bolo vidieť, že tejto porade nepripisujú taký význam ako inžinier. Ani Kaz sa netváril vážne, ako by sa pri vojnovej porade patrilo. Len čo si sadol, poznamenal: "Keď škorce nevedia, čo robiť, posadajú si na peknú zelenú lúku a štebocú, celkom tak, akoby sme boli u Timpeovcov-dedičov."
"Zdá sa, sir, že neberiete našu poradu príliš vážne, hoci tu ide o dôležité veci," ozval sa inžinier a z jeho hlasu bolo cítiť, že sa trochu urazil. "My nie sme škorce, ale ľudia."
"A kto povedal, že ste škorce?"
"Ale veď ste hovorili o škorcoch."
"Áno, hovoril som o nich, lenže aj o peknej zelenej lúke. A vari sedíme na lúke?"
"To nie."
"No tak vidíte! Keďže tu nie je lúka, nepovažoval som vás za škorca, sir. Rozumný človek sa predsa môže občas obrazne vyjadriť."
"Well. Keďže ste sám o sebe vyhlásili, že ste rozumný, rozhodne čakáme od vás rozumné návrhy."
"V poriadku, lenže miesto viacerých návrhov mal by som iba jeden, ale ten je viac hoden ako všetky ostatné."
"Tak sem s ním, sir!"
"Veľmi rád! Navrhujem, aby sme nerobili nijakú vojnovú poradu, ale aby sme sa jednoducho spýtali mistra Winnetoua a mistra Shatterhanda, čo treba robiť. To bude najlepšie, lebo nikto z nás nič lepšie nevymyslí."
"Pripúšťam, lenže tu treba uvažovať o mnohých, mnohých veciach. Kedy vlastne máme očakávať útok? Koľko bude Indiánov? Ako zaútočia? Môžem sa spoľahnúť len na svojich bielych robotníkov, a tých mám málo. Číňania nemajú pušky, a keby ich mali, odhodili by ich a rozutekali by sa. Keby som mal toľko bielych robotníkov ako môj kolega v Skalnej doline! Tam je vyše deväťdesiat mužov a všetci dobre ozbrojení. Pri trhaní skál sa totiž Číňania nemôžu uplatniť, a tam sa robia väčšinou len také práce."
"Skalná dolina?" spýtal sa Old Shatterhand. "Nazývalo sa to miesto vždy tak?"
"Nie, my sme ho tak pomenovali."
"Je to ďaleko?"
"Ani nie. Na rušni sme tam za pol druhej hodiny."
"Hm! Tento kraj poznám dosť dobre a Winnetou ho pozná ešte lepšie. Pravda, odvtedy, ako sa tu stavia železničná trať, som tu nebol a nemám ani tušenia, ktorým smerom ju ťaháte. Mohli by ste mi azda povedať, ako sa to miesto volalo prv? Postačilo by mi, keby ste mi spomenuli čo len meno nejakej tamojšej úžľabiny, pohoria alebo rieky."
"Tábor železničných robotníkov je v doline, ktorú pretína úpätie vrchu, a ten doteraz nemá anglické meno. Indiáni nazývajú tento vrch Ua peš. Neviem, čo to znamená."
"Uff! Ua peš!" zvolal Winnetou, akoby to meno bolo veľmi dôležité a akoby mu bola zároveň hlavou kmitla dobrá myšlienka. Keď sa všetci naňho zvedavo zadívali, odmietavo mávol rukou, iba poznamenal:
"Nech miesto mňa hovorí môj brat Old Shatterhand. Vie dobre, čo mám na mysli."
Oči všetkých sa teraz obrátili na slávneho zálesáka. Old Shatterhand prikývol a s úsmevom riekol inžinierovi: "Neviete, čo znamená Ua peš? To je podobné meno, aké ste aj vy dali tomu miestu. Značí Skalný alebo Kamenistý vrch. Viete dobre, že sa chceme dostať k Jelšovému prameňu. Kde to je?"
"Neviem. Viem len toľko, že tam chcete doraziť do zajtra večera, teda Jelšový prameň bude odtiaľto asi na deň jazdy."
"Tak je. Na deň jazdy, lebo treba ísť mnohými zákrutami cez doliny a úžľabiny. Lenže vaša trať sa tiahne

pravdepodobne rovno, aspoň si myslím, lebo z vašej Skalnej doliny, do ktorej sa rušňom dostaneme za pol druhej hodiny, je k Jelšovému prameňu už len tri hodiny cesty koňmo. Teda celá cesta k Jelšovému prameňu nám nepotrvá dlhšie ako štyri a pol hodiny. A tomuto sa Winnetou veľmi potešil."
"Prečo, sir?"
"Pretože nás zbavuje doterajších starostí a dáva nám proti Komančom do rúk kartu, ktorú nijako nepretromfnú."
"To by aj mňa veľmi potešilo. Vysvetlite mi to!"
"Najprv mi povedzte, či máte dobré spojenie so Skalnou dolinou!"
"Dobré. Telegraficky sa môžeme hocikedy dorozumieť."
"V poriadku. A čo trať? Vedú koľajnice až tam?"
"Áno, už celé dva týždne. Tu sme práve na konci dočasnej zjazdnej trate."
"Aké vozne máte?"
"Samozrejme, ešte nie osobné, iba nákladné na prevážanie materiálu a náradia."
"Máte tu také vozne?"
"Celú súpravu."
"Aj rušeň?"
"Nie. Vrátil sa večer do Skalnej doliny."
"Teda je ešte tam?"
"Áno."
"Celkom iste?"
"Určite."
"Buďte taký láskavý a prv, než by sme hovorili ďalej, zatelegrafujte, aby nám rušeň poslali."
"Čože? Ako? Mám telegrafovať?" žasol inžinier.
"Telegrafovať po rušeň? Prečo?" Na čo by nám tu bol! "takéto a podobné výkriky sa ozývali dookola."
Tu riekol Winnetou pokojným, ale rozhodným hlasom:
"Nech mister inžinier bez akéhokoľvek otáľania a vypytovania hneď telegrafuje! Môj brat Old Shatterhand veľmi dobre vie, prečo to žiada."
Inžinier už neodporoval a odišiel. Keď sa po chvíli vrátil, oznámil: -Telegrafoval som. Prevzal som za rozkaz zodpovednosť, ale dúfam, že neskoršie budem môcť všetko odôvodniť.
"Nerobte si starosti, sir! Nikto vám nebude nič vyčítať," upokojoval ho Old Shatterhand.
"Ale predsa, mali ste mi najprv povedať, na čo budeme rušeň potrebovať."
"Nechcel som zbytočne stratiť ani minútku času. Veď v rušni musia najprv rozkúriť pec, až potom sa môže vydať na cestu k nám."
"Máte pravdu. Tak mi aj odpovedali: Rušeň pošlú ihneď, len čo v ňom rozkúria. A keď príde, kto s ním pocestuje?"
"Winnetou, ja a naši dvaja noví druhovia Kaz a Haz. Vezmeme si aj kone."
"A z nás nepôjde nik?"
"Nie."
"Ale, mister Shatterhand, za to predsa nemôžem vziať zodpovednosť. Náš rušeň a naše vozne nie sú na nejaké súkromné výlety."
"Veď ani nepodnikneme súkromný výlet, ale cestu, ktorá je nevyhnutná, ak vám chceme pomôcť proti Komančom. Stručne vám rozpoviem, ako to bolo, kým sme sem prišli, a ako to vyzerá teraz. Nejde tu o domnienky, ale o zaručenú istotu. Nemýlime sa, lebo poznáme úmysly nepriateľov tak dôkladne, akoby sme sa zúčastnili ich porady. Čierny Mustang chce prepadnúť tábor, a preto vyslal svojho vnuka, mestica, pod nepravým menom na výzvedy. Dnes večer Komančovia prišli potajomky za mesticom, aby sa s ním poradili, kedy majú zaútočiť. Zaiste by sa s prepadnutím neponáhľali, keby sme sem neboli prišli my a keby sme neboli objavili mesticovu zradu. Indiáni sa nazdali, že majú času dosť. Teraz však vedia, že sme ich odhalili, a poponáhľajú sa s útokom, aby sme nestihli porobiť potrebné prípravy a opatrenia. Ba podľa môjho názoru by zaútočili ešte dnes, keby im v tom nebránili veľ ké prekážky."
"Prekážky?" skočil mu do reči inžinier. "Myslím, že práve dnes by nenatrafili na nijaké prekážky."
"Ako to?"
"To je otázka! Keby Indiáni zaútočili teraz, je s nami koniec."
"Áno, keby zaútočili. Ale nemôžu, lebo ich tu niet. Stavím sa o vlastný krk, že Čierny Mustang tu bol iba s dvoma, nanajvýš troma bojovníkmi, že ich tábor leží ďaleko, veľmi ďaleko. A okrem toho vie, že sme tu. Mestic"
bežal iste za ním a povedal mu, čo sa stalo. Náčelník je teda presvedčený, že v noci budeme bdieť. Dozvedel sa i to, že ja a Winnetou sa chceme zajtra vybrať k Jelšovému prameňu. Keby nás tam zajal, bola by to preňho väčšia korisť, ako by získal v tomto tábore. Vyrazí teda čo najrýchlejšie k Jelšovému prameňu, aby nás mohol lapiť. Domnieva sa, že to pôjde hladko, lebo vie, že nemáme pušky, ktorých sa tak hrozne bojí. A podľa neho potom ľahšie dostane dlhé čínske skalpy. Až nás bude mať v rukách, môže sa rýchlo vrátiť sem. Odkladať útok nemôže, lebo by ste sa zatiaľ mohli dobre pripraviť na obranu. Teraz ide o to, aby sme ho predišli. Ja s Winnetouom musíme byť pri Jelšovom prameni skôr než on. Prikradneme sa k nemu, zistíme, koľko má bojovníkov, a prípadne ho vypočujeme, keď sa bude so svojimi najvernejšími radiť, a tak sa dozvieme, ako chce postupovať.
"Ale, sir," skočil mu do reči inžinier, "to je predsa hrozne nebezpečné! Ak vás chytia, ste stratení!"
"Nechytia nás, na to sa môžete spoľahnúť. Zálesáka môže prekvapiť len nebezpečenstvo, o ktorom nevedel, ale nie to, o ktorom vie. Pokladáme za veľké šťastie okolnosť, že vaša Skalná dolina je tak blízko Jelšového prameňa. Len čo rušeň dojachá do Skalnej doliny, hneď vyrazíme na koňoch k Jelšovému prameňu, aby sme tam boli prv než Komančania. Tam sa skryjeme, aby sme všetko mohli dobre pozorovať, ale aby nás nikto nemohol zbadať. Čo

podnikneme potom, to bude závisieť od toho, čo sa dozvieme."
"Tam sa opäť zmocníte svojich pušiek?"
"Pravdepodobne nie."
"Ale podľa môjho názoru mali by ste tak urobiť v prvom rade."
"Nie, v prvom rade sa musíme starať o to, aby sme pomohli vám. Ak sa nám podarí zachrániť vás, zajmeme Čierneho Mustanga, a tým zároveň dostaneme aj naše pušky. Som presvedčený, že sa nám podarí vypočuť ich poradu. Ak sa dozvieme, že vám hrozí nebezpečenstvo, rýchlo sa vrátime do Skalnej doliny, vyzveme všetkých tamojších robotníkov, aby nasadli na vlak a šli vám na pomoc. Potom privítame Komančanov tak, ako sa patrí."
Pri týchto slovách inžinier vyskočil a nadšene zvolal: "Tisíc hrmených! To je nádherná myšlienka! Priviezť sem všetkých robotníkov zo Skalnej doliny! Potom už sa nemusíme ničoho báť! Nemusíme si robiť nijaké starosti. Tým červeným lotrom dáme takú príučku, že ich navždy prejde chuť prepadávať tábory belochov."
"Teda súhlasíte s mojím návrhom?"
"Pravdaže! Máte pravdu, mister Shatterhand, to je najmúdrejšie, čo môžeme urobiť. Je to tak, ako som vám už povedal: za svoju záchranu musíme ďakovať najmä vám a mistrovi Winnetouovi."
"Už si nevyčítate, že ste na moju žiadosť privolali rušeň?"
"Nie, vôbec nie, sir. Som vám za to nesmierne vďačný a postarám sa, aby vás v Skalnej doline slávnostne privítali."
"To neurobíte!"
"Prečo nie?"
"Po prvé preto, lebo nie sme o nič viac a o nič lepší než ostatní ľudia, a po druhé preto, lebo tým by ste mohli náš plán celkom pokaziť."
"Myslíte?"
"Áno. Nik nesmie vedieť, kto sme a čo chceme. Mohlo by sa to dostať do uší Komančom."
"Nemožné!"
"Ba naopak, je to celkom ľahko možné."
"Nie. Komuže by prišlo na um zaniesť túto správu Indiánom?"
"Spomeňte si na mestica, ktorému ste tak veľmi dôverovali? Človek nie je nikdy dosť opatrný, ak ide o toľké životy ako tu."
"Well! Ale telegrafovať musím. Iba oznámim, že prídu štyria cestujúci. To musím urobiť, je to moja úradná povinnosť. Lenže by to bolo čertovsky nepríjemné, ak by ste sa zmýlili v predpovedi o dnešnej noci."
"Nerozumiem, čo vlastne chcete povedať."
"Asi toto: Čo keby Komančovia predsa len prišli tejto noci, keď vy budete preč?"
"Neprídu."
"To je váš názor, sir. Rád pripustím, že ste tisíc ráz skúsenejší než ja, ale sám ste pred chvíľou povedali, že človek v podobných okolnostiach nemôže nikdy byť dosť opatrný."
"To je pravda. Konajte teda tak, ako vám káže povinnosť."
"Hej, ale čo je teraz mojou povinnosťou?"
"Dajte v tábore na niekoľkých miestach rozložiť ohne a posaďte k nim stráže. Keby Komančovia boli v noci dakde nablízku, čomu však neverím, aspoň by videli, že sa máte na pozore, a neodvážia sa zaútočiť."
"Áno, to je veľmi dobrá rada. Zariadim sa podľa toho."
Inžinier odišiel vydať potrebné rozkazy. Čoskoro blčalo v tábore šesť veľkých ohňov, čo jasne osvetľovali celé okolie. Inžinier postavil strážcu aj k svojmu domu, aby mu mohol oznámiť, keby počul zvoniť telegrafický aparát. O spánku, pravda, nemohlo byť ani reči. Všetko rýchle pripravili a čakali na rušeň. Pre štyroch cestujúcich a ich kone postačí priestranný
nákladný vozeň, do ktorého dajú štyri pohodlné sedadlá. Len čo zazvonil telegrafický aparát a prišla správa, že rušeň práve vyrazil zo Skalnej doliny, hneď naložili kone do vozňa a pre cestujúcich uvarili na rozlúčku tuhý grog. Rušeň prifučal o poldruhej hodiny. Pripojili k nemu nákladný vozeň, cestujúci sa rozlúčili s priateľmi a nasadli. Inžinier hneď poslal do Skalnej doliny telegrafickú správu, že vypravuje vlak so štyrmi cestujúcimi.
Hoci koľajnice boli len dočasné a trať nebola osvetlená, rušeň s vozňom letel ani rýchlik. Zrejme rušňovodič bol zvyknutý na americké spôsoby a bezstarostnosť. Celou cestou nevideli ani jediné svetielko, lebo tu nebola ani jedna zastávka. Hory, dolina, prérie a lesy sa nedali ani rozoznať. Zdalo sa, že vlak uháňa cez nekonečný tmavý tunel, a tak štyria mužovia boli napokon radi, keď zrazu začuli prenikavý hvizd rušňa a v diaľke pred nimi sa zjavili svetlá stanice. Aj tu horelo niekoľko ohňov. V ich žiari cestujúci uzreli nízku dlhú budovu so širokým vchodom, rozdelenú na niekoľko miestností, z ktorých jedna bola osvetlená. O veraje dvier sa opieral chudý, nevysoký chlapík v koženom zálesáckom obleku. Pri koľajniciach stál iný muž, a keď vlak zastal, priskočil k nemu, odsunul na vozni pootvorené dvere a zvolal: -Skalná dolina! Vystúpiť, meššurs! Veru som zvedavý, aké panstvo mi týmto zvláštnym nočným expresom posiela kolega z Tábora v jedľovom lese.
"Hneď to uvidíte, sir," odvetil Old Shatterhand. "Domnievam sa, že ste prednostom tunajšej stanice."
"Áno. Som inžinier. A vy?"
"Naše mená hneď počujete, ale nie tu, až dnu. Máte miesto pre štyri kone?"
"Postarám sa o ne. Ale vystúpte aj vy!"
Keď vystupovali z vozňa, inžinier sa prizrel každému do tváre a napokon si sklamane zahundral:
"Hm! Všetko neznámi ľudia! A dokonca je medzi nimi aj jeden Indián. Čakal som lepšiu spoločnosť."
"Azda ste si mysleli, že prídu vaši predstavení alebo nejakí ministri?"zasmial sa Old Shatterhand. "Alebo ste čakali nejakých milionárov? Nehnevajte sa na nás, že my, obyčajní ľudia, sme si dovolili vyrušiť vás zo sladkého nočného

odpočinku. Čoskoro vysadneme na kone a ideme ďalej a môžete pokojne spať."
"Idete ďalej? Na koňoch? To značí, že ste asi lovci."
"Pravdaže."
"Môj kolega si teda myslí, že ma môže pre nič za nič olúpiť o nočný od..."
Nedohovoril. Chudý chlapík, čo stál doteraz pri dverách, sa rozbehol k nim so slovami: "Som zvedavý, akí neobyčajní ľudia to prišli, keď si môžu dovoliť cestovať po Divokom západe osobitným nočným expresom. Keď si takto počínajú, to značí..."
Zarazil sa. Old Shatterhand bol k nemu obrátený chrbtom, ale hlas sa mu videl známy, a tak sa naraz obrátil. Keď chlapík zbadal jeho tvár, uprostred vety sa zasekol a zvolal: "Old Shatterhand! Old Shatterhand!"
"Ach, Hobble Frank, Hobble Frank!" prekvapil sa aj Old Shatterhand.
"Aj Winnetou! Winnetou!" volal Frank ďalej, keď spoznal náčelníka Apačov.
"Uff!" vykĺzlo Winnetouovi z úst.
Vyslovil iba jediné slovo, ale vyriekol ho tak radostne, že sa dalo ľahko uhádnuť, ako veľmi sa náčelník Apačov teší tomuto stretnutiu.
"Áno, sú to oni, Old Shatterhand a Winnetou," kričal malý Frank a od radosti bol takmer bez seba. "Poďte do môjho náručia! Poďte na moje srdce, meššurs! Nedá sa nič robiť, musím vás objať, stískať a mliaždiť, či sa vám to páči, alebo nie."
Objímal hneď toho, hneď onoho a pritom volal na inžiniera: "Pozrite, mister inžinier, to sú tí dvaja slávni mužovia Divokého západu, o ktorých som vám dnes večer rozprával. Veru som netušil, že sa s nimi tak skoro uvidím!"
Inžinier sa teraz už tváril inakšie a veselo riekol: "Nemuseli ste mi o nich rozprávať, mister Frank. Poznám ich už dávno podľa povesti, ktorá je rozšírená po celých Spojených štátoch. Keby som bol vedel, že majú oni prísť, bol by som im prichystal inakšie privítanie! Rýchlo idem zobudiť ľudí..."
"Počkajte!" zastavil ho Old Shatterhand. "Želám si, aby o nás vedelo čo najmenej ľudí. Dôvody sa dozviete čoskoro. Nechceli sme sa tu dlho zdržovať, keďže sme sa tak neočakávane stretli s naším milým Frankom, pobudneme si o nejakú hodinku-dve dlhšie, ako sme zamýšľali. Máte nejaké prístrešie pre naše kone?"
"Mister Shatterhand, viem dobre, aké sú to vzácne zvieratá. Postarám sa o ne tak ako o ľudí. Vezmeme ich do siene, a tam, ak dovolíte, pohostíme aj vás."
Sieň bola miestnosť v spomínanej dlhej budove. Osvetlená časť siene bola vlastne hostinskou miestnosťou vtedajších obyvateľov Skalnej doliny. Hneď vedľa bol priestor na uskladňovanie lepšieho tovaru. Keďže teraz
bolo skladište prázdne, priviedli sem oba vzácne kone. Lovci ich teda mohli mať stále na očiach a nemuseli sa báť, že ich zase dakto ukradne.
Len čo vstúpili do hostinca, hostinský, driemajúci za pultom, hneď vstal. Neľahol si spať, lebo čakal neskorých návštevníkov, ohlásených telegraficky, aby im mohol poslúžiť. Dúfal, že si pritom dobre zarobí. Keď pre nich vypravili osobitný vlak, iste to budú nejakí veľkí páni, azda železniční kontrolóri. A teraz na veľ ké sklamanie videl, že sú to obyčajní zálesáci. No tvár sa mu vyjasnila, len čo mu inžinier zašepkal ich mená a objednal pre nich hojnosť jedla a nápojov.
Prv, než si všetci posadali, Old Shatterhand pokladal za nutné zoznámiť Kaza a Haza s Hobble Frankom. "Milý Frank," riekol svojmu priateľovi a krajanovi po nemecky, "som rád, že vám môžem urobiť malú radosť. Predstavujem vám ..."
"Zastaviť stáť!" prerušil ho malý chlapík. "Poznáte ma, veľaváženýmister Shatterhand, poznáte ma?"
"Pravdaže," usmial sa slávny lovec, ktorý dobre vedel, že Frank teraz vychrlí dlhú reč popretkávanú zvláštnymi rečníckymi zvratmi. Keď hovoril po anglicky, nepoužíval tieto rečnícke zvraty, no keď hovoril po nemecky, poslucháči mali zábavu. Aby sa trochu blysol, miešal niekedy do svojej reči aj cudzie slová, i teraz začal francúzskym bon.
"Bon, bonbón! Teda vy, mister Shatterhand, poznáte Hobble Franka či Hoblíka Franka, ako ma niekedy voláte, keď máte dobrú náladu. Viete, že som si dobre vedomý svojich abnormálnych duševných vlastností, a teda si vyžadujem, a to právom, aby si ma druhí ctili. Komu česť, tomu česť, pastierovi trúba; ja si ju rozhodne vyžadujem, totiž česť, nie trúbu. A vyžadujem si ju v tom zmysle, aby im ľudia úctivo vykali. Môžu na mňa syčať po nemecky: zí, zí, alebo búkať po anglicky jú, jú, či po francúzsky vú, vú. Teliatka ma môžu úctivo oslovovať mú, mú. No keď mi vykáte vy, mister Shatterhand, akoby ste mi moje útlocitné srdce párali. Chodil som s vami po krovinách i rovinách, s vami som trpel hlad i smäd, neraz sme boli v smrteľnom nebezpečenstve, ba dokonca aj v nebezpečenstve života. Stal som sa, aby som sa tak vyjadril, vaším duchovným dieťaťom a zároveň druhým otcom. Naše duše sú tak zošvagrené, zbratané a tak príbuzné, že od vás neznesiem nijaké vúkanie, júkanie ani zíkanie. Urobte mi teda tú láskavosť a oslovujte ma úprimne a úctivo len ty. Dobre?"
Old Shatterhand vážne pokýval hlavou a miesto odpovede vykĺzlo mu z úst iba tiché: "Hm."
"Hm?" opakoval chlapík. "Tu netreba nijaké hmékanie ani mékanie. Moja žiadosť vychádza priamo zo srdca a možno jej bez všetkého"
vyhovieť. Aj väčším pánom, než som ja, sa tyká, prečo by ste mi teda nemohli hovoriť ty?
"Ale len v tom prípade, milý Frank, ak by šlo o uzavretie bratstva. Pravdaže, aj ty by si mi musel tykať."
"Uzavretie bratstva? To mi ani vo sne nenapadlo. Bratstvo predsa uzatvárajú len ľudia, ktorí nevedia chápať vyššie správanie sa a ktorí stratili ortopedický zmysel pre rozvrstvenie spoločnosti. Ja by som s nikým nechcel uzavrieť bratstvo, lebo je to proti každému bontónu, a viem, podľa svojho intelektuálneho teritória, ako sa mám správať. Keby som vám navrhol bratstvo, musel by som vám aj je tykať a také spoločné užívanie osobného majetku a osobného zámena by som neradil. Tak teraz ste medzi dvoma stoličkami! Prosím, sadnite si, na ktorú chcete! Keď mi budete vykať, ja vám začnem bezočivo tykať. Keď mi však budete hovoriť ty, ja vám budem úctivo vykať. Tak ako sa rozhodnete?"

"Well, splním tvoju žiadosť."
"Tak mi budete tykať?"
"Áno. Ale iba pod jednou podmienkou: že aj ty budeš mne tykať. Inak nesúhlasím."
"Čo mám robiť, musím poslúchnuť, keď chcem byť s vami... ech, vlastne s tebou jedna duša, jedno telo, jeden cimbal, jedno čelo. A teraz prosím, pokračuj! Chcel si mi urobiť radosť?"
"Áno. tým, že ti predstavím týchto dvoch gentlemanov. Sú to totiž tvoji krajania."
"Čože? Naozaj? Teda sú to Nemci?"
"Áno, dokonca Sasi."
"Je to možné? Sasi? A skadiaľže?"
"Toto je mister Hazael Benjamín Timpe z Plauenu."
"Z Plauenu vo Voigtlande?"
"Áno."
"To ma veľmi teší, ba viac než veľmi, prenáramne. Plauen mi veľmi prirástol k srdcu, aby som sa tak vyjadril. Tam som pil v hostinci U Andersa najlepšie pivo v celom svojom živote a jedol som tam najlepšie bravčové rebierka s voigtlandskými knedľami a so zeleninou. A ten druhý gentleman?"
"To je mister Kazimír Obadja Timpe, bratranec mistra Hazaela. Pochádza z Hofu."
"Z Hofu ? Hm! Tak, tak... To vlastne nepatrí už nám Sasom, ale Bavorom. To je teda malá zámena máp, geograficko-ornitologický omyl. Ale v tomto prípade to nie je na škodu, lebo trať vedúca z Plauenu do Hofu"
je v rukách Sasov. Teda môžem mistra Kazimíra Obadju Timpeho pokladať za krajana. Ktorý z tých dvoch je vlastne bratancom, tento, či ten prvý?
"Obaja, milý Frank, to je predsa samozrejmé."
"Ach, teda obidvaja? Ba veru, akiste to bude tak. Trochu som sa poplietol. Nie div, keď som počul to krásne meno Timpe, hneď mi bolo akosi timpaticky. Dúfam, že už nieto na svete viac ľudí, čo by sa volali Timpeovci."
Bratranci Timpeovci už počuli o Hobble Frankovi, ale nemysleli si, že je to taký prefíkaný šibal. Hneď im bol veľmi sympatický. Kaz mu s úsmevom odpovedal: "Oho, Timpeovcov je aj viac. Môžem menovať tých, ktorých poznám: Rehabeam Zachariáš Timpe, Peter Michal Timpe, Marek Absolón Timpe, Dávid Makabejec Timpe, Tobiáš Holofernes Timpe, Nahum Samuel Timpe, Jozef Habakuk Tim ..."
"Dosť, dosť, prestaňte!" skríkol Hobble Frank a zapchával si uši. "Ak to pôjde takto ďalej, dostanem kŕč do lýtok alebo skočím do najbližšej kaluže. Počúvať takéto sčítanie ľudu, na to by človek musel mať nervy silnejšie než podmorský telegrafický kábel a uši, ktoré by vydržali viac ako slonie. Timpe, Timpe, Timpe a zase len Timpe! A tie krstné mená! Povedzte, akých ste vlastne mali strýkov, tety a krstných rodičov, keď vám poprišívali také mená?"
"Aj tí sa všetci menovali Timpeovci."
"Prepánajána, ale teraz už naozaj prestaňte! Ak ešte raz, jeden jediný raz vyslovíte meno Timpe, strieľam. Veď som nevyhral nervy v lotérii, musím si ich chrániť! Buďte takí láskaví, napíšte na saské Ministerstvo vnútra, aby vám poštou na dobierku poslali nejaké iné meno, inak sa s vami nedá rozprávať!"
"Ale to sa dá vybaviť jednoduchšie a rýchlejšie. Dohodli sme sa, že sa budeme oslovovať iba skratkami našich krstných mien, nuž aj vy nás tak môžete volať, veď sme priatelia. Namiesto Kazimír" Kaz, namiesto Hazael "Haz. V poriadku?"
"Výborne. Budete mať vo mne veľmi dobrého priateľa. Tak, a teraz si pekne sadneme. Ale ... čo je toto?"
Ukázal na plné taniere a fľaše, ktoré hostinský práve kládol na stôl. Inžinier slávnostne vyhlásil, že si pokladá za neobyčajnú česť pohostiť gentlemanov skromnou večerou. Podľa amerických zvyklostí by bolo veľmi nezdvorilé odmietnuť túto láskavosť. Hobble Frank a Timpeovci sa nedali dvakrát prosiť a s chuťou sa pustili do jedla a pitia. Old Shatterhand si iba trochu zajedol a vypil za pohárik vína. Winnetou taktiež jedol veľmi málo a nápojov sa ani nedotkol. Iba raz v živote ochutnal z každého
alkoholického nápoja, no nikdy viac si ani neuchlipol. Vedel dobre, že ohnivá voda je najväčším nepriateľom červeného muža a, samozrejme, aj bieleho.
Kým večerali, rozprúdil sa živý rozhovor. Old Shatterhand chcel predovšetkým vedieť, čomu ďakuje, že sa dnes stretol s Frankom.
Malý traper vysvetľoval: "Stretli sme sa tu len preto, lebo tebe i mne sa páčia zvyky lastovičiek."
"To je ale čudné," poznamenal inžinier.
"Vôbec to nie je čudné. Keď sa lastovičkám nepáči studené počasie v Európe, roztiahnu krídelká a letia za more. A ani my, zálesáci, dlho nevydržíme doma. Keď klope mimoriadna návšteva na dvere mistra Shatterhanda, niet ho obyčajne doma, je za morom. A keď sa s ním človek chce rozprávať, voľky-nevoľky musí za ním až sem. Aj ja si mám s ním vybaviť nejaké maličkosti. Nastúpil som teda na labský parník a vydal sa za mistrom Shatterhandom. Prirodzene, nenašiel som ho doma. Povedali mi, že sa vybral na Divoký západ, kde sa má stretnúť s Winnetouom. Tu ma zachvátila prériová horúčka. Zamkol som svoj labský letohrádok Medvedie Sadlo a plavil som sa za mistrom Shatterhandom. Dobre som vedel, že mi Apači Meskalerovia prezradia, kde ho nájdem. Plavili sme sa teda hore Arkansasom, potom sme vysadli na kone a cez Santa Fé sme prišli pozdĺž Rio Pecos až sem."
"Hovoríš v množnom čísle. Teda nie si sám?"
"Nie. Samozrejme, že je tu aj môj kmotríček Droll."
"Ach, teta Droll! A kdeže je? Kde si ho nechal?"
"Nikde som ho nenechal. On sám sa tam nechal. Je v posteli."
"Tu?"
"Áno, tu."

"Ale, Frank, a prečo ho nezobudíš?"
"Pretože chcem dožičiť neborákovi trochu spánku. Je totiž chorý."
"Chorý? To ho teda musím vidieť! Byť chorý na Divokom západe je oveľa horšie, než byť chorý doma. Je to nebezpečná choroba?"
"Ani nie taká nebezpečná ako veľmi bolestivá, aspoň tak sa zdá."
"Čo je to vlastne za chorobu?"
"Veľmi neobyčajná. Ešte nikdy som o nej nepočul a spočiatku som tomu ani nechcel veriť. V nohách má totiž ostrov Ischia."
"Os ... trov Is ... chia?" prekvapene a zdĺhavo opakoval Old Shatterhand. Najradšej by sa bol zo srdca zasmial, ale neurobil tak, lebo dobre poznal Frankovu povahu. Keby opravoval Frankove smiešne omyly, zbytočne by ho napaprčil.
"Áno, má v nohách ostrov Ischia," vážne prikyvoval Frank.
"Vieš, kde ten ostrov leží?"
"Pravdaže. Medzi obratníkom Raka a Stuttgartom."
"Oho," zasmial sa Kaz. Netušil, že malého trapera napajedí. "Nie som veľkým zemepiscom, ale kde tento ostrov leží, to náhodou veľmi dobre viem. Raz som čítal, že tam bolo hrozné zemetrasenie, nuž som sa dozvedel, kde ten ostrov je."
Ó beda, trikrát beda! Milý Kaz netušil, že aj teraz nastane veľké zemetrasenie. Frank odložil vidličku a nôž, obrátil sa pomaly k nemu, povýšenecky naňho pozrel a spýtal sa čo naj mrazivejšie a najpohŕdavejšie: "A viete to naozaj tak veľmi dobre? Povedzte mi, ako sa vlastne voláte?"
"Timpe."
"Tim... Tim... Timpe! Náramne hlúpe meno. Vždy, keď ho počujem, mám dojem, akoby sa nejaký Tim volal Pé. Tim Pé. Nuž, a keď je meno hlúpe, akiste aj jeho majiteľ nebude vynikať bystroumom. Tým som povedal všetko. Tim Pé ide hovoriť o Ischii! Akoby krásna Ofélia na javisku hovorila o kefe na čižmy, alebo akoby jež chcel ospevovať krásu ranných zôr. A kde leží" podľa vašej mienky "ostrov Ischia?"
"Predsa v neapolskom zálive."
"Taaáák?" ťahavo riekol Frank a hrozivo zablýskal očami. "A to azda nie je medzi obratníkom Raka a Stuttgartom?"
"Hm... to neviem. Natoľko som sa zemepisom nezapodieval."
"V budúcnosti teda radšej pokorne mlčte, keď vám vedecky uznávaná symbolická autorita preukazuje toľko cti, že vás ožaruje odleskom svojho jagavého spektra! Práve pred chvíľkou ste sa priznali, že nie ste zemepiscom. Nuž teda. keď sa mesiac usmieva, tangenta musí mlčať!"
Neborák Kaz nemal ani poňatia, aký súvis môže byť medzi mesiacom a tangentou. "Odpusťte, mister Frank," ospravedlňoval sa, "nechcel som vás uraziť. No musíte priznať, že váš chorý priateľ nemôže mať v nohách ostrov Ischiu s dvadsiatimi piatimi tisícmi obyvateľov!"
"Kto vám hovoril o obyvateľoch? Tu ide predsa o chorobu, ktorá sa volá ostrov Ischia. A je to hrozná choroba! Droll si vytrpel ukrutné bolesti a za mnohých ochjaj a jojoj sme dorazili k pevnosti Manners, kde boli náhodou dvaja lekári, ktorí ho vyšetrili. Jeden z nich, ktorý mi vedecky málo komponoval, vyhlásil, že je to obyčajný zápal sedacieho nervu, ale druhý, ktorý bol akiste učenejším poseidonom, hneď uhádol, že choroba sa volá ischia. A že Ischia je ostrov, to vie každý, aj ten, čo sa neráta k vyšším levitom. A so zemetrasením to taktiež súhlasí, lebo bolesti sa prejavujú"
presne takým spôsobom. Droll sa totiž trasie na celom tele. No veď uvidíte, až prídete k nemu.
Kaz mlčal, nevedel, čo povedať, aby mistra Franka zase neurazil. Old Shatterhand nechcel vysvetľovať zámenu slov Ischia a ischias, no aby nejako odvrátil Frankovu pozornosť od jeho nevinného soka, spýtal sa: -Ale veď doteraz som nepočul, že by bol mal Droll takú chorobu. Iste ho postihla len nedávno?
"Áno, má ju prvý raz."
"A zistili lekári príčinu?"
"Tí? Nič nemuseli zisťovať, lebo som im ju ja sám prezradil."
"Ty?"
"Áno, ja! Alebo si azda myslíš, že nevidím to, čo mám rovno pred očami? To by som musel mať egyptologičku slepotu!"
"Nuž a aká bola teda príčina?"
"Chorobu zavinil kôň, ktorý si nijako nemohol odvyknúť od potkýnania."
"A to už ako?" spýtal sa Old Shatterhand čo najvážnejšie, hoci mu kútiky úst pomykávalo od utajovaného smiechu.
"Ako som ti už povedal, v Arkansase sme si kúpili kone a vyrazili na ďalšiu cestu. Môj gaštan sa držal dobre a mám ho ešte i teraz. Ale s Drollovým belušom to bolo iné. Dali sme sa oklamať. Bola to čaptavá mrcina; čaptavejšiu by človek nenašiel, keby celý svet pochodil. Ten kôň sa potkýnal na každom kroku. Tam, kde neboli jamy, kamene alebo vyčnieva-júce korene, potkýnalo sa to zviera o vlastné nohy."
"Ale kto by takého koňa kupoval! A k tomu ešte beluša! Vieš predsa, že skúsený zálesák nevysadne na bieleho koňa, lebo by ho nepriatelia z diaľky zbadali."
"To viem veľmi dobre. Ale čo keď sme koňa súrne potrebovali a iného nebolo, iba beluš? Mali sme azda beluša pomaľovať čiernym atramentom? Po daždi by sme zase mali miesto vraníka bieleho koňa."
"Hm... To je teda čudné. Ešte nikdy som nevidel, žeby tu na Západe predávali naraz väčšie množstvo belušov. To sa nikdy nestáva, veď bieleho koňa by nik nekúpil."
"To som si aj ja povedal, lenže až potom, keď už bolo neskoro. Vysvitlo totiž, že priekupník mal aj kone tmavej farby, ale tie pred nami schoval."
"Teda vás poriadne oklamal."

"Tak by si nemal hovoriť, mister Shatterhand," bránil sa malý traper. -Hobble Frank sa len tak ľahko nedá oklamať, má dosť vysokú inteligenciu.
Ale ako mohol vypočítať prítomnosť tmavého koňa, keď jeho pozemská existencia sa vznášala medzi štyrmi stenami zamknutej stajne? To je tak, akoby ste chceli premeniť zastretý obraz v Sais na čierneho alebo hnedého jazdeckého koňa, ktorý skvele beží a nemá chvályhodný zvyk potkýnať sa o vlastné nohy. A že sa tá potvora potkýnala, to sa nedá poprieť.
"Ale doteraz sa mi ešte nepodarilo uhádnuť súvis medzi týmto potkýnaním a ostrovom Ischia. Azda sa len ten beluš nepotkol na ostrove Ischia?"
Frank asi vytušil v týchto slovách posmech, lebo sa podozrivo zadíval na Old Shatterhanda. No keď v jeho tvári neobjavil ani najmenšiu stopu po úsmešku, odvetil: "Nie, to nie, lebo v tom prípade by musel byť tým ostrovom peň."
"Rozprávaj!"
"No, je to vlastne hlúpy príbeh a stalo sa to celkom nečakane. Šli sme veselo na našich tátošoch cez vysokú trávu medzi húštinami, mali sme výbornú náladu. Veru sme netušili, že nad hlavami nám poletuje zhubný osud" v podobe pňa, skrytého v tráve. Naraz sa len beluš potkol prednými nohami a od ľaku uskočil. Droll, ktorý nič netušil, sedel v sedle iba naľahko a voľne, vyletel ponad hlavu koňa, a to tak, že sedacou časťou tela dopadol práve na peň, celkom akoby si sadol na stoličku. Ozval sa dvojaký zvuk: hlasný výkrik a silné prasknutie. Výkrik vyletel z Drollovho hrdla. Ale nedalo sa uhádnuť, čo to tak strašne zaprašťalo, či Drollove kosti, alebo peň. Myslím, skôr Drollove kosti, lebo údy ešte dodnes nemá v poriadku a na svojom mieste. Neborák, nemohol ani vstať. Pomáhal som mu zo všetkých síl, aby sa z prízemia nejako dostal na vyššie poschodie, ale Droll znovu a znovu klesal na svoju rozboľavenú telesnú podstatu. Stonal a fučal tak žalostne, že som hneď až na dno svojho útlocitného srdca potlačil tajné želanie, aby som radšej ja bol na jeho mieste. A to všetko zavinil ten beluš, aby ho ďas páral.
Hobble Frank nerozprával ten príbeh azda preto, aby pobavil poslucháčov, ale mal už taký spôsob vyjadrovania. Bolo to zároveň aj trochu drsné, ale si to ani neuvedomoval. V skutočnosti malý traper veľmi ľutoval kmotríka Drolla a netušil, že takéto rozprávanie vzbudí v poslucháčoch skôr smiech než súcit. Obaja Timpeovci mu priam viseli na ústach a bolo vidieť, že sa im Frankovo rozprávanie nadmieru páči. "Teraz už chápeš," obrátil sa malý traper k Old Shatterhandovi, "aký je súvis medzi pňom a ostrovom Ischia?"
"Začínam to chápať," odvetil Old Shatterhand. "No rozprávaj ďalej!"
"Čo teraz nasleduje, je ešte bolestnejšie než všetko, čo som už rozpovedal. Zo všetkých síl som sa namáhal priviesť Drolla opäť do štadiónu upotrebiteľnosti. Mykal som ho a ťahal za nohy, natriasal som mu ich a šúchal, zdvíhal ich a zase spúšťal, až napokon Droll vyskočil. No povedal mi, že vyskočil len od hrozných bolestí, ktoré som mu spôsobil, a nie azda preto, že by mu bolo lepšie. Potom som ho akosi vyteperil do sedla, ale na môjho koňa, nie na jeho, lebo ďalšie potkýnanie by už nebol zniesol. Neborák Droll! Líca mu vpadli a zbledli, oči akoby mu zapadli hlbšie do jamôk a na váhe stratil najmenej tri kilá. Dva dni, celé dva dni nám trvalo, kým sme sa dostali do pevnôstky Manners, ale na tieto dva dni celý život nezabudnem! To bolo ochkania a krochkania. Zavýjania a skuvíňania! Kvičania a ryčania! Srdce sa mi išlo na kusy potrhať, ale ja som udatne nadletoval na potkýnajúcej sa mrcine a klusal som ďalej. Bolesti Drollovi pribúdali, a tak som sa nesmierne potešil, keď som konečne uzrel v diaľke pevnôstku. Tam sa ho zmocnili dvaja lekári a vzali ho do roboty. Prikladali mu na telo pijavice, oblepili ho horčicovými náplasťami, dávali mu klystíry. Neborák musel dokonca piť aj terpentínový olej, čo by rozumný človek neurobil, aj keby bol neviem ako chorý."
"A polepšilo sa mu?" spýtal sa Old Shatterhand.
"Tak trochu, ale šlo to veľmi pomaly. Po týždni cítil sa i navzdory lekárskemu ošetrovaniu tak dobre, že konečne mohol vysadnúť na koňa. Pravda, mohli sme ísť len pomaličky. Vydržal to až potiaľto, no tu už cítil, že si na niekoľko dní musí ľahnúť a odpočinú ť."
"Ako dlho ste už tu?"
"Prišli sme predvčerom. Zajtra sme sa chceli vydať na ďalšiu cestu."
"A kam?"
"Do Santa Fé."
"To si mi už povedal. Chcem vedieť, kadiaľ, cez ktoré najbližšie miesta chcete ísť."
"No k Jelšovému prameňu a ďalej cez Strechovú úboč."
"Za iných okolností by to bol celkom dobrý smer. Viem, že veľmi dobre poznáš cestu, lebo neraz si tadiaľ šiel so mnou. No keby ste zajtra tadiaľ šli, vaše životy by viseli na vlásku, a neviem, neviem, či by ste z toho vyšli so zdravou kožou."
"Prečo?"
"Pretože zajtra tam bude číhať Čierny Mustang s celým oddielom Komančov. Vbehli by ste im rovno do rúk."
"Čierny Mustang, ktorého nazývajú aj Kat zálesákov?" vyľakane sa spýtal inžinier. "Čo hľadá pri Jelšovom prameni? Veď je to neďaleko! Vari by nás chcel dostať do pazúrov, mister Shatterhand?"
"Nie, vás nie, ale predovšetkým mňa a Winnetoua."
"Ako to, že práve vás dvoch?"
"Vie, že ta chceme prísť, a preto tam bude striehnuť."
"All devils! Aké šťastie, že ste sa to dozvedeli! Teraz, pravdaže, ta nepôjdete ani za svet?"
"Naopak, práve preto ta pôjdeme!"
"Ale, sir, vari sa vám rozum čistí? Veď to akoby ste vbehli medveďovi priamo do otvorenej tlamy."
"Nech si ju len otvára, my sa pohrýzť nedáme."
"Ale to je predsa opovážlivosť! Zbytočne sa vystavujete nebezpečenstvu! Celkom zbytočne!"
"Kto vám povedal, že zbytočne? Musíme ta ísť a je ľahko možné, že pôjdete s nami."

"Ja? Aby som hovoril úprimne, priznám sa vám, že mám rád dobrodružstvá, ale priťahovať ich za vlasy, to sa mi nevidí."
"Nemusíte nič priťahovať za vlasy, dobrodružstvo príde samo, ba už je aj tu. Ide totiž o vášho kolegu a vašich ľudí z Tábora v jedľovom lese."
"A to už ako?"
"Chcú ich prepadnúť Komančovia."
"Čože? Hovoríte to vážne?"
"Pravdaže! To je práve príčina, prečo sme pricestovali osobitným vlakom. Chceme vás požiadať, aby ste mu pomohli."
"To urobím, a veľmi rád, ochotne. Preto teda zvláštny vlak, preto ... hm... Áno, kolega z Tábora v jedľovom lese je síce skúsený odborník v stavaní železníc, ale v bojoch s Indiánmi sa veru nevyzná. Môže sa však spoľahnúť na mňa a mojich robotníkov."
"Koľko mužov tu máte?"
"Asi deväťdesiat. Všetko belosi, tí sa neboja nebezpečenstva a vedia dobre narábať puškami. Ale boli by ste taký láskavý a povedali mi, ako sa to všetko začalo a ako je to teraz?"
"Pravdaže, to sa predsa musíte dozvedieť. Počúvajte: ak ste ochotný poskytnúť pomoc, prezradím vám, že pravdepodobne sa nám podarí zvíťaziť aj bez krvipreliatia, aspoň čo sa týka vašich ľudí."
"Viem, viem, sir. Už som neraz počul, že ste ľsťou bez krvipreliatia dosiahli, čo iní nemohli ani krvavými obeťami. Som zvedavý, som náramne zvedavý, čo mi poviete."
Tento inžinier bol podnikavejší a smelší než jeho kolega z Tábora v jedľovom lese a Old Shatterhand bol presvedčený, že v ňom nájde dobrého pomocníka. Vyrozprával mu udalosti minulého večera, vysvetlil chystaný plán a závery. Keď skončil, inžinier vyskočil, podal mu ruku a zvolal: -Výborne, sir, podajme si na to ruky! Som vám k službám i so svojimi robotníkmi, so všetkými, čo mám, hneď, alebo neskoršie, ako si želáte!
Ale to už vyskočil aj Hobble Frank a spustil v materčine, lebo v angličtine nevedel používať také rečnícke zvraty: "Veľ ké šťastie, že sme sa tu stretli. Keby sa to bolo stalo v neskoršej chronologickej časovej perióde, nebol by som mohol tomu Tmavočiernemu Mustangovi dokázať, že prériový lovec mister Heliogabalus Morpheus Edeward Franke, nazývaný krátko Hobble Frank, ešte vždy je na vrchole svojej energicko-sukcesívnej činnosti, smerujúcej k vykántreniu všetkých lotrov. Náčelníkovi Komančov upiekli posledný peceň chleba. Keď sa ja raz rozzúrim, tak sa rozzúrim už naozaj. O mne platí to staré osvedčené príslovie z ľudového kalendára: Veni, vidi, mardimidi. Pre tých, čo nevedia grécky, to hneď preložím: Prišiel som, videl som, zvíťazil som hneď, bolo to v utorok, práve na obed! Teraz idem a privediem ešte jedného užitočného hrdinu nášho imporózneho dvadsiateho storočia. Ten nám veľmi pomôže!"
Vstal a zmizol za dverami. Keď sa o chvíľu vrátil, privádzal "Drolla. Bolo vidieť, že Droll v poslednom čase veľmi trpel. No teraz ho iste nič nebolelo, aspoň sa tak dalo usúdiť podľa jeho čulých pohybov a veselých šibalských očí. Veľmi sa potešil z nečakaného stretnutia a vyhlásil, že aj on pôjde k Jelšovému prameňu, či to už jeho zdravotný stav dovolí, alebo nie."
Winnetou, ktorý doteraz nepreriekol ani slovíčko, zasypal Drolla množstvom otázok, týkajúcich sa choroby. Hneď bolo zrejmé, že náčelník Apačov má znamenité vedomosti o ústrojoch a chorobách ľudského tela. Vysvitlo, že Droll po nešťastnom páde z koňa naozaj dostal ischias. Winnetou vstal, odopäl si z opasku malú koženú kapsičku, v ktorej mával všelijaké lieky, prezrel si jej obsah a pokojne riekol: "Nech ma môj brat Droll zavedie k svojmu lôžku. O hodinu ho nebudú bolesti trápiť."
Chytil ho za ruku a odviedol. O chvíľočku prítomní počuli prenikavý, bolestný výkrik.
"To bol Droll," zvolal Hobble Frank. "Čo s ním Winnetou robí? Akiste mu chce vytiahnuť ostrov z nôh. Ale to by mal robiť pomocou nejakého bezbolestného Metóda. Musím ísť za Drollom. Ten výkrik sa mi vrezal do duše ako ostrie parnej píly."
Vyskočil a chcel odbehnúť. Ale Old Shatterhand ho zadržal. "Len ostaň tu, milý Frank," riekol mu. "Winnetou vie veľmi dobre, čo robí, a práve na reumatické a podobné bolesti majú Indiáni lieky, o ktorých ani naši najlepší lekári nemajú tušenia."
Hneď nato, akoby na potvrdenie týchto slov, vošiel Winnetou. "Náš brat Droll musel pretrpieť silnú, ale veľmi krátku bolesť," vysvetľoval náčelník Apačov. "Len tak sa mohol uzdraviť. Teraz si odpočinie, ale o hodinu bude taký zdravý, ako bol predtým, než mu do nôh vliezol slávny ostrov nášho Hobble Franka."
V týchto slovách bola maličká, nevinná narážka na Frankove reči. Pravda, Frank to hneď vycítil a hoci na Winnetouovej vážnej tvári nezbadal nič podozrivé, predsa napaprčene vyhŕkol: "Ak má náčelník Apačov toľko intervencie, že ma chce dráždiť, nech má aj trochu poníženosti a povoľnosti a nech sa obráti k obratníku Raka. Potom sa presvedčí, že ostrov Ischia naozaj leží medzi obratníkom Raka a Stuttgartom. Čo som raz povedal, povedal som, a dúfam, že moje priority raz vyjdú najavo, a to v každom prípade. Pochybovať môže každý, najmä ak sa do veci nerozumie. Ale keď niekto pochybuje, nech si pochybuje, ja mu v tom brániť nebudem. A vôbec, nerád sa škriepim, a keď ma napadnú nejakí maloduchovia, zahalím sa do žiarivej aureóly populárno-vedeckého mlčania. Papulam meam neotvaram, aitak lenia stale taram. Toto latinské príslovie sa na nikoho tak dobre nehodí ako práve na mňa. Howgh!"
Keďže nadarmo čakal na odpoveď, usúdil, že bude najlepšie, ak sa ponorí do svojho populárno-vedeckého mlčania. O hodinu sa ukázalo, že Winnetou hovoril pravdu. Droll vbehol do miestnosti a zvolal: "Páni moji, nie je to veľkolepé? Cítim sa ako znovuzrodený. Neviem, čo Winnetou so mnou robil, či mi nervy naťahoval, alebo vyťahoval, ale je mi to celkom ľahostajné. Som zdravý ako rybička. Teraz už zase môžem vysadnúť na koňa a Čierny Mustang sa presvedčí, že teta Droll doteraz stojí pevne na podstavcoch."

Prepad

Horský hrebeň Ua peš, na úpätí ktorého ležala stanica Skalná dolina, bol celý porastený hustým lesom. Bystriny, stekajúce po jeho úbočiach, spájali sa dolu v široký potok, ktorý tiekol na juhovýchod a neskoršie zahol na sever. Práve na tejto zákrute vlieval sa doň menší potok, vyvierajúci na úpätí iného vrchu, ktorý sa vtedy nazýval Nárožný ostroh, a tak isto sa volá dodnes.
Názov bol odôvodnený. Ako Ua peš, tak aj Nárožný ostroh tvorili ostrohy. Boli poslednými výbežkami dvoch dlhých horských pásiem a ústili do širokej, ďaleko sa ťahajúcej doliny s mnohými zákrutami, takže trať nemohla cez ňu viesť. Inžinieri sa rozhodli urobiť priekop v skalnatom teréne medzi Táborom v jedľovom lese a Skalnou dolinou. Tábor v jedľovom lese ležal neďaleko vchodu do tejto doliny. Oddeľoval ho od nej široký horský hrebeň.
Komančovia teda mohli prísť len cez kľukatú dolinu, iná cesta k Jelšovému prameňu neviedla. Tento prameň vyvieral na úpätí Nárožného ostrohu uprostred vysokých jelší. Vytekal z neho menší potok, a ten sa v zákrute vlieval do väčšieho, tečúceho na sever.
Za oboma horskými výbežkami sa dolina rozšírila do rozsiahlej prérie, cez ktorú si kliesnili cestu vody oboch potokov, spojené do jedného koryta. Rástla tu bujná, šťavnatá tráva, veľa krovísk, ktoré stáli za sebou v radoch ako kulisy na javisku, takže aj veľký oddiel mohol medzi vysokými a hustými kroviskami nepozorovane postupovať a dobre sa kryť. Keď si pripomenieme, čo sa prihodilo v Tábore v jedľovom lese a čo zamýšľali nepriateľské strany, ľahko môžeme predvídať najbližšie udalosti.
Komančovia, presvedčení, že Old Shatterhand, Winnetou a dvaja dlhí lovci prídu k Jelšovému prameňu, hneď sa vybrali k nemu, aby ich predišli a mohli ich tam čakať a lapiť. Keďže nepriatelia boli nanajvýš bystrí, Komančovia si uvedomovali, že si musia počínať čo najopatrnejšie, aby sa im zámer podaril. Lovci nesmú tušiť, že sa Komančovia skrývajú pri prameni, a ani jediná stopa im nesmie prezradiť prítomnosť Čierneho Mustanga a jeho oddielu. Je teda samozrejmé, že Indiáni sa budú chcieť ukryť iba v jeho blízkosti. Ale kde? To bola teraz veľmi dôležitá otázka.
Pre Winnetoua a Old Shatterhanda nebolo ťažké vžiť sa do položenia nepriateľov. Keďže Jelšový prameň ležal z pravej strany doliny, usúdili, že Komančovia prídu zľava, vyjdú si na hodný kus do prérie a okľukou sa vrátia z opačného smeru. Belosi s Winnetouom teda neuvidia zradné stopy
vedúce k Jelšovému prameňu. Komančovia, len čo prídu z prérie k prameňu, poukrývajú sa medzi jelšami a vyčkajú príchod belochov a Winnetoua, aby ich hneď obkľúčili a zajali.
Ak lovci chceli Komančov predbehnúť a pozorovať ich, museli prísť skôr a zájsť do prérie ešte ďalej.
Takto rozmýšľali Old Shatterhand aj Winnetou. A preto sa ráno pustili zo Skalnej doliny nie priamo k Ua pešu, ale odbočili naľavo a zamierili do prérie.
Po večernej búrke svitlo nádherné ráno. Každá kvapka na steblách a listoch žiarila v slnečných lúčoch ako briliant. Vzduch bol čistý, svieži a voňavý a príroda naokolo sa skvela v omladnutej panenskej kráse. Jazda takouto krajinou a za takéhoto rána musela byť pre každého človeka radosťou "len nie pre našich zálesákov, ktorí sa chystali skrížiť nepriateľské zámery Indiánov."
Keď kone občas zafŕkali alebo hrabli kopytom, zvuky sa niesli v čistom vzduchu doďaleka. Vo vlhkej mäkkej tráve ostávali také zreteľné stopy, že hádam až do večera sa dajú rozoznať. Toto všetko zálesák nemá rád, lebo si cení "ako každý iný človek" vlastný život väčšmi než všetky krásy prírody. Preto nie div, že nik z lovcov sa nenadchýnal nádherným okolím. Až po dlhej chvíli mlčania sa ozval Kaz:
"Krásne ráno, nádherné, celkom ako vtedy u Timpeovcov-dedičov. Ale veru bol by som radšej, keby nás miesto slnečného jasu obklopovala poriadna hmla."
Jazdci šli za sebou "bolo ich šesť" vždy dvaja a dvaja. Vpredu Old Shatterhand s Winnetouom, potom Hobble Frank s tetou Droll a ako poslední bratranci Kaz a Haz. Malý Hobble Frank nemohol zabudnúť Kazovi jeho poznámku o polohe ostrova Ischia. Ešte teraz ho to žralo, a preto využil vhodnú chvíľu, aby mu to odplatil. Začal veľmi opatrne:
"Tuším ste priateľom všelijakej hmly; niekto ju má aj v hlave. Ktovie, či aj na ostrove Ischia je hmla?"
"Na to by ste sa nemali spytovať mňa, ale Drolla," pokojne odvetil Kaz. "Ten to vie celkom iste, veď mal ten ostrov v nohách."
"Ale nie hmlu, rozumiete? Pochádzate z Hofu pri bavorských hraniciach. Tam je stále hmla, ale u nás v Moritzburgu je počasie vždy jasné a pekné ako vyčistený cylinder na petrolejovej lampe."
"V Moritzburgu? To je ten preslávený poľovnícky kaštieľ pri Drážďanoch? To je váš domov?"
"Domov? To je čudná otázka! Muž môjho sanitného vzdelania prírodovedeckého významu má predsa domov na celom svete. Tým však"
nechcem popierať jednu veľkú pravdu: Moritzburg mi nesmierne vďačí, že som práve v ňom uzrel svetlo sveta. Niektoré miesta sú už akoby predurčené na to, aby sa v nich rodili veľkí mužovia, a najľahšie poznať tie miesta podľa toho, že je tam pekný poľovnícky kaštieľ.
"Hmmm," zahundral Kaz.
"Hmmm? Čo hmkáte? Azda vám poľovnícky kaštieľ nejde do krámu?"
"Ale áno."
"A čomu teda nerozumiete?"
"Tomu, že sa v Moritzburgu rodia samí veľkí mužovia."
"Tak? A vari ste sa tam aj vy narodili?"
"Nie."
"No tak! Práve to je neodškriepiteľný dôkaz, že sa tam rodia len veľkí mužovia. V Moritzburgu sa narodili mnohí kurfirsti, kniežatá, králi a aj ja som tam začal svoju životnú púť, ale neviem o tom, že by tam bol nejaký Timpe urobil svoj prvý krok na tomto hrbatom svete. Ale keby aj, hneď pri druhom by sa bol potkol a bol by skĺzol do celosvetového

filharmonického zabudnutia. Tak, teraz sa mi uľavilo na srdci, keď som vám to všetko povedal. Ak chcete, aby som bol vaším priateľom, druhý raz sa neotierajte o pekne zaokrúhlené hrany mojej sympatickej osobnosti!"
Utajovaný hnev sa vylial z duše a Frank bol zase dobráckym človekom ako vždy. Pravda, len dotiaľ, kým sa zase niekto nepostaví na odpor jeho zdanlivej povznesenosti. Droll sa obrátil v sedle a prosebne pozrel na oboch Timpeovcov. Tí porozumeli a mlčali.
Šiesti jazdci prešli už dávno popri Ua peši a oprávnene predpokladali, že sa Komančovia nepustia tak ďaleko do prérie. Preto zahli na juh, aby sa z tejto strany priblížili k Nárožnému ostrohu. Jelšový prameň ležal pri západnom úbočí tohto horského hrebeňa. Winnetou a Old Shatterhand sa uberali takým smerom, aby k Jelšovému prameňu prišli z východnej strany. Takto Indiáni nebudú môcť objaviť ich stopy. Nárožný ostroh nebol na temene úplne zalesnený. Boli tam miesta, z ktorých sa človek mohol široko-ďaleko rozhliadnuť, a teda lovci budú môcť ľahko spozorovať príchod Komančov.
Konečne sa veľkou okľukou dostali cez prériu k východnému úbočiu horského hrebeňa. Tu našli najprv dobrú skrýšu pre kone. Old Shatterhand a Winnetou potom vyšli na temeno hrebeňa, skadiaľ mohli pozorovať celú dolinu.
Štyria Sasi skrytí v húštine Nárožného ostrohu na Divokom západe! Naozaj zriedkavá náhoda! Hobble Frank poznamenal: "Vyzerá to tak, akoby sa tu zhromažďovali divé holuby."
"Prečo divé? Prečo nie domáce?" namietal Haz.
"Pretože na Divokom západe sú len divé. Nechápete?"
"Well. Máte pravdu, milý Frank."
"To si myslím, Ja mám totiž vždy pravdu. Veď ma v tomto ohľade čoskoro prekuknete, ale po inej stránke som zase nepriehľadný. To je totiž jedna z najväčších múdrostí nášho subkutánneho života, že si človek nechá svoje veľké duchovné dary iba pre seba a neukáže ich navonok. Tak sa aspoň nemôže stať, že by ho zneuznávali a nanajvýš ho môžu považoval! za hlupáka. Preto udržujem blesky svojho ducha v pevnej kapsli a len ľudia, ktorým som naklonený obzvláštnou priazňou, sa môžu dožiť, že im preukážem svoje chlórnátrium a dovolím im vniknúť do hlbín môjho rozumu, aby si stadiaľ mohli vyniesť uložené poklady múdrosti, ako keď zubovitá reťaz elevátora pri mlátení vynáša slamu. A táto významná a priaznivá hodina udrela pre vás práve v tejto chvíli. Zaiste by ste radi vedeli, ako sa dnes vyporiadame s Komančmi. Som ochotný naznačiť vám nutný postup a dovolím vám, aby ste ma obťažovali niektorými dôvernými otázkami. Najprv sa spytuj ty, kmotrík Droll!"
Droll nechcel kmotrovi odporovať, ale vedel aj to, akú cenu by mali odpovede, ktoré by od Hobble Franka počuli. Preto zavrtel hlavou a riekol: "Ale, zlatý Frank, prečo by som práve ja mal byť prvý? Poznám ťa už dávno a rád prepustím túto výsadu iným. Musím byť predsa zdvorilý."
"Máš pravdu! Poznal som istého profesora zoológie, ktorý často hovorieval: Zdvorilosť je pekný zvyk, ktorý by si nik nemal odvyknúť. A keď niečo povie odborník, tak to už stojí za to a má to iste dobrý fundament. Nech mi teda povie mister Kazimír, čo by odo mňa chcel vedieť."
"Ja?" spýtal sa Kaz. "Čo sa od vás chcem dozvedieť?"
"Áno, áno."
"Ja nechcem vedieť nič, vôbec nič."
"Čóó? Nič, vôbec nič? Je to možné?" spýtal sa Frank v najväčšom údive.
"Áno, vôbec nič," prikývol Kaz.
"A vy, Hazael?"
"Ani ja nechcem nič od vás vedieť," odvetil Haz.
"Ani vy? A to hovoríte vážne?"
"Celkom vážne."
Frank sa najprv zatváril začudovane, akoby nechápal. Potom mu tvár sprísnela a napokon sa zamračil od hnevu. "Je také čosi vôbec možné?"vychrlil. "Či už voľakto počul dačo také? Nič sa nechcú odo mňa"
dozvedieť! Vôbec nič! To je predsa neslýchané. Môžu naozaj žiť ľudské bytosti, ktoré majú nepochopiteľný názor, že od slávneho lovca saván, medveďov a kolibríkov Heliogabala Morphea Edewarda Franka nechcú nič počuť a nič sa naučiť? Tu sa skrývame v zálohe, aby sme striehli na Indiánov. Chceme ich preľstiť a premôcť. Tento zámer môže byť korunovaný úspechom len a len v prítomnosti mojej individuality, v prítomnosti mojej skúsenej osobnosti. A hľa, tu naraz nájdem dve ľudské bytosti, ktoré si myslia, že nepotrebujú odo mňa nič počuť. To už je viac, než môže vyjadriť akýkoľvek vek výkričník alebo pomlčka. To udrelo o zem všetku moju lásku k blížnemu. Tu mi už neostáva nič iné, len si zahaliť hlavu rímskou zamatovou pelerínou a pre mňa za mňa, nech si kávu varí ten, kto si myslí, že má cigóriu, aj keď ju nemá. Ale prídu nepriatelia, prídu Komančovia! Potom ich prikvačí úzkosť a strach a budú vrieskať: Hannibal ante portas! Hannibal predtým portáš! Potom pribehnú ku mne a budú kvíliť o pomoc! Ale ja sa im poďakujem za skysnutú jaternicu a zapchám si uši pred ich bedákaním, ako zamykáme dvere, keď sa chystáme na lôžko.
Kaz začudovane pokrútil hlavou a riekol: "Čo ste to povedali? Ako ste to preložili? Hannibal predtým portáš?"
"Áno, tak a nijako ináč!" odvetil Frank. Zablýskal očami a zatváril sa ako leopard, čo sa chystá skočiť na korisť.
"Ale veď to je nesprávne," pokračoval dlhý Kaz. Tak nesprávne, že nesprávnejšie to už ani nemôže byť.
Droll rukami, nohami a všelijakými grimasami naznačoval Kazovi, aby mlčal, ale ten neposlúchol, lebo Franka ešte dobre nepoznal. Malý traper bol už aj tak podráždený, pretože ho Kaz poúčal o polohe ostrova Ischia, no teraz ho tento nový odpor rozzúril na najvyššiu mieru. "Čo? Ččóóó?"vyrútil sa ako divý na nič netušiaceho Kazimíra. "Nesprávne? Tuším vám straší v hlave! Svetochýrny Hobble Frank povedal niečo také, čo nezodpovedá skutočnosti, čo je nesprávne a čo nesúhlasí s vyššou temperatúrou ľudských vedomostí? Či už ľudstvo počulo voľakedy dačo také imperdinentné a extrastrakaté? Moja kapilarita je neotrasiteľná, a keď niekto o nej neviem ako unortograficky pochybuje, nevykoľají ma to ani najmenej z môjho olymfasického pokoja. Spytujem sa vás teda v najmäkšej h-mol

tónine svojho bakteriologického hlasu: V akom zmysle sa vám vidí môj výrok nesprávny? V akom zmysle?"
"Ale veď: Hannibal ante portas znamená: Hannibal pred bránami!"
"Čo? Ako? Hannibal pred vranami?"
"Hannibal pred bránami! To bol predsa poplašný výkrik Rimanov."
"Ale to vie pekne prekrútiť! A kto vám natrúbil do hlavy taký nezmysel?"
"O nejakom natrúbení nemôže byť ani reči. To sme sa učili na hodine dejepisu."
"Ach tak! A ktože bol ten mudrc, čo vám také dačo povedal?"
"Predsa náš učiteľ dejepisu."
"Teda Nemec z Plauenu vo Voigtlande? To sa nečudujem, tam rastú čudné makovice. A ten váš" duchaplný učiteľ dejepisu "je človek nášho devätnásteho barokovopokrokového storočia?"
"Pravdaže."
"Teda tento veľduch dejepisu nebol starý Riman?"
"Pravdaže nie."
"No tu to máme, tu to máme! Taký holobriadok, ktorý má za ušami prach posledných desaťročí, chce nás poúčať, čo hovorili starí Rimania. Portas! To predsa nie je rímsko-írske slovo, ale každý čo len trochu vzdelaný človek vie, že je to staré egyptské slovo a znamená predsa to, čo znamená" portáš. Ktorému starému Rimanovi by bolo prišlo na um kričať, že Hannibal je pred baranmi? Tak ste to povedali, však že? Taký nezmysel by predsa ani jeden starý Riman nevypustil z úst. Hannibal bol na ostrove Sacharín portášom, tak sa vtedy hovorilo vrátnikom. Keďže v tejto funkcii veľmi vynikol, Peter Veľký ho povýšil na admirála a vyslal ho proti Rimanom. Admirál Hannibal oboplával s flotilou svojich parníkov mys Dobrej nádeje a prešiel v zime cez Karpaty. Pritom jeho ťavy museli vliecť ťažké delá. Hneď zaútočil pri Ligny na Thesalónčanov a Kolosanov, premohol ich a podmanil si celú Rímsku ríšu. Cisár Herodot síce poslal proti nemu svojho husárskeho generála Holofernesa, ale Hannibal ho v priesmyku Šipka tak privrzol, že neborák Holofernes rozkázal vojakom spievať grécke serenády a v najbližšej bartolomejskej noci umrel, keďže ho v boji ťažko poranili. Teraz ostala Rimanom už len jediná možnosť záchrany: museli sa postarať, aby Hannibal nemal pre svoje oddiely potraviny. Preto za sebou zapálili Moskvu, spustošili Pontinské močiare a zastavili sa až na vrchu Ararat, aby vyčkali následky hrozného hladu v Hannibalovom vojsku. Ale čoskoro zbadali, že sa v Hannibalovi prerátali. Bol to chlapík mazaný všetkými masťami. Počítal so všetkým a vzal si toľké zásoby potravín, že o hladovaní v jeho vojsku nemohol byť ani reči. Keďže v Rusku vládla náramná zima, už vopred nariadil svojmu generálovi Phidiasovi, aby so zásobami vzal aj prenosné americké domčeky z vlnitého plechu a množstvo patentných pilinových kachieľ. Keď teda Rimania zapálili Moskvu, Hannibalovi vojaci si pokojne postavili domčeky z
vlnitého plechu a zapálili si patentné pilinové kachle. Niektoré domčeky slúžili na bývanie, iné ako hostince. Hannibalovo vojsko si žilo nádherne, v teplúčku a v radovánkach. Keď sa to Rimania dozvedeli, hneď videli, že je s nimi koniec, a zúfalo volali: Ide na nás Hannibal! A iní kričali: Hannibal ante portas! Hannibal predtým portáš! To pochopí každý, kto nemá česť nosiť také nefilharmonické meno, ako je Timpe. Tak, teraz viete, čo si o tom máte myslieť, mister Kazimír Obadja Timpe junior! A keby sa stalo, že by som umrel, postarajte sa láskavo o to, aby ma náhodou nepochovali vedia vášho nebohého profesora dejepisu, pretože by som k nemu natiahol -ako hrozný kostlivec "ruku a dotiaľ by som ho ťahal za uši, kým by nepochopil, že portas znamená portáš, a nie brány!"
Frank vo svojom smiešnom zápale tak rýchlo chrlil zo seba slová, že ledva lapal dych. Kaz a Haz sa zadivene dívali na seba a nevedeli, či sa majú smiať, alebo plakať, či majú dačo hovoriť, alebo mlčať. Na šťastie včas spozorovali Drollove energické posunky, ktorými im naznačoval, aby mlčali. Keďže poslúchli, malý traper sa uspokojil a už miernejšie pokračoval: "Už som si myslel, že mi zase budete protirečiť. Vaše ponížené mlčanie mi však dokazuje, že ste svoju menáž podriadili mojej vyššej múdrosti. Preto som ochotný ožiariť vás lúčmi svojej geniality a prijať vás na milosť podľa paragrafu: Fiat iustitia. Prosím vás teda veľmi naliehavo, vstúpte do seba a pochopte, že to už čosi znamená, keď sa ktosi volá Heliogabalus Morpheus a ešte k tomu dokonca i Edeward a Frank. Horkými slzami teda oplakávajte svoju nevedomosť a nikdy, nikdy nezabudnite, že niektorí ľudia na svete sú obdarení takou inteligenciou a bystroumnosťou, že ju ani sami nemôžu pochopiť. Ani jeden človek sa nenarodil veľký, aj keď sa jeden narodil väčší a iný menší. A prednosť jedného človeka pred druhým je len vtedy ozajstnou prednosťou, ak ju nestrkáme iným pred nos. Človekom môže byť každý z nás, vlastne aj je, ale nepýtajte sa ma, akým človekom! Veľmi nadaným a významným človekom je len ten, kto môže o sebe povedať, že sa narodil v Arkádii a v Moritzburgu, alebo ten, ktorého tyčinky sa dajú zaradiť do sústavy Linného. Na svete je to už tak, že nie sme všetci rovnakí. Jeden je taký a druhý onaký. A ten, kto je onaký, to nemôže zmeniť. No kto má šťastie ako ja, že zaujíma vo filozofii vynikajúce miesto, azda v prvom rade amfiteátra číslo jedna alebo aspoň parket, predný rad uprostred, čo je práve pred oponou nesmrteľnosti, nesmie byť preto azda pyšný, lebo pýcha predchádza pád. Mohlo by sa teda stať, že by mu opona padla na hlavu! A to by bol veru nepríjemný pád!"
Zatiaľ čo Hobble Frank v skrýši učene rečnil, Winnetou s Old Shatterhandom sa dostali na temeno Nárožného ostrohu. Ako sme už spomenuli, boli tam viaceré čistinky, z ktorých sa človek mohol široko-ďaleko rozhliadnuť. Najmä jedna z nich, ležiaca na západnom úbočí, sa našim dvom priateľom veľmi dobre hodila. Stadiaľto mohli prezrieť dolinu, cez ktorú museli Komančovia prísť, až po najbližšiu zákrutu, a to bola vzdialenosť asi pol druha kilometra. Winnetou sa pokojne usadil na okraji čistinky pod stromami a Old Shatterhand si sadol vedľa neho. Urobili tak bez jediného slova. Nemuseli sa dlho radiť, nepotrebovali si nič vysvetľovať. Poznali sa navzájom až do hĺbky duše a vedeli si vyčítať myšlienky a závery skôr, než by ich bol jazyk vyslovil. Neraz sa stalo, že jazdili po celý deň bok po boku a neprehovorili ani slovo, hoci prežili všelijaké dobrodružstvá.
Tak to bolo i teraz. Mlčky sedeli vedia seba hodinu, dve, tri, a ani jeden neprehovoril, hoci ich čakalo dobrodružstvo, v ktorom šlo o život. Keby ich tu bol niekto potajomky pozoroval, bol by sa domnieval, že sem prišli len preto, aby si

sadli a odpočívali. Ani jediný sval sa im nepohol na tvári, ani jediným hnutím bŕv neprezradili, že všetku pozornosť sústredili na západ a že v doline až po zákrutu, kam dovideli, nič neujde ich bystrému zraku. Je veľkým zálesáckym umením zachovať aj pri najväčšom napätí nervov úplný pokoj. Sú a boli preslávení zálesáci, ktorí za svoje najkrajšie úspechy a za svoju záchranu z najväčšieho nebezpečenstva mohli ďakovať iba okolnosti, že vedeli ovládať každý svoj nerv a sval. Nik nemohol vytušiť, o čom rozmýšľajú, aké asi pocity vládnu v ich vnútri, a tým menej, čo majú za lubom.
Old Shatterhand veľa ráz zvíťazil nad svojimi nepriateľmi len tým, že sa vedel tváriť ľahostajne, ba až prihlúplo, hoci iný človek za takých okolností by sa až triasol od rozčúlenia.
Old Shatterhand aj teraz sedel vedľa Winnetoua v hustej tráve a machu naoko celkom ľahostajne. Obaja mali viečka sklopené, a keďže sa ani jeden nepohol, náhodný pozorovateľ by si bol myslel, že spia. No určite obaja počuli zapísknuť kvíčalu, čo asi dvadsať krokov za nimi ťahala zo zeme červíka. A zbadali aj šupa, ktorý sa teraz zjavil na západnej oblohe ako tmavá škvrna veľká na pol dlane.
"Uff!" ozval sa konečne Winnetou.
"Well!" prikývol Old Shatterhand. "Prichádzajú."
No v doline nebolo vidieť živého tvora. Rozprestierala sa pustá a prázdna ako predtým. Len podľa letu supa naši skúsení priatelia zistili, že dravý vták očakáva nejakú korisť od bytostí, ktoré musia byť pred ním. Dolina tvorila zákrutu trochu naľavo, ale čoskoro zamieril priamo k nej. A
práve keď sa vznášal nad zákrutou, objavil sa pod ním v doline jazdec. Zastal a chvíľu sa obzeral. Keďže nezbadal nič podozrivé, pokojne sa pustil ďalej. Za ním nasledoval druhý jazdec, tretí, piaty, až ich prešlo osemdesiat a hrnuli sa ďalší. Winnetou a Old Shatterhand ich mohli dobre rozoznať a porátať, hoci z tejto diaľky sa kone zdali ako väčšie psy. Winnetou bystrým zrakom dobre dovidel aj na túto vzdialenosť.
"Sú to naozaj Komančovia," poznamenal.
"Áno," prisvedčil Old Shatterhand. "Na čele s Tokvi Kavom."
"Náčelník Komančov si namýšľa, že je neobyčajne prefíkaným bojovníkom, a predsa robí chybu, že sa môj brat Old Shatterhand i so mnou musí čudovať."
"Well. Kedysi tvrdil, že sa mu v chytrosti a udatnosti nik nevyrovná. Viem, čo má môj brat Winnetou na mysli. Tokvi Kava prichádza z Tábora v jedľovom lese a je presvedčený, že aj my sme stadiaľ vyrazili dnes ráno a že prídeme za nim. Pritom však zabudol, že vo vlhkej vysokej tráve musíme pozorovať stopy jeho bojovníkov. Len slepec by ich nevidel. Ale aj ten by ich objavil, nahmatal by ich, také sú zreteľné, Tokvi Kava si naozaj počína smiešne. Myslí si, že je všetko v poriadku, keď urobí okľuku do prérie. Domnieva sa, že budeme pátrať po stopách len v okolí Jelšového prameňa."
Na Winnetouovej tvári, inokedy vážnej a nehybnej, zaihral ľahký, napolo pohŕdavý a napolo súcitný úsmev, keď vravel: "A to chce zajať Old Shatterhanda a Winnetoua! Uff!"
"Takú veľkú chybu by si ty neurobil ani v chlapčenskom veku."
"A ty by si niečo podobné neurobil ani vtedy, keď si robil prvé kroky na Divokom západe a bol si greenhornom. Pozri, počínajú si celkom tak, ako sme predpokladali. Zamierili k druhej strane doliny, aby sme si nemysleli, až prídeme sem, že sa azda zberajú k Jelšovému prameňu a že nás tu chcú zajať."
Komančovia postupovali po protiľahlej strane doliny. Na tú stranu, kde ležal Jelšový prameň, neprešli ani potom, keď minuli Ua peš. Zamierili rovno do prérie, akoby šli cez ňu k nejakému vzdialenému cieľu.
"O krátky čas sa okľukou vrátia," poznamenal Old Shatterhand. -Jeden z nás musí zísť dolu, aby vypátral, kde sa utáboria a skryjú. Druhý ostane tu.
Nepovedal, prečo tam má druhý ostať, no Winnetou hneď uhádol. Pokynul ľahko hlavou a dokončil Old Shatterhandovu myšlienku:
"Druhý ostane tu, aby počkal na Ik Senandu, ktorý chce bielych mužov z Tábora v jedľovom lese zradiť a vydať Komančom. Včera večer sa pustil"
za Komančmi, ale potme ich nemohol nájsť. Keďže však vie, kam šli, dnes ráno našiel ich stopu a čoskoro príde za nimi. Nech môj biely brat vyčká tu a vystriehne Ik Senandu. Ja zídem dolu, aby som presne zistil, kde sa Komančovia poukrývajú.
Odišiel a Old Shatterhand osamel. Nebezpečenstvo, ktoré na nich číhalo, ich vôbec nevzrušovalo. Kto žije takmer denne v nebezpečenstve, navykne si naň, takže ho ani nepokladá za nebezpečenstvo. Ba dokonca je nespokojný, ak ho niet, lebo vtedy necíti to zvláštne duševné i fyzické napätie.
Uplynula hodina, druhá a mestic sa neukazoval. Podľa časového odhadu už tu mal byť, ale Old Shatterhand nestrácal trpezlivosť. Veď desať, ba aj sto rozličných náhod mohlo Ik Senandu zdržať na ceste. Konečne po ďalšej polhodine ho Old Shatterhand uzrel, ako sa druhou stranou doliny uberá po stope Komančov. Keďže sa ich pridŕžal, urobil takú istú okľuku do prérie, a teda k Nárožnému ostrohu sa mohol vrátiť najskôr za hodinu. Old Shatterhand teraz už mohol zo svojho stanovišťa odísť. Najrýchlejšie, ako len vládal, sa vrátil k druhom. Našiel ich tam, kde sa rozišli, a sedel medzi nimi aj Winnetou. Keď Old Shatterhand oznámil, že uzrel mestica, náčelník Apačov poznamenal: "Oneskoril sa. Tuší môj brat, čo ho asi zdržalo?"
"Veľa okolností mu mohlo prekážať v ceste," odvetil Old Shatterhand.
"Možno ho nič nezdržalo, ale náročky prišiel sem neskoršie."
"Najviac by ma potešilo, keby si to po úteku z tábora rozmyslel a vrátil sa do hostinca na výzvedy."
"Čo to vravíš!" zhíkol Hobble Frank. "Bol by si rád, keby nás bol vypočul?"
"Áno."
"Ale veď je to považlivé, ak nás nepriateľ vypočuje."
"Nie je to celkom tak, aspoň v tomto prípade nie."
"Nechápem, že to nemôžem pochopiť, veď mám vždy taký bystrý rozum. Keby nás bol vypočul, vedel by napríklad aj

to, že sme sa nepustili sem na koňoch, ale vlakom."
"Práve tomu by som sa tešil, keby to vedel."
"Počúvaj, mister Shatterhand, buď taký láskavý a nestrieľaj si zo mňa! Naša cesta vlakom bola predsa veľmi dôležitá, a keď sa taká dôležitá vec vyzradí, vždy to máva smutné následky."
"Len sa toľko nerozčuľuj, milý Frank. Dúfam, že ma nepokladáš za ľahkomyseľného alebo nerozumného táraj a."
"To naozaj nie. Taká hrôzostrašná myšlienka sa predsa nemôže vkradnúť do našej veľkej kamarátskej lásky. Veď vieš, že si v každom ohľade môj vzor, príklad, línia, ideál a moja módne revue. Žiariš na moju životnú cestu ako lampáš za noci na rozheganom komediantskom voze! Ty si moja žiarivá hviezda, za ktorou sa uberám ako črieda baranov za druhým pastierom. Vieš si vôbec predstaviť, akú veľkú dôveru ti venujem? Ako by som ťa teda mohol pokladať za ľahkomyseľného? Veď by to bola najväčšia urážka majestátu, pravda, menej tvojho majestátu a viac môjho."
"Teda drž si svoj majestát pevne za všetky štyri rohy, ak nejaké máš, a neochvejne mi dôveruj! Čoskoro uvidíš, že mám pravdu. Odídem s Winnetouom. aby sme Komančov vypočuli. Čakajte tu a zachovajte ticho! Nesmiete za nič na svete odísť, kým sa nevrátime."
"A keď sa vôbec nevrátite?"
"Vrátime, aspoň jeden z nás. Na to sa môžete spoľahnúť." Potom sa obrátil na Winnetoua a spýtal sa: "Vie môj červený brat, kde sa nepriatelia utáborili?"
"Viem," odvetil náčelník Apačov.
"Je to ďaleko odtiaľto?"
"Nie."
"Bude ťažko prikradnúť sa k nim?"
"Iným by to bolo ťažko, ale mne a Old Shatterhandovi to bude ľahko. Nech ide môj brat so mnou!"
Odložili pušky, lebo by im iba prekážali, a šli. Vypožičali si totiž dve pušky od inžiniera v Tábore v jedľovom lese, aby mali akú-takú náhradu za tie, čo im ukradli. Winnetou asi desať minút viedol bieleho brata lesom, a to dosť bezstarostne, bez väčšej opatrnosti. Doviedol ho až na miesto, kde kedysi rástli vysoké stromy, no teraz tu ležali vyvrátené. Konáre mali dolámané a obrovské korene boli ešte celé od hliny. Ležali vedľa seba i krížom-krážom na sebe. Bolo zrejmé, že toto spustošenie spôsobil hurikán, hrozná smršť, čo často zúri na Divokom západe, najmä v južných krajoch. Hurikán sa priženie naraz, nečakane a tiahne pomerne úzkym, vymedzeným pruhom nad zemou; pritom všetko, čo mu stojí v ceste, borí, rúca a nivočí. Hurikánom volajú aj tento úzky spustošený pruh zeme. Najmä v Strednej Amerike narobí táto smršť hrozné škody.
Medzi vyvrátenými, odumierajúcimi obrami pralesa už rástla nová vegetácia, a bola dosť vysoká a hustá.
"Tadiaľto?" spýtal sa Old Shatterhand.
Winnetou prikývol a ticho doložil: "Tu naľavo je bralisko. Tadiaľ teda nemôžeme. Napravo zase je préria, kde sa pasú kone Komančov a ich"
strážcovia by nás zbadali. Pred nami, na konci cesty po hurikáne, ktorá je široká vyše dvesto krokov, rozložili sa Komančovia. Musíme teda len tadiaľto, kadiaľ preletel hurikán.
"Bol Winnetou na konci cesty, čo tu zanechal hurikán?"
"Áno. Môj biely brat čoskoro uvidí úzky priechod, čo som si tu musel prekliesniť."
"A vieš, kde je Čierny Mustang?"
"Viem. Možno sa nám podarí dostať sa tak blízko k nemu, že ho počujeme, keď bude hovoriť."
Prešiel niekoľko krokov vedľa prielomu, spôsobeného hurikánom, potom si ľahol na zem a vliezol pod husté konáriky a lístie mladiny. Old Shatterhand sa pustil za ním. Znovu sa ukázalo, ako si Winnetou vie poradiť v každom položení. Nožom si tu vysekal cestičku širokú asi šesťdesiat centimetrov. Keď odrezával vetvičky a výhonky, ktoré mu prekážali, dbal, aby nad ním ostalo hodne lístia. A tak cestička bola krytá, lebo sa nad ňou rozprestierala nepriehľadná strieška. Pravda, nebolo možno vysekať cestičku rovným smerom. Odbočovala hneď napravo, hneď naľavo, obchádzala zvalený strom raz z tejto, raz z tamtej strany. Kľukatila sa tým či oným smerom podľa toho, aké prekážky sa tu vyskytovali; raz sa musel vyhýbať kopcu, inokedy zase hustej spleti kroviska. Vysekať cestičku vyžadovalo veľkú húževnatosť a veľkú zručnosť. Old Shatterhand priam žasol. Bol to ozaj majstrovský kúsok, keď uvážime, že Winnetou to všetko urobil za pomerne krátky čas. Také niečo mohli dokázať naozaj iba jeho ruky.
Keďže mali cestičku už vysekanú, teraz ich nože nemali veľa roboty. Obaja museli dbať len na to, aby nepohýbali lístie nad sebou, lebo takto by sa mohli prezradiť. Cestou natrafili na dva jedovaté hady. Prvý ušiel a druhého zasiahol rýchly a presný Winnetouov nôž. O nejaký čas Winnetou zrazu zastal, obrátil sa k druhoví a dotkol sa svojho nosa. Old Shatterhand pochopil, čo mu chcel náčelník Apačov povedať. Pomaly a skúmavo vtiahol vzduch. Zacítil dym táborového ohňa a prikývol Winnetouovi. Blížili sa k miestu, kde táborili Komančovia.
Ešte kúsok a tajná cestička, ktorú tu Winnetou vysekal, sa rozširovala na dvojnásobnú šírku.
Tu náčelník Apačov kývol na priateľa, aby prišiel celkom k nemu, a zašepkal mu: "Počuje môj biely brat tiché oddychovanie nepriateľov?"
"Nie." zašepkal Old Shatterhand.
"Stačí odhrnúť pár konárikov a uzrieme Komančov rovno pred sebou."
"Ale veď nepočuť ani najtichší zvuk, ani jediné slovo. Azda spia?"
"Áno, spia, pretože celú noc boli na koňoch."
"To je pravda. Najmä náčelník musí byť unavený, lebo včera večer prekonal cestu do Tábora v jedľovom lese a späť."
"Well! Nech môj brat pozrie, ako blízko sme pri nepriateľovi! Tak blízko, že by sme ich mohli dosiahnuť rukou."
Rozhrnul niekoľko vetvičiek a Old Shatterhand vyzrel otvorom. Ako sa začudoval, keď uzrel Čierneho Mustanga ležať necelých päť krokov pred sebou. Tam sa končil prielom spôsobený hurikánom a naokolo sa už začínala préria. Vľavo

ležal na hromade polámaných konárov silný vyvalený strom. Tráva, čo pri ňom rástla, bola mäkučká ako jemne ustlané lôžko a náčelník na nej pohodlne ležal a spal. Obďaleč ležali a spali aj jeho bojovníci. Boli akiste veľmi unavení a cítili sa bezpeční pod ochranou stráže, ktorá stála v prérii. Náčelník Komančov mal podľa zvyku belochov aj Indiánov pušku na dosah ruky, na Divokom západe to inak nešlo. Vedľa pušky ležal podlhovastý, úzky balík, opretý o vyvrátený strom; zabalený bol v prikrývke Čierneho Mustanga a previazaný lasom. Old Shatterhandove oči sa zablysli, keď pozrel na balík. Winnetou kývol hlavou a zašepkal: "Vie môj brat, čo je v tej prikrývke zavinuté?"
"Naše pušky."
"Čierny Mustang a jeho bojovníci spia. Môžeme si pušky vziať."
"Ba nie, nemôžeme!"
"Uff! Môj brat rozmýšľa správne! Nemôžeme si ich vziať, musíme ich nechať tu!"
"Bohužiaľ! Komančovia sa nesmú dozvedieť, že sme objavili miesto, kde sa utáborili. Keby im zmizli pušky, hneď by vedeli, že niekto vypátral ich táborisko."
"Dúfam, že nebude dlho trvať a pušky sa nám opäť dostanú do rúk."
"Zaiste, ale predsa len nie je mi ľahko podrobiť sa nevyhnutnosti. Najradšej by som pušky vzal teraz. Sú to zbrane nie drahocenné, ale nenahraditeľné. Priam sa hrozím myšlienky, že ich musím ešte na niekoľko hodín nechať v rukách tohto muža. Ako ľahko sa môže na nich niečo poškodiť, čo sa už nedá opraviť! Naozaj ťažko, veľmi ťažko je mi podrobiť sa príkazu opatrnosti. Ale počúvaj! Ktosi volá!"
"To je stráž!" odvetil Winnetou. "Zaiste k nej v prérii dorazil mestic. Volanie, ktoré Old Shatterhand a Winnetou počuli, sa opakovalo"
niekoľkokrát. To boli ďalší strážcovia. Spáči sa prebúdzali a vyskakovali na nohy. Aj náčelník sa prebudil. Bolo to tak, ako hovoril Winnetou. Prichádzal mestic. Keď zbadal náčelníka, popohnal koňa a pri ňom zoskočil zo sedla.
Tokvi Kava sa začudovane spýtal: "To si ty, syn mojej dcéry? Azda som ti nepovedal, aby si sa nehnal sem za nami?"
Nedostal hneď odpoveď, lebo jeho vnuk vytiahol zo sedlovej kapsy povraz a voľne zviazal koňovi predné nohy, aby mu nemohol ďaleko odbehnúť. Až potom si pokojne sadol vedia Čierneho Mustanga.
"Či som ti neprikázal, aby si pozoroval belochov a ostal pri nich až dotiaľ, kým neprídeme, alebo kým nepošleme k tebe posla?"
"Áno, to všetko si mi prikázal," ľahostajne riekol mestic.
"A predsa si odišiel!"
"Musel som. Otec mojej červenokožej matky sa čoskoro dozvie, že som inak nemohol konať."
"Keby si svoje počínanie nevedel odôvodniť, veľmi by si v mojich očiach klesol. Museli sa stať náramne dôležité veci, keď si sa hnal z Tábora v jedľovom lese až sem."
"Áno, veľmi dôležité."
"A museli sa prihodiť krátko po tom, čo sme odišli, lebo si vyrazil onedlho za nami. Rozprávaj! Som zvedavý, ako ospravedlníš svoje počínanie."
"Si otcom mojej matky a poznáš ma odo dňa, keď som uzrel svetlo sveta. Či si mal niekedy príčinu prísne ma pokarhať? Prečo ma vítaš výčitkami, kým nevieš, čo ma prinútilo prísť?"
"Pretože ide o dôležitú vec, najdôležitejšiu, akú sme kedy podnikali. Chceme zajať najväčších nepriateľov nášho kmeňa, náčelníka Apačov a prekliatu bledú tvár Old Shatterhanda."
"Nepodarí sa ti zajať ich," odvetil mu vnuk tak ľahostajne ako prv.
"Nie?" vzkypel náčelník. "A prečo nie?"
"Pretože už odišli."
"Už odišli? Pravdaže, museli odísť z Tábora v jedľovom lese, lebo dnes ráno mali vyraziť, aby sa večer dostali sem."
"Nezabúdaj, že som utiekol z Tábora už včera večer. Keď vravím, že odišli, značí to, že odišli už včera, a nie až dnes ráno."
"Uff! Teda odišli už včera ráno?"
"Áno."
"Ale až po nás?"
"Áno."
"Uff, uff! Musíme byť teda prichystaní, že sem prídu každú chvíľu."
"Neprídu. Vôbec sem neprídu."
"Ne-prí-du?... "prekvapene vyjachtal náčelník."A kamže pôjdu?"
"To neviem, ale rozhodne veľmi ďaleko, lebo vyrazili z tábora na voze ohnivého tátoša."
"Na ohnivom tátošovi? Vieš to iste?"
"Áno, lebo som to videl."
"A nemýliš sa?"
"Nie. Videl som ich, ako nasadli a naložili aj kone, a videl som, ako ohnivý tátoš odfujazdil aj s vozom."
"Uff, uff, uff! Ale veď chceli ísť k Jelšovému prameňu! Čo ich pohlo k tomu, aby zmenili úmysel?"
"Strach."
"Mlč! Winnetou a Old Shatterhand sú moji úhlavní nepriatelia, ale strach nepoznajú."
"Áno, ale nejde tu len o nich. Nezabúdaj, že sú s nimi ešte ďalšie dve bledé tváre, ktoré nie sú také zmužilé. Kvôli nim sa vypravili z tábora tak rýchlo."
"Hovoríš o strachu, ale nepovedal si, koho sa vlastne boja."
"Teba a našich bojovníkov."
"Nás, nás? Ale veď o nás vôbec nevedia!"

"O vás nevedia, alebo, aby som sa lepšie vyjadril, nevedia, kde ste. Vedia však, že červení bojovníci chcú prepadnú ť Tábor v jedľovom lese."
"Uff, uff! Ako by sa to boli dozvedeli? Kto im to prezradil? Azda ty sám si bol taký neopatrný a ..."
Tu jeho vnuk po prvý raz za rozhovoru stratil duševnú vyrovnanosť a pokoj a zlostne odsekol: "Nehovor o mne! Videl si azda niekedy, že som si počínal neopatrne? Nie ja, ale ty si bol neopatrný, a tak nám ušla vzácna korisť!"
Starec položil ruku na nôž za opaskom a zvolal: "Zabúdaš, chlapče, s kým sa rozprávaš! Ak sa nebudeš krotiť, môj nôž ťa poučí, že musíš byť zdvorilý voči otcovi svojej matky a najväčšiemu náčelníkovi Komančov! Ako sa opovážiš vyčítať neopatrnosť mne, Tokvi Kavovi. Čiernemu Mustangovi?"
"Vyčítaš mi predsa chybu, ktorej si sa dopustil sám!"
"Dokáž to!"
"Povedz, zajali by sme Old Shatterhanda a Winnetoua dnes večer, keby sem prišli?"
"Áno, to je také isté, ako že tu sedíš vedia mňa."
"A všetko, čo majú, bolo by sa stalo našou korisťou?"
"Áno."
"Aj ich kone?"
"Aj tie."
"Prečo si teda nevyčkal až do dnešného večera? Prečo si im kone vzal už včera?"
"Ko-ne?" zdĺhavo opakoval náčelník, aby si rozvážil vnukovu výčitku. "Čo ty o tom vieš?"
"Všetko. Čo som nevedel hneď, dozvedel som sa neskoršie, keď sa už všetci domnievali, že som zdúchol. Všetko sa darilo, a keby ste boli odišli a nechali kone na pokoji v kôlni, boli by dnes nepriatelia nášho kmeňa na ceste sem a vbehli by nám rovno do náručia. Aký jasot by sa ozýval pod stanmi Komančov! Kita Homaša, ktorého si za mnou poslal do hostinca, vzbudil síce podozrenie, ale podarilo sa mi nedôveru rozptýliť, lebo belosi mu nemohli nič dokázať. Potom však zrazu zafŕkali kone, Old Shatterhandov a Winnetouov, a nastal poplach. Bieli lovci boli prefíkaní. Hoci zbadali, čo sa prihodilo, tvárili sa, akoby sa domnievali, že sa kone odtrhli a vybehli z kôlne, ale mňa nemohli oklamať, veď museli vedieť, že kôlňa je zvonka zavretá na závoru. Uzda, na ktorej boli kone priviazané a z ktorej sa vraj odtrhli, nebola pretrhnutá, ale visel na nej remeň, cudzí remeň! Kone ho odtrhli, keď ste ich priviazali ku kolíkom. Podľa toho sa ľahko dalo uhádnuť, že kone sa samy neodtrhli, ale ich niekto musel ukradnú ť. Kto? Chceš ešte zapierať?"
Náčelník h ľadel pred seba a nepohol ani brvou. Vnuk pokračoval: -Mlčíš, to znamená, že mi dávaš za pravdu! Prirodzene, belosi potom pátrali po zlodejoch.
"Tí už boli dávno preč!" riekol starec.
"Aj stopy boli preč? Alebo sa azda domnievaš, že Old Shatterhand a Winnetou nevedia čítať zo stôp? Našli stopu tvoju i tvojich bojovníkov, našli moju stopu a stopu Kita Homašu. Hneď uhádli, že patríme spolu a že chystáme útok na tábor. Chceli ma chytiť a na mieste zlynčovať, ale na šťastie sa mi podarilo ujsť. Dobehol som k svojmu koňovi a hnal som sa odtiaľ najrýchlejším cvalom sem."
"Uff, uff! Bol ten útek naozaj nevyhnutný?"
"Áno."
"Nemohli ti nič dokázať!"
"Stopy boli dostatočným dôkazom! Aj môj stan spálili. Boli by to urobili, keby neboli presvedčení o mojej vine? Vieš sám dobre, ako prísne súdia bledé tváre v horách a prériách Divokého západu. Len útekom som sa mohol zachrániť. Keby som bol ostal, boli by ma obesili. Už som bol hodne ďaleko, keď mi prišlo na um, že by som sa mohol potajomky vrátiť a vyzvedieť, či sa zálesáci nevzdali pôvodnej myšlienky ísť k Jelšovému"
prameňu. Keby som sa to dozvedel, malo by to pre nás nesmiernu cenu. Veľmi dobre som urobil, že som sa vrátil, lebo som ich videl nastupovať aj s koňmi na voz ohnivého tátoša, ktorý potom odfujazdil. Teda k Jelšovému prameňu neprídu. Po ich odchode aj ja som odcválal z tábora a náhlil som sa sem, aby som ti oznámil, čo sa stalo. A teraz, keď som tu, karhaj ma, ak môžeš! Ak si niekto zasluhuje pokarhanie, je to v prvom rade ten, čo sa dopustil krádeže koní, a tak pokazil skvelý plán Komančov! Dohovoril som. Howgh!
Dokončil a čakal, čo na to povie dedo. Čierny Mustang chvíľu sedel so sklonenou hlavou, potom ju prudko zdvihol a skúmavo sa poobzeral. Nikto nepovolaný nemohol ich rozhovor počuť. Indiáni síce vytušili, že sa p rihodilo niečo mimoriadne, keď pricválal mestic, ale nik sa neodvážil riblížiť bez výslovnej výzvy k náčelníkovi natoľko, aby mohol počúvať rozhovor. Nik z nich teda nepočul výčitky, ktorými zasypával náčelníka jeho vnuk a podriadený bojovník.
"Áno, ja sám som vyviedol tie kone z kôlne," začal napokon Tokvi Kava. "Ilči a Hatátitla sú také slávne kone, že sa múdrosť mojej staroby zrazu zmenila na mladícku nerozvážnosť. Chcel som ich a musel som ich mať hneď a nemyslel som na to, že by sa tak či tak stali dnes mojou korisťou. V tvojich žilách prúdi moja krv, a preto neprezradíš mojim bojovníkom, aké následky mal tento prenáhlený skutok."
"Budem mlčať," vyhlásil mladík.
"Vypátral Old Shatterhand a Winnetou," spytoval sa starec, "koľkí sme boli včera v Tábore v jedľovom lese?"
"Áno."
"A vedia aj to, kto tam bol?"
"Nie. Vedia len toľko, že tam boli Indiáni."
"Ako teda prišli na to, že chceme prepadnú ť tábor?"
"Nemajú istotu, iba si to domýšľajú."
"Keď si takí zálesáci, ako sú oni, niečo domýšľajú, majú na to dôvody a je to celkom tak, akoby mali úplnú istotu. A tušia i to, kedy zaútočíme?"
"Nie. No musím ti ešte povedať, že uhádli moje pravé meno Ik Senanda. Neveria, že sa volám Yato Inda."

"Tak ťa pokladajú za zradcu?"
"Áno."
"Sú teda presvedčení, že si mojím vnukom a že to ja chcem prepadnú ť ich tábor. Čo povedali, keď im zmizli pušky?"
"Zmizli im pušky?" zadivene sa spýtal mestic. "Stratili sa im?"
"Áno."
"Uff, uff, uff! Kde?"
"V Tábore v jedľovom lese. Ja som ich našiel."
"Ty" si "ich" našiel? Ty "ty" ty ... ? Pušky Old Shatterhanda a Winnetoua? "Mestic v úžase nevládal hovoriť."
"Ja!" prikývol Tokvi Kava a oči sa mu zaiskrili.
"Winnetouovu striebornú pušku?"
"Áno."
"Aj malú čarodejnú pušku Old Shatterhanda?"
"Áno."
"Aj veľkú medveďobijku?"
"Aj."
"Kde, kde sú tie vzácne zbrane? Povedz, rýchlo!"
"Tu," odvetil náčelník a ukázal na balík.
"Uff, uff, uff! Dnes pozrel veľký Manitou žiarivým pohľadom na bojovníkov Komančov. Túto korisť nám budú závidieť všetky kmene červenej pleti. Ako sa ti dostali tieto drahocenné zbrane do rúk?"
"Priniesli mi ich zlodeji, čo ich ukradli." Vyrozprával príhodu s Číňanmi. Potom sa zamyslel a doložil: "Uff, uff! Prišlo mi čosi na um. Old Shatterhand a Winnetou sú preč, hoci im ukradli zbrane. Nie je to podozrivé? Netají sa za tým azda nejaká lesť? Tí dvaja by len tak ľahko neponechali zbrane v cudzích rukách, ale odvážili by sa na všetko, len aby ich dostali späť."
Ik Senanda pokrútil hlavou a riekol: "Nepokúsia sa o nič."
"Podľa čoho tak usudzuješ?"
"Kto má zdravý rozum, nemôže inak usudzovať. Čím sa vlastne preslávili títo kojoti? Len svojimi puškami. Čo im pomohlo, že vykonali také veľ ké činy? Len tieto pušky. Len pomocou nich sa stali hrdinami, bez nich sú ničím. Zbrane im zmizli a oni dobre vedia, že teraz nič nezmôžu, že pri útoku na tábor by nemohli pomáhať a padli by s ostatnými. Preto radšej rýchlo ušli. Teraz už viem, prečo nešli k Jelšovému prameňu a prečo tak rýchlo opustili bielych aj žltých mužov v Tábore v jedľovom lese. Vedia, že s puškami zmizla všetka ich moc a že by v boji museli prehrať. Len strach ich teda zahnal, strach pred nami a pred istou záhubou."
Ik Senanda hovoril tak presvedčivo a tak nadšene, že aj starec sa dal strhnúť a začal prisviedčať: "Uff, uff, máš pravdu! Strach pred nami a pred smrťou ich stadiaľ zahnal. Utiekli ako psy, čo majú dostať bitku. Ušli nám, ale máme ich zbrane. Okrem toho budeme mať aj dlhé skalpy žltých mužov. Bude sa hovoriť o tom, že chceme prepadnú ť tábor, a preto budú zháňať pomoc na všetkých stranách. Musíme sa teda poponáhľať a zaútočiť na Tábor v jedľovom lese prv, než príde pomoc. Nemáme čas a nemôžeme"
tu odpočívať. Načo by sme ostali tu, keď sem Old Shatterhand a Winnetou neprídu? Ihneď vyrazíme. Naše kone sú síce unavené a my tiež, ale zato by sme sa celkom dobre mohli dostať pred večerom na miesto, ktoré bledé tváre nazývajú Brezová úžľabina. Kone by to rozhodne vydržali.
"Chceš teda v Brezovej úžľabine vyčkať priaznivú chvíľu na útok? Dávno som ti to už radil."
"Áno, lebo nenájdem lepšie a vhodnejšie miesto. Zavediem ta svojich bojovníkov. Tam ma počkajú. Ja sa vyberiem k táboru zistiť, kedy by ho bolo najlepšie obkľ účiť, aby nám neunikla ani jedna bledá a žltá tvár."
"Lenže nepôjdeš na výzvedy ty, ale ja. Poznám okolie i obyvateľov tábora lepšie než ty."
"Nie. Pôjdem ja, a ty ani nesmieš ísť so mnou."
"Nesmiem?" žasol mestic.
"Nie."
"Prečo nie?"
"Práve preto, že ťa tam veľmi dobre poznajú, a to by nás mohlo prezradiť. A okrem toho mám ešte jeden dôvod, oveľa dôležitejší. Ide o tieto tri pušky."
"Nechápem."
"Po útoku na Tábor v jedľovom lese sa sem znovu vrátime. Prečo by som teda mal vliecť pušky do tábora a zase nazad? Sú to príliš drahocenné predmety. Možno budeme musieť bojovať. Veľmi ľahko by sa mohlo stať, že pušky stratím alebo sa poškodia. Musím ti povedať, že tieto tri pušky si vážim viac než všetky skalpy, ktoré môžeme ukoristiť v tábore. Preto ich nebudem vystavovať nebezpečenstvu a nechám ich tu. Zajtra si prídem po ne. Ty ostaneš tu a budeš mi na ne dávať pozor. Na nikoho iného sa nemôžem tak spoľahnúť ako na teba."
Mesticovi lichotilo, že mu dedo tak dôveruje, ale predsa namietol: "No ja by som rád šiel s vami, lebo si chcem zaslúžiť podiel z koristi, ktorý si mi sľ úbil."
"Dostaneš ho. Sľ úbil som ti, že ho dostaneš, a môj sľub je ako prísaha."
"Teda zlato a peniaze, ktoré ukoristíme, budú moje?"
"Áno. Opäť ti to sľubujem. Si jediný syn mojej dcéry, a teda môj jediný dedič. Múdry muž musí myslieť na všetko. Pri útoku nám asi nebude hroziť veľké nebezpečenstvo, ale zato ma môže zasiahnuť guľka, alebo sa mi môže do tela vnoriť čepeľ noža. Potom budeš ty dedičom týchto pušiek. Keby som ťa tu nenechal pri nich, ľahko by sa mohlo stať, že by sa ich v bojovom hurhaji zmocnil niekto iný. Bude teda tak, ako som povedal: ostaneš tu! Howgh!"
Mestic už nič nenamietal. Náčelník potom povolal na krátku bojovú poradu niekoľko vynikajúcich bojovníkov. Bol

medzi nimi aj Kita Homaša, ktorý prišiel do Tábora v jedľovom lese pod falošným menom Juwaruwa. Keď sa porada skončila, Čierny Mustang i s bojovníkmi sa pustili zase do doliny, cez ktorú sem prišli. Jeho vnuk ľk Senanda ostal tu sám s tromi ukradnutými puškami.
Po odchode Komančov Ik Senanda vstal, zatĺkol do zeme kolík a priviazal oň koňa, ktorého odsedlal. Už nedokázal premôcť mučivú zvedavosť. Rozviazal laso, rozvinul prikrývku a s nadšením si obzeral ukoristené zbrane. Akú radosť mali Winnetou a Old Shatterhand, keď z mladiny videli, že tu ostal mestic sám so zbraňami, to si môže každý ľahko domyslieť. Šťastnejší obrat udalostí si už naozaj nemohli želať. Pozorovali Ik Senandu, ako si dychtivo obzerá pušky. Oči mu až žiarili. Občas sa mu vydral z úst výkrik údivu. Ani sa nesnažil utlmiť ho, lebo si myslel, že je v tomto odľahlom kúte divočiny celkom sám a že ho nik nemôže pozorovať. Tri najlepšie, najslávnejšie pušky z celého Divokého západu drží v rukách! Väčšiu radosť už ani nemohol prežívať!
No netešil sa a nejasal dlho. Čoskoro, a to celkom nečakane, sa musel prebrať z radostného opojenia. Winnetou veľmi opatrne rozhŕňal výhonky mladiny a štvornožky sa čo najtichšie cez ne predieral. Old Shatterhand sa plazil za ním tak isto opatrne. Zrazu vstali. Urobili pár krokov, ale tak tíško, že ich nezachytil ani vycvičený mesticov sluch. Naraz len stáli tesne za ním.
"Áno, je to slávna strieborná puška náčelníka Apačov," hovoril si rozochvene Ik Senanda. "A toto zase je Old Shatterhandova ťažká medveďobijka, ktorá váži viac ako tri iné pušky dohromady. No a toto je slávna henryovka, o ktorej poverčiví Indiáni vyhlasujú, že je čarodejná. Ale ja viem, v čom spočíva jej čarodejná moc. Po prvé, v jej konštrukcii, ako sa vyjadrujú bledé tváre, a po druhé, v strelcovej zručnosti. Nedám túto pušku nikomu do ruky, ani Čierny Mustang ju nedostane, hoci je otcom mojej matky. Budem sa tak dlho cvičiť v streľbe, až budem vedieť z tejto čarodejnej pušky strieľať tak presne ako sám Old Shatterhand. A potom sa moja sláva rozšíri ďaleko a zatieni i jeho slávu."
A zrazu začul za sebou hlas: "Len sa príliš neoddávaj snom o sláve, milý priateľ! Nikdy sa nenaučíš ovládať túto zbraň!"
Ik Senanda sa prekvapene obrátil a uvidel za sebou muža, ktorý tieto slová prehovoril: Old Shatterhanda. A vedľa neho stál Winnetou. Mestica sa zmocnil taký veľký strach, že nebol schopný vydať zo seba ani hláska a nevládal sa ani len pohnú ť.
"Veru tak, priateľko," prikyvoval Old Shatterhand hlavou a pritom sa usmieval. "Nikdy sa nenaučíš strieľať z tejto pušky. Po prvé preto, lebo by si si nevedel zhotoviť náboje do nej, a po druhé preto, lebo som tu ešte ja! Prišiel som si po svoje pušky!"
Mestic i naďalej bez jediného slovka vyvaroval oči na zálesáka. Old Shatterhand teda pokračoval: "Povedal si, že nedáš tieto zbrane z rúk. Ty úbožiak, naozaj si si myslel, že Winnetou a Old Shatterhand si dajú ukradnú ť zbrane a nebudú sa usilovať získať ich spä ť? Naozaj si sa domnieval, že sme zo strachu pred vami ušli na ohnivom tátošovi? Teba sa máme báť, ty chrobáčik? Ak si takto uvažoval, našepkávala ti to len veľká márnomyseľnosť a pýcha. Každý by ti povedal, že si bol hlúpy, náramne hlúpy, ba ani len slov niet, ktoré by mohli takú veľkú hlúposť vyjadriť."
Až teraz sa mestic trochu spamätal a prišiel k sebe. No neodskočil, aby sa azda pokúsil zachrániť sa útekom. Nebol schopný utekať, lebo od prekvapenia a strachu ešte stále nevládal pohnú ť svalmi. Pomaly, veľmi pomaly vstal, asi ako človek, ktorý má ochromené údy, a trhane vyjachtal: -Old Shat-ter-hand a Win-ne-tou! Na-ozaj, ssú .. . s-sú t-to oni, naozaj "oni!"
"Áno, sme to naozaj my," hrdo sa usmial zálesák a pevne h ľadel mesticovi do prestrašenej tváre. "V tvojich očiach sa odzrkadľuje zdesenie! Chcel si nás zajali, a teraz tu stojíš ako soľný stĺp, nevládzeš ani slovko prehovoriť! Zajachtávaš sa od strachu! Hanbi sa!"
Z týchto slov sálalo také pohŕdanie, že sa mestic musel vzchopiť a spamätať. Ustúpil o krok, pevne stisol všetky tri pušky v rukách a riekol: -Čo si to namýšľate? Ja že sa trasiem strachom pred vami? Mňa nevyľaká ani Winnetou s Old Shatterhandom! A chceli by ste nazad vaše pušky? Uff! Len sa pokúste vziať si ich!
Ešte ani dobre nedohovoril, obrátil sa a dal sa vnohy. Utekal ako šialený. Nerozbehol sa ku koňovi, lebo ten bol priviazaný ku kolíku a kým by ho odviazal, stratil by veľa času. Musel sa teda dať na útek pešky. Nedbal ani o to, že príde o koňa! Čo záleží na koňovi, keď bude mať tieto drahocenné pušky! Rýchlymi, dlhými skokmi sa hnal cez miesto spustošené hurikánom, aby o kus ďalej vnikol do húštiny. Nerátal s tým, že ho nepriatelia starostlivo pozorujú a vyčítajú mu z tváre, čo urobí. Obaja bleskurýchlo vyrazili za ním. Sotva urobil štvrtý či piaty skok, Old Shatterhand ho už držal za kabát a Winnetou ho dokonca predbehol a chytil ho zase spredu. Tu biely zálesák vytiahol revolver, oprel ho mesticovi o hruď a zvolal: "Počkaj, kamarát! Teraz sa s nami pekne vrátiš a sadneš si na staré miesto. Ak sa ešte raz pokúsiš o útek, vpálim ti guľku medzi rebrá!"
Nie si taký šikovný, aby si mohol ujsť Old Shatterhandovi a Winnetouovi. Smiešne! Nuž tak sa pohni, zastrihaj nohami, lebo ti pomôžeme!
Doviedli ho na miesto, kde sedel predtým a kde ešte stále ležala jeho puška. Vzali mu všetky jeho strelné zbrane, nôž i náboje a zvalili ho do trávy. Triasol sa od zlosti, ale usúdil, že najlepšie bude, ak sa podrobí. Možno neskôr sa mu naskytne príležitosť ujsť.
Old Shatterhand vložil do úst dva prsty a prenikavo zahvízdal. Potom si aj s Winnetouom sadol k zajatcovi. Obaja priatelia mlčky, bez jediného slova, očakávali príchod svojich druhov, ktorých zálesák zavolal týmto hvizdnutím. Hobble Frank a Droll poznali toto znamenie už z minulosti. Old Shatterhand ich už neraz týmto spôsobom zavolal k sebe. Ani teraz netrvalo dlho, a prišli na koňoch i s oboma Timpeovcami pozdĺž pásu, ktorý spustošil hurikán. Hneď pri prvom pohľade zistili, čo je vo veci, a keď zostupovali z koní, Hobble Frank spustil: "Tisíc striel a jedna motyka, aký veľkolepý obrat tu nastal! Komančovia odtiahli a miesto nich si nás pozval za hostí tento holobriadok! Ktovie, kam odišli? A ktože je ten krotký holúbok, páni, čo medzi vami tak pokojne sedí?"

"Ale veď je to vyzvedač, čo chcel Tábor v jedľovom lese vydať Komančom!" zvolal Kazimír.
"Ten? Hm, hm ... Musím si ho teda prezrieť z bližšej oxfordskej vtáčej perspektívy," riekol Hobble Frank. Pri tých slovách si zaclonil rukou oči a obchádzal zajatca. "To je teda ten chlapík, ktorý si pletie veľrybu s haringom? Bong! Chcel Číňanom zobrať skalpy. No zato by sme teraz mohli z neho za živa kožu stiahnuť! Sadnite si, kamaráti, a natrčte uši! Mister Shatterhand nám láskavo porozpráva, čo, ako, prečo, načo, no a tak ďalej, všetko, čo k tomu patrí."
Zálesáci si posadali a Old Shatterhand im stručne vysvetlil, ako sa všetko stalo a ako sa im vyzvedač dostal do rúk.
"Je to veľmi milý chlapík, len čo je pravda," usmieval sa Hobble Frank. "Ak silou-mocou chce dediť pušky, nech si najprv pekne-krásne počká, až ich majitelia strasú z nôh pozemský prach a budú voňať trávu zospodu. Navrhujem, aby sme ho za jeho dedičské nároky natreli palicovou masťou. Potom by iste volal ako ten rímsky potentát: Vari, vari ma nevrátite mojim kolegom? Dožičil by som mu takú palicovú výslužku. Čo povieš na to, mister Shatterhand?"
Zálesák ani brvou nepohol nad popleteným Frankovým citátom, ktorý mal správne znieť: Vare, Vare, redde mihi legiones meas! Vare, Vare, vráť mi moje légie! To povedal rímsky cisár Augustus po hroznej porážke, v ktorej zahynul jeho vojvodca Varus s troma légiami. "Neboj sa, milý Frank," odvetil Old Shatterhand. "Zajatec trestu neujde! Len vyčkaj!"
"Áno, to hovoríš stále! Tvoje srdcové komory sú napchané a nabité láskou k blížnemu a najradšej by si aj najúhlavnejšiemu nepriateľovi dal na večeru kusisko šunky s burgundským vínkom a s polmetrovými chutnými makarónmi! Ale dnes sa s takýmto zmýšľaním človek ďaleko nedostane! Ja som zástupca spravodlivosti. Som duch odplaty s jemnými apatikárskymi vážkami! Konám podľa hesiel: Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva. Aký pán, taký kabát, aká dóza, taký tabak! Žiadam trest pre tohto zlosyna, lebo od pradávna je napísaný medzi stálicami i kométami nepísaný zákon, ktorý zreteľne hovorí: Kto sa nechce správať, ako sa patrí a sluší, tomu treba vyťať pár poza uši. Tak! Kto nemá fortepiáno, nech hrá na gramofóne. Howgh! Hobble Frank dohovoril!"
Hoci túto reč predniesol čo najvážnejšie, nikto ju vážne nebral.
Old Shatterhand sa obrátil k zajatcovi a spýtal sa: "Najprv chceme od teba vedieť, aké je tvoje pravé meno!"
Mestic nahnevane odvetil zmiešaninou angličtiny a indiánskeho nárečia: "Sir, som azda červenokožec, aby ste mi tykali?"
"Si horší ako ktorýkoľ vek Indián! Všetka česť statočným červenokožcom! Ty si zdedil po svojich rodičoch len najhoršie vlastnosti bieleho i červeného plemena!"
"Len mi brýzgajte, môžete! Som vaším zajatcom a nemôžem sa brániť! Ale toľko vám poviem. Kto tyká mne, tomu budem aj ja! Správajte sa podľa toho!"
"Well! Budem sa podľa toho správať a poviem ti toľko: Keby sa nejaký lotor, ako si aj ty, odvážil tykať mi, dám mu vyzliecť kazajku a lasom mu spracujem kožu na chrbte tak dokonale, že veľmi dobre pochopí rozdiel medzi sebou a mnou! Správaj sa teda podľa toho! A teraz mi povieš svoje skutočné meno! Nie som zvyknutý spytovať sa dva razy!"
Old Shatterhand bol by teraz splnil hrozbu, aj keď bol všade známy svojou zhovievavosťou a humanitou. Mestic si to uvedomil, lebo sa neodvážil tykať mu: "Moje správne meno ste už počuli. Volám sa Yato Inda a moja matka pochádza z kmeňa Apačov Pinalov."
"To je lož! Voláš sa Ik Senanda a si vnukom Čierneho Mustanga!"
"Dokážte to!"
"Dokonca si ešte aj bezočivý! Nemysli si, že nás tým obalamutíš a že ti uveríme!"
"Čo nazývate bezočivosťou, je moje právo! Prečo so mnou zaobchádzate ako s nepriateľom? Podľa zákonov savany nekonáte správne!"
Alebo azda Old Shatterhand, ktorého nazývajú najspravodlivejším spomedzi všetkých bledých tvárí, pridal sa v poslednom čase k zbojníkom a vrahom?
Keď statočný Kaz počul tieto slová, vzkypel hnevom a zvolal:
"Mám tomu lotrovi jednu streliť? Takúto nehanebnosť som ešte nikdy v živote od nikoho nepočul. To je horšie ako vtedy u Timpeovcov-dedičov."
Old Shatterhand mu pokynul, aby bol ticho, a čo najpokojnejšie riekol zajatcovi: "Zaiste, každý, koho obžalujú, má právo brániť sa. Ani mi na um neprišlo, aby som ťa o toto právo ukrátil. Preto ti odpúšťam tvoje bezočivé slová a spytujem sa ťa ako sudca na súde: Keď si bol stopárom v Tábore v jedľovom lese, zmýšľal si úprimne s jeho obyvateľmi?"
"Pravdaže!"
"Prečo si sa teda potajomky schádzal a zhováral s Komančmi?"
"Dokážte mi, že som tak robil!"
"Pshaw! Prečo si utekal, keď si zbadal, že sme vypátrali a správne rozlúštili stopy Čierneho Mustanga?"
"Neutekal som!"
"A čo si teda robil?"
"Odcválal som na koni, ale nie zo strachu. Mal som najlepšie úmysly!"
"Som zvedavý aké!"
"Kde je váš bystroum, ktorý každý vychvaľuje? Videl som cudzie stopy práve tak ako vy. Počul som vaše slová plné podozrenia. Boli ste len hosťami v tábore, a teda ste nemali nijaké povinnosti. No ja ako stopár pokladal som si za povinnosť vypátrať nepriateľov. Veď ma platili za to, aby som obyvateľov tábora ochraňoval a bdel nad ich bezpečnosťou."
"Dívajme sa! To nie je zlá výhovorka a človek by jej skoro uveril. No žiaľ, teraz sa musím spýtať, prečo si sa tak rýchlo vrátil a prečo si vyzvedal, čo v tábore podnikáme a kam odchádzame."
"Ja že som sa vrátil? Kto vám také dačo zavesil na nos, ten luhal!"

"Ty sám si to povedal, teda ty si ten luhár!"
"Ja? Ako to?"
"Veď si sám vravel, že si sa vrátil."
"Kedy? Kde?"
"O tom neskoršie. Teda hovoríš, že si odcválal z Tábora v jedľovom lese, aby si vypátral, kde sú Komančovia. Lenže ako si ich mohol vypátrať v takej hustej tme?"
"Kto sa takto spytuje, nie je dobrý zálesák."
"Well. Hovoríš trošku pyšne. Zdá sa, že si šikovnejší než my všetci, čo sme tu. Žasnem nad tvojou nadľudskou šikovnosťou! Mal si odvahu"
sledovať nepriate ľov až sem a dokonca si to tak šikovne narafičil, že si s nimi hovoril. A nezabili ťa, ba ani len nezajali!
"Tomu sa nemusíte čudovať! Dá sa to celkom ľahko vysvetliť. Komančovia nevedia, že moja matka pochádza z nepriateľského kmeňa Apačov Pinalov. Vždy som dobre vychádzal s Komančmi. Pokladajú ma teda za priateľa a aj dnes ma srdečne privítali."
"V poriadku. Ale ako sa ti dostali do rúk tieto pušky? Mestic prišiel do rozpakov. No rýchlo sa spamätal a usiloval sa vykrútiť:" Pušky? No vidíte, práve teraz vyjde najavo moja statočnosť a vernosť! Včera večer videl som tieto zbrane u vás. Dnes som ich však uzrel u Komančov a Čierny Mustang sa chvastal, že vám ich vzal. Chcel som vám ich vrátiť, preto som mu ich ukradol. Čierny Mustang odišiel a ani nespozoroval, že mu zbrane zmizli.
"Musím priznať, že to bol majstrovský kúsok, ktorý by sa inému len tak ľahko nepodaril. Rozhodne si výkvet prefikanosti a chytráckosti, kým Čierny Mustang je stelesnená hlúposť. Ty si nám teda chcel zbrane priniesť?"
"Áno."
"Ale ako vysvetlíš, že si utekal, keď si nás pred chvíľkou zbadal?"
"Ach, to je nič. Zľakol som sa, keď ste sa tak nečakane ukázali. Nepoznal som vás v prvej chvíli."
"Hm!... Nepoznal si nás, a vyslovil si naše mená!"
Na to už miešanec nevedel odpovedať. Hľadel zamračene pred seba a s predstieraným hnevom vybuchol: "Nespytujte sa, čomu nerozumiete! Keď je človek sám v divočine a náhle ho prepadnú ľudia, o ktorých sa domnieva, že sú za horami-dolami, nie div, že od prekvapenia sa správa inak, ako by sa správal po pokojnej úvahe. Ak to nechápete, je zbytočné plytvať slovami."
"Máš pravdu, a preto ťa prosím, aby si naozaj ďalej neplytval slovami. Chápeme všetko, ba chápeme viac, než si myslíš. Domnievaš sa, že sme sa ti ukázali hneď, ako sme sem prišli. No mýliš sa! Boli sme tu prv než ty. Skryli sme sa a pozorovali sme Čierneho Mustanga, keď sa blížil. Potom sme vypočuli každé slovko vášho rozhovoru. Nazval ťa synom svojej dcéry a odovzdal ti do opatery naše pušky. Keď odišiel, nadchol si sa myšlienkou, že mu zbrane nevrátiš, že sa budeš cvičiť v streľbe a prekonáš samého Old Shatterhanda. Akú cenu majú tvoje vykrúcačky? Veď je to zbabelosť, podlá zbabelosť, ak niekto zo strachu nechce povedať svoje pravé meno. Vždy si vieme ucti ť odvážneho muža. Keby si bol úprimne povedal, kto si, keby si sa bol úprimne priznal, že si chcel obyvateľov Tábora pri jedľovom lese vydať Komančom, bol by si hodný nazývať sa vnukom Čierneho"
Mustanga. My by sme sa síce správali k tebe ako k nepriateľovi, ale ako k hrdému, sebavedomému nepriateľovi, ktorý si zasluhuje všetku našu úctu. No ty si zbabelo luhal, a preto tebou pohŕdame! Nemôžeme ťa prirovnať k silnému bizónovi, ktorý sa pustí do boja aj s celou svorkou vlkov. Podobáš sa skôr podlému kojotovi, čo napadá obeť od chrbta, alebo radšej vyčkáva, až zdochne, akoby svoj prašivý kožuch vystavoval hoci aj najmenšiemu nebezpečenstvu. Teraz povedz a vyznaj, že si Ik Senanda, vnuk Čierneho Mustanga.
Zálesáci obyčajne neplytvajú slovami, keď sa rozprávajú s nejakým lotrom, no Old Shatterhand, ktorý hľadal v ľuďoch vždy dobrú stránku, chcel vzbudiť v miešancovi aspoň iskru zdravého sebavedomia. Každého statočného človeka bolí, keď vidí muža, čo nemá v sebe ani trošku ľudskosti a u ktorého nemožno nájsť ani len stopu po dobrej vlastnosti. Ale zálesák sa márne namáhal. Stopár bol zbabelý a nemal odvahy priznať sa k pravde.
"Opakujem to, čo som už povedal, a inak vravieť nemôžem,"vyhlasoval miešanec. "Nie som Ik Senanda, ale Yato Inda. Tu sú vaše pušky. Vezmite si ich. Žiadam však, aby ste ma prepustili na slobodu."
"Dobre, dobre, my boy! Keďže stále zapieraš, nemôžeme ťa prepustiť. Postavíme ťa pred oči tvojmu milému dedovi, aby sme sa dozvedeli, či aj on je taký zbabelec a podliak, aby zapieral vlastnú krv."
Mesticove oči sa zákerne zaiskrili. "Chcete ma doviesť k Čiernemu Mustangovi?"
"Áno."
"Well! Skúste, či sa vám to podarí!"
"Podarí, na to sa môžeš spoľahnúť. Ale stane sa to celkom iným spôsobom, ako by si si želal. Zdá sa, že ti znovu narástol hrebienok. Len sa neprerátaj! Dúfaš, že ťa Čierny Mustang vyslobodí z našich rúk, ale tvoj milý dedo bude mať dosť starostí sám so sebou, lebo sa stane naším zajatcom práve tak ako ty."
Miešanec sa už nezdržal a vzkypel hnevom. Neuvedomil si, že robí chybu a že práve tým sa priznáva. "To sa nestane! Nijaký Old Shatterhand ani Winnetou nie sú schopní zajať Čierneho Mustanga, ktorého sláva preniká za hory a doliny."
"Ach, začínaš sa vyfarbovať. Ale nerozčuľuj sa príliš! Zajali sme už inakších chlapíkov, ako je Čierny Mustang, o ktorom správne hovoríš, že jeho sláva preniká za hory aj doliny, ale iba vzduchom, lebo v horách a v dolinách o nej nikto nič nevie."
"Ako by ste ho mohli zajať? Veď ani neviete, kam sa obrátil."
"Už som ti povedal, že sme vás vypočuli. Teraz znovu tiahne k Táboru v jedľovom lese."
"A chcete ísť za ním?"
"Pravdaže."

"Veď ste len šiesti! Videli ste ten veľký oddiel Komančov, čo ho sprevádza?"
"Pshaw! Nie sme takí zbabelí ako ty! Ani na um nám nepríde rátať Komančov, lebo nám je jedno, či ich je desať, alebo sto."
"Len sa nechvasciteľ Sú to Komančovia Naiinovia, najudatnejšia vetva celého komančského kmeňa. A keby ste sa aj nebáli a pustili sa za nimi v šialenej odvahe, aby ste s nimi bojovali, nedohoníte ich! Majú pred vami veľký náskok a Tábor v jedľovom lese zhorí prv, ako sa ta dostanete."
"Pozrimeže! Teraz si tak trochu ukázal pravú tvár! Aj my budeme teda k tebe úprimní a priznáme sa ti, že budeme v tábore prv než Komančovia."
"To je nemožné!"
"Veľmi ľahko ti dokážeme, že je to možné."
"Vari vedia vaše kone lietať?"
"Áno. My, belosi, máme kone. ktoré uháňajú tak rýchlo, akoby leteli. Miešanec sa posmešne rozrehotal. Ale Old Shatterhanda to nevyviedlo"
z rovnováhy. Položil mu na plece svoju ťažkú ruku a s úsmevom pokračoval: "Len sa smej! Čoskoro príde chvíľa, že ťa smiech prejde! Najprv odídeme z tejto krásnej doliny, kde si mal čakať na návrat svojho deda, lebo by si musel čakať pridlho. Uvidíš sa s ním oveľa skôr, my to už zariadime. Teraz ťa priviažeme na koňa. Radím ti však podobrotky, aby si nepomýšľal na nijaký odpor, lebo máme dosť prostriedkov, ako ťa prinútiť k poslušnosti."
No mestic nemal toľko odvahy, aby sa postavil na odpor. Uvedomil si, že má len jednu možnosť, ako sa vyslobodiť zo zajatia: ľsťou. Keďže bol veľmi prefikaný, dúfal, že sa mu to nejako podarí. Okrem toho bol presvedčený, že títo šiesti mužovia, v rukách ktorých sa ocitol, nič nezmôžu proti oddielu Čierneho Mustanga. Dúfal, že čoskoro bude opäť na slobode.
Myslel si, že sa zálesáci pustia po stope Komančov a že teda zabočia do doliny. Preto sa veľmi divil, keď Winnetou a Old Shatterhand, ktorí šli popredku, vyrazili takmer opačným smerom. Nezahli okolo Nárožného ostrohu, ale sa obrátili smerom k Ua pešu. Nevedel si vysvetliť, prečo chcú ísť takou veľkou okľukou. Kone hnali cvalom, a z toho usudzoval, že sa veľmi ponáhľajú. Neskôr uzrel v prérii ligotať sa koľajnice, zahýbajúce do Skalnej doliny. Keď sa jazdci pustili pozdĺž nich, začalo mu v hlave svitať
a schytila ho úzkosť. Nevedel zatajiť svoje pocity a zamračil sa. Hobble Frank to spozoroval, lebo zajatec bol medzi ním a Drollom.
"Len pozri, akú kyslú tvár strúha náš mestic," riekol Hobble Frank Drollovi nárečím rodného kraja, aby zajatec nič nerozumel. "No, povedz, milý Droll, či by si človek hneď nezaspieval: Gaudeamus abbreviatur, keď sa naňho díva! Ledva sa zdržím smiechu. Ty nie?"
"Aj ja!" odvetil kmotrík Droll. Obaja sa totiž už oddávna kmotríčkovali, hoci skutočnými kmotrami neboli. Chceli tým utužovať priateľské vzťahy. "Zdá sa, že už pochopil, o akom koňovi Old Shatterhand hovoril."
"O akom?"
"No predsa o koňovi, čo uháňa tak rýchlo, akoby letel. Vari si to nepočul?"
"Ale počul som to, pravdaže, počul. Old Shatterhand myslel na rušeň, ktorý bude s nami uháňať do Tábora v jedľovom lese. Myslíš, že tam budeme skôr než Čierny Mustang? To by bolo hrozné, keby sa nám nepodarilo doraziť ta skôr ako tým červeným lotrom."
"Veru, všetci tamojší obyvatelia by sa stali synmi smrti. No som presvedčený, že ta dorazíme včas. Old Shatterhand a Winnetou si istotne všetko vyrátali a my si nemusíme robiť starosti. Veď už teraz uháňame tak, akoby nám čert sedel za chrbtom. Už dávno som tak ozlomkrky necválal."
"Ani ja. Ale páči sa mi to. Je to predsa elegantný, vznešený pocit sedieť na Pegasovi a letieť po šír ô ch priestranstvách Severnej Ameriky. Cítim sa ako človek vtáčieho pvodu a medzi lopatkami mám akýsi poetický pocit, ani čo by mi tam praskala pokožka a vyliezalo z nej pár krídel, ako majú vtáky. Alebo nie pár, lež dokonca dva páry, ako majú niektoré motýle a nočné mory. Ó, jej, ó, jej, takáto jazda je veru dokonalým umelecko-poetickým pôžitkom. Ale pre teba, neboráka, to znamená len heroskopickú námahu."
"Pre mňa? Prečo? Myslíš si azda, že neviem jazdiť tak dobre ako ty?"
"Nie, to si nemyslím. Ale pred mojím duševným zrakom sa vznáša tvoja choroba, tvoj ostrov Ischia. Ukrutne trpíš!"
"Ó, ani najmenej! Ostrov je už preč a nezanechal ani najmenšiu stopu. Necítim ho ani vzadu v krížoch, ani v nohách."
"To je ohromné. Len aby sa nevynoril azda v niektorej inej telesnej oblasti. Také choroby sa niekedy ťahajú pod kožou celkom tajne a anonymne, ako keď sa kniežatá a vysokopostavené osobnosti niekam potajomky vyberú. Hovoríme, že cestujú in cognaco, v koňaku."
"Chcel si povedať inkognito!"
"Prosím ta, nevyrušuj, keď sa do veci nerozumieš! Teda, kde som to prestal? Aha, v tom koňaku. Nuž veru taká choroba sa ti ťahá, ťahá pod kožou a naraz sa ti objaví na niektorom najnevhodnejšom mieste."
"Myslím, že sa mi také čosi nestane. Cítim sa tak skvele, akoby mi Winnetou pomohol na celý život. Tvoj ostrov si už nezamýšľa nájsť u mňa byt a noc ľah. A ja sa tomu teším. Ďakujem úctivo za bolesti, ktoré som musel vystáť. Ostatne, teta Droll a chorá, to tu ešte nebolo, čo som živý a zdravý!"
Tohto milého a trochu smiešneho zálesáka nazývali teta Droll, lebo nosil na prérii oblečenie, čo by sa bolo skôr hodilo starej babke ako mužovi. Tak si už zvykol na túto prezývku, že ju aj sám používal, keď hovoril o sebe.
Ako si ľahko domyslíme z rozhovoru kmotríčkov, uháňali šialeným cvalom. Jazdci len občas dovolili koňom, aby šli krokom. Spiatočná cesta na stanicu im trvala oveľa menej než cesta k Jelšovému prameňu.
Keď dorazili na zastávku Skalná dolina, Mr. Swan, smelý a podnikavý inžinier, ich privítal prvý.
"Haló!" volal im v ústrety. "Už ste sa vrátili? Podľa vašich usmiatych tvárí sa mi zdá, že ste dobre pochodili. No akože

to bolo? Vypátrali ste Koman ..."
Zasekol sa uprostred reči, lebo zbadal spútaného mestica. No rýchlo sa spamätal a natešene pokračoval: "All devils, veď to je Mr. Yato Inda, miešanec. A zviazaný? Je to váš zajatec, sir?"
"Áno," prisvedčil Old Shatterhand. "Máte tu nejaké útulné miestečko, kde by sme ho mohli uložiť? Ale také miestečko, kde by mu nemohla prísť chuť na prechádzku!"
"Mám tu také miesto, sir, a to skvelé! Keď ho tam ubytujeme, vzdá sa všetkých nedovolených výletov. Poďte, zavediem vás ta."
Tým miestom bola "studňa, nedohotovená studňa. Bola síce už dosť hlboko vykopaná, ale vody v nej nebolo. Keď mestic zbadal, kam ho chcú spustiť, hrozne sa rozkričal, ale to mu nepomohlo. Keď ho priviedli k studni, aby ho tu priviazali na povraz a spustili dolu, postavil sa na odpor."
"Sir, čo poviete?" obrátil sa inžinier na Old Shatterhanda. "Máme azda s týmto nebezpečným lotrom zaobchodiť v hodvábnych rukavičkách? Je to síce váš zajatec, ale chcel uškodiť nám železničiarom a našim robotníkom. Dovoľte mi teda, sir, aby som ho priviedol k rozumu."
"Naložte s ním tak, ako pokladáte za správne," odvetil Old Shatterhand. "Odovzdal som ho do vašich rúk a na jeho osude mi už"
nezáleží. Máte pravdu, chcel ublížiť predovšetkým vám. Potrestajte ho teda, ako chcete! Postarajte sa však, aby nám dnes nemohol nijako uškodiť.
"Čo sa toho týka, mister Shatterhand, môžete sa na mňa úplne spoľahnúť. Náš zajatec sa zo studne nevydriape, ibaže by som mu dal krátku dovolenku, a to neurobím. Opášte ho teda povrazom a dolu s ním!"
Keďže mestic sa hádzal a šklbal, priviazali ho k železnej obrube a zmastili palicou, kým nezmúdrel. Inžinier nebol taký ľudomil ako Old Shatterhand.
Inak to bol človek prezieravý a starostlivý. Už od rána pripravoval všetko, čo treba na výpravu. Prikázal robotníkom, aby si prezreli a vyčistili pušky. V rušni, čo mal prísť do Tábora v jedľovom lese, už horelo pod kotlom a pripravil aj vozne, ktoré sa k nemu pripnú.
Zatiaľ čo robotníci utierali, kŕmili a napájali kone, šiesti zálesáci zasadli k obedu, na ktorý ich pozval inžinier. Bol naozaj výdatný, za týchto okolností už lepší ani nemohol byť. Pri jedle rozprávali inžinierovi, čo zažili. "Podarilo sa vám to lepšie, než som čakal," povedal im, keď skončili. "Náramne sa teším, že ste toho oplana miešanca dostali do rúk. Prejde mu chuť na podobné lotroviny. A Indiáni sa naozaj vracajú, aby prepadli tábor? Počkajte len, červenokožci, podkúrime vám! Ohromne sa na to teším!"
"Spoliehal som sa na vás a na vašich ľudí," poznamenal Old Shatterhand. "Na vášho kolegu v tábore sa veru spoľahnúť nemožno."
"Áno, sir, máte pravdu, dobre ste to povedali. Je to síce môj kolega a o kolegoch sa má človek vyjadrovať vždy len pekne, ale chcem spomenúť iba maličkosť. Volá sa Leveret, čo by sme mohli preložiť ako Zajačik alebo lepšie ako Zajko-Bojko. Nuž čo sa týka odvahy, to meno mu sedí. O Číňanoch nechcem ani hovoriť, tí sa rozutekajú, len čo zbadajú prvého Indiána. Taký chlapík s vrkočom, keď mu dáte do rúk pušku, bude sa cítiť ako kapor, ktorému by ste kázali sadnúť do koša a vydať sa balónom na vzduchoplavbu. A tých niekoľko belochov, čo tam je, neznamená veľa proti takému veľkému oddielu Komančov."
"To je veru zlé! Za týchto okolností nám obyvatelia tábora môžu iba prekážať miesto toho, aby nám pomáhali. Najlepšie by bolo, keby sme sa do toho pustili sami. Obyvateľom tábora to oznámime až potom, keď Komančov porazíme."
"To by šlo." prikyvoval inžinier. "Bude nás vyše deväťdesiat. Myslím, že by sme sa nemuseli Komančov báť."
"Pravdaže nie. Ba dokonca sa odvážim tvrdiť, že by sa nám to mohlo podariť tak, aby na našej strane nevytiekla ani kvapka krvi. Ale ako"
dopravíme vyše deväťdesiat mužov do Tábora v jedľovom lese, aby jeho obyvatelia nič nespozorovali? Museli by ste vlak zastaviť už pred stanicou.
"To môžem. Kto mi v tom zabráni?"
"Dobre. Ale nemusíte im zahlásiť odchod vlaku?"
"To by som mal urobiť, ale keď to dnes zanedbám, za to sa svet nezrúti."
"Poznáte Brezovú úžľabinu, kam chce Čierny Mustang zaviesť svojich bojovníkov?"
"Tak dobre, sir, ako vlastné vrecko. Je to hlboká skalná úžľabina, ktorá sa za táborom vrýva do horského chrbta. Steny má veľmi príkre, takmer zvislé a vedie do nej len jediný úzky vchod. Stojí pri ňom stará vysokánska breza, podľa ktorej úžľabinu pomenovali."
"Nie je príliš múdre od Čierneho Mustanga, že chce svojich bojovníkov zaviesť do tejto doliny."
"Prečo nie? V celom kraji by pre nich nenašiel lepší úkryt. Netuší predsa, že poznáme jeho zámer. Podľa mojej mienky volil veľmi dobre."
"Podľa mojej nie. Môže sa človek vydriapať po skalnej stene?"
"Len na jedinom mieste, aj to iba vo dne. Nikomu by som neradil, aby sa na to odvážil potme, a na jeho krk by som nestavil ani štvrť dolára."
"V poriadku. A možno sa dostať k úžľabine zhora? Inžinier naraz zdvihol hlavu, skúmavo pozrel na zálesákovu tvár a odvetil:" Ach, sir, myslím, že som uhádol váš plán.
"Nože povedzte!"
"Chcete našich ľudí rozostaviť na okrajoch úžľabiny, a keď do nej Komančovia vniknú, uzavrieť vchod. Je tak?"
"A keby som to naozaj tak plánoval?"
"Nič lepšie ste už nemohli vymyslieť! Ak to urobíme, Indiáni ostanú trčať v Brezovej úžľabine ako žaby v koši, čo

vytiahli z močiara. Potom si Komančov po jednom stadiaľ vyvoláme a ak chceme, každému vykrútime krk."
"Tak som to myslel. Okrem vykrútených krkov. Teda môžu sa vaši ľudia rozostaviť hore?"
"Yes a ešte raz yes. Ale či bude s týmto plánom súhlasiť aj mister Winnetou?"
Mlčanlivý náčelník Apačov doteraz neprehovoril. Keď bolo treba hovoriť, obyčajne to prenechal Old Shatterhandovi. Sám radšej konal bez rečnenia. Teraz však, keď sa ho inžinier priamo spýtal na mienku, odvetil: -Old Shatterhand a Winnetou majú vždy rovnaké myšlienky. Plán môjho bieleho brata je dobrý a treba ho uskutočniť, ako ste sa dohovorili. Howgh!
"Dobre!" prikývol inžinier. "Prirodzene, som za to. Dorazíme tam oveľa skôr než Komančovia a ešte za svetla, takže naši ľudia môžu pokojne vyliezť na skaliská. Ale až sa zotmie a budeme potrebovať svetlo, čo potom? Nemali by sme sa postarať o nejaké osvetlenie?"
"To by bolo dobre," odvetil Old Shatterhand. "Museli by sme horľavinu vziať so sebou, lebo v tábore by sme ju zháňať nemohli. Tam nesmú o ničom vedieť."
"Postarám sa o všetko, mister Shatterhand. Tu sme museli pracovať rýchlo, aj po nociach, aby sme robotu čo najskôr dokončili. Pracovali sme pri fakliach. Veľa nám ich ostalo. Okrem toho máme aj veľ ké sudy s petrolejom."
"Pravda, sudy ťažko prenášať po horách, ale predsa len by to bola veľká výhoda, keby sme poriadne sudisko petroleja dopravili ku vchodu do úžľabiny, kde ho zapálili. Cez takú obrovskú horiacu fakľu by sa veru Komančania neodvážili skákať."
"Well, nejako to už zariadime. Máme nosidlá, povrazy, skrátka všetko, čo treba, aby sme tam dopravili či už jeden alebo viac sudov petroleja."
"Dobre! Nezabúdajte však, že nesmieme pritom spôsobiť lomoz a že po našej činnosti nesmú ostať ani najmenšie stopy."
"Nebojte sa! Mám chlapov, na ktorých sa možno spoľahnúť. Ešte musíme napochytro zhotoviť niekoľko zápalných šnúr. Prosím vás, toto prenechajte na starosť mne! Ja budem veliteľom nad týmto petrolejovým ohňostrojom. Môžete sa na mňa spoľahnúť. Uvidíte, že budete so mnou spokojný! Súhlasíte?"
"Áno, Zariaďte, čo treba, a postarajte sa, aby sme sa včas dostali k Brezovej úžľabine. O podrobnostiach sa môžeme radiť až potom, keď si prezrieme okolie."
Inžinier sa svedomite postaral, aby sa prípravy vykonali čo najrýchlejšie. Ku koňom postavili stráž a jedného muža postavili aj k studni, v ktorej väznili Ik Senandu. Nato vlak, obsadený do posledného miesta, vyjachal. Do Tábora v jedľovom lese nič telegraficky neoznámili. Železniční robotníci šli na túto výpravu radi. Keď vlak na určenom mieste zastal a všetci vystúpili, nebolo medzi nimi ani jedného, čo by so zvesenou hlavou skormútene uvažoval, čo s ním bude, alebo ako sa toto dobrodružstvo skončí. Miesto, kde vlak zastal, bolo dosť vzdialené od Tábora v jedľovom lese, takže stadiaľ nik nemohol nič spozorovať. Trať sa tu ťahala v oblúku okolo návršia, do ktorého sa vrezávala Brezová úžľabina. Mužovia boli za návrším a tábor pred ním. Vchod do úžľabiny bol na tej strane, kde ležal tábor. Železniční robotníci vystúpili z vlaku a
pustili sa k návršiu. Krytí lesom dostali sa až k okraju úžľabiny. Podarilo sa im to bez ťažkostí, veď bol ešte deň. Ťažšie už bolo nepozorovane a bez stopy odniesť ku vchodu úžľabiny dva sudy petroleja, ktoré inžinier na výpravu vzal, a tam ich dal skryť tak, aby ich nezbadali sliedivé oči alebo nezacítili citlivé nosy Komančov.
Winnetou sa ponúkol, že vykoná túto ťažkú úlohu. Všetci vedeli, že práve náčelník Apačov je to najschopnejší urobiť a že od neho závisí všetok úspech. Zatiaľ čo Winnetou s robotníkmi opatrne prenášali sudy ku vchodu úžľabiny, Old Shatterhand viedol bojachtivých mužov na návršie. Tam ich rozdelil na dva oddiely, obsadil úžľabinu z pravej i ľavej strany a vydal potrebné bezpečnostné príkazy.
Na návrší rástli stromy nahusto, takže mužovia boli veľmi dobre krytí. Old Shatterhand sa potešil, keď zbadal, že po stenách úžľabiny nijako neuniknú. Úžľabina bola dlhá asi päťsto krokov a asi päťdesiat široká. Mužovia stáli po celej dĺžke úžľabiny na jednej i druhej strane. Old Shatterhand dal obom skupinám príslušné ponaučenie, ako si majú počínať. Predovšetkým ich napomínal, aby zachovali ticho, aby boli čo najopatrnejší, a oboznámil ich s niektorými signálmi píšťaly, ktoré sa neskoršie v nočnej tme mohli použiť a ktorých význam všetci museli poznať. Potom zostúpil po svahu, obrátenom k táboru, až ku vchodu úžľabiny a vyhľadal náčelníka Apačov.
Winnetou stál neďaleko vchodu za hustým kríkom a čakal na svojho priateľa. Len čo ho zbadal, vystrčil sa z krovia a zakýval. Old Shatterhand prišiel k nemu a riekol: "Môj červený brat leží a odpočíva. Teda už skončil robotu?"
"Áno, Winnetou je už hotový," odvetil náčelník Apačov. "Mužovia, ktorých inžinier vzal na výpravu, sú pracovití a poslušní. Sudy sú neďaleko odtiaľto a tak dobre sme ich skryli, že môj biely brat musí veľmi bystro hľadať, ak ich chce nájsť."
"A kde je inžinier?"
"Skryl sa s niekoľkými mužmi, čo priniesli sudy, dolu v jedľovej húštine. Ak mu budeš chcieť dať za mojej neprítomnosti príkazy, zbehneš dolu týmto briežkom a si pri ňom."
"Čože? Za tvojej neprítomnosti? Chceš niekam odísť?"
"Môj brat uhádne, kam chcem odísť."
"Chceš ísť naproti Komančom, aby si mi mohol oznámiť ich príchod."
"Áno. Budú sa prikrádať opatrne, a preto by bolo dobre, keby sme o ich príchode vopred vedeli."
"Predovšetkým musíme vystriehnuť náčelníka, ktorý povedal, že sa chce sám priplaziť do tábora. Ponajprv sa musíme zmocniť jeho."
"Winnetou má dosť remeňov, aby ho mohol zviazať a dopraviť do Skalnej doliny. Ale teraz už idem, lebo čoskoro sa bude stmievať. Nech Old Shatterhand vyčká môj návrat na tomto mieste."
Náčelník Apačov zmizol medzi stromami ako duch. Nezanechal po sebe ani najmenšiu stopu, lebo kládol nohy vždy na

miesta nezarastené mäkkým machom. Old Shatterhand si ľahol. Vetvy krovia ho úplne zakrývali. Nemohol nič iné robiť len čakať.
Naokolo vládlo ticho. Len z neďalekého tábora zaznel občas nejaký lomoz. Prešlo asi štvrť hodiny, čo Winnetou odišiel. Zmrákalo sa. Onedlho už len bystré a vycvičené oko Old Shatterhanda mohlo rozoznať vchod do úžľabiny, iný by ho stadiaľto nerozoznal. Až teraz mohli zálesáci očakávať príchod Komančov. Dobre vedeli, že Indiáni sem za denného svetla neprídu. Veď by sa vystavili veľkému nebezpečenstvu, že ich zbadá niektorý robotník z tábora. Tak by ich mohli objaviť a celý plán prekaziť.
Tma hustla, až napokon Old Shatterhand sotva videl na pár krokov pred seba. Zato však zbystril sluch. Keď odpočíva jeden zmysel, o to lepšie môže vnímať druhý. Zrazu začul slabučký šelest. Akoby sa dačo šuchlo o dlhšie vyčnievajúce stebielko trávy. Tisíce a tisíce iných ľudí by nepočuli nič, ale Old Shatterhand počúval veľmi napäto, a tak mu tento zvuk neunikol.
To môže byť len Winnetou, pomyslel si. A naozaj, v tej chvíli sa asi na štyri kroky pred ním zjavil Winnetou, akoby náhle vyrástol zo zeme. Prišiel až ku krroviu, podliezol pod vetvy a zašepkal: "Už prichádzajú."
"Kde nechali kone?"
"Vedú ich so sebou."
"Akí sú neopatrní! Za to by si zaslúžili bitku. Kone mali nechať pod dozorom stráží ďaleko vzadu, ešte ďalej, než je stadiaľto do tábora. Jediné zaerdžanie alebo zafŕkanie ich môže prezradiť."
"Synovia Komančov sa síce nazývajú bojovníkmi, ale nie sú nimi."Hoci Winnetou vyriekol tieto slová tíško, predsa bolo z jeho hlasu cítiť pohŕdavý tón. "Toľko koní zaviesť do malej, úzkej úžľabiny! Za to by sa im vysmial aj najmladší apačský chlapec."
"Nám je to len vhod, lebo ich kone zdvojnásobia zmätok, čo medzi Komančmi spôsobíme. Počúvaj, práve jeden z koní zaerdžal."
Najprv neurčite, potom však čoraz zreteľnejšie bolo počuť, ako kopytá koní stúpajú do mäkkého machu a trávy. Komančovia podľa indiánskeho zvyku kráčali jeden za druhým. Kone viedli za sebou na uzde. Pri vchode do úžľabiny zastali. Obom priateľom sa pozdalo, že niektorí bojovníci vošli do úžľabiny. Akiste preto, aby sa presvedčili, či tam niekto nie je. Po chvíľke sa z úžľabiny ozvali pritlmené hlasy, vyzývajúce ostatných Komančov, aby šli ďalej. A tak oddiel sa znovu pohol husím pochodom dopredu. Komančovia vchádzali do úžľabiny. No keďže tu bola hustá tma, napredovali len pomaly a trvalo celú štvrťhodinu, kým zmizol posledný muž.
Old Shatterhand a Winnetou pomaly vstali, vyliezli z krovia a plazili sa ku vchodu úžľabiny. Tam si ľahli za skalisko. Uplynulo asi päť minút, keď začuli blížiť sa z úžľabiny kroky. Potom sa ukázali traja Komančovia. Zastali tak blízko nich, že jedného z nich celkom dobre poznali. Bol to sám náčelník Tokvi Kava. "Vy dvaja ostanete strážiť vchod," nariaďoval náčelník sprievodcom.
"Každého, kto by sa sem odvážil, hneď prebodnete nožom! Naši bojovníci musia kvôli koňom založiť niekoľko ohňov, a keby niekto spozoroval ich žiaru čo len z diaľky, boli by sme prezradení. Čas útoku ešte nenastal, lebo bledé tváre nie sú všetky pod strechou, kde obyčajne píjavajú ohnivú vodu. Idem na výzvedy k ich príbytkom. Nemusíte sa strachovať, aj keď budem dlhšie preč, vrátim sa vo chvíli, keď všetkým belochom udrie posledná hodina. Howgh!"
Po týchto slovách odchádzal pomalými, takmer nečujnými krokmi. Pravda, bol presvedčený, že ho nik nepozoruje. No mýlil sa. Old Shatterhand a Winnetou sa zakrádali za ním. Boli zohnutí a našľapovali najtichšie, ako sa len dalo. Nemali ľahkú úlohu. Bolo vidieť najviac na päť krokov dopredu. Nesmeli ho spustiť z očí a museli sa teda držať celkom za ním. Iných sliedičov by Čierny Mustang na túto krátku vzdialenosť celkom iste začul. Ak postál, postáli aj oni a pričupili sa celkom k zemi. Ak išiel ďalej, pokračovali aj oni v ceste. Tak ticho ako títo dvaja priatelia by sa neplazil ani jaguár. A v šikovnosti a vrtkosti mohol sa s nimi merať azda len had. Ale inak sa to nedalo. Jediný kamienok, ktorý by náhodou odkopli, alebo praskot jedinej čo aj tenkej vetvičky, ktorú by zlomili, to všetko ich mohlo prezradiť.
Všetci traja sa napokon dostali tak ďaleko, že strážcovia pri vchode do úžľabiny by nezačuli ani hlasný výkrik. Boli tak blízko pri tábore, že videli pred sebou prúd svetla, žiariaceho cez otvorené dvere hostinca. Nastala teda vhodná chví ľa. Čakať ďalej by už nebolo rozumné.
"Teraz," zašepkal Old Shatterhand náčelníkovi Apačov.
"Uff!" odvetil Winnetou tak isto tíško a prikývol hlavou. Obaja urobili dopredu dva dlhé skoky. Komanč ich musel počuť. Obrátil sa, ale v tej chvíli dostal do slúch povestný úder Old Shatterhandovej päste. Zvalil sa na zem ako kus dreva. Chcel vykríknuť, ale z hrdla sa mu vydral len krátky, prenikavý škrek. Keby to niekto aj začul, iste by si pomyslel, že to bol unavený usínajúci vták. Nik netušil, že to vykríkol človek v smrteľnej úzkosti. Winnetou si rýchlo kľakol na Čierneho Mustanga, zviazal mu nohy, vykrútil mu ruky za chrbát a spútal ich. Old Shatterhand odšklbol za hrsť trávy a vopchal ju zamdletému zajatcovi do úst. Potom mu odtrhol kus podšívky z kabáta a obviazal mu ústa tak, aby nemohol chuchvalec trávy vytlačiť jazykom a nemohol kričať až sa preberie.
"Tak, náčelníka už máme," povedal ticho. A aj jeho bojovníkov dostaneme ľahko. Odnesiem ho! Ty sa nemusíš namáhať, Winnetou, vezmem ho sám.
Prehodil si dlhého, urasteného a ťažkého Indiána na plece a vykročil naspä ť k úžľabine. Winnetou šiel za ním. Pravdaže, nezamierili rovno ku vchodu úžľabiny, ale odbočili naľavo, takže sa dostali do jedľovej húštiny, kde sedel inžinier so svojím oddielom. Bol to síce rozvážny a skúsený muž, no predsa len nebol zálesák, ktorý vie v každom položení dokonale ovládnuť svoje nervy. Keď zrazu zbadal, že sa pred ním nečakane vynorili dve postavy, len-len že nevykríkol. No vtom mu Old Shatterhand potichu riekol: "Ticho, mister Swan! To sme my! Nekričte!"
"Ach, vy? A kohože to nesiete?"
"Čierneho Mustanga," odvetil zálesák a položil zajatca na zem.
"Náčelníka tých červených lotrov? Thunder-storm! Taký úskok možno čakať len od Winnetoua a Old Shatterhanda!

Ale veď sa hýbe! Nie je mŕtvy?"
"Nie. Na hlavu mu dopadla moja ruka, a nie príliš nežne, takže stratil vedomie."
"Ach, váš povestný úder, sir! Čo urobíme s náčelníkom?"
"Natiahnete ho a priviažete ho za ruky a nohy ku kmeňom týchto stromov."
"A čo, keď príde k sebe a bude kričať ?"
"Nemôže, lebo som mu vopchal do úst pekný cumlík. Len ho pevne priviažte a dávajte naňho dobrý pozor! My zase odchádzame."
"Kam?"
"Ideme po dvoch Indiánov, čo strážia vchod úžľabiny. Kým tam sedia, som nespokojný. Prekážajú nám."
Ľahol si s Winnetouom do trávy a už sa aj plazili k miestu, kde striehli vtedy, keď Čierny Mustang vyšiel z úžľabiny. Keď sa dostali ku skalisku, zbadali oboch Indiánov sedieť tak blízko pred sebou, že ich mali takmer na dosah ruky. Obaja Komančovia sa rozprávali o veciach, čo Winnetoua a Old Shatterhanda nezaujímali. Nebolo to nič dôležité. Preto nechceli márniť čas zbytočným načúvaním a vrhli sa na strážcov. Ľahko sa im podarilo omráčiť oboch Komančov, takže si ani nestihli uvedomiť, čo sa deje. Keď ich pred inžinierom zložili, ten sa začudovane spýtal: "Tak rýchlo ste ich dostali? Počujte, meššurs, nechcel by som byť vaším nepriateľom. Keď máte na niekoho zálusk, nerobíte s ním dlhé okolky. Prinesiete mi azda ešte viacerých Komančov?"
"Nie," zasmial sa Old Shatterhand. "Odteraz nebudeme pracovať v malom, ale vo veľkom, ako sa vyjadrujú odborníci. Nebudeme vám prinášať jeden, dva kusy, ale lapíme všetkých ostatných naraz."
"Teda nadišiel čas?"
"Áno."
"Chvalabohu! Nie som squatter ani traper a nerád spím na tráve namiesto na lôžku. Povedzte, čo máme teraz robiť?"
"Rozkážte dogúľať sud petroleja ku vchodu do úžľabiny a zapáliť. Táto fakľa osvetlí Komančov, a tí hneď pochopia, že ich plán zaútočiť na Tábor v jedľovom lese je zmarený."
"Well! Hneď splníme váš príkaz, len čo zviažeme týchto dvoch červených kamarátov."
Len čo to urobili, vydal sa inžinier s Winnetouom a s oddielom k húštine, kde ukryli sudy s petrolejom. Jeden sud dogúľali ku vchodu úžľabiny a pomocou zápalnej šnúry zapálili. Pravda, sud vybuchol. No odletel iba vrchnák. Boky a dno, zovreté železnými obručami, vydržali tlak. Časť petroleja sa vyliala na zem a roztekala sa ako horiaca mláka. Plamene rýchlo zaplnili vchod medzi dvoma skalnými stenami a ožarovali nielen úžľabinu, ale aj okolie, takže ich bolo iste vidno aj z Tábora v jedľovom lese, ba určite tam počuli aj výbuch.
Výbuch zahrmel ako výstrel z dela a nič netušiaci, odpočívajúci Komančovia priam zmeraveli od ľaku. Spytovali sa druh druha, čo to bol za výbuch, keď vtom vzbĺkli plamene. Celá úžľabina bola osvetlená, akoby bol jasný deň. Indiáni sa cítil asi ako lupič, čo ide potme tíško vylomiť pokladnicu, a naraz ho zaleje záplava ostrého elektrického svetla. V prvej chvíli akoby od zdesenia onemeli, potom však spustili hrozný rev. Nedalo sa povedať, či to bol bojový pokrik, či to ryčali od strachu. Všetci bežali k ohňu, k jedinému východu z úžľabiny. Lenže tam už dovy soka po celej šírke otvoru šľahali plamene. Vtom zahrmelo niekoľko výstrelov. To vypálilo zopár mužov na Old Shatterhandov príkaz, ale iba do vzduchu, aby nikomu neublížili. Komančovia mali pochopiť, že nielen oheň bráni východ z úžľabiny, ale aj ozbrojení mužovia.
Aj to pochopili a rýchlo ustúpili. Zhrčili sa v zadnej časti úžľabiny a obzerali sa po strmých skalných stenách, či by sa tadiaľ predsa len nedalo uniknúť. No tu zbadali výjav, pri ktorom im od hrôzy tuhla krv v žilách. Old Shatterhand totiž rozkázal, aby mužovia, len čo uvidia horieť pri vchode sud petroleja, zapálili fakle. Tí poslúchli, a tak Komančovia videli na kraji skalných stien fakľu vedľa fakle a zároveň počuli zhora hrozivé hlasy, ktoré nasvedčovali, že tam môžu byť len ich nepriatelia. A v tom kriku vynikal jačivý hlások: "Hurá, hurá, sud horí! Nastala chvíľa, aby sa ten kravál začal. Zapáľte fakle, všetky fakle! Musí tu byť jasno, tak jasno ako v prvý júnový pondelok o pol jedenástej predpoludním! Osvieťme ich, aby im konečne začalo svitať aj pod ich skalpami a aby pochopili, že majú pred sebou, vlastne nad sebou Morphea Edewarda Franka, s ktorým sa nebudú zahrávať. Droll, vidíš, ako behajú a strihajú nohami? Počuješ, ako revú a zavýjajú? Droll, Droll, kde si sa podel so svojou existujúcou prítomnosťou? Chýbaš mi, náramne mi chýbaš! Kde vlastne trčíš?"
Tu sa z druhej strany ozvalo: "Tu som, kmotrík Frank, tu-tú! Odtiaľto máme lepší výhľad než z tvojho miesta. Ak chceš aj ty lepšie vidieť, rýchlo preskoč úžľabinu a poď za mnou!"
"Nie, ostanem, kde som! Len dobre krič a hulákaj, aby sa kone tamdolu splašili a postúpali pánom po pazúrkoch! Strieľať, žiaľ, nesmieme, ale môžeš hádzať dolu kamene, uvidíš, ako budú červenokožci tancovať a vyskakovať."
Na šťastie pre Komančov bola tu pevná skalnatá pôda. Zle by sa im vodilo, keby tu boli kamene. Len kde-tu sa dala Drollovi a Frankovi odlomiť nejaká skalka, ktorú hneď hodili do úžľabiny. A oby čajne dobre mierili. Keď trafili Komanča, zvrieskol, akoby ho na nože brali, a keď koňa, ten bil okolo seba kopytami, odtrhol uzdu a behal sem a tam, čím len zvyšoval všeobecný zmätok.
Uplynuli sotva dve minúty, ako začal horieť sud s petrolejom, a už sa splašili všetky kone Komančov. V úžľabine nastal neopísateľný zmätok. V tejto chvíli dobehli sem aj obyvatelia tábora, aby sa vyzvedeli, prečo tu tak neskoro v noci horí. Prvý pribehol inžinier mister Leveret. Užasol, keď tu zbadal Old Shatterhanda a Winnetoua, kolegu zo Skalnej doliny. "Meššurs, vy ste tu?" spytoval sa zadychčaný. "A tam horí petrolejový sud! Čo to znamená?"
"To znamená, mister Leveret, že údime indiánske mäso," odvetil inžinier Swan.
"Vari sú tu Indiáni? Akí, sir?"
"Komančovia, čo vás chceli napadnúť a povraždiť."
"Heavens! A to sa azda malo stať dnes v noci?"
"Pravdaže, dnes v noci. Teraz však Komančovia trčia v úžľabine, steny ktorej obsadili hore moji robotníci. A tam zase

horí sud petroleja práve na mieste, kadiaľ vedie jediný východ z úžľabiny."
"Ale ako sa dostali do úžľabiny, mister Swan? A ako ste prišli sem vy so svojimi ľuďmi?"
"Celkom jednoducho. Indiáni sem prišli na koňoch a my zase na vlaku, ktorý som dal mimoriadne vypraviť."
"A ja ... ja ... som o tom ... nevedel..." jachtal bojazlivo, vyľakaný, že nedodržali železničné predpisy. "Prečo ste mi to neoznámili?"
"Pretože som nemal čas."
"Mohli ste mi predsa telegrafovať!"
"To som neurobil, lebo som sa domnieval, že aj sami bez vás a vašich robotníkov môžeme prekaziť zámer Komančov."
"To... to... máte pravdu, sir! Potrebujete azda našu pomoc?"
"Nie. Ďakujeme. Ak sa chcete prizerať, môžete ostať. Ale musíte zachovať pokoj a nesmiete nám spôsobiť nejaký zmätok!"
"Nie, nie, budeme ticho. Keď už sa vám pekne podarilo vlákať Indiánov do pasce, nebudeme vás oberať o slávu. Zajmite si ich sami!"
"Sláva nepatrí mne, ale Winnetouovi a Old Shatterhandovi. Musíte sa teda obrátiť na nich, ak chcete dať Indiánom okúsiť svoje päste."
"Ďakujem, sir, zdvorilo ďakujem. Som inžinier, a nie zálesák ani zabíjač Indiánov. Prečo by som mal zabíjať ľudí, ktorí mi doteraz vlastne neublížili? Ostatne, od strachu som ešte stále ako bez seba."
"Ale dobre poznáte toto miesto, mister Leveret. Mali by ste sa vlastne chopiť zbrane."
"Áno. A rád to urobím, ak bude treba. Keďže však sú tu slávni gentlemani a vy so svojimi robotníkmi, neviem, prečo by som vás mal ukracovať o zásluhy. Prehovorím so svojimi ľuďmi. Kto bude chcieť bojovať proti Indiánom, tomu rád dovolím, aby sa k vám pridal. Ale mňa, prosím, z hry vynechajte !"
"Well, tak choďte! Ani vašich ľudí nepotrebujeme, a čo sa týka čínskych chlapíkov s vrkočmi, nech sa nám na oči ani neukazujú."
"Dobre, sir, dobre. Hneď im to poviem a prísne im rozkážem, aby vás nevyrušovali a neobťažovali."
Inžinier Leveret odišiel natešený, že tak ľahko vyviazol. Ešte včera sa nadchýnal Old Shatterhandovým a Winnetouovým hrdinstvom a človek si myslel, že je to podnikavý, smelý muž. No teraz sa ukázal opak. Ostatne, v živote to už tak býva, že ľudia, čo iných obdivujú, nemajú ani trošku z ich vlastností, ale skôr naopak. Tak bolo aj teraz.
Inžinier Swan sa ani neobzrel za kolegom, keď odchádzal. "Je to tak, ako som vám vravel, meššurs,"povedal inžinier Swan svojim ľuďom. "Volá sa Leveret, Zajačik, ale bojí sa ako poriadne zajačisko. Takých ľudí treba v nebezpečenstve poslať čo naj ďalej. Ale počúvajte, čo sa to robí?"
Medzi Číňanmi, čo sa sem zbehli, vrelo to nepokojom. Nedalo sa hneď zistiť, o čo ide. Pokrikovali na seba materčinou, sácali sa dopredu a napokon sa pustili hore svahom k okrajom úžľabiny. Cestou odlamovali konáre a zbierali kamene.
Veľké šťastie pre Komančov, že Old Shatterhand rozumel po čínsky. Synovia Ríše stredu sa dozvedeli, že Indiáni sa chystali na nich zaútočiť. Keby sa tak stalo, Číňania by sa rozleteli na všetky strany ako plevy, rozfúkané vetrom. No teraz videli, že ich nepriatelia sú obkľúčení a nemôžu sa brániť. To im dodalo odvahu, ktorou sa inak nemohli veru chváliť. Zbabelosť sa ľahko premení na krvilačnosť, ak nehroz nebezpečenstvo. A tu nebolo po nebezpečenstve ani stopy, Stačilo hádzať do úžľabiny kamene a balvany a nepriateľov tak pozabíjať. Preto sa Číňania tlačili hore svahom ako kobylky. "Nech môj brat ide rýchlo so mnou!" vyzval Old Shatterhand náčelníka Apačov.
"Títo žltí oplani ustúpia pred nami, len čo im pozrieme do očí," odvetil Winnetou, ktorý hneď pochopil úmysel bieleho priateľa.
Obaja prebehli vedľa ohňa a uháňali hore skalným svahom. Rýchlo skákali z balvana na balvan a čoskoro predbehli Číňanov, ktorí šli nahor okľukou, lebo to bolo pohodlnejšie. Inžinier Swan ostal i s oddielom dolu. Sledoval Číňanov zrakom. Potom sa obrátil k ľuďom a riekol: "Zdá sa, že tí oplani chcú Indiánov ukameňovať. Winnetou a Old Shatterhand sa ženú proti nim, aby ich zadržali."
"Dvaja proti toľkým!" s údivom vyhŕkol jeden z robotníkov. "Veď Číňanov je najmenej šesťdesiat!"
"Myslíte, že ich Old Shatterhand a Winnetou musia počítať? Či jeden, alebo hoci aj šesťdesiat, to je jedno. Nie sú to zálesáci, a teda sa na Divokom západe dajú pred smelými mužmi zbabelo na útek. Dávajte pozor, už sa stretli!"
Oheň osvecoval celý horský svah, na ktorom sa dvaja odvážni mužovia postavili proti zástupu Číňanov. Dolu v úžľabine i hore nad ňou zavládlo ticho, lebo všetci pochopili, o čo ide, a napäto čakali, ako sa to skončí.
Zaznel velitelský Old Shatterhandov hlas. No Číňania neposlúchli a drali sa dopredu. Old Shatterhand sa ozval znovu, ale nadarmo. Preto vytrhli aj s Winnetouom spoza opaska revolvery. To zaúčinkovalo, ale iba nakrátko. Zástup sa na chvíľu zastavil. Zadné rady sa však tlačili na predné, a tie chtiac-nechtiac postupovali. Nadišla rozhodujúca chvíľa. Old Shatterhand a Winnetou nechceli strieľať. Vytiahli revolvery len preto, aby ich zastrašili. Museli rozkazom dodať váhu, inak by nastalo všeobecné vraždenie Komančov. Swanovi robotníci zdola videli, že obaja zase zastrčili revolvery za opasok. Čo robili potom, nedalo sa zreteľne rozoznať, ale zato bolo dobre počuť ich hlasy. A zasa bolo počuť Číňanov. Kričali, akoby ich na nože bral. Zhrčili a sácali sa navzájom. Zrazu tí, čo stáli vpredu, vyleteli do vzduchu a padli medzi zadné husté rady. Potom vyletoval jeden za druhým, lenže už nepadali do zadných radov, lež napravo či naľavo, a kotúľali sa dolu svahom dvaja i traja naraz. Ten, čo mal odletieť, sa rýchlo chytil z každej strany susedov, ale miesto toho, aby sa zadržal, strhol ich so sebou. Číňania lietali akoby vyhodení oceľovou pružinou, spadli na svah a gúľali sa dolu. Ich bojový pokrik sa zmenil na bedákanie. Ozývali sa bolestné výkriky a jačanie. Húf sa zmenšoval a ďalší jednostaj vyletovali a kotúľali sa dolu, akoby medzi nimi účinkovala neviditeľná, silná výbušná látka, ktorá ich odrážala ako lopty. Počet kotúľajúcich sa Číňanov rástol a húf redol. Napokon bolo vidno aj spomínanú výbušnú látku "Old Shatterhanda a Winnetoua, ako odhadzujú posledných Číňanov. Akoby sa medzi nimi zúrivo krútila obrovská varecha, ktorá ich odhadzovala raz na jednu, raz na druhú stranu, že nevedeli, či sú, ba ani kde majú hlavu, lebo naraz len stratili

pôdu pod nohami a už aj leteli. Niektorí vytŕčali nohy nabok, iní nahor, tretí vykrúcali hlavu, štvrtí leteli dolu hlavou. Napokon sa všetci gúľali dolu svahom, kĺzali, tackali a znovu padali a robili kotrmelce. Valili sa dolu svahom ani lavína, najprv pomaly, potom však rýchlejšie a rýchlejšie, a keď dorazili pod svah, ozvalo sa bedákanie a jajkanie vo všetkých nankingských a kantonských nárečiach. Mali tak poprepletané ruky, nohy, krky, že každý syn Ríše stredu musel sa veľmi dobre poznať a musel mať aj dôkladné anatomické vedomosti, ak si chcel v tomto živom klbku pozhľadávať súčiastky svojho milovaného ja."
Všetky hlavy s vrkočmi zmizli pod svahom. Hore ostali len Winnetou a Old Shatterhand. A z hrdiel belochov vyletelo nadšené bra-vó. Obaja priatelia zostúpili zo svahu tak pružne a ľahko, akoby práca, čo práve vykonali, vôbec nebola namáhavá. Keď zišli dolu, nevideli ani jediného Číňana. Báli sa, že varecha sa zase začne medzi nimi krútiť, nuž radšej zdúchli. Víťazní tvorcovia živej lavíny kráčali pokojne a skromne k in-žinierovi, akoby sa nestalo nič neobyčajné. Ten ich vítal chválospevom, no Old Shatterhand mu vpadol do reči: "Komančom už nehrozí nebezpečenstvo od Číňanov, ale hrozí im od belochov, čo stoja hore nad úžľabinou. Hádžu dolu skaly, a to nemôžem dopustiť!"
"Ale, sir, nezabúdajte, že Komančovia sú vlastne vrahovia. Predsa vás to nebolí, keď niektorého z nich trochu klopne kamienok?"
"Mňa to nebolí, to je pravda. Lenže s každým, hoc aj zločincom, treba zaobchádzať ako s človekom, najmä ak ešte nevyniesli nad ním rozsudok. Kto trápi zvieratá, je oplan a lotor. No kto zbytočne trýzni ľudí, ten je ešte horší. To je moja zásada, podľa ktorej vždy konám, a myslím, že aj vy sa budete správať podľa môjho príkladu, keď aj nie vždy, tak aspoň dotiaľ, kým som medzi vami. Pošlite teda hore dvoch robotníkov, jedného napravo, druhého naľavo, nech zakážu hádzať kamene. Každý nech pokojne stojí na svojom mieste a nič proti Komančom nepodniká, kým nevydám rozkaz."
"Well! Lenže či aj Indiáni nám dajú pokoj?"
"Pred úsvitom nič nepodniknú, najmä keď máme v moci ich náčelníka."
"Veď to nevedia!"
"Rozviažeme zajatých strážcov a pošleme ich do úžľabiny. Už je načase pohovoriť si aj s Čiernym Mustangom. Prineste ho sem, aj strážcov. Tu je jasno a môžeme ho lepšie a bystrejšie pozorovať ako v tmavej húštine."
"Máme zajatcom sňať putá?"
"Nie, ešte nie, odviažte ich len od stromov. Neprezraďte im, že je tu Winnetou a Old Shatterhand. Prineste ich sem a položte ich tak, aby mali tváre ožiarené ohňom. Rád by som videl, ako sa zatvária, až nás spoznajú."
"Smiem im odpovedať, keď sa ma na niečo spýtajú? Mám na mysli najmä náčelníka."
"Áno, ale neprezraďte im nič dôležité! Ja a Winnetou sa kúsok vzdialime a vrátime sa nepozorovane odzadu, aby sme počuli, akým tónom sa bude náčelník s vami rozprávať a čo súdi o svojom položení."
Inžinier sa pobral k jedľovej húštine a Old Shatterhand s Winnetouom odišli kúsok ďalej, aby ich Čierny Mustang nespozoroval. O chvíľu ho robotníci priniesli aj s dvoma strážcami. Položili všetkých troch zajatcov tak, ako nariadil Old Shatterhand, chrbtom proti smeru, ktorým Winnetou a Old Shatterhand odišli. Teda nemohli ich vidieť, keď sa pomaly a tichučko k nim priblížili a zastali v takej blízkosti, že počuli všetko, o čom sa hovorilo.
Inžinier stál pred zajatcami, skúmavo sa na nich díval a spočiatku nepreriekol ani slovko. Náčelníka hnevalo, keď si ho inžinier premeriaval. Podľa indiánskych zvykov mal Čierny Mustang mlčať, najmä ak vždy hrdo vravel, že je slávnym náčelníkom Komančov. No pohŕdanie, zračiace sa na inžinierovej tvári, ho tak nahnevalo, že zabudol na vlastnú dôstojnosť a prudko sa naňho osopil: "Čo tak na nás hľadíš? Nevieš rozprávať, alebo ti strach zlepil ústa, nemôžeš vyrieknuť ani jediné slovo?"
"Hádam strach pred vami!" zasmial sa inžinier. "Vôbec nevyzeráte ako ľudia, ktorých by som sa musel báť."
"Tvoja reč je plná pýchy, ale hrozne sa zľakneš, až počuješ, kto som."
"Len si nenamýšľaj! Nech si ktokoľ vek, na tom nezáleží. V mojich očiach si naničhodný zbojník, čo si zasluhuje dobrý pevný povraz na krk."
"Nevieš, čo vravíš! Niet na svete človeka, ktorý by sa odvážil čo len pomyslieť, aby ma obesil."
"Pshaw! Zločincov jednoducho vešiame. U nás je taký zvyk, a ty si zločinec!"
"Čuš! Som Tokvi Kava, hlavný náčelník Komančov Naiinov."
"To je možné, ale tým si nezískaš moju priazeň a nič sa tým nezmení. Ak si veliteľom týchto lotrov, budeme brať ohľad na tvoju hodnosť, ale výsledok bude, že ťa obesíme na vyšší konár ako tvojich ľudí."
"Buď takto hovoríš zo strachu, alebo sa ti rozum pomútil. Ak niekto chce niekoho obesiť, musí ho najprv zajať."
"Azda si myslíš, že nie si mojím zajatcom?"
"Som, ale musíte ma prepustiť, a to hneď."
"Hneď? No toto!"
"Áno. Hneď, lebo nemáte dôvod, aby ste ma držali v zajatí a v putách."
"Mýliš sa. Máme na to viac dôvodov, ako potrebujeme."
"Dokážem vám, že všetky dôvody nestoja za reč. Aj keby ste naozaj mali oprávnené dôvody, museli by ste ma prepustiť, lebo prídu moji bojovníci a vypália do základov Tábor v jedľovom lese, jeho obyvateľov pozabíjajú a koľajnice ohnivého tátoša povytŕhajú. Všetci ste v mojej moci a môžete rátať s mojou milosťou len v tom prípade, ak ma hneď rozviažete a prepustíte na slobodu."
"Chceš, aby som ťa vysmial pred tvojimi bojovníkmi? Opovažuješ sa hroziť mne, hoci sa predo mnou plazíš ako had, ktorému vyrazili z papule všetky jedovaté zuby? Ani mi na um nepríde, aby som ťa pustil. A keby som to aj chcel urobiť, nemôžem."
"Prečo nie?"
"Pretože sú tu dvaja slávni bojovníci, a tí mi to nedovolia."

"Akí bojovníci?"
"Old Shatterhand a Winnetou."
Náčelník sa posmešne rozrehotal a riekol: "Teraz už viem určite, že z teba hovorí len strach. Preto si vyslovil tieto mená, aby si ma vyľakal. Ja však veľmi dobre viem, že tu nie sú."
"Nič nevieš!"
"Viem a dokážem ti to! Včera večer tu boli, ale strach predo mnou ich zahnal ďaleko z Tábora v jedľovom lese, veľmi ďaleko."
"Smiešne! Zase strach pred tebou! Niet na svete človeka, čo by nahnal strach Old Shatterhandovi a Winnetouovi."
"Prečo teda tak rýchlo odišli z Tábora v jedľovom lese?"
"Naozaj pevne veríš, že nie sú tu?"
"Celkom iste. Povedal som to, a Tokvi Kava vie vždy, čo hovorí. Báli sa ma, a preto ušli na ohnivom tátošovi. Howgh!"
Tu sa za jeho hlavou ozval Old Shatterhandov hlas: "Howgh! Toto slovo v ústach bojovníka znamená, že vraví pravdu, na ktorú by mohol prisahať. Keď ho Tokvi Kava vyslovil, tým spečatil nepravdu, a odteraz ho pokladáme za luhára."
Pri týchto slovách si Old Shatterhand stal pred zajatcov.
"Uff, uff!" preľaknuto vykríkol náčelník Komančov.
"To je Old Shatterhand."
"Áno, ja som to. A kto stojí vedľa mňa?"
Winnetou prešiel s Old Shatterhandom dopredu a stal si vedľa neho. Keď ho Čierny Mustang zbadal, zmocnil sa ho ešte väčší strach a zvolal: -To je Winnetou, náčelník Apačov! Ako sa sem dostali títo dvaja mužovia?
Old Shatterhand sa usmial a odvetil: "Iste sa potešíš, keď sa dozvieš, že sme prišli práve odtiaľ, odkiaľ aj ty" od Jelšového prameňa.
"Nebol som pri Jelšovom prameni."
"Ale bol si blízko neho, pri Nárožnom ostrohu, neďaleko cesty, ktorou sa prehnal hurikán. Tam si včera vyčkával, aby si nás mohol pri Jelšovom prameni zajať."
Tieto slová tak ohromili Čierneho Mustanga, že sa iba s námahou ovládal, a uplynula hodná chvíľa, kým sa konečne zmohol na slovo: "To nie je pravda. Nebol som pri Nárožnom ostrohu a nechcel som vás zajať. Kto mi môže dokázať, že som voči vám prechovával nepriateľské úmysly? Medzi bledými tvárami niet muža, ktorý by sa tak presne pridŕžal spravodlivosti ako Old Shatterhand. Som presvedčený, že aj voči mne bude postupovať spravodlivo."
"Máš pravdu. Vždy som sa usiloval byť spravodlivý voči svojim bielym i červeným bratom. Ale beda ti, trikrát beda, ak máš v tejto chvíli odvahu dovolávať sa mojej spravodlivosti!"
"Áno, vážne som sa jej dovolával a robím tak znovu!"
"Nerob to! Ak nechceš zahynúť, radšej sa dovolávaj môjho milosrdenstva, a nie spravodlivosti."
"Tvojho milosrdenstva? Uff! Tokvi Kava nežobral a nebude u nikoho žobrať o milosrdenstvo. Nežiadam od teba milosť, pohŕdam tvojím milosrdenstvom, lebo som sa proti tebe ničím neprevinil. Stačí, aby som dal znamenie, a hneď sa z tmavej úžľabiny vyrútia moji bojovníci. Ukážu vám krvavú cestu, vedúcu do večných lovísk."
"Ty úbohý blázon! Pokús sa dať znamenie!"
"Uff! Nemôžem, mám zviazané ruky."
"Ach, tak? Nemôžeš! Takmer by som ťa ľutoval. Ale upokoj sa! Aj keby si mohol dať znamenie, nič ti to nepomôže. Tvoji bojovníci nemôžu prísť, lebo sú zajatcami takisto ako ty."
"Uff! To je lož!"
"Lož? Dávaj pozor, čo hovoríš, a neurážaj nás! Ak ešte raz počujem od teba podobné slovo, dám ťa zbiť korbáčom, ako si ty dával zbičovať nevinných zajatcov, až niekedy vypustili pod údermi dušu. Preto ťa nazývajú Katom zálesákov. Pamätaj si, Old Shatterhand a Winnetou nikdy neklamú. Keď sme sa dozvedeli, že nás chceš zajať, smiali sme sa. No ešte väčšia, ba nepochopiteľná je tvoja hlúposť, keď si chcel prepadnúť tábor a zaviedol si svojich ľudí do Brezovej úžľabiny. Vohnal si ich do pasce, a nám stačilo zavrieť ju a tvojich bojovníkov sme chytili tak ako vtáka, čo vletel do klietky."
Až teraz náčelníkovi Komančov svitlo. Konečne pochopil, že jeho položenie je horšie, oveľa horšie, než sa domnieval. Akýsi vnútorný hlas sa búril proti a navrával mu, že to nie je pravda, no z Old Shatterhandovho správania sa a reči vyznievala hrdosť, istota, ktorá nepripúšťala pochybnosť. Čierny Mustang pochopil, že prehral, hoci si myslel, že ľahko vyhrá. Je zviazaný, úplne bezmocný. Videl, ako dovysoka šľahajú plamene, uzatvárajúce jeho bojovníkom jediný východ z úžľabiny. Nevedel však, že úžľabina je obsadená aj hore. Ani to nevedel, že mu môžu ľahko dokázať, s akými úmyslami sem pritiahol. Preto stále dúfal, že predsa len ujde trestu a vráti sa so svojimi bojovníkmi domov, aj keď bez koristi. Pravdaže, vyčítať Indiánovi hlúposť, a najmä náčelníkovi, je hrozná urážka, ktorú môže zmyť len krv. Náčelník sa rozzúril a nedbal už ani na hlas opatrnosti, ktorý mu hovoril, aby sa miernil. Chvíľu šklbal putami a potom vybuchol:
"Ty"
nazývaš Čierneho Mustanga hlúpym? Keby som nebol zviazaný, rozmliaždil by som ťa ako grizly kojota, čo naňho brechá.
"Pshaw! Len sa neporovnávaj so sivým medveďom! Aj to je hlúposť, a taká veľká, že sa ti musí človek len smiať."
"Čuš! Nezabúdaj, s kým hovoríš! Žiadam si, aby ste ma hneď pustili na slobodu! Veď mi nemôžeš dokázať, z čoho ma obviňuješ."
"Počul si už dakedy, že Old Shatterhand nemohol dokázať to, čo tvrdil?"
"Tak hovor!"
"Počúvaj, lotor! Najprv musíš rozprávať trochu inak, ak si neželáš, aby sa ti chrbát krútil pod údermi korbáča, ktoré ti

rozkážem vyťať za tvoju bezočivosť. Ty nám nemáš čo rozkazovať! Nie ja tebe, ale ty mne sa musíš zodpovedať! Ak to neurobíš čo najzdvorilejšie, máme dosť prostriedkov, ktoré ťa už naučia móresu. Nemysli si, že nás môžeš klamať! Lož má krátke nohy! Ostatne, ak sa hrdo nazývaš hlavným náčelníkom Komančov Naiinov, mal by si mať toľko hrdosti a neluhať. Prišli ste sem prepadnú ť tábor?"
"Nie."
"Poslal si sem svojho vnuka Ik Senandu, aby tu sliedil a pripravoval tvoj útok?"
"Nie."
"Bol si včera večer v tábore a rozprával si sa s vnukom?"
"Nie."
Po tri razy, keď Čierny Mustang odpovedal odmietavo, jeho hlas znel rovnako presvedčivo, že inžinier to už nevydržal a nahnevaný zvolal: "To je ale nehanebnosť! Veď nás balamutí ako malých chlapcov! Mám tisíc chutí vyzliecť ho a zmastiť mu chrbát palicou."
Old Shatterhand, stále obrátený k Čiernemu Mustangovi, riekol:
"Priznávam, že tento biely gentleman má úplnú pravdu. Teraz luhať je naozaj nehanebnosťou, ba zbabelosťou. Na tvojom mieste by som sa priznal ku všetkému, a tým by som aj nepriateľa donútil, aby si ma vážil."
"Čo Tokvi Kava neurobil, k tomu sa nemôže priznať," odvetil náčelník Komančov.
"Teda naozaj si nebol včera večer v tábore?"
"Nie."
"Nerozprával si sa s dvoma Číňanmi?"
"Nie."
"Nezobral si im tri pušky, čo nám ukradli?"
"Nie."
"Neodviedol si nám tri naše kone, ktoré ti však potom ušli?"
"Nie."
"Ale to len nezaprieš, že poznáš vnuka Ik Senandu?"
"Poznám ho."
"Tu sa nazýval falošným menom Yato Inda."
"To nie je možné, môj vnuk tu nikdy nebol."
"A kde je teraz?"
"Doma, na pastvinách nášho kmeňa."
"Mýliš sa. Nemáš ani tušenia, kde teraz je."
"Viem. Je doma."
"Nie. Dnes predpoludním urobil chybu, keď si ho zanechal samého pri Nárožnom ostrohu."
Náčelník na chvíľu privrel oči, aby sa lepšie ovládal a neukázal strach, ktorý sa ho náhle zmocnil. Potom posmešne odsekol: "Old Shatterhandovi sa čosi prisnilo, hoci nespí."
"Pshaw! Nechal si ho pri Nárožnom ostrohu, aby strážil naše ukradnuté pušky."
"Uff! Uff!" vyhŕkol náčelník, a hoci bol spútaný, napoly sa nadvihol.
"Priznávaš to?"
"Nie."
"Tokvi Kava, pohŕdam tebou! Zase luháš, a tým dokazuješ, že nemáš v sebe ani trošku odvahy a cti. Si zbabelejší než šteňa, ktoré uteká pred tô ňou vtáka. Keby si mal len toľko rozumu, koľko sa zmestí na panvičku pušky, musel by si pochopiť, že je už všetko prezradené, že o všetkom vieme a že zvyšok svojej dôstojnosti si môžeš zachovať v našich očiach len tým, ak povieš pravdu. Ukážem ti niečo, aby si uznal, že tvoja cesta do Tábora v jedľovom lese bola márna a musí sa skončiť nešťastne. Pozri sem! To si nečakal, však že?"
Old Shatterhand a Winnetou doteraz skrývali svoje pušky. Teraz však zálesák skočil po pušky a ukázal ich náčelníkovi Komančov. Ten od ľaku zabudol aj na to, že je zviazaný. Vykríkol a chcel vyskočiť.
"Well, zdá sa, že to pomohlo!" zasmial sa Old Shatterhand.
"Ča... ča... čaro... dejná puška!" jachtal Tokvi Kava. "A ... a ... aj medveďo ... bijka. Aj strieborná puška! Kde ... kde ... je Ik Senanda, syn mojej dcéry?"
"Je naším zajatcom!"
"Vy .. vy ... ste ho chytili?"
"Áno."
"Pri Nárožnom ostrohu?"
"Áno."
"Ako ... ako ... ste ho tam našli? Ako ... ako... ste tam prišli?"
"Boli sme tam prv než on."
"To... to... nie je možné. Veď ste odišli na ohnivom tátošovi!"
"Ó, ty neborák! Naozaj nemáš v hlave rozum! A taký hlupák chcel Winnetoua a mňa zajať! Včera sme našli tvoje stopy a hneď sme vedeli, čo zmýšľaš. Ukradol si naše kone a Číňanom si vzal naše pušky. Kone sa vrátili, po pušky sme si museli ísť sami. Práve preto sme nasadli na ohnivého tátoša, aby sme ťa zmýlili a aby sme dorazili k Jelšovému prameňu skôr než ty. Išli sme ta vlakom!"
"Uff!... Uff!" vykĺzlo náčelníkovi Komančov. Od údivu vyvalil oči ako plánky. "Kto vám povedal, že chcem ísť k Jelšovému prameňu?"
"Smiešna otázka! Sami sme ťa vylákali, aby si tam šiel."

"Vylá-kali? A-a-ko?"
"Prostredníctvom tvojho vnuka Ik Senandu, toho zradcu a vyzvedača! Nahovorili sme mu, že ta chceme dnes večer doraziť, a stalo sa tak, ako sme predvídali. Prezradil ti to, a ty si tam hneď priviedol svojich bojovníkov, aby si nás zajal. No my sme tam boli skôr než ty. Videli sme všetko, čo ste robili, a počuli sme všetko, o čom ste sa rozprávali. Ležal som s Winnetouom na štyri kroky od vyvráteného stromu, o ktorý si sa opieral. Boli sme skrytí v kroviskách na ceste po hurikáne."
"Uff, uff, uff!"
"Áno, uff, uff, uff! Ani len natoľko sa nevieš ovládnuť, aby si zatajil prekvapenie a strach. A keď ste stadiaľ vyrazili do Tábora v jedľovom lese, tvojho vnuka sme zajali. Pravdaže, musel nám hneď vrátiť pušky a musel sa pobrať s nami."
"Kde je teraz?"
"Na peknom miestečku. Želám ti, aby si sa aj ty tam čoskoro dostal."
"Aké miesto je to?"
"To teraz ešte nemusíš vedieť. Budeš i naďalej zapierať a luhať? Náčelník Komančov mlčky a zachmúrene hľadel do zeme. Napokon"
mu prišlo na um, že sú tu ešte jeho bojovníci a že by mu azda mohli pomôcť.
"Tokvi Kava nie je zbabelý," odvetil. "Ak niečo zapieral, tak nie zo strachu."
"Teda priznávaš, že si nám včera ukradol kone a že si Číňanom vzal naše pušky?"
"Áno."
"Priznávaš, že si chcel prepadnúť Tábor v jedľovom lese?"
"Áno."
"Čo by si bol urobil s jeho obyvateľmi?"
"Boli by sme ich pozabíjali a oskalpovali."
"Všetkých?"
"Všetkých."
"Zounds!" zvolal inžinier. "Aj mňa?"
Náčelníkovi Komančov to bolo už jedno, či sa prizná, že chcel zabiť o jedného človeka viac či menej. Preto s hrdou ľahostajnosťou odvetil:
"Nikdy som ťa nevidel a nepoznám ťa. Keby sme ťa boli chytili, boli by sme aj teba oskalpovali."
"Ďakujem pekne, môj milý červený sir, naozaj zo srdca ďakujem. Za toto rozkošné priznanie sa vám ešte odvďačím zvláštnym spôsobom. Povedzte, sir Shatterhand, čo urobíme s týmto váženým gentlemanom a s jeho ľuďmi?"
"Dáme náčelníkovi príležitosť, aby spoznal, v akom položení sa ocitli jeho ľudia," odvetil zálesák.
"Ako to urobíme?"
"Odvedieme ho na vrch nad úžľabinou, aby videl, v akej pasci sú jeho súkmeňovci."
"A potom?"
"Potom dá svojim ľuďom rozkaz, aby sa vzdali. Musel by byť blázon, keby tak neurobil."
"Hm... A čo, keď vyrazia z úžľabiny skôr, než im stihne povedať čo len slovo?"
"Postarám sa, aby to neurobili."
"Ale ako, sir?"
"Veď som vám to už povedal."
Nato sa obrátil k obom zajatým strážcom ležiacim na boku a spýtal sa ich: "Rozumiete reči bledých tvárí?"
Musel otázku dva razy opakovať, kým konečne jeden zo zajatcov odvetil: "Rozumeli sme, o čom ste sa rozprávali."
"Pôjdete teraz do úžľabiny a poviete druhom, že sme zajali vášho náčelníka a že postrieľame všetkých, čo by nám vzdorovali. Zavediem náčelníka na vrch, nech sa presvedčí, že odpor by znamenal len vašu záhubu. Potom sám rozhodne, čo uzná pre seba a pre vás za najlepšie, či sa vzdá, alebo nie, radím vám, aby ste na odpor nepomýšľali prv, kým sa nedozviete, ako sa rozhodol."
"Ako sa to dozvieme? Ak to našim bojovníkom povie nejaká bledá tvár, neuveria."
"Dovolím vášmu náčelníkovi, aby vám to povedal sám. Prehovorí z vrchu, aby ho počuli všetci jeho bojovníci. Súhlasíte?"
"Áno."
"Dám vám teraz sňať putá. Nemyslite si však, že môžete túto príležitosť využiť a ujsť. Dovolím vám len niekoľko krokov k úžľabine. Moja čarodejná puška bude stále na vás mieriť. Keby niektorý z vás čo len o krok odbočil, hneď mu vpálim do hlavy guľku."
"Ale veď nemôžeme prejsť cez oheň."
"Ba áno! Na tejto strane nie je plameň taký vysoký, aby ste ho nepreskočili."
"Máme sa vrátiť a znovu sa dať spútať?"
"Nie, môžete ostať v úžľabine. Porozprávajte druhom, čo ste počuli a videli. Iste uznajú, že im neostáva nič iné, len vyčkať, ako sa rozhodne náčelník."
Zatiaľ čo zajatcom snímali putá, Old Shatterhand a Winnetou si stali s namierenými puškami tak, že Indiáni nijako nemohli ujsť. Najprv sa rozbehol jeden, preskočil najnižšie šľahajúce plamene a bol v úžľabine. Druhý ho hneď nasledoval. Old Shatterhand zavolal niekoľkých robotníkov a prikázal im, aby za jeho neprítomnosti čo najstarostlivejšie strážili východ z úžľabiny. Potom sňal náčelníkovi Komančov z nôh putá, aby mohol vyjsť hore svahom. Pravdaže, ruky mu nechal zviazané za chrbtom. Pohrozil mu, že pri najmenšom pokuse o útek ho zastrelí. Hneď vytiahol nabitý revolver, a takisto urobil aj Winnetou. Inžinier ostal ako veliteľ dolu pri mužoch, strážiacich východ z úžľabiny.

Old Shatterhand a Winnetou vzali Čierneho Mustanga doprostred a kráčali hore svahom. Boli presvedčení, že sa zajatec nepokúsi o útek a že zbrane nepoužijú. Keby sa predsa pokúsil, vystavoval by nebezpečenstvu nielen svoj život, ale aj životy svojich bojovníkov v úžľabine. Iste si to uvedomil a kráčal so sprievodcami bez odporu až k miestu, skadiaľ bol výhľad do celej úžľabiny. Práve tam stál Hobble Frank. Keď uzrel troch prichádzajúcich mužov a v jednom z nich podľa orlích pier spoznal náčelníka Tokvi Kavu, radostne k nim priskočil a zvolal: "Hurá! Privádzate muža, ktorý sa náramne podobá, ak ma moja vrodená inteligencia neklame, náčelníkovi Komančov! Iste je to on! Uhádol som, mister Shatterhand?"
"Áno," odvetil zálesák.
"Teší ma, nesmierne ma teší! Keď sme chytili hlavného hýľa, vrabce nám už ľahko sadnú na lep. Akým spôsobom ste ho zdrapli za skalp?"
"Prikradli sme sa k nemu a omráčili sme ho, milý Frank!"
"Prikradli sa a omráčili ho! Znie to tak jednoducho a prirodzene, ako keď kuchárka v hoteli Bellevue povie o mačke: Zabili sme ju, upiekli pekne do hneda a predložili sme ju hosťom ako zajačinku. Dobrú chuť vám prajem, páni! Teraz sa bude náš náčelník kochať peknou vyhliadkou, a potom ho pošleme lanovkou vo vozni prvej triedy dolu, však?"
"Tak nejako to zamýšľame."
"Naozaj? Mister Shatterhand, pri tejto slávnostnej príležitosti by ste mi mohli preukázať láskavosť."
"Akú?"
"Dovoľte, aby som sa zviezol s ním. Ale ako sprievodca."
"A to prečo?"
"Pretože ma až prsty svrbia, aby som mu mohol precviknúť lístok."
"Bez klieštikov?"
"Spoľahnite sa na mňa! Poradím si aj bez klieštikov. Budem ho štípať a cvikať podľa toho, či sa chce viezť v prvej, druhej, tretej alebo vo štvrtej triede. Vyznám sa v tom veľmi dobre a budem to robiť podľa starej osvedčenej veršovačky:"
Cvikám, cvikám malý lístok, cviknem dierku ako máčik! Cvikám, cvikám modrý lístok, cviknem dierku za pätáčik! Cvikám, cvikám sivý lístok, cviknem dierku za šestáčik! Cvikám, cvikám hnedý lístok, cviknem dierku za korunu! Cvikám, cvikám žltý lístok, cviknem dierku za päť korún! Cvikám, cvikám každý lístok, cviknem dierku okrúhlučkú!
Môžete sa na mňa spoľahnúť, budem ho usilovne cvikať celou cestou dolu svahom. Keď sa dostane k úpätiu, každý si bude myslieť, že je to spiatočný lístok z cesty okolo sveta. Dúfam, že s mojím návrhom súhlasíte?
"Nie celkom. Keď tak rád cvikáš, choď za sprievodcu na električku, až sa vrátiš do vlastí, ale tu sa cvikať nebude!"
"Ako vidím, zmýlil som si povolanie. Škoda, tak sa mi páči! Môj životný sen sa rozplynul! Naozaj smutné, že pozemský človek veľa ráz"
nemôže ísť za svojím talentom, ktorý má vpísaný vo hviezdach. Čo chcete robiť tu hore s tým lotrom? Má azda stadiaľto rečniť svojim ľuďom?
"Možno."
"To netreba. Som mu ochotný zreteľne napísať koncept reči na chrbát, aby si ho dolu mohli všetci pekne prečítať. Ba môžem mu koncept vyhotoviť vo všetkých možných druhoch písma. Čím väčšie a tučnejšie litery, tým lepšie. Teraz tu stojí a hľadí ako teľa na nové vráta.. Zdá sa mi, že naše osvetlenie sa mu akosi nepáči."
Malý tlčhuba mal predsa len trochu pravdy. Ak Tokvi Káva rátal s tým, že ho spolubojovníci vyslobodia zo zajatia, teraz videl, že sa veľmi zmýlil. Tí sa tiesnili aj s koňmi v úžľabine a jedinú cestu, čo viedla na slobodu, prehradili vysoko šľahajúce plamene. A náčelník dobre vedel, že oheň môžu udržovať až do rána, ba aj dlhšie, lebo dolu videl ešte jeden obrovský sud petroleja. A keby sa aj ten minul, v tábore majú veľké zásoby petroleja a okrem toho v okolitých lesoch je dreva viac než dosť. Teda nebolo ani pomyslenia, že by oheň vyhasol.
Potom si prezeral strmé steny úžľabiny. Objavil miesto, kadiaľ by mohol jeden vyliezť nahor i zliesť dolu, lenže iba vtedy, ak by ho nečakal nepriateľ ani hore, ani dolu. Všetci jeho bojovníci naraz "o koňoch už ani nehovoriac" nemohli tadiaľ nijako vyliezť. Navyše nad úžľabinou blčali fakle a osvetľovali celé okolie ako vo dne, a tak by utečencov zbadali. Stálo tam veľa ozbrojených bledých tvárí, ktoré by jeho bojovníkov rýchle zahnali do úžľabiny, ak by sa pokúšali vyliezť nahor. Náčelník rozmýšľal, lámal si hlavu, hľadal možnosť záchrany "ale márne. Pravda, prišlo mu na um, že by jeho bojovníci mohli vysadnúť na kone a precválať i cez oheň, no hneď od toho upustil. Videl pred ohňom pri východe stráž a okrem toho bledé tváre mohli spustiť zhora paľbu. Ani jednému Komančovi by sa nepodarilo ujsť. Stačilo by pár sálv a úzky východ by zatarasili mŕtvoly indiánskych bojovníkov a ich koní."
Čierny Mustang si nevedel rady. Už ani nemyslel, aby sa ovládal. Sklamanie a skľúčenosť sa výrazne odzrkadľovali v jeho črtách. Winnetou a Old Shatterhand mlčali, ale Hobble Frank sa nezdržal a posmešne poznamenal: "Tvári sa ako hus pani Pipasárkovej, keď chcela odletieť a zistila, že vlastne nie je husou, ale ťažidlom na listy."
Hobble Frank si všimol, že Old Shatterhand sa pri tomto porovnaní nezdržal úsmevu, a preto pokračoval: "Žiaľ, osudom každého vznešeného jednotlivca je, že má síce dve nohy, ale nemá krídla. Aj mne sa už neraz stalo, že som túžil po krídlach ako teraz náčelník. Neborák, chcel by byť orlom, a zatiaľ tu musí trčať ako mucha v omáčke. Jeho duch síce túži po"
výškach, ale jeho telesnú sústavu pridržiava zemská príťažlivosť a jeho nádej sa rozplýva ako cencúľ na slniečku. Nech rozmýšľa tak či onak, východisko nemôže nájsť. Jeho životná púť vedie do suterénu a jeho budúci osud sa pred ním zakrýva ako socha belvederského Apolóna v kyslej kapuste. Nerobme s ním dlhé okolky, mister Shatterhand. Cvikám, cvikám malý lístok, cviknem dierku ako máčik ...
"Frank, prosím ťa, buď ticho!" vpadol mu zálesák do reči.
"Daj mi pokoj s tvojimi cvikacími klieštikmi!"

"Tak? Teda už ani ty ma nechápeš? Mám mlčať, keď vo mne hrajú všetky drôty mojej nervojej basy? Moja duša spieva ako vodomet Gustáva Memnona a srdce sa mi prudko škriepi s úžesnou možnosťou, že by tento náčelník Komančov mohol prísť na myšlienku ..."
Ktovie, aký hrozný nezmysel by bol Hobble Frank zase vytresol. keby ho nebol Tokvi Kava prerušil.
"Uff, uff!" zvolal náčelník, a to oveľa hlasnejšie, než zamýšľal. Prebral sa z úvah ako zo spánku a sám sa zľakol vlastného výkriku. Vlastne nechcel vôbec nič povedať.
Winnetouovi nebolo do reči a Old Shatterhand chcel tiež mlčať, aby nerušil zajatého náčelníka v myšlienkach. No teraz, keď sa Čierny Mustang ohlásil, spýtal sa ho: "Nuž, rozmyslel si si to už, Tokvi Kava, či jestvuje pre teba a tvojich bojovníkov cesta na slobodu?"
"Áno, rozmyslel som si," odvetil náčelník.
"Takej cesty niet."
"Ba je!"
"Ale? Aká je to cesta?"
"Tvoja spravodlivosť."
"Radím ti, nedovolávaj sa mojej spravodlivosti!"
"Musím ti ju pripomenúť."
"Keby som mal byť spravodlivý, musel by som teba a tvojich bojovníkov odsúdiť."
"Nie! Čo sme urobili? Preliali sme vašu krv?"
"Nie, ale chceli ste ju preliať."
"Nemáte právo pomstiť sa za krv, ktorú sme nepreliali."
"Nemáme. Povedal som azda, že sa chceme pomstiť za preliatu krv?"
"Nepovedal. No keď priznávaš, že nepreliatu krv nemožno pomstiť, musíš nás pustiť na slobodu."
"Mýliš sa. Aký trest je podľa zákonov savany za krádež koní? Náčelník chvíľu váhal a potom odvetil:" Smrť. Ale dostali ste vaše
kone nazad.
"Aký trest je za krádež zbraní?"
"Taktiež smrť. Vy ste si však vaše pušky vzali!"
"Áno, kone sa nám vrátili a zbraní sme sa znova zmocnili. To však nezmenšuje tvoju vinu. Nechcel si len kradnúť, ale si aj kradol. Zasluhuješ trest smrti!"
"Chcete ma teda zavraždiť?" zlostne vykríkol náčelník.
"Nie sme vrahovia. Nevraždíme, ale trestáme. Sám si trest chcel a dožadoval si sa ho."
"Uff! Kedy som sa ho dožadoval?"
"Keď si sa dovolával spravodlivosti. Nežiadal si od nás milosť a milosrdenstvo, posmešne a dôrazne si ich odmietol."
Náčelník Komančov zvesil hlavu a zmĺkol. Vedel, že by aj teraz mohol prosiť Old Shatterhanda a Winnetoua o milosrdenstvo, že by jeho prosbu neodmietli. No bránila mu v tom jeho pýcha. Po hodnej chvíli márneho premýšľania sa spýtal: "Prepadli sme azda tábor?"
"Nie."
"Teda bledé tváre, ktoré tam bývajú, nás nemôžu za nič trestať."
"Mýliš sa."
"Ja že sa mýlim?"
"Áno."
"Prečo by som sa mýlil?"
"Čo by si urobil, ak by sa k tebe prihnal grizly a chcel by ťa zožrať?"
"Zabil by som ho."
"To nie je spravodlivé. Nesmieš ho predsa zabiť, kým ťa nezožral."
"Ale urobil by tak, ak by som ho neusmrtil."
"Musel by si čakať, či tak naozaj urobí."
"Uff! Medveď je zviera, nie človek."
"Vôľa veľkého Manitoua je, aby sa medveď, a nie človek živil lovom a krvou. To znamená, že človek, čo chce prelievať krv, je horší než dravec. Podľa tvojich slov každý má právo hneď zabiť človeka, čo chce preliať krv, a nemusí čakať, či ju naozaj preleje, alebo nie. Sám si teda vyriekol nad sebou rozsudok."
"Uff, uff!"
Čiernemu Mustangovi sa tento výkrik vydral z hrdla v úžase nad tým, že ho Old Shatterhand tak usvedčil. Nastalo ticho.
"Kde je Ik Senanda, ktorého ste zajali?"
"Na bezpečnom mieste, kde očakáva rozsudok."
"Ako bude znieť tento rozsudok?"
"Smrť!"
"Chcete aj jeho zabiť, hoci sa nezúčastnil cesty do Tábora v jedľovom lese?"
"Áno, chceme! Nezúčastnil sa výpravy, ale previnil sa inými, ešte horšími skutkami. Bol vyzvedačom a zradcom a pripravoval váš vražedný útok. Vieš dobre, že vyzvedačov trescú smrťou a že milosť nedostanú."
"Budeme teda bojovať!" vyhrážal sa.
"Len sa pokúste! Pozri dolu! Môže čo len jedna guľka z vašich pušiek trafiť niektorého belocha? Nie. No keď dám povel, zarachotia všetky naše pušky. Ak každý beloch len dva razy vystrelí, v úžľabine nezostane nažive ani jediný

Indián. To sám uznáš, nemusím ti to rozprávať."
"Uff! Odkedy prahne Old Shatterhand po krvi?"
"Odvtedy, ako si sa dovolával mojej spravodlivosti. Spravodlivosť si vyžaduje vašu krv, nič viac a nič menej."
"Hovoria, že sa pyšne vyhlasuješ za kresťana a dobrého človeka."
"Každý sa má usilovať byť dobrý, ale to nie je dô vod k pýche."
"A je správne dychtiť po pomste?"
"Nedychtím po nej. Nepokúšaj sa zmeniť moje zmýšľanie takýmito rečami. Čo vám urobili obyvatelia tábora, keď ste ich chceli zabiť a oskalpovať? Nič! A ty žiadaš slobodu? Ste azda takí nevinní ako robotníci, ktorých ste chceli povraždiť? Dostane sa vám spravodlivosti, ktorej si sa tak dovolával. O milosť predsa nežiadaš."
Náčelník sklonil hlavu a znovu sa oddal chmúrnym úvahám. Ocitol sa v hroznom položení. Nemôže seba a svojich ľudí chrániť ani ľsťou, ani násilím. To uznával. Ale či smie on, hrdý náčelník, ktorý sa vždy vyhlasoval za najslávnejšieho, najudatnejšieho a najobávanejšieho z Komančov, prosiť o milosť a zhovievavosť práve týchto dvoch úhlavných nepriateľov? Každá žilka, každý nerv sa mu proti tomu vzpieral, a predsa nevidel inú možnosť ako ujsť smrti. Ostatne, smrti sa nebál. No bál sa spôsobu smrti, ktorý mu tu hrozil, lepšie povedané jeho následkov. Podľa jeho viery nemohol sa do večných lovísk dostať Indián, ktorého nejakým spôsobom popravili, či už ho zastrelili, obesili alebo umučili. Táto myšlienka mu naháňala taký strach, že sa takmer neovládal. Pritom mu v duši horel hnev a nenávisť proti Winnetouovi a Old Shatterhandovi. Chcel žiť, žiť, aby sa týmto dvom mužom mohol pomstiť, a to ukrutne, hrozne sa pomstiť. A táto nenávisť a pomstychtivosť ho nútili premôcť pýchu a urobiť to, čo by inak vôbec neurobil.
Pomaly zdvihol hlavu a neistým hlasom sa spýtal: "Čo rozumie Old Shatterhand pod slovom milosť?"
"Zmierniť alebo celkom odpustiť trest."
"Mohli by ste nám trest úplne odpustiť?"
"Nie, to je nemožné."
"Ale život si môžeme zachrániť?"
"Azda. Ani Winnetou, ani ja netúžime po vašej smrti. Sme priatelia všetkých červených a bielych mužov a len vtedy, prelejeme ľudskú krv, ak nás k tomu nepriateľ donúti."
"Teda darovali by ste nám život?"
"Áno."
"Uff! Ak to urobíte vy dvaja, najslávnejší a najudatnejší spomedzi všetkých, ostatní musia váš príklad nasledovať."
"Musia? O tom nemôže byť ani reči. Ostatné bledé tváre sú slobodní mužovia práve tak ako my. Poznajú zákony Divokého západu a nemôžeme im rozkázať."
"Ale pokladáš za pravdepodobné, že aj oni by nám darovali život?"
"Pravdaže. Winnetou a ja sa o to pokúsime. Nepôjde to ľahko zmeniť ich zmýšľanie, aby sa vzdali nároku na trest a boli k vám zhovievaví. No dúfame, že sa to podarí, ak aj ty sa pousiluješ zmierniť ich hnev."
"Ako to mám urobiť?"
"Musíš sa so svojimi bojovníkmi vzdať."
"Vzdať?" zasyčal Indián. "Vari si sa načisto zbláznil?"
"Pokladáš ma za blázna, keď vás chcem zachrániť? Dobre! Nemám vo zvyku robiť bláznovstvá. Mlčme teda už o tom! Zaviedol som ťa sem, aby som ti dokázal, že váš odpor je márny. Na našej strane by nevytiekla ani jediná kvapka krvi, no pre vás by boj znamenal istú záhubu. Dosiahol som, čo som chcel. Keď dám znamenie, začnú páliť všetky naše pušky. Vezmeme vám skalpy a vaše duše budú vo večných loviskách odsúdené plaziť sa pod našimi nohami ako biedni sluhovia a otroci. Nechcel si to inak. Poď!"
"Kam?"
"Zase dolu."
"A čo bude so mnou?"
"Zídeme dolu, obesíme ťa na strom a dáme znamenie, aby naši ľudia pálili do tvojich bojovníkov a skosili ich do posledného. Poď!"
Chytil ho za ruku a tváril sa, že ho chce ťahať dolu. Tokvi Kava sa mu však vyšklbol a čierne oči mu doslova vzbĺkli.
"Môžeš nás len vtedy zachrániť, ak sa vzdáme?" spýtal sa.
"Len vtedy, inak nie."
"Ostaneme nažive?"
"Dúfam."
"Môžeme sa vrátiť k svojmu kmeňu?"
"Ak vám naši ľudia darujú život, môžete sa vrátiť. Iste uznáš, že nemáme chuť držať vás tu a kŕmiť."
"A keď nás prepustíte na slobodu, nebudeš sa báť našej pomsty?"
"Pshaw! Kto by sa vás bál? Hovoríš o pomste? Keď vám zachránime život, či nám nemáte skôr ďakovať, a nie pomstiť sa?"
"Zachráň nás! Potom uvidíš, čo urobíme."
"Rýchlo sa teda rozhodni! Dávam ti na to krátky čas, ktorý my belosi nazývame päť minút. Dovtedy sa musíš rozhodnúť!"
"Nepotrebujem ani ten krátky čas, lebo hneď teraz ti môžem oznámiť, že sa vzdávame. Ako to máme urobiť, čo od nás požaduješ?"
"Vidíš tu napravo chodníček do úžľabiny?"
"Áno."
"Je taký úzky, že dvaja ľudia nemôžu ísť naraz po ňom. Povedz svojim bojovníkom, aby tadiaľ vystúpili po jednom

sem. Prirodzene, bez zbraní! Samozrejme, spútam ich, kým sa neporadíme, čo s nimi. Potom ..."
"Spútate ich?" zlostne prerušil Old Shatterhanda náčelník Komančov.
"Áno. Ak sa ti to nepáči, nemusia sa poddať a zahynú. Ostatne, veď aj ty si spútaný."
"Uff! Old Shatterhand je hrozný človek! Hovorí pokojne a mierne, ale vô ľu má ako neoblomný balvan, ktorý nezmäkne a nedá sa rozdrviť."
"Som rád, že si to pochopil. Správaj sa teda podľa toho! Súhlasíš, aby sme ich zviazali?"
Čierny Mustang chvíľu váhal, potom sa vzpriamil, nakoľko mu to putá dovoľovali, a zlostne skríkol: "Áno!"
"Well! Ale povedz im, že zabijeme každého, kto dolu neodloží všetky svoje zbrane!"
Všetci videli, ako sa náčelník chveje od potláčaného hnevu. Po chvíli sa ešte spýtal: "A keď urobím, čo žiadaš, darujete život aj synovi mojej dcéry a prepustíte ho na slobodu?"
"Áno."
"Prisahaj mi na to!"
"Old Shatterhand nikdy neprisahá. Dávam ti svoje slovo a dodržím ho."
"Verím ti. Už neraz si ublížil komančským kmeňom, ale nikdy si neluhal."
"Synovia Komančov si vždy sami zavinili nešťastie, za ktoré zvaľujú zodpovednosť na mňa a Winnetoua. Boli by sme radi ich priateľmi a bratmi, ale oni nás nenávidia a stroja proti nám úklady. Musíme sa brániť. Keď obyčajne zle pochodia, nech uznajú, že kašu si sami navarili. Či aj"
dnes nie ste si sami na vine? Neublížili sme vám. Prečo si nás okradol a prečo si nám chcel siahnuť na život? A pritom sa ešte odvažujete hovoriť, že sme vaši nepriatelia. Pshaw!
"Teraz o tom radšej mlč! Príde ešte čas, keď si pohovoríme o tom, či ste naši priatelia, alebo nepriatelia! Sním mi putá, aby som mohol zísť ku svojim bojovníkom."
"Ach, chceš ísť dolu sám?"
"Pravdaže. Veď si počul moje slová."
"A bez pút?"
"Áno."
"Prečo?"
"Nestačí, ak odtiaľto zavolám bojovníkom niekoľko rozkazov. Ak vám majú vydať zbrane, musím im vyložiť dôvody."
"Well," zasmial sa Old Shatterhand, "možno chystáš nejakú lesť, ale nech! Dovolím ti zostúpiť bez pút, ale od chvíle, ako zostúpiš do úžľabiny, zamieri na vás deväťkrát desať pušiek. O päť minút zavolám, a ak neprídeš prvý hore, z každej pušky dvakrát vystrelí oheň. Dohovoril som. Stane sa tak, ako som povedal. A teraz choď!"
Sám rozviazal Čiernemu Mustangovi ruky. Winnetou nezasiahol do rozhovoru ani slovkom, no teraz, keď sa náčelník Komančov chystal zostúpiť, položil mu ruku na plece a riekol: "Čo vravel Old Shatterhand, je ako prísaha, ktorá viaže i mňa. Ak zavolá, a ty neprídeš, trafí ťa guľka z mojej pušky. Dohovoril som! Howgh!"
Čierny Mustang sa bez jediného slova odvrátil od Winnetoua a zostupoval do úžľabiny. Zatiaľ čo ho sledovali zhora oči belochov a zdola zase oči jeho bojovníkov, Old Shatterhand sa spýtal svojho priateľa: -Súhlasí môj brat Winnetou so všetkým, čo som hovoril?
"So všetkým," prikývol náčelník Apačov. "Môj biely brat hovoril veľmi múdro. Náčelník Komančov ani nezbadal, ako prešibane si ho v rozhovore zaviedol tam, kde si chcel."
"Myslíš, že sa vráti?"
"Áno. Nebude váhať, lebo je presvedčený, že niet inej cesty k záchrane, a jeho bojovníci poslúchnu."
Keď náčelník Komančov zostúpil do úžľabiny a prehovoril prvé slová k bojovníkom, nastal hrozný rev. To bola odpoveď na jeho správu, že sa musia poddať. Old Shatterhand chcel zlomiť posledný odpor komančských bojovníkov, a preto vydal ďaleko sa rozliehajúcim hlasom niekoľko stručných rozkazov. Všetci belosi, čo boli na druhej strane úžľabiny, prešli k nemu, aby mohli vystupujúcich Komančov privítať a hneď zviazať.
Najprv však zamierili puškami do úžľabiny, aby na Old Shatterhandov prípadný povel mohli vystreliť. Aj belosi dolu pri vchode zamierili pušky do úžľabiny. Tento oddiel vzrástol, lebo sa k nemu pridali aj robotníci z Tábora v jedľovom lese, ktorí sa hanbili za bojazlivosť svojho inžiniera a odhodlali sa pomôcť druhom zo Skalnej doliny. Iba inžiniera Levereta nebolo vidieť. Akiste uvažoval, že bude o to bezpečnejší, čím ďalej odíde od bojiska. A Číňania boli zvedaví na výsledok dobrodružstva, ale sa neodvážili prísť bližšie. Utáborili sa dosť ďaleko a boli pripravení pri najmenšom nebezpečenstve vyskočiť a upaľovať kade ľahšie. A nielen Komančovia im naháňali strach! Nemohli zabudnúť na bieleho zálesáka a jeho priateľa, náčelníka Apačov, ktorí silnými rukami premenili ich rady na lavínu, kotúľajúcu sa dolu svahom.
Teta Droll prebehol s ostatnými na druhú stranu úžľabiny. Tu zaľahol ku kmotríkovi Hobble Frankovi, namieril hlaveň svojej pušky cez okraj úžľabiny na Komančov a už sa aj vypytoval: "Počul si, kmotríček, všetko, čo sa tu hovorilo?"
"Ako sa môžeš tak nesprávne a chorograficky spytovať!" napaprčil sa malý učenec. "Stál som predsa blízko a mám uši. Prečo by som to teda nepočul?"
"Máš poriadne uši, to viem, lenže mnohí majú uši, a nepočujú, čo by mali počuť. Bol tu naozaj náčelník Komančov?"
"Pravdaže."
"A rokovali ste s ním?"
"Pravdaže."
"A na aké podmienky musel pristať?"
"Komančovia sa vzdajú. Po jednom vystúpia nahor po tomto chodníku a tu ich hneď spútame."
"Old Shatterhand to zase vedel šikovne navliecť. Keby sem mohli vystúpiť naraz viacerí Komančovia, mohli by byť pre nás nebezpeční. No keď musia vystupovať po jednom ako horolezci po lane, nemôžu nám uškodiť. Dúfam, že

všetko pôjde ako po masle. Povrazov a remeňov tu máme dosť, aby sme ich mohli pozväzovať. Teším sa, že som sa dostal do Old Shatterhandovej a Winnetouovej spoločnosti. Len včera sme sa s nimi stretli, a ľaľa, už je tu dobrodružstvo. S tými dvoma človek veru všeličo zažije!"
"Tak? A so mnou nie? Žiadam ťa, aby si voči mne zachoval úctyhodný rešpekt, aký mi prislúcha pre mojich osem matadorátov. Ostatne, nestretli sme sa s nimi včera, ale dnes ráno. Ak sa ti pri meraní času porúchal nepravý multiplikátor, nenamýšľaj si, že ti vypomôžem svojimi"
starosýrskymi desatinnými zlomkami. Ak si niekto myslí, že so mnou nič nezažije, práve ten môže pri mne všeličo zažiť! To si ponížene pre budúcnosť zapamätaj! Myslíš, že som ti azda preto dovolil narodiť sa ako môj kmotor a vzdialený bratranec z piateho kolena, aby si mi kazil dobrú náladu nesprávnym počítaním času? Tento človek sa odváži tvrdiť, že so mnou nemôže nič zažiť, a pritom ani nerozozná malý krát od malej násobilky!
"No, už sa len udobri," prosil Droll. "Nemyslel som to tak zle. Nemusíš hneď pri každom slove vybuchovať ako bomba."
"Čuš, ty starý hýľ z generálneho štábu! Ako sa opovážiš stavať ma do rovnakej perspektívy s bombou?"
"Pretože práve tak rýchlo vybuchuješ ako bomba."
"Vybuchovať! Neužívaj obyčajné ľudové výrazy, keď ide o vedecké záležitosti. Nevieš, ty ucho, že bomba exportuje?"
"Chcel si azda povedať, že exploduje?"
"Exploduje? Ako to myslíš, milý Droll?" spýtal sa Frank nadmieru prívetivo.
Kto ho poznal, dobre vedel, že práve táto zdanlivá prívetivosť je istým príznakom explózie.
"Nuž to je tak," odvetil pokojne Droll, ktorý netušil, čo sa chystá. -Keď niečo exploduje, to značí, že to... skrátka... buchlo. Exportovať znamená vyvážať. No nie?
"Áno, to je správne, milý Droll, celkom správne."
"Výborne. Veľmi ma teší, že si mi dal za pravdu."
"Že som ti dal za pravdu?" zrazu zlostne vybuchol malý vedec. "Také niečo si namýšľaš? Ja dať za pravdu človekovi, ktorý nemá ani toľko filipa v hlave, aby vedel rozobrať zaujímavé vlastnosti predpony a opony ex? Naozaj si ten človek myslí, že nepoznám mineralogický rozdiel medzi slovami explodovať a exportovať? Áno, to povedal správne: explodovať znamená buchnúť. Tak napríklad exploduje fľaša sódovky, keď stisneme kohútik, exploduje bič, exploduje facka, pretože pritom počujeme zvuk, akoby voľačo buchlo. A správne povedal aj to, že export znamená vývoz. No povedz mi, ty melónová hlava, nepochádza dominium vývoz od feminia vyvážať?"
"To je na mňa príliš učená otázka, ale myslím, že to tak nejako bude."
"A keď sa niečo vy váža, musí sa pritom odniekiaľ vyjsť, vyjachať, alebo vyletieť."
"Pravdaže."
"Napríklad" vyletieť z kože!
"Z ko-že... ?" opakoval Droll v úžase.
"Pravdaže! Alebo si azda nikdy nepočul ten výraz, že niekto vyletel z kože?"
"Počul som, ale ešte som to nevidel."
"Teda ešte si nevidel vybuchnúť bombu?"
"Nie."
"No, tá tiež vyletí z kože, keď vybuchne. A keďže vývoz sa povie vedecky export, hovoríme my učenci, ak sme medzi štyrmi očami, že bomba exportuje. Kopíruješ to?"
"Či to kopírujem? Zase cudzie slovo? Nezazlievaj mi, drahý Frank, ale nechcel si azda povedať, že kapírujem? Kopírovať predsa značí pretláčať, prekresľovať, niečo cez zvláštny papier."
"Celkom správne! A kopírovať znamená tak pevne si niečo vtlačiť, zakresliť do hlavy, že to tam v presnom znení ostane. Rozumel si?"
Droll sa poškrabal za uchom a v rozpakoch odvetil: "Hm, nerozumel som tomu, ani som to nekopíroval. Vieš dobre, že ja sa v cudzích slovách dobre nevyznám. Pochádzam z altenburského kniežatstva, a nie z Moritzburgu."
"Škoda, preškoda! Stvoriteľ nás obdaril rozličnými duševnými vlastnosťami, a preto aj naše príbuzenské vzťahy, hoci sme kmotrovia, by sme mohli nazvať protektorátom. V každom ohľade vysoko nad teba vynikám a neviem pochopiť, ako naši rodičia z oboch strán mohli vôbec prísť na smiešnu myšlienku, aby práve nás dvoch spútali takým blízkym príbuzenstvom, ako je kmotrovstvo. Každý čo len napoly vzdelaný človek by si mal sám, dobrovoľne voliť kmotra a tetu. Keby to tak bolo, nestávalo by sa, aby príroda narobila v kmotrovských vzťahoch toľko nezrovnalostí."
"Tak? Azda nechceš o mne viac nič vedieť?"
"Buď taký láskavý a nespytuj sa tak koncertovane a deponovane! Veď práve preto ťa mám rád, že si oveľa hlúpejší než ja. Kam by som sa dostal so všetkými lúčmi svojej múdrosti, keby som niekoho nemal, koho by som nimi osvecoval a alumínoval? Práve to ma teší, že moje slová sú ako dážď, ktorého kvapky osviežujú niečiu duševnú chudobu, a v potokoch jednotlivých vied tečú do veľkého filozofického oceánu. Istá sliepka, keď znášala vajce, vždy si povedala: Každému znesiem jedno vajíčko, tebe tri, študovaný Janíčko! Pravdaže, nemôžem za to, že týmto študovaným Janíčkom som ja a že sa mi teda viac ušlo. Ale nerob si starosti! Viem dobre, že som povinný starať sa o teba, veď som tvoj vzdialený bratranec a kmotor a vždy ti uštedrím zo svojho duševného zvyšku nejakú tú porciu praženice s kaktusovým šalátom. Nesmie byť tvojou špeciálnou škodou, že"
práve mňa si dobrá príroda vyvolila za miláčika a súrodenca. Mojím heslom vždy bolo: Spievaj, ak vieš, a keď nevieš, brechaj, spievaj denne tisíc ráz! Kto si žije, žiť ho ďalej nechaj, lebo v zime býva mráz! Ale pozor, ticho! Old Shatterhand ide čosi zakričať do úžľabiny!
Päť minút už uplynulo. Old Shatterhand sa naklonil nad úžľabinu, priložil ruku k ústam a zvolal: "Tokvi Kava, eta haueh!"

Náčelník počul volanie. Vydal svojim ľuďom posledné rozkazy, obrátil sa, aby vystúpil nahor podľa rozkazu Old Shatterhanda. Uberal sa tým istým chodníkom, ktorým zostupoval. Jeho ľudia v úžľabine skladali zbrane na hromadu. Iste im vysvetlil, v akom odstupe majú za ním bojovníci nasledovať, lebo sa stavali do radu, a keď sa náčelník dostal nahor, prvý Komanč pomaly vystupoval hore chodníkom.
Bolo vidieť, ako sa Čierny Mustang chveje. Možno od námahy ako vystupoval, a možno preto, že ho rozčúlil odpor spolubojovníkov. Dal si ruky za chrbát a chrapľavým hlasom povedal: "Tokvi Kava dodržal slovo. Tu som, môžete ma znovu zviazať! Ale dajte si pozor, lebo sa môže stať, že aj my vám takto ovinieme ruky remeňmi! Potom si môžete byť istí, že ste naposledy videli zapadať slnko!"
Spútali ho a odviedli ďalej. Takisto spútali aj Indiána, čo vystúpil za ním, a oboch zviazali chrbtami k sebe. Aj ostatných Komančov spútali vždy po dvoch. Takto to bolo istejšie.
Všetko šlo hladko; Komanč vystupoval za Komančom, vždy v určitom odstupe, keď jeden vyšiel hore, druhý sa pohol z úžľabiny. A tak mali dosť času každému prezrieť vrecká, či nemá zbraň, a potom ho zviazať so súkmeňovcom. Tokvi Kava rozkázal bojovníkom, ako majú vychádzať z úžľabiny a aby sa správali čo najmiernejšie. Neurobil tak iba z dobrej vôle, iste mal nejaké úmysly. Aké? Aby pomohol nepriateľom, keď zväzovali jeho bojovníkov? Určite nie! Alebo aby si tým naklonil bledé tváre, aby ho prepustili i s bojovníkmi na slobodu? Možno. Azda to robil aj preto, že mu už na ničom nezáležalo, len aby sa čím skôr dostal aj s oddielom na slbodu. V duchu sa asi zastrájal, že tým, čo ho teraz donútili k poslušnosti, stonásobne všetko odplatí.
Konečne bola úžľabina prázdna. Nad ňou ležalo vyše sto zviazaných Indiánov. Tokvi Kava si dal zavolať Old Shatterhanda a spýtal sa ho: -Ťažko som prinútil bojovníkov k poslušnosti. Dúfam, že teraz prehovoríš svojich druhov, aby nám darovali život?
"Áno, ba využijem všetok svoj vplyv a urobím pre vás viac, než som povedal," odvetil zálesák. "Keďže si bol poslušný, naisto ti sľubujem, že vám darujeme život a pustíme vás na slobodu."
Tu sa náčelník Komančov rozrehotal na plné kolo. Z očí mu vyšľahli blesky hroznej nenávisti. Zakričal Old Shatterhandovi: "Poslušný? Myslíš si, že vás môžem poslúchať? Môže azda jaguár poslúchať psa alebo bizón malého smradľavého skunka? Čo si to namýšľaš? Kto si vlastne? Si hnisavý vred, ktorý vyrežem z tela bieleho plemena, a odhodím ho do najtmavšieho kúta savany, aby tam zhnil. A kto je Winnetou? Je to najväčší úbožiak a najväčší zbabelec spomedzi Apačov! Je to otrava, ktorú s odporom vypľujem z úst a nohou rozšliapem po zemi. Vari ti v poslednú zimu zmrzol zvyšok rozumu, keď sa odvažuješ tvrdiť, že Čierny Mustang ťa poslúchol. Prisahám ti pri veľkom Manitouovi a pri duchoch všetkých našich náčelníkov, za ktorými sa odoberieme do večných lovísk, že príde čas, keď sa dozvieš a presvedčíš, kto vlastne rozkazuje a kto poslúcha! Teraz ťa však odfúkneme, ako odfukujeme hnusnú muchu z mäsa."
Old Shatterhand ostal pokojný a na urážky odpovedal iba to ľko: "Toto je azda tvoja obhajoba? Ešte si naším zajatcom a nie si na slobode!"
"Pshaw!" zasmial sa pohŕdavo. "Tokvi Kavovi nenaženieš strach! Old Shatterhand prisľúbil, že nám bledé tváre darujú život a pustia mňa a všetkých mojich spolubojovníkov na slobodu."
"Ach či tak! Teda ty sa pevne spoliehaš na môj sľub? Ani sám nevieš, že tým mi vlastne preukazuješ veľkú česť. Nezmýlil si sa. Vylej si na mňa hoci všetku zlosť, predsa dodržím, čo som ti sľ úbil."
"Ale len zo strachu pred nami, zo strachu, lebo za každú kvapku našej krvi, ktorú by ste preliali, by náš kmeň vyžadoval sto kvapiek vašej krvi. Museli by ste umrieť pri mučiarskom kole takou hroznou smrťou, akou neumrela ešte ani jedna bledá tvár. Jedine strach spôsobil, že sa neodvažuješ ani poškrabať našu kožu!"
"Teraz sa opovažuješ kydať na nás všetku zlosť, lebo si si istý životom. Prisľúbil som ti, že teba ani tvojich bojovníkov nezabijeme. Vieš, že Old Shatterhand nikdy nevypustil z úst lož, a preto sa domnievaš, že sa ku mne teraz môžeš správať bezočivo. Lenže tvoje slová mi nijako neuškodia. Brecháš na mňa ako pes, ktorému vylámali zuby a nemôže hrýzť."
"Ty si ten pes!" skríkol náčelník Komančov zúrivo. "Pozri, touto nohou ťa čoskoro kopnem tak, že budeš od bolesti zavýjať."
"Môžeš si mnoho, veľmi mnoho dovoliť, lebo som ti sľúbil, že vás neusmrtíme," napomínal ho Old Shatterhand pokojne a s úsmevom. "No nezachádzaj priďaleko! Ak sa nevieš ovládať, budeš to trpko ľutovať i so svojimi ľuďmi!"
"Ľutovať? Aj toto slovo ti našepkáva strach! Hovor si, čo chceš, smejem sa tvojim hrozbám!"
Tu zálesákova tvár zvážnela. Dôrazne, pevne riekol: "Well, ako si želáš! Dodržím, čo som ti sľ úbil, ale v tvoj prospech nepoviem viac ani slovo. Zaumienil som si, že budem voči tebe a tvojim ľuďom ešte zhovievavejší, než som sľúbil. No teraz už toto moje predsavzatie neplatí. Čoskoro sa splní, čím som ti hrozil. Budeš ľutovať!"
Náčelník Komančov natiahol krk, a hoci bol zviazaný, nadvihol sa a napľul na Old Shatterhanda. Ale v tej chvíli Winnetou, vždy taký pokojný a rozvážny, zaťal päsť a nahnevane zvolal: "Šarlí, ten lotor ťa pošpinil svojou slinou. Kto ho má za to strestať, ja, či ty?"
"Ja," odvetil zálesák, "ale iným spôsobom, ako sa domnievaš. Nie je hodný, aby sa ho dotkla tvoja ruka."
Aj ostatní belosi sa rozhorčili nad neuveriteľnou bezočivosťou Čierneho Mustanga, ktorý teraz, keď si bol istý životom, úplne popustil uzdu utajovanému hnevu. Mnohí belosi kričali, aby ho na mieste potrestal. Dlhý Kaz krútil hlavou, jeho tupý nosík očervenel od hnevu a myšie očká, inokedy také dobrácke, mu zlovestne iskrili. Povytiahol si sáry čižiem, do ktorých by sa zmestili hádam aj tri páry takých bocianích nôh, a napajedene zvolal: "Mister Shatterhand, to je predsa prisilné! To nemôžete strpieť! Som pripravený zapchať mu jeho veľkú papuľu!"
"Čím?"
"Jednu mu po nej plesnem. Potom mu stiahnem gágor remeňom a zavesím ho na tamten strom. Má krásne konáre, je ich na to škoda, ale čo sa dá robiť. Ak mu pritom dôjde dych, nebude to moja vina. Aj tak si ho nešetril, keď na vás chrlil

toľkú zlosť; a človek nie je hoden toho, čo si nevie šetriť. A kto nechcel počúvať, ten vie, že je staré dobré príslovie, ktoré sa často spomínalo aj u Timpeovcov-dedičov."
"Ďakujem. Ak sa Čierny Mustang narodil, aby odvisol, nájde sa preňho vhodná slučka, a nemusíme to byť práve my, čo mu ju vložíme na krk."
"Čože?" rozhorčoval sa aj Hobble Frank. "On vás smie takto urážať, hádzať na vás potupné slová ako zhnité šupy zo zemiakov, a za to nemá dostať filharmonickú odplatu? To nestrpím, to je proti mojej srsti, ako keď pudlíka hladkáme odzadu dopredu. Na južnej oblohe je jasné miesto, z ktorého visí do hĺbky zákon odplaty. Mnohí vedia jeho písmo prečítať, mnohí však nie. K tým, ktorí ho čítať vedia, prirodzene, patrím v prvom rade ja, a preto si pokladám za najväčšiu a inkompetentnú povinnosť ..."
"Tu ide len o moju povinnosť, milý Frank, a nie o tvoju," prerušil Old Shatterhand učencovu vzletnú prednášku. "Len to nechaj na mňa, ja už odpoviem tomuto červenému lotrovi na jeho bezočivosť."
"Neurobím ti po vôli, naozaj nie. Keby som ti zveril právomoc renitentného hlavného prokurátora, viem už vopred, že tento Indián dostane namiesto poriadnej bitky najdelikátnejší ryžový nákyp s ustricami."
"Neboj sa, milý Frank. Tentoraz nemôžem byť zhovievavý."
"Tak? Teda napokon si zmúdrel! Neskoro, ale predsa! Teda už si mu nejaký trest pridefundoval?"
"Áno."
"Prosím ťa, Charles, o veľkú diagnostickú ochotu, aby som pritom mohol vystupovať v úlohe tragického milenca ako subretný spevák. Tú úlohu nemusím vôbec nacvičovať, lebo toho starého lotra prevrátim naruby aj bez šepkára s takou splendidnou ľahkosťou až radosť. Pravdaže, pritom mu obe strany, vonkajšiu aj vnútornú, poriadne vyklopenie a nasympatizujeme. Rozkážte teda láskavo, pán inšpektor a riaditeľ, kedy sa má zdvihnúť opona! Ctené obecenstvo už dupá a všetky miesta sú vypredané."
"Dobre, vyhoviem tvojej žiadosti. Je tvoj lovecký nôž naostro nabrúsený?"
"Áno, pán Shatterhand, naostro, a jeho koniec je zahrotený ako blesk a ešte k tomu namazaný olejom."
"Well. Nech teda Kaz a Haz pevne pridržia náčelníka, aby nemohol hýbať hlavou. Ty mu odrežeš všetky vlasy a len na temeni mu necháš úzky pás, aby sme naň mohli priviazať túto aziatskú ozdobu."
Pri týchto slovách vytiahol z vrecka vrkoče, ktoré odrezali dvom zlodejom "Číňanom."
"Hurá, tu sú obidva kang-keng-king-kongovské vrkoče! Už som na ne zabudol! Hurá, hurá, to je veľkolepá štylistická myšlienka! Som šťastný, blažený, akoby som dnes mal diatonické a kynologické narodeniny! Hneď a zaraz láskavo oholíme pána Komanča a urobíme mu novú krásnu glazúru, vlastne chcel som povedať frizúru. Bude mať vrkôčiky jedna radosť! Poďte sem, pán Timpe číslo jedna a pán Timpe číslo dve. Vaše priezvisko nemá síce pre mňa nejaký pekný karbólový a klavírový tón, ale pri takejto dôležitej operácii ma to nebude rušiť. Pozor, ctení páni a kompáni, začína sa veľkolepé divadelné predstavenie. Opona sa dvíha, ale vlasy musia dolu. Budem hrať barbiera zo Sevilly, a to bez štetky a bez mydla, a tento pán Komanč bude holohlavým lúpežným rytierom. Pri prvom výstupe zaspievam: Podaj mi rúčku, skalpík môj milý, na rozlúčku... Potom bude nasledovať ľúbostná ária z opery Róbert a ostrihaný baran. Nato zbor bratov-pomstiteľov mohutne zapeje: Hobľuj, hob ľuj, Hoblík Frank, sekaj, strihaj v poskoku. Škuty musia z kotrby vpredu, vzadu, naboku. Hneď"
potom zbor ticho zaspieva: Jemnejší buď, Frank môj milý, nie som predsa jež, keď mi kožu ponatŕhaš, čím ju prišiješ? To je z opery Čarostrelec, ak sa nemýlim, alebo ak sa nezmýlil Johann Wolfgang Weber, ktorý ju zložil. Na konci prvého dejstva zaznie tercet: Luna bledá zapadá a zhasína, na lotrovej hlave svieti lysina! Na začiatku druhého dejstva, keď sa zdvihne opona, zanôtim v sprievode harmónia: Plačte so mnou slzy bôľu, všetky vlasy spadli dolu, ostal iba tenký pruh, ostrihaný je môj druh! Nato hrdina sám s dvojkvartetom odpovedá: Vysmejú ma všetci ako opicu! Keby som mal aspoň veľkú čapicu! Pekne prosím, pomôž, Hoblík milý, pomôž v tejto hroznej, krušnej chvíli. Pomastiže duše ranu boľavú, vrkoče mi priviaž rýchlo na hlavu! Pravdaže, urobím to, lebo to tak vyžaduje moja rola. A hneď po tomto mojom veľkom čine všetci ostatní herci a aj diváci s celým orchestrom spustia slávnostný chorál: Vrkôčiky, na hlave sa natriasajte! Indiáni, bratia rodní, zajasajte! A nech do sŕdc vašich radosť veľká vniká, veď je krásna hlava vášho náčelníka! Po vigvamoch nech sa jeho sláva hlása! Naša komédia, páni, skončila sa! Nato všetko obecenstvo vstane a opona padne. Takto si teda predstavujem náš slávnostný program, a teraz, vzácni páni a kompáni, predstavenie sa môže začať. Kto bude zle hrať, ten nedostane nič, a kto bude dobre hrať, ten dostane ešte menej!
Malý veselý chlapík bol celý nadšený úlohou, ktorú mu zverili. Mlel síce nezmysly v materčine, teda po nemecky, a tak mu rozumeli iba Nemci, ale jeho posunky a grimasy boli také živé, že aj ostatní belosi uhádli, o čo asi ide. Pravdaže, Indiáni nechápali nič.
Náčelník síce videl, ako všetci so smiechom naňho hladia, videl aj lovecký nôž vo Frankových rukách a videl aj čínske vrkoče, ktoré držal Old Shatterhand. Pochopil, že tieto predmety s ním nejako súvisia, ale ani zďaleka netušil, čo majú belosi za lubom. Ľahko sa dovtípil, že to nebude nič dobré. Po toľkých urážkach, ktoré vmietol Old Shatterhandovi do tváre, nemohol čakať nijakú láskavosť. Srdce sa mu zovrelo úzkosťou. A táto úzkosť sa ešte vystupňovala, keď Kaz a Haz si kľakli k nemu, jeden vpravo a druhý vľavo, a premeriavali ho očami. "Čo tu chcete? Čo idete so mnou robiť?" spýtal sa, keď ho odviazali od jeho druha, s ktorým boli spútaný.
Odvetil mu Old Shatterhand: "Pretože si bol voči mne taký prívetivý a zdvorilý, dostaneš odo mňa dar."
"Aký?"
"Prišli ste sem, aby ste získali skalpy žltých mužov, no žiaľ, nedostali ste ich, lebo si ich Číňania chceli ponechať na hlavách. Sám dobre vieš, že som ti veľmi priaznivo naklonený. Pochopíš teda, ako veľmi ľutujem, že si nedostal skalp ani ty, hoci si náčelník. Ale moje dobré srdce mi nedalo"
pokoj. A tak ťa teraz radostne prekvapím, lebo ti darujem nie jeden vrkoč, ale až dva naraz. Dúfam, že prijmeš tento dar s veľkou vďakou.

Tokvi Kavovi sa vydralo z úst akosi čudne znejúce "uff. Nevedel sa zmôcť na lepšiu odpoveď, lebo nijako nechápal, aký zámer sa tají v tejto nečakanej prívetivosti. Old Shatterhand mu to však hneď vysvetlil:"Pravdaže, vrkoče patria na hlavu, a myslím, že sa ti zavďačím, keď ti ich dám priviazať na temeno, aby si ich nosil ako pamiatku na mňa.
"Uff, uff!" prskal zlosťou Čierny Mustang. "Skalp sa nedáva na hlavu, ale za opasok. A to vlastne ani nie sú skalpy, ale iba vlasy zbabelých žltých tvárí, vlasy bez kože! Bojovník, ktorý by ich nosil, bol by na posmech, všetky deti a staré squaw by ho vysmievali a potupovali."
"No ty ich predsa len budeš nosiť, lebo ti ich darujem a som zvyknutý, že sa moje dary prijímajú."
"Nechaj si ich! Nechcem ich!"
"Nepýtam sa ťa, či ich chceš, alebo nie. Sú určené pre teba a dám ti ich teraz pripevniť."
"Len sa opováž také čosi urobiť!" skríkol Indián zúrivo. "Nezabúdaj, že som náčelník!"
"Pshaw! Vieš veľmi dobre, že aj ja som náčelník a nielen bielych lovcov, ale aj Apačov, ktorí mi dali takú istú moc ako Winnetouovi. A ako si sa pred chvíľou so mnou rozprával? Ako s náčelníkom? Myslíš si, ty červ, že som povinný ctiť v tebe náčelníka, ktorého si ty vo mne nectil, ale potupil? Odteraz si v mojich očiach len červenokožia maškara, na ktorej budú visieť čínske vrkoče. To bude zároveň výstraha pre tvojich bojovníkov, aby si niektorý z nich nemyslel, že voči Winnetouovi a Old Shatterhandovi si môže každý čokoľvek dovoliť."
Oči Čierneho Mustanga sa od zlosti podliali krvou. "Vystríham ťa!"precedil cez škrípajúce zuby. "Neopovažuj sa zosmiešniť hlavu indiánskeho náčelníka tým, že na ňu dáš pripevniť škuty žltých psov!"
"Ty sa neopovažuj vyhrážať sa mi! Či som ťa vopred nevystríhal? Poslúchol si ma? Teraz máš následky. Neveril si mi, keď som ti vravel, že svoje počínanie oľutuješ! Budeš nosiť škuty žltých psov a postarám sa, aby tvoja hlava nemusela niesť dvojnásobnú ťarchu. Svoje vlasy máš na hlave pekne upravené do chochola. Keby sme k tomu pridali ešte aj vrkoče, to by bolo pre tvoju hlavu azda priveľké zaťaženie, preto ti dám odrezať tvoje vlasy aj s chocholom."
Keby bol vedľa Čierneho Mustanga udrel blesk, nebol by sa väčšmi zľakol. Oči mu takmer vyliezli z jamôk. Tvár sa mu zúrivosťou znetvorila. Už ani nevyzeral ako človek, ale ako dravec. Napolo sa vzpriamil, hoci bol
zviazaný, a hlasom, chvejúcim sa od hnevu, zvolal: "Chceš dať odrezať môj chochol? Ozdobu mojej hlavy, odznak moci, v ktorom sú zastoknuté orlie perá, hlásajúce moju dôstojnosť a slávu? Môj chochol chceš dať odrezať spolu s ostatnými vlasmi?"
"Áno, a to hneď!"
"Len sa opováž, opováž, ale zahynieš hroznou smrťou a v takých mukách, že sa im nevyrovnajú ani bolesti tisíc umučených mužov."
"Pshaw! Smejem sa tvojej hrozbe. Ani na chvíľu ma neodvráti od môj ho úmyslu. Zvaľte ho a pevne držte!"
Táto výzva patrila Timpeovcom, ktorí ju aj hneď poslúchli. Zvalili Čierneho Mustanga, prevrátili ho na brucho a pevne pritisli k zemi. V prvej chvíli nekládol odpor. Pripomínal malého chrobáčika, ktorý sa robí, že je mŕtvy, keď ho napadol silnejší nepriateľ. Náčelník Komančov ležal vystretý ako mŕtvola a oči mal privreté. "Nie, to sa predsa len neodváži urobiť," mrmlal si polohlasne. "Iste sa neopovážil Odrezať náčelníkovi chochol, to sa ešte nikdy nestalo, pokiaľ len siaha pamäť červných a bielych bojovníkov."
"Ak sa to ešte nikdy nestalo, stane sa teraz," zasmial sa Old Shatterhand. "Začni, Frank! Nestrácajme zbytočne čas!"
"Začínam!" poskočil malý učenec od radosti. Odložil čínske vrkoče a pristúpil k náčelníkovi s nožom v ruke. Keď Čierny Mustang počul kroky, otvoril oči a zdúpnel. Uvidel Franka s nožom v ruke. Teda predsa len sa stane to, čo pokladal za nemožné. Keď si uvedomil túto hroznú skutočnosť, akoby sa v ňom prebudila obrovská sila. Hoci mal ruky za chrbtom zviazané, dvojnásobným silným trhnutím zhodil zo seba Timpeovcov. Pravda, tí ho opäť zdrapli a museli vynaložiť všetku silu, aby ho pridržali pri zemi. Nepodarilo sa im to, lebo v hroznej zúrivosti sa mu sily zdvojnásobili. Museli priskočiť dvaja ďalší mužovia Timpeovcom na pomoc. Kľakli si na Čierneho Mustanga a pevne mu držali hlavu, takže veľ ké holičské dielo sa mohlo začať. Hobble Frank neotáľal. Nôž sa mu v ruke len tak mihal. Len čo odrezal prvý chumáč vlasov, Čierny Mustang prestal odporovať a vystrel sa, akoby bol mŕtvy. Po úžasnej námahe mu sily vypovedali a cítil, že idú naňho mdloby. Odovzdal sa osudu a už sa ani len nepohol. Ba dokonca aj hlavu si dal bez odporu obracať na tú alebo onú stranu, ako bolo treba. Keby to nebolo na Divokom západe, človek by povedal, že Čierneho Mustanga uspali chloroformom. Frank mu pokojne poodrezával všetky dlhé, husté vlasy a len na temene mu nechal úzky pruh. Potom vzal do rúk čínske vrkoče, zdvihol ich do výšky a zvolal: "Tak, parochňu zo vzácnej sobolej kožušiny sme mu zvliekli, a teraz mu"
pripevníme dve vzácne, jaterniciam podobné ozdoby. Dávajte pozor, páni, teraz ho budem korunovať za zosadeného čínskeho cisára. V každom životnom položení sa môže stať, že sa človek stojaci na stojato, musí položiť do položenia ležatého. V takomto položení je teraz aj náčelník Komančov, ktorý tu predo mnou leží tichučko a pokojnučko ako barinka podmaslia, ktoré vyliali z poldruhalitrového hrnca. Konečne poslúchol naše dovrávanie a so vznešenou trpezlivosťou prijal svoj vyšší osud. To je zásluha, ktorú musím odmeniť, a preto mu na hlavu kladiem túto vzácnu korunu. Teraz by som rád vedel, mister Shatterhand, aký titul mu má prislúchať, lebo s čínskymi jaternicami sa predsa nemôže nazývať Čierny Mustang.
"Máš pravdu, milý Frank," odvetil Old Shatterhand. "Doterajšie meno si nezasluhuje, a preto mu dáme nové. Chystal sa medzi Číňanov, ktorých sám nazýval žltými psami, nuž nech sa teda nevolá Tokvi Kava" Čierny Mustang, ale Mungwi Ekknan Makik "náčelník Žltých Psov."
Hobble Frank a Old Shatterhand sa rozprávali po nemecky. No Old Shatterhand chcel, aby sa o tom všetci dozvedeli, a preto vyhlásil najprv po anglicky a potom v reči Komančov: "Počúvajte, bojovníci, čo vám musím povedať. Ukázalo sa, že náčelník Komančov nie je hodný svojho mena, pretože pri výsluchu nám zbabelo luhal a nechcel sa priznať k svojim zločinným zámerom. Bieli mužovia ho teda vylúčili z radov udatných, vážených červených bojovníkov. Nie je hodný ďalej nosiť pri sebe svoju medicínu. Vezmeme mu ju, lebo namiesto nej sme mu už dali inú. Zavesili sme mu na hlavu

vlasy žltých psov. A na počesť tejto medicíny odteraz bude mať aj meno" Mungwi Ekknan Makik. Old Shatterhand dohovoril!
V živote Indiánov majú niektoré príhody, ba i predmety mimoriadnu, neobyčajnú dôležitosť. Najdôležitejšou životnou udalosťou je udelenie bojovníckeho mena a najdôležitejším predmetom je takzvaná medicína, ochranný čarodejný predmet. Indiáni nemajú krstné mená ani priezviská. Svoje meno si každý musí získať, zaslúžiť vynikajúcimi činmi alebo vlastnosťami. Ak Indián túto dobrú vlastnosť stratí, alebo ak sa dopustí nejakej neprístojnosti, ktorá zatieni aj jeho niekdajšie smelé činy, stráca nárok na svoje meno a musí si za nesmiernych nebezpečenstiev a ťažkostí získať nové, ak ho pre jeho nečestnosť nevyhodia z kmeňa. Čestné meno je každému indiánskemu bojovníkovi také vzácne ako život. Podobne je to aj s medicínou, ktorú si Indián ťažko, namáhavo získava obyčajne zároveň s menom. Pravdaže, slovo medicína nemá u Indiánov ten význam ako u belochov. Keď prišli do Ameriky prví belosi, Indiáni nepoznali ich lieky a nevedeli si vysvetliť ich skvelé účinky. Pokladali ich
za čarodejné látky a mysleli si, že dobrý alebo zlý duch vložil do nich tajomnú moc. Preto odvtedy všetko, čo nevedeli pochopiť, čo považovali za posvätné, všetko, v čom sa podľa nich utajovala nadprirodzená sila, nazývali medicínou. Pravdaže, časy sa zmenili. Čriedy bizónov a mustangov zmizli a s nimi aj svalnatí, mocní a odvážni bojovníci a lovci červenej i bielej pleti. Mená zálesákov ako Old Firehand, Old Surehand, Sam Hawkens a mnohých iných, ktoré sa spomínali pri každom táborovom ohni, napokon sa stali iba legendárnymi, a keď teraz niekto počuje, že Old Shatterhand žije, ani tomu veriť nechce. Ak ho niekto nevidel, pokladá aj jeho za legendárnu postavu. No vtedy sa ešte na savanách a vrchoch, v hlbokých kaňonoch a úžľabinách Divokého západu odohrávali hrdinské činy, ktoré možno prirovnať k činom Homérových hrdinov. Vtedy jestvoval skutočný Divoký západ a Indiáni neboli opusteným, utláčaným a znivočeným plemenom ako teraz. Mali zmysel pre veľ ké, vznešené povinnosti, vedeli, čo je česť, mali ideály, pojmy, ktoré si cenili väčšmi než všetok pozemský blahobyt. A mali aj predmet, ku ktorému sa viazali ich snahy a túžby veľkých, vznešených ideálov. Tým predmetom bola medicína.
Každý ľahko pochopí, čo pre Indiána značila jeho medicína, prečo si ju mohol nadobudnúť len za veľkých ťažkostí a pri ceremóniách. Medicína mala pre Indiánov život nesmierny význam. Mohol ňou byť hocijaký predmet. Ale nech už mala tisícorakú podobu, hoci aj u bojovníkov toho istého kmeňa, jej význam bol iba jediný. Bola symbolom všetkého vzneseného a posvätného. V nej spočívalo dobré meno, česť, budúcnosť a šťastie, a beda tomu, kto ju v neopatrnosti stratil, alebo komu ju odňal víťazný nepriateľ! Taký Indián bol zhanobený na celý život alebo na tak dlho, kým si nenadobudol novú medicínu alebo nezískal nazad starú. Bez medicíny ho vlastný kmeň odsudzoval. Dokonca aj príbuzní sa od neho odvracali a musel opustiť vlastnú rodinu, lebo každý, kto sa s ním stretal alebo žil, stal sa takým nečestným a zhanobeným ako on.
Milý čitateľ si vie predstaviť, akým trestom bolo pre Čierneho Mustanga odňatie medicíny! Pohanenie, ktoré naňho uvalia, bude teraz nie dvojnásobné, ale stonásobné, lebo miesto medicíny mu dali "vrkoče! Bolo to niečo podobné, lenže oveľa potupnejšie, ako keď u nás nejakému vysokému vojenskému dôstojníkovi, napríklad generálovi, strhnú hodnosti z pliec a na ich miesto pripnú zajačie uši alebo psie chvosty. Taký dôstojník je pohanený na celý život, no Čierny Mustang okrem toho stratil aj právo dostať sa po smrti do večných lovísk. Preto nie div, že potom, keď Old Shatterhand vyhlásil rozsudok, zavládlo mrazivé ticho. Všetci Komančovia"
napäto č akali, či to biely zálesák myslí naozaj a vezme ich náčelníkovi medicínu. Každý priam visel očami na jeho ústach.
No ten iba pokynul Hobble Frankovi, aby vrkoče priviazal náčelníkovi na pruh vlasov. Malý Sas ochotne poslúchol. Potom Old Shatterhand pristúpil k náčelníkovi, ktorý mal vrecúško s medicínou zavesené na šnúrke okolo hrdla. Prerezal šnúrku, zavesil si medicínu okolo krku a riekol silným hlasom, aby ho všetci počuli: "Tým, že som si zavesil na hrdlo medicínu náčelníka Komančov, akoby som ho obesil. Čierny Mustang prestal jestvovať a stratil nielen život, ale aj dušu. Tu pri mojich nohách neleží už Tokvi Kava, ale Mungwi Ekknan Makik" Žltý Pes s dvoma čínskymi vrkočmi. Všetci ste to videli a počuli. Howgh!
Výjav, ktorý nasledoval, sa nedá ani opísať. Belosi spustili víťazoslávny krik, ktorý nemal konca. Indiáni revali a ryčali ako zver. Hrýzli si putá, šklbali nimi, dvíhali sa a krútili, aby ich popretŕhali, váľali sa sem a tam, hoci boli zviazaní po dvoch. Pritom zahrnovali víťazov najhroznejšími, najpotupnejšími nadávkami a kliatbami. Old Shatterhand mal už s mnohými nepriateľmi do činenia, ale také potupné nadávky, aké sa na nich teraz sypali, ešte nikdy nepočul. Belochom dalo veľa roboty udržať na zemi spútaných Indiánov, ktorí sa vyhadzovali ako ryby. Čierny Mustang si počínal ako zúriaci blázon. Jeho telesná a duševná ochabnutosť zmizla. Akoby doňho vošla sila desiatich mužov, lebo desať robotníkov sa muselo namáhať, aby ho udržalo na zemi. Jeho jazyk nasiakol jedom sto hadov, lebo bez prestania chrlil na Old Shatterhanda a Winnetoua najjedovatejšie nadávky. Boli také potupné, že aj chladnému a vždy pokojnému Winnetouovi to bolo priveľa. Rozkázal Timpeovcom, aby vzdorovitému zajatcovi zapchali ústa šatkou, a nohatí bratranci hneď splnili rozkaz. Keď napokon aj ostatným zúriacim Komančom dochádzal dych, náčelník Apačov spustil dôrazným hlasom, ktorý každý mohol dobre počuť: "Winnetou si až doteraz myslel, že aj synovia Komančov sú ľudia. No ich besnenie a zúrenie mu dokázalo, že sa mýlil. Chcel s nimi zaobchádzať ako s premoženými bojovníkmi, ktorí tiahli proti bledým tvárам, lebo im tak Rada starších nariadila. Keďže však prskajú proti Winnetouovi jed ako besniace hady, naloží s nimi ako s hadmi, aby sa už k nikomu nemohli priblížiť a nikoho nemohli postriekať svojím jedom. Čoskoro sa dozvedia, ako sa to stane. Odvlečte ich zase do úžľabiny, kde budú pre nás istejší. Rozhodneme, ako ich potrestať."
Keď to Čierny Mustang počul, skríkol: "Nemáte sa o čom radiť. Old Shatterhand nám sľúbil život!"
"Život!" opakoval Winnetou pohŕdavo. "Keby sa náčelníkovi Apačov prihodilo to, čo tebe, netešil by ho život a bol by rád, keby mu niekto vrazil nôž do srdca. Ty skuvíňaš, žobroníš, aby tvoja hanba trvala ďalej. Stane sa po tvojom!"
"Pes!" obrykol sa naňho náčelník Komančov. "Neskuvíňam, nežobroním o život. Chcem žiť ďalej len preto, aby som sa vám mohol pomstiť, a to tak, ako sa ešte ani jeden červený bojovník nepomstil."

"Pshaw! Pokús sa o pomstu! Ako pohŕdame tvojím hnevom a ako sa málo strachujeme pred tvojou pomstou, dokazujeme ti už tým, že ti chceme darovať život."
Winnetou sa pohŕdavo odvrátil, čo nebývalo jeho zvykom, a chytil Old Shatterhanda za ruku, aby s ním zostúpil dolu svahom. Obaja boli príliš hrdí, aby sa na Komančov ešte raz obzreli. Ani neboli zvedaví, ako belosi plnia rozkaz náčelníka Apačov a ako odvliekajú Komančov do úžľabiny.
Ľahko si domyslíme, že to nerobili práve najnežnejšie, hoci robotníci nechceli Indiánov pritom poraniť. Dobre vedeli, že Winnetou si to nepraje. Pri vchode do úžľabiny na jednej strane oheň pridusili, takže medzi ním a skalnou stenou vznikol voľný priestor. Tadiaľto odvliekli zajatcov, vždy dvoch a dvoch, do úžľabiny a uložili ich vedľa seba. Potom si robotníci chceli rozdeliť ich zbrane, ale Old Shatterhand im zabránil. "Stojte!"zvolal na nich. "Zbrane musia ostať tam, kde sú. Najprv musíme rozhodnúť, čo s nimi urobíme!"
Robotníci poslúchli. Mnohí neboli zvyknutí krotiť si kvôli druhému chúťky, ale mužom ako Winnetou a Old Shatterhand si predsa len netrúfali odporovať.
O osude Komančov mali rozhodovať štyria mužovia: náčelník Apačov s bielym priateľom a obaja inžinieri. Keďže však inžinier z Tábora v jedľovom lese si chcel chrániť kožu a uchýlil sa do svojho domu, samozrejme, že ho nemienili pozvať na poradu. Teda ostávali iba traja. Sadli si, aby sa poradili. Inžinier Swan sa ešte nikdy nezúčastnil podobnej záležitosti. Nevedel, že prvé slovo podľa zálesáckych zvykov patrí skúsenému mužovi. Okrem toho mal dosť živú povahu a nechcelo sa mu čakať, kým niekto prehovorí. Len čo sa usadili, spustil sebavedome a presvedčivo: "Podľa mňa Komančovia musia umrieť. Keďže však pušný prach a olovo stoja peniaze, navrhoval by som, aby sme ich povešali na stromy. Remeňov máme dosť. Som presvedčený, meššurs, že aj vy ste toho istého názoru."
Na tvári náčelníka Apačov sa mihol ľahký úsmev. Neodvetil, lebo pri takých príležitostiach bol zvyknutý prenechať slovo Old Shatterhandovi.
Tento s úsmevom prikývol inžinierovi a riekol: "Well, sir, veľmi nás teší, že ste uhádli naše myšlienky. Áno, aj my sme úplne presvedčení, že musia umrieť, lebo všetci ľudia sú..."
"Výborne, výborne," prerušil ho inžinier. "Lenže zastreliť tých lotrov, to by bola pre nich čestná smrť. Teda slučka na krk, to je jediné, čo by som..."
Vtom však Old Shatterhand tak prudko a odmietavo mával rukou, že sa inžinierovi zasekli ďalšie slová kdesi v hrdle. Keďže však bol hrdý, že je porotcom prériového súdu, hneď sa spamätal a spýtal sa: "Čo je? Prečo ma prerušujete?"
"Aby som vám ukázal, ako sa človek cíti, keď ho niekto preruší."
"A to prečo?"
"Aj vy ste ma pred chvíľkou prerušili. Skočili ste mi do reči a nedali ste mi dopovedať vetu. Prériový súd je vážna vec, sir. Nemožno vyhŕknuť svoju mienku a nepýtať sa najprv tých, čo lepšie poznajú Divoký západ, a teda ich názory musia byť správnejšie."
"Well! Ale veď ste povedali, že aj vy ste tej istej mienky ako ja. Komančovia musia umrieť."
"Áno. Lenže nedali ste mi dokončiť, a tak ste nepočuli, prečo musia umrieť. Chcel som totiž povedať: Aj my sme presvedčení, že musia umrieť, lebo všetci ľudia sú smrteľní." Ach, teda tak ste to mysleli?
"Áno."
"Teda musia umrieť len preto, že sú smrteľní, a nie preto, že nás chceli pobiť?"
"Tak, tak."
"Nuž, ale ako si to vlastne predstavujete, mister Shatterhand?"
"Musia umrieť skôr či neskôr, pretože sú to ľudia, a všetci ľudia sú smrteľní. No nemáme právo brať im život. Alebo lepšie: vy nemáte právo."
"Ako to, že nemám?"
"Ublížili vám nejako, za čo by podľa zákonov prérie zasluhovali trest smrti?"
"To... hm ... nie ... neublížili," odvetil jachtavo.
"Nemáte teda právo odsudzovať ich na smrť obesením, mister Swan. Winnetou a ja sme mohli Čierneho Mustanga odsúdiť na smrť, lebo nám ukradol kone a zbrane. No i napriek tomu sme mu sľúbili, že neusmrtíme ani jeho, ani nikoho z jeho ľudí."
"Neprenáhlili ste sa s tým sľubom, sir?"
"Na vašu otázku odpoviem otázkou: Už ste niekedy počuli, že by Winnetou a Old Shatterhand konali prenáhlene?"
"Nie. Prosím vás o prepáčenie."
"Nič sa nestalo. Nepotrebujeme sa dlho radiť, lebo Winnetou i ja sme už rozhodnutí, ako naložiť s Komančmi. Dúfam, že aj vy budete súhlasiť s tým, čo sme my uznali za správne."
"Hovorte, mister Shatterhand!"
"Darujeme im životy, aj keď máme dôvody potrestať ich smrťou. Nie sme masoví vrahovia."
"Well! Súhlasím. A ďalej?"
"Pravda, trest si zasluhujú, pretože chceli prepadnúť Tábor pri jedľovom lese. Najlepší a najspravodlivejší je ten trest, ktorý zločincovi zabráni opakovať jeho čin. Musíme teda odňať Komančom možnosť i chuť na ďalší prepad. A to docielime tým, že im odoberieme zbrane i kone. To bude trest za to, že chceli prepadnúť tábor."
"Tisíc hromov! To nie je zlé! Už mi svitá! Ale kto dostane ich zbrane a kone?"
"Vy a vaši robotníci. To je namiesto peňažitej pokuty a úhrady súdnych trov. Môžete si všetko rozdeliť za to, že ste nám tak ochotne pomáhali."
"Výborne! A čo mužovia z tábora?"
"Len tí, čo sa k nám pridali, aby nám pomohli, dostanú niečo."
"Tých je veľmi málo a radi im prepustíme z našej koristi. A ďalej?"

"Vzali sme Čiernemu Mustangovi medicínu, pretože bol tak hlúpo bezočivý a bezočivo hlúpy, že nás urážal, hoci sme ho mali v moci. Jeho bojovníkom sme chceli ponechať medicíny, v ktorých vidia svoju osobnú česť. Keďže sa však dali strhnúť náčelníkovým príkladom a chrlili na nás nadávky a kliatby, stihne ich ten istý trest. Aj im odnímeme medicíny."
"Celkom správne, sir! Lenže predmety, ktoré Indiáni nazývajú medicínou, sú obyčajne bezcenné, malicherné vecičky. Rozumný človek sa tomu len smeje."
"Veľmi sa mýlite, sir! Nejde tu o malicherné vecičky, ale o ich náboženské presvedčenie, o najposvätnejšie a najhlbšie city. Nerozumiete tomu. Ak im vezmeme medicíny, oberieme ich nielen o ich najdrahší pozemský majetok, ale podľa nich aj o možnosť posmrtnej blaženosti, ktorú si môžu ťažko znova nadobudnúť."
"Pshaw! Večné loviská! Smiešne!"
"To vôbec nie je smiešne. Kresťania hovoria o nebi, mohamedáni o siedmich nebesách, brahmani majú nirvánu, Laponci večné lúky s čriedami sobov, Eskimáci nebeské jazerá plné tuleňov a veľrýb, Indiáni večné loviská. Teda trest, ktorý sme Komančom prisúdili, je hrozný. Ani by som"
ho nežiadal, keby im Winnetou, ktorý je sám Indiánom, nebol ním vopred pohrozil. Povedal im totiž, že im odníme jed. Ide tu nielen o trest, ale aj o užitočnú výchovnú zásadu. Nech sa naučia, že trest je tým väčší, čím väčšmi sa vzmáha zlo a že nás neslobodno beztrestne urážať. Správa o tom, čo sa tu prihodilo, čoskoro sa rozšíri aj medzi ostatnými Indiánmi. Aspoň budú mať voči nám väčšiu úctu. Súhlasí Winnetou so mnou?
"Môj biely brat mi hovoril z duše," odvetil náčelník Apačov. "To, čo ustanovil, je aj mojím rozhodnutím. Zoberieme im medicíny."
"Ale budú sa chcieť hrozne pomstiť! Či nie?" spýtal sa inžinier.
"Pravdaže, budú sa chcieť pomstiť, lenže nie vám, ale iba nám,"odvetil Old Shatterhand. "Práve tým, že im odnímeme medicíny, odvrátime ich pomstu od vás a prenesieme ju na nás. Musia odísť z tohto kraja potupným spôsobom" pešky. Celou cestou k svojim pastvinám sa musia biedne živiť, lebo nemajú zbrane. Nemôžu teda poľovať, iba klásť oká. Väčšinou sa budú živiť korienkami, malinami a inými lesnými plodmi. To ich veľmi zdrží. A keď sa vrátia domov, súkmeňovci sa im budú vyhýbať, pretože prišli o medicíny. Aby ich pokladali zase za bojovníkov a čestných mužov, musia si zaobstarať nové medicíny a získať si nové mená, čo môže trvať roky. Teda sem, do tohto kraja, ktorý bol javiskom ich hroznej porážky, tak skoro neprídu. Zato však by bolo beda mne a Winnetouovi, ak by nás stihlo nešťastie, že by sme im padli do rúk.
"Nebojíte sa?"
"Báť sa? Ani najmenej! Keby sa človek mal báť všetkého, čo sa mu môže prihodiť, musel by sa triasť vo dne v noci a napokon by to od strachu a starostí nevydržal a ušiel by domov. Tak, na rozsudku sme sa dohodli. Alebo azda chcete niečo ešte poznamenať, mister Swan?"
"Ani za svet nie," zasmial sa inžinier. "Odňali ste mi chuť mať vlastné názory a úsudky. Ale čo bude so stopárom, ktorý trčí v studni? Aj ten verí v medicíny?"
"Nie. Poriadne ho zmastite a nech si ide kade ľahšie."
"V poriadku, sir, zmastíme ho, že bude kvitnúť na belaso ako fialka. Moji ľudia budú mať veľkú radosť z koristi, ktorá sa im ujde. Kone nepotrebujú, no keď ich dopravíme o niekoľko staníc ďalej, môžu ich predať a dostanú za ne pekné peniaze."
"Ešte musím poznamenať, že ja a moji druhovia nežiadame z celej koristi nič, iba dva kone. Potrebujeme ich pre Hobble Franka a Drolla, lebo majú biedne mrciny."
"Well! Môžete si vybrať najlepšie kone! Zaslúžite si ich, lebo nie je to naša, ale vaša zásluha, že sme Indiánov lapili do klepca. Myslím, že sme poradu už skončili."
"Áno. Oznámim náčelníkovi výsledok. Bude hrozne zúriť, ale my sme na také výjavy zvyknutí."
Všetci traja vstali a odobrali sa na miesto, kde ležal Tokvi Kava. Vedľa neho sedeli Hobble Frank a Droll, aby ho stále mali na očiach. Zvedavý malý Sas nečakal, až jeho druhovia sami oznámia rozsudok, ale spustil prvý: Páni konšeli prichádzajú z radnice, teda plenárne a komisionálne zasadanie sa skončilo. "Potom ukázal na Winnetoua a Old Shatterhanda a pokračoval:" Na čom sa dohodla horná snemovňa? "Nato zase ukázal na inžiniera a doložil:" A dolná súhlasila? Na akom juristicko-aeronautickom rozsudku ste sa uzniesli?
"Hneď sa dozvieš," odvetil Old Shatterhand. Obrátil sa k náčelníkovi Komančov a oslovil ho nie starým menom, ale novým, potupným: "Nech Mungwi Ekknan Makik počuje, aký rozsudok sme vyniesli nad ním a jeho Komančmi!"
Náčelník odvrátil hlavu a privrel oči, aby naznačil, že všetko, čo počuje, je mu ľahostajné a smiešne. Pravda, Old Shatterhand nedbal na jeho správanie sa a hlasne oznamoval, aby ho počuli všetci Indiáni: "Synovia Komančov zasluhujú smrť, pretože chceli zabiť a oskalpovať mužov z tábora. No sľúbili sme im život a slovo dodržíme!"
Vtom náčelník zhodil masku predstieranej ľahostajnosti a zvolal: "Uff, uff! Rozkáž teda, aby nám sňali putá a prepustili nás na slobodu! Vysadneme na kone a odcválame domov."
"Kto nemá koňa, nemôže naň vysadnúť a odcválať," pokojne odvetil Old Shatterhand.
"Ale veď my máme kone," riekol náčelník Komančov hlasom, ktorý mal znieť sebavedome, ale bolo v ňom cítiť neistotu.
"Nemáte, lebo všetky vaše kone i zbrane patria odteraz nám!"
"Naše kone a zbrane patria vám?" zvolal náčelník. "Chceš nás okradnúť?"
"Čuš!" zahrmel naňho zálesák. "Ste lúpežní vrahovia a okrem toho ste porazení, premohli sme vás. Pritom všetkom nechcel som vás prísne potrestať. No vysmievali ste sa nám a urážali nás, hoci som vás napomínal. Neveril si mi, že za to všetko vás stihne, trest, a vysmieval si sa mi ďalej. Chceš ma nazývať zlodejom ty, ktorý sa odteraz budeš volať len náčelníkom Žltých Psov?"

"Ty si pes!" zrúkol Indián. "Neopováž sa vysloviť toto meno ešte raz!"
"Pshaw! Vyslovím ho veľa ráz, a nielen ja, ale tisíce a tisíce ťa budú takto nazývať. A keď mi ešte raz povieš pes, dám ťa zošľahať do krvi. O medicínu si už prišiel, teraz ostáva už len zmastiť ťa korbáčom, aby si sa stal pohŕdaným červom."
"Pomstím sa, strašne sa pomstím."
"Ako? Zavoláš si na pomoc kmeň! Veď sa tam nemôžeš ani ukázať! Si potupený, nemáš medicínu ani bývalé meno."
"Mám tu dosť bojovníkov, ktorí ťa nájdu a vzbúria proti vám celý kmeň."
"Ani jeden z nich sa neodváži priblížiť sa k súkmeňovcom, lebo to sú čestní mužovia. Aj tvojim bojovníkom odoberieme medicíny."
Náčelník otvoril ústa, chcel dačo odpovedať, ale čo počul, bolo také hrozné, že nevládal pohnúť jazykom. Old Shatterhand pokračoval: "Mohli odísť pokojne i s posvätnými predmetmi. No strhol si ich svojím príkladom a vzbudil náš hnev. Preto im odoberieme medicíny a pohádžeme ich do ohňa. Len čo sa rozbrieždi, môžete odísť. Život vám nevezmeme, slovo dodržím. No všetok majetok necháte tu ako i vaše čestné bojovnícke mená, všetku vašu vážnosť a úctu. Ak sa ukážete medzi svojimi ľuďmi, malé deti a staré ženy sa vám budú posmievať. Dohovoril som! Howgh!"
Po týchto slovách nasledoval zúrivý rev a ryk ako nedávno hore nad úžľabinou. Keď robotníci naozaj odňali Komančom medicíny a rýchlo ich hádzali do ohňa, ryk sa ešte zdvojnásobil. Old Shatterhand vedel, že medicíny treba hneď zničiť! Keď totiž Indián príde o medicínu, nesnaží sa nadobudnúť si novú, ale podnikne najprv všetko možné, aby získal starú. Keby si železniční robotníci medicíny ponechali, Komančovia by sa celkom iste ukryli v neďalekom okolí, len aby znovu nadobudli posvätné predmety. A to by sa neobišlo bez vraždenia a krvipreliatia. No keď medicíny zhoria, Komančovia tu určite neostanú. A tak vrecúško za vrecúškom mizlo v plameňoch, až napokon ostalo len jediné. Bola v ňom náčelníkova medicína. Old Shatterhand si ju ponechal na pamiatku, hoci vedel, že Čierny Mustang podnikne všetko, aby ju znovu získal.
Belosi sa museli veľmi namáhať, aby udržali zajatcov ako-tak na uzde. Komančovia priam besneli. Konečne sa to skončilo a Old Shatterhand hľadal pre Hobble Franka a Drolla dva najlepšie kone. Keď ich vybral a viedol ich vedia náčelníka Komančov, ten zlostne naňho zavrčal ako divá mačka a precedil cez zuby: "Aké šťastie, že som neprišiel sem na svojom čiernom mustangovi. Smial by si sa, lebo by bol tvoj, hoci nie si hodný ani toho, aby si sa rukou dotkol jeho sliny! Takto však sa musíš zrieknuť"
jedinečného koňa, aký nemá páru na prériách Divokého západu! Smejem sa ti!
"A ja sa ešte viac smejem tebe," odvetil zálesák. "Sám si naznačil, čo máš za mrcinu. Kôň, čo slintá, nestojí za nič. Aj keby si mi ho chcel darovať, neprijal by som ho. Bolo by pre mňa ponižujúce, keby som takú mrcinu prijal. Len si teda nechaj svojho čatla!"
Náčelník Komančov chcel Old Shatterhanda nazlostiť a vzbudiť jeho závisť. Čatlo je žaba. Aká urážka, nazvať jeho mustanga žabou! Práve tak zúrivo ako vtedy, keď mu zobrali medicínu, zvolal: "Sám slintáš. Stvoril ťa zlý duch a vyslal ťa sem, aby si všetko na svete potupil a znečistil. Myslíš si, že tvoj a Winnetouov kôň za niečo stoja? Môj mustang je ako víťazný oštep komančského bojovníka, kým tvoj a Winnetouov kôň sú proti nemu ako dva špinavé prsty Indiána z kmeňa Hrobárov. Ako vieš, tento kmeň sa živí len pripečenými posúchmi kammasmi, zablatenými korienkami a všelijakými nečistými jedlami."
Old Shatterhandovi sa už nechcelo škriepiť, a odišiel. Robotníci si rozdelili kone a zbrane losovaním, aby nikto nemohol povedať, že ten alebo onen mal prednosť.
Hobble Frank a Droll sedeli zatiaľ s Timpeovcami. Z koristi už nečakali nič, nuž besedovali.
Rozprávali sa o posledných udalostiach i o budúcich plánoch. Old Shatterhand a Winnetou chceli ísť s Timpeovcami do Santa Fé a Droll s Frankom taktiež. Pravdaže, Frank hneď využil príležitosť a začal sa chvastať, aké hrdinské činy vykoná pre Kaza a Haza.
"Som Heliogabalus Morpheus Edeward Franke," vyhlásil. "Však ma ešte spoznáte! Bývam na brehu Labe v peknej vile, ktorá sa volá Medvedie Sadlo, pretože v celej Amerike nemohol ani jediný medveď stučnieť a nahromadiť si sadlo. Moja puška mu to prekazila, lebo mu podpísala úmrtný list. Všetky tieto medvede sa postupne dostali umrlčím vozom číslo jedna do môjho žalúdka ako do hrobu a ..."
"Aj s kožou a srsťou?" prerušil ho Kaz.
"Počúvajte, pán barón Timpe z Timpeoviec, toho času vandrovník, nedrístajte také nezmysly! Vari sa nazdávate, že som nejaká šelma, aby som zožral medveďa i so srsťou? Vari si myslíte, že môj žalúdok je kožušnícky krám alebo sklad pre kožuchy, čižmy, dámske kožušinové goliere a rozličný iný kožušnícky tovar? So mnou sa nebudete hrať na fazuľky, to si zapamätajte! A vôbec, videli ste už voľakedy medveďa?"
"Pravdaže!"
"Áno, ale iba namaľovaného v šlabikári alebo v detskej obrázkovej knižke! No ja som medvede aj strieľal."
"Tiež len také, čo sú v knižke?"
"Ponížene čušte, keď hovoria ľudia, ktorých slová by ste mali obdivovať a počúvať s najväčšou úctou! Vy ste sa od tých svojich obrázkových knižiek ďaleko nedostali, no ja som bol už veľakrát v Amerike!"
"Veď aj ja!"
"Ale kedyže, hé?"
"No teraz som v Amerike! Sedím tu predsa pri vás!"
"Vy? Pri mne? Hm, máte pravdu. Až teraz som vás zbadal. Nikdy som ani len netušil, že aj vy jestvujete a že ste dokonca pri mne. Z toho môžete celkom jasne spoznať, že ste pre mňa nič, vôbec nič" iba vzduch aj s vaším šlabikárom. Keďže však dobroprajný osud bol voči vám milostivý a doprial vám narodiť sa v mojej vlasti a byť mojím krajanom, cítim vo svojom šľachetnom srdci saské, ba priam kráľovské dojatie a chcem sa ujať vašej osoby s veľkou

starostlivosťou a materskou trpezlivosťou. Bez môjho láskavého spoluúčinkovania by ste nikdy nedostali svoje dedičstvo. Na to sa môžete spoľahnúť tak, akože trikrát šesť je práve toľko ako deväťkrát sedem a krát pí. Ach, viete vôbec, čo je to pí?
"Nie."
"No vidíte, to je zase dôkaz vášho trpasličieho ducha, ktorý zreteľne vystupuje na denné svetlo. Pí, skrátene aj pi, je predložková a predponová slabika ku všetkému, čo strieľa, píska alebo na čom sa dá hrať prstami. Strieľa sa z pištole, píska sa na píšťale a prstami sa hrá na piane. Chápete už, prečo všetky tieto slová majú na začiatku pi alebo pí ? Ujmem sa teda vašej osoby i vášho dedičstva tak, akoby sa dvojča ujalo svojho druha, teda trojčaťa. Dvojča som ja a trojča vy. Držte sa predpisov, ktoré sú mi vrodené, a potom to už niekam len dotiahnete a vrátite sa do vlasti ako vážený a ctený Timpe. Ak sa ich však nechcete držať, tak si hneď môžete zbaliť veci, lebo tu vám na jarmoku nikto nekúpi váš posúch. Možno ste prišli do Ameriky preto, aby ste našli šťastie, ktoré vás tu čaká. No podarí sa vám ho nájsť len v tom prípade, a to je rozhodne isté a nepopierateľné, len v tom prípade, ak skloníte hlavu pred mojou dôstojnosťou, ktorá je v našej rodine už od stáročí dedičná a cez mnohé a mnohé generácie prešla napokon na mňa a moju inteligenciu."
Bol by ešte dlho pokračoval v nezmyselnom táraní, keby Winnetou, čo stál neďaleko, nebol zrazu strhol z pleca svoju strieborn pušku. Rýchlo ju priložil k lícu a stisol kohútik. Zahrmel výstrel a na jeho zvuk sa Old
Shatterhand, ktorý ešte stále rozdeľoval robotníkom pušky, bleskove obrátil. Pozrel nahor, kam smerovala hlaveň strieborn pušky, a spýtal sa svojho priateľa: "Prečo si vystrelil?"
"Niekto sa pozeral spoza skaly," odvetil Winnetou.
"Trafil si ho?"
"Nie. Hlava zmizla, keď som položil prst na kohútik."
"Videl si ju zreteľne?"
"Áno."
"Čo si ešte spozoroval?"
"Nebol to biely muž."
"Teda Indián?"
"Winnetou to nevie presne. Hlavu som videl len chvíľku, kým som dvíhal pušku k lícu. Potom zmizla."
"Hm... Tam hore predsa nie je nikto z našich ľudí. Nech tam ide môj červený brat so mnou. Muž, čo tam bol, nebude síce čakať, až vystúpime, ale bude dobre, keď sa tam poobzeráme a postavíme niekoľko stráží. Nejaký zákerný lotor by nás mohol stadiaľ ľahko postrieľať."
Vzali so sebou aj Timpeovcov a vystúpili hore svahom. Dlhonohých bratrancov tam postavili ako stráž a sami sa vrátili dolu. Frank sa ich hneď spýtal, či niekoho videli. Odvetili, že nie. Potme nemohli vidieť stopy, ale keby aj bolo svetlo, nepomohlo by to, lebo robotníci tam zanechali toľko stôp, že šľapaj e neznámeho by nemohli medzi nimi nájsť.
Tma sa trhala, bledla a pomaly svitalo. S Indiánmi sa nechceli dlho naťahovať, no zase tak blízko tábora ich nemohli prepustiť. Komančovia nemali zbrane, no bolo ich veľa a mohli byť nebezpeční, keby sa rozhodli prepadnúť tábor v noci. Preto sa belosi dohodli, že ich odvedú na hodný kus do prérie a tam ich po skupinkách prepustia na slobodu. Préria bola rovná a Komančov mohli pozorovať i na veľkú vzdialenosť. Ostatne, pohrozili im, že potajomky ich budú sledovať a beda im, ak sa odvážia vrátiť sa k táboru.
Inžinier Swan sa odobral do tábora telegrafovať do Skalnej doliny, aby poňho a robotníkov poslali vlak. Old Shatterhand udelil zatiaľ niekoľkým robotníckym oddielom pokyny, ako majú postupovať pri prepúšťaní zajatcov. Indiánske dvojice rozviazali a sňali im z nôh putá, no ruky za chrbtom im zviazali. Potom vždy dvoch a dvoch priviazali k strmeňom koňa. Robotníci sa vyšvihli do sediel a vyrazili na cestu i so zajatcami. Old Shatterhand s druhmi ich pol hodiny sprevádzali, kým sa nedostali za les, potom sa vrátili, aby čakali na príchod vlaku.
Teraz prišiel k úžľabine aj inžinier Leveret. Keď sa dozvedel, akým spôsobom Komančov potrestali, vyhlásil, že to bola hlúposť a že mali všetkých povešať. Nie je spravodlivé, že časť koristi nenechali aj jemu. No jeho odvážnejší kolega Swan mu oprávnene poriadne štipľavo odpovedal, a tak Leveret musel čo najrýchlejšie bez slávy aj bez koristi zahanbený odísť.
Keď dojachal vlak a všetci nastúpili, robotníci, čo viedli Indiánov ďaleko do prérie, sa vrátili. Pravdaže, na vlak naložili s ostatnými koňmi aj Frankovho a Drollovho koňa. Kmotrovci boli radi, že dostali také výborné kone. Lepšie si už ani nemohli želať.
Vlak sa vydal do Skalnej doliny. Tam musia potrestať miešanca Ik Senandu. Hobble Frank, ktorý o tom práve uvažoval, sa obrátil na Old Shatterhanda: "Charles, mám k tebe prosbu, ktorú mi nesmieš odoprieť."
"O čo ide?"
"Nepovedal si, že stačí Ik Senandu dobre zmastiť a pustiť ho?"
"Áno."
"Počúvaj, ale veď to vôbec nie je dostatočný trest pre také mizerácke indiluvium. Bitku dostane aj školák, a nemusí byť zato miešanec. Dúfam, že aj teba otecko neraz zmastil, hoci si nezamýšľal vydať Komančom húf Číňanov. Aj ja sám, hoci som bol už vtedy tak veľkolepo a deminuendo nadaný dôvtipom a prirodzenými darmi ducha, musel som nadobudnúť heraldickú skúsenosť, že jestvujú starostliví oteckovia a dokonca aj dobré mamičky, čo odrežú vŕbové prúty tam, kde narástli, a nezodpovedne sa pokúšajú vysádzať ich tam, kde nemôžu rásť. Túto pravdu som neraz bolestne precítil, hoci vtedy mi ani na um neprišlo dať sa najať ako stopár v tábore, aby som tam mohol vyzvedať. Teda" čo som to vlastne chcel povedať? Aha, aj najlepší muž sa musel v detstve zoznámiť s kamarátom Jankom Vŕbom, Štefankom Brezom alebo Karolkom Lieskom. A s týmto oplanom, ktorý si zaslúžil oveľa väčšie tresty, máme zaobchodiť ako s puknutým vajíčkom a nemá sa mu nič ujsť, len trochu štipľavých šľahov prútom? Veľmi pekne ťa prosím, ctený

pán Shatterhand, ak máš y srdci čo len kúsok citu pre spravodlivosť a reorganizáciu, uvažuj a pochopíš, že na Ik Senandu je to trest primalý. Vlastne som sa zle vyjadril, nie primalý, ale... no... mnoho primalý by som chcel povedať, ale zas mi to nedovolí cit pre jazykovú konštrukciu. V najhlbšej blahosklonnosti a úcte si dovoľujem urobiť ti návrh, ktorý mi leží hlboko v mysli a musím ho dostať navonok, ak len nechcem, aby sa pod jeho tlakom moje útlocitné srdce udusilo a zahynulo ako kanárik v klietke, ktorého kŕmia iba paprikou a cibuľovými semiačkami.
Všetci okrem Winnetoua sa rozchichotali nad táraním malého Sasa a Old Shatterhand sa spýtal: "Aký je to návrh?"
"To by si si vlastne aj mohol domyslieť, veď viem, že máš dosť filipa. Každý študírovaný jurisprudent a štátny radca pozná okrem paragrafov ešte aj takzvané poľahčujúce alebo priťažujúce okolnosti. Dokonca aj pri šľahaní prútmi môže si človek vziať ľahšie prúty alebo ťažšie. Tu by som hlasoval za priťažujúce okolnosti."
"Teda máme vziať ťažšie prúty?"
"Tak som to nemyslel. Z vlastnej skúsenosti a citlivosti viem, že tenký Janko Vŕbka lepšie účinkuje ako ťažší, hrubší, lebo ním možno rýchlejšie a ostrejšie švihať. Vážení páni, ide o to: hrubší, teda ťažší prút, zasahuje len do výškovej polohy, ktorú nazývame epidermis čiže vrchná vrstva kože, no tenký preniká oveľa hlbšie. Veď aj svetelné lúče, ktoré sú veľmi tenké, prenikajú cez šošovku fotografického aparátu a vytvoria prekrásny obrázok. Nemyslel som teda, aby sme na Ik Senandu vzali ťažšie prúty. Keď môžu jestvovať priťažujúce okolnosti, prečo by nemohol jestvovať aj priťažujúci trest? Ak Ik Senandu zmastíme prútmi, pridáme mu ešte trest, ktorý svojou trvanlivosťou a konštabilitou bude úmerný spáchanému zločinu. Ten oplan trčí v studni. Nalejeme do nej vody, aby mu siahala akurát po nos a aby musel vždy vyskočiť, keď bude chcieť dýchať. Aspoň zažije poriadnu smrteľnú úzkosť, aj keď nezomrie. Keď tak bude skákať niekoľko hodín a poriadne sa pritom premočí, vytiahneme ho a budeme ho dotiaľ šibať prútmi, kým sa nezohreje a celkom, ale celkom sa neusuší. Týmto spôsobom dosiahneme aj to, že nám neprechladne, a neskôr nám nebude môcť vyčítať, že sme dohonili to, čo jeho otec zameškal. Zaslúži si to viac než dosť. Quod erat démon srandum."
Na to sa zase všetci tak rozosmiali, že sa malý Frank až napaprčil. Nevedel, neborák, že latinský zvrat, ktorý použil, správne znie: Quod erat demonstrandum, čo bolo treba dokázať.
"Čo je na tom smiešne," obrykol sa na druhov. "Hovoril som o počestnom rozhorčení pre decimálku spravodlivosti, a to predsa nie je na smiech! Trestný zákonník je len pre statočných ľudí, ktorí ho berú vážne, a všetko, čo v ňom je popísané, slúži im za vzor a príklad! Keď však vám je môj organizačný poriadok trestného procesu len na smiech, miesto toho, aby vám naháňal hrôzu, prosím, ja si svoje nevinné ruky umývam, ako povedal pilot Rigi, karbolovým a mandľovým mydlom a myslím, že..."
Musel prestať, lebo v ohlušujúcom smiechu, ktorý sa naraz rozľahol, nepočul vlastné slová. Napajedený čakal, až salva chechotu utíchne a spustil: "No teda, takúto disciplínu a poriadok som už dávno nevidel!"
Dnešné ľudstvo je zo dňa na deň horšie. Povedzte mi aspoň jeden jediný dôvod, prečo ja "pri všetkej svojej štátnej dôstojnosti" musím počúvať a trpieť takýto pekelný výsmech? Azda je na mne nejaká technická prednosť, pre ktorú ma vysmievate?
Droll ho dobre poznal a vedel, že teraz bude nasledovať explózia -preto radšej mlčal. Aj Kaz a Haz sa už poučili a tiež opatrne mlčali. Preto sa musel ozvať Old Shatterhand, ktorý si bol vedomý, že proti nemu sa Frank neopováži tak zúrivo vystúpiť ako proti ostatným. "Čo povedal pilot Rigi?" opakoval Old Shatterhand s úsmevom. "Umývam si ruky, som nevinný, to predsa povedal Pilát, nie pilot!"
"Nie. Povedal to pilot Rigi!"
"Ale Frank, počúvaj! Rigi, to nie je meno človeka, ale meno vrchu pri Vierwaldstättskom jazere. Iný vrch, neďaleko pri tom istom jazere sa volá Pilát. To si iste počul, alebo voľakde čítal. To sa ti teraz poplietlo v hlave, a tak si držiteľa rímskej ríše Piláta premenil na pilota a dal si mu nové priezvisko Rigi."
"Ach, ták... teda ty ták!" ťahavo vravel malý učený Sas a oči sa mu blyšťali. No neodvážil sa zúrivo vybuchnúť, lebo stál pred Old Shatterhandom. "Teda poplietol som si to, hovoríš? A vieš to určite?"
"Áno."
"Vari si už pri tom jazere bol?"
"Áno, aj pri tých dvoch vrchoch. Ba aj na nich, niekoľko ráz som na ne vystúpil a niekoľko ráz sa vyviezol. Vedú ta ozubené dráhy."
"Ach tak, ozubené dráhy! To by bol pekný miestodržiteľ v Palestíne, keby si dal tvár doškrabancovať ozubenými dráhami! Všetka česť tvojim slovám, pán Shatterhand, ale to by som musel byť pri tom jazere a dobre si všetko obhliadnuť, až potom by som uveril, že si niekto mohol na tých ozubených dráhach umývať v nevinnosti ruky! Zatiaľ však odvolávam svoj návrh aj svoje veto a sadnem si tamhľa do kúta. Voči ľuďom, ktorí pochybujú o mne a o mojej metropolitnosti, budem v budúcnosti opatrnejší. Každý nie je schopný dívať sa, ako mu jeho veselohry menia na tragédie a ako z jeho nádherných myšlienok a vznešených citov robia uhorkový šalát a slivkové koláče. Ten, komu vznešené veci už neimprimujú, ten je stratený aj pre veci ordinárne. Dohovoril som. Howgh!"
Sadol si do kúta vozňa a gánil na tých, čo neboli tak vysoko alebo lepšie povedané tak nízko vzdelaní, aby bez protirečenia prijali jeho duševnú prevahu. Old Shatterhand, ktorý mal mnohé pekné vlastnosti a okrem toho bol aj veľký dobrák, nevydržal dlho sa dívať na útrapy malého učeného Sasa. Hobble Frank, hoci bol napaprčený, pôsobil veľmi
smiešnym dojmom. "Milý Frank," ozval sa Old Shatterhand po chvíli, -naozaj si sa celkom vzdal svojho návrhu?
Učený Sas vrhol na slávneho zálesáka pohľad napoly zamračený, ale napoly zmierlivý a odvetil: "Nerob si starosti! Ja ti už nikdy viac nepredložím nijaký návrh."
"To by ma veľmi mrzelo. Vieš dobre, že som na tvoje návrhy vždy dal. Frankove oči zažiarili ešte priateľskejšie. Uľahčene si vydýchol a"

riekol: "To hovoríš iste len preto, aby si ma uzmieril, ale z perspektívneho gruntu to bude vyzerať asi inakšie. Sám dobre vieš, že si moju hruď naplnil nezmieriteľným hnevom a teraz mi chceš na ňu dať univerzálnu liečivú náplasť sanitas. Nie je to drahé, v každej apatieke dostať škatuľku za korunu päťdesiat. Takým lotrom, ako je aj náš mestic, by si najradšej hladkal tvár hodvábnymi rukavičkami, ale mňa, svojho najlepšieho priateľa a žičlivca, ponáraš pri každej vhodnej príležitosti do hlbokého zármutku a koncentrácie. Kto má také jemné struny ako ja, na toho neslobodno ísť so slákom na basu, ale treba na ňom len jemnučko pobrnkávať ako napríklad na gitaru alebo na mandolínu z marhuľového dreva. Nech si každý uvedomí, že sú ľudia, ktorým srdce ľahko puká. Jestvuje síce dobré lepidlo na porcelán, ba aj na železo, ale nikdy som nepočul, že by jestvovalo aj nejaké lepidlo na srdce."
Všetci sa museli veľmi premáhať, aby potlačili smiech. Aj Old Shatterhand sa len s námahou zdržal, aby ostal vážny.
"Teda aj mňa rátaš medzi ľudí, čo by si to mali uvedomiť?"
"Kto sa cíti trafený, nemusí sa spytovať. A či rátam? Už vôbec nič nerátam, ani mi na um nepríde! Ten, komu hodili na hlavu dve vierwaldstättské ozubené dráhy, nemá už chuť na rátanie. A kto sa domnieva, že miestodržiteľa Rigiho nájde na vrchu Pilát a že mu tam môže umyť ruky v nevinnosti, s tým to už naozaj ide dolu kopcom. Ostanem teda tu v kúte a nedám sa odtiaľto odplaviť ani riekou Mississippi, ani Amazonkou. Vzdelaný a charakterný človek musí ukázať, že má charakter."
"Správne si to povedal. A keďže ty máš nielen charakter, ale dokonca veľmi dobrý charakter, myslím si, že dlho v kúte neostaneš."
Malý učený Sas, polichotený touto chválou, sa už o kúsok posunul k Old Shatterhandovi a povedal prívetivejšie:
"Naozaj je to tvoje pevné, sukcesívne presvedčenie, Charles? Tešilo by ma to, veľmi tešilo, keby to tak bolo. Poviem ti, to by bolo veľmi dobre nielen pre teba, ale aj pre ostatných, keby si si uvedomil a uznal, že ja nie som len tak a" tak...
"To som uznal, ba viem to dokonca už veľmi dávno."
"Táák ?" zašveholil Frank a znovu sa posunul bližšie. "Nakoniec to hádam predsa len bol anonymný omyl, keď som sa domnieval, že aj ty ma zaznávaš. Pokúsim sa zistiť, či v tvojom správaní ku mne cítiť nejaké želateľné zlepšenie."
Opäť sa posunul bližšie, takže teraz sedel od Old Shatterhanda len na krok. Potom priateľsky pokračoval: "A čo bude s mojím návrhom? Si ochotný, Charles, vyplniť moju požadovanú kongesciu?"
"Áno, milý Frank."
Hobble Frank, teraz už úplne uzmierený, si sadol tesne k Old Shatterhandovi. Tvár mu žiarila radosťou a uspokojením.
"Tak je to v poriadku," zvolal. "Tak som si to želal. Ani jeden medveď nie je taký zadubený, aby sa mu raz predsa len nepodarilo aj niečo múdre. Môžem ti dať duplikátne vysvedčenie, že svoju dochrámanú česť si si zase napravil. Ostane teda pri tom, čo som navrhoval?"
"Pravdepodobne. Prirodzene, aj na tom bude veľa záležať, ako sa k nám bude zajatec správať."
"Celkom správne. Už vopred viem, že jeho správanie bude bezočivé a neúctivé. To nešťastné Vierwaldstättské jazero pochovajme do hĺbky sŕdc a svoje vzájomné odpustenie a zmierenie naložme na ozubené dráhy. Teraz už nič nesmie rozdeľovať naše mysle a nášho ducha. Charles, počúvaj! Keby niektorý nerozumný človek pochyboval o tvojich slovách alebo sa im vysmial, ako sa to stalo nedávno v tomto vozni jednému z nás, len sa pokojne obráť na mňa! Som muž, ktorý ti bude vedieť zaistiť patričnú úctu a spiatočnú paru, na ktorú máš ako môj priateľ a kamarát nárok."
Bolo priam dojímavé, ako hrdinsky sa ostatní ovládali. Pri Frankových komických gestách a slovách nevybuchnúť v smiech, na to bolo treba najväčšie úsilie. Všetci vedeli, že musia ostať vážni, lebo by nasledovala ďalšia explózia Frankovho hnevu. Šťastne sa im to podarilo a cesta uplynula už bez roztržky. Frank nemal príčinu sťažovať sa na chyby a duševné nedokonalosti ľudstva vo všeobecnosti a jednotlivca zvlášť. V najlepšej nálade dorazili do stanice Skalná dolina. Jedinú ťažkosť mali s indiánskymi koňmi. Nebolo ľahké vyložiť ich z vozňa. Zvieratá neboli na takúto prepravu zvyknuté, aj v tábore dalo hodne roboty a námahy dostať ich do vozňov.
Robotníci, ktorých v Skalnej doline nechali, ochotne pomáhali pri vykladaní koní. Mali oznámiť čosi dôležité, ale akosi sa im do toho nechcelo. Až keď boli všetky kone na zemi a inžinier sa spýtal, či sa za jeho neprítomnosti nestalo niečo významné, jeden z mužov sa rozpačito poškrabal vo vlasoch a odvetil:
"Well! Keďže sa spytujete, sir, musíme s farbou von. Ktosi nám ukradol koňa!"
"Ktorého?" ozvalo sa naraz šesť mužov.
Samozrejme, že táto správa spôsobila nemalý rozruch. Keďže robotníci kone nemali, mohlo tu ísť len o kone šiestich zálesákov. Čo ak zmizol niektorý zo vzácnych vraníkov, či už Winnetouov alebo Old Shatterhandov? To by bolo veru zlé!
Nastala chvíľa veľkého napätia.
"Meššurs," ozval sa konečne robotník, ktorý im to oznámil, "bol to sivko."
Všetci si uľahčene vydýchli. Hobble Frank sa hneď spýtal:
"Ten, čo mal na pravej strane krku hnedú škvrnu?"
"Yes, sir."
"Chvalabohu!" zajasal Frank. "Kmotrík Droll, tvoja potkýnajúca sa mrcina, ktorej môžeš ďakovať, že ti vliezol do tela ostrov Ischia. Máš miesto nej stokrát lepšieho koňa!"
"Len pomaly, pomaly, Frank," zamiešal sa do rozhovoru Old Shatterhand. "Tu nejde ani tak o koňa ako o zlodeja. Tuším, kto to asi bol."
"Povedzte nám," obrátil sa na muža, "nebol to azda náš zajatec, ten miešanec, ktorého sme strčili do studne?"
"Áno, sir, on to bol," odvetil robotník v rozpakoch.
"Ale ako sa dostal zo studne? Prečo ste nedávali lepší pozor? Boli ste iste veľmi ľahkomyseľní!"
"Za to vás musím prísne potrestať!" zvolal inžinier nahnevane. "Veď som postavil ku studni strážcu! Kdeže je? Pri studni nie je a inde ho nevidím."

"Bál sa vás, pán inžinier. Ušiel. Povedal, že sa vám odváži prísť na oči, až keď vás pominie prvý nával hnevu."
"To bude dlho čakať! Keď sa vráti, dám ho došľahať korbáčom, že na to do smrti nezabudne. Teraz je stopár za horami a musíme sa za ním pachtiť. Dúfajme, že ešte neušiel ďaleko a že ho dohoníme. Rýchlo sa prichystajme a ..."
"Len pomaly, sir, pomaly," prerušil ho Old Shatterhand.
"Nesmieme sa prenáhliť. Ak ma tušenie neklame, stopár je už tak ďaleko, že všetka naša námaha dostihnú ť ho bude márna. Myslím, že odcválal do Tábora v jedľovom lese."
"Aby nám vbehol do rúk? Nemožné!" odporoval inžinier.
"To by nemal zdravý rozum!"
"Pshaw! Vedel, že Komančovia sú v nebezpečenstve, a cválal k nim, aby ich tajne vystríhal, no na šťastie prišiel neskoro. Zrejme to bol on, ktorý sa na nás díval z vrchu a na ktorého Winnetou vystrelil."
"To je aj moja mienka," ozval sa náčelník Apačov. "Videl som jeho hlavu len malú chvíľočku a hneď som zdvihol pušku. No sotva som namieril, zbadal ma. Vo chvíli, ako som stisol kohútik, hlava zmizla. Inak by som ho bol určite trafil."
"Áno, guľka z tvojej pušky nikdy neminie terč, ale zamieriť a trafiť v takej chvíľočke je ťažko. Ostatne myslím, že nám ten lotor ešte vbehne pod hlaveň! Zatiaľ ho nechajme! Akiste pozoroval, ako sme Komančov odvádzali, a šiel potajme za nimi, aby sa k nim pripojil. Keby mi na tom záležalo, chytil by som ho čoskoro, ale dohodli sme sa, že ho pustíme tak či tak na slobodu. Nech si ju teda užíva, aj keď ušiel zaslúženej bitke."
"Ale mne ide srdce puknúť," zabedákal Hobble Frank. "Ja som ho chcel vykúpať, potom vyklepať a osušiť."
"Na to bude ešte čas, milý Frank," chlácholil ho Old Shatterhand. -Len si už nejako poteš to svoje zarmútené srdce! Teraz by som však rád vedel, ako sa mestic mohol dostať zo studne a ukradnú ť koňa. Dúfam, že sa to dozviem!
Robotník sa pod Old Shatterhandovým ostrým, prísnym pohľadom prikrčil, akoby sa chcel prepadnú ť pod zem. "Ja za to nemôžem, sir,"vyhováral sa, "môžete mi veriť. Zavinil to Clifton, čo mal pri studni stráž a naletel Číňanom."
"Číňanom? Vari aj Číňania tu boli?"
"Yes, mister Shatterhand, dvaja tu boli, dvaja."
"Ach, pravdepodobne tí, čo nám ukradli pušky. Mali vrkoče?"
"Hm, nevidel som, že by mali vrkoče. Za to však mali peniaze, krásne doláriky, poldoláriky a štvrťdoláriky. Išli do výčapu a rozkazovali si, čo im hrdlo ráčilo, alebo lepšie povedané, čo hostinský mal."
"A vy ste, pravdaže, ochotne slopali s nimi, však?"
"Ja nie, sir, ale Clifton. Musím vám totiž povedať, že ich dobre poznal, lebo predtým, ako ho najal do práce pán inžinier Swan, pracoval v Tábore v jedľovom lese. Najlepšie bude, keď vám všetko vyrozprávam pekne po poriadku, ako sa to prihodilo."
"Áno, začnite!" riekol inžinier. "Som zvedavý, či môžete niečo povedať na svoju obranu a či môžete odôvodniť, že ste si zle plnili povinnosti! Von s pravdou! Ako sa to stalo?"
"Sir, vyrozprávam všetko tak, ako sa to naozaj prihodilo. Schyľovalo sa k večeru a stmievalo sa. Práve sme skončili robotu a oddychovali, keď tu"
prišli tí dvaja Číňania, aby ich parom vzal, čo nám vyparatili tú nepríjemnosť. Clifton sedel pri studni na stráži. Povraz, na ktorom bol dolu miešanec uviazaný, omotal okolo stromu. Číňania zbadali starého známeho, s ktorým kedysi pracovali v Tábore v jedľovom lese, a už sa aj náhlili k nemu. Ostatní sme šli za nimi, boli sme zvedaví, čo Číňania hľadajú v Skalnej doline. Dozvedeli sme sa, že nechali robotu v tábore pre nízku mzdu a zlé zaobchádzanie a že si hľadajú novú.
"A to ste im uverili?" žasol Old Shatterhand.
"Nemali sme dôvod pokladať to za lož."
"Čo by ste nemali! Veď to boli predáci čínskych robotníkov! To ste predsa vedeli."
"Áno, to sme vedeli."
"No, ako predáci iste mali vyššiu mzdu než ostatní a nemuseli teda utekať z práce. A okrem toho ste si mohli pomyslieť, že keby boli naozaj vystúpili z práce, boli by tak urobili aj ostatní Číňania, lebo mali nižšiu mzdu než ich predáci a s nimi sa zaobchádzalo ešte horšie."
"Máte pravdu, sir, ale nikomu z nás to neprišlo na myseľ."
"To nesvedčí o vašom bystroume!"
"Možno. Sme obyčajní robotníci a nechodili sme na vysokú školu. Nemôžete od nás žiadať, aby sme hneď prišli na každý úskok a podvod. Clifton im povedal, že by azda u nás mohli dostať robotu. Oni tu však nechceli ostať. Vraj najbližším vlakom odcestujú ďalej na východ."
"To rád verím. Prišli o vrkoče, a to je pre nich hrozná potupa. Musia sa dostať do kraja, kde niet Číňanov. Pokračuj!"
"Ostali tu, aby vyčkali vlak. Vošli do výčapu a objednali si u hostinského dve lôžka. Ako som spomenul, peniaze mali a neskrblili nimi. Platili nám a museli sme piť. V rozhovore sme spomenuli aj vás, že ste tu boli a že ste odišli chrániť Tábor v jedľovom lese pred útokom Komančov. Počúvali veľmi pozorne, ale o vás, sir, a o Winnetouovi nezmýšľali dobre. To sme zistili podľa utrúsených poznámok."
"To sa im nečudujem. Okradli nás, a za to sme ich potrestali. Potom museli z tábora odísť. Viem si predstaviť, čo si o nás mysleli. Počuli, že sme uväznili mestica v studni. Rozhodli sa vyslobodiť ho, aby sa nám tak pomstili."
"Možno nie nám, ale vám chceli vyparatiť tento kúsok. Azda nemalú úlohu tu hralo aj ich priateľstvo s miešancom, ktoré uzavreli v tábore. Skrátka a dobre, Cliftonovi doniesli fľašu pálenky a o chvíľu ďalšiu. Neskoršie znovu zašli za ním a trvalo dosť dlho, kým sa vrátili. Ale nesadli si na staré miesta" lenže to nám až dodatočne prišlo na um "ale tak, že sme"
museli zavrieť dvere, lebo inak nebolo vo výčape miesto. A už sme nevideli na kone. Muž, čo mal strážiť, popíjal s

nami. O chvíľu sme začuli podozrivý dupot, erdžanie a fŕkanie. S koňmi sa niečo dialo. Vyšli sme z výčapu, hoci nás Číňania chceli zadržať. Oba vraníky boli odviazané a sivko s čiernou škvrnou na krku bol preč. Odtrhnú ť sa nemohol, to sme hneď zistili. Niekto ho odviazal a odviedol ho. Ale kto? Všetci sme boli spolu okrem Cliftona, čo strážil pri studni. Šli sme k nemu a o Číňanov sme sa nestarali. Ležal bezvládny a spitý na mol a pri ňom ležal povraz, na ktorom bol uviazaný v studni mestic. Ležali tam aj remene, ktorými mal zajatec spútané ruky a nohy. Zľakli sme sa a usilovali sme sa vytiahnuť z Cliftona, čo sa vlastne stalo. Ten iba nezmyselne čosi b ľabotal, nerozumeli sme ani slovko. Aby sme mali istotu, dal som sa spustiť na povraze do studne a tu som sa presvedčil, že sa stalo naozaj to, čoho som sa obával -mestic ušiel.
"To som si myslel," poznamenal Old Shatterhand. "Keď sa Clifton spil, Číňania vytiahli mestica zo studne a sňali mu putá. Potom sa vrátili do výčapu a z prefikanosti si sadli tak, aby sa museli zavrieť dvere a mestic mohol ukradnú ť kone. Bolo tam svetlo?"
"Áno, pri koňoch visel lampáš."
"Mohol si teda pokojne vybrať. Ako dedovi tak aj jemu sa zapáčili naše dva vraníky, ale práve tak ako nemal šťastie dedo, nemal ho ani vnuk. Vraníky sa síce dali odviazať, ale vzpierali sa, dupali, erdžali, fŕkali a mestic, keď nechcel, aby ho tu prichytili, musel si napochytro vziať iného koňa. A najbližšie stál práve Drollov sivko."
"Máte pravdu, sir, ten stál najbližšie pri dverách," prikyvoval robotník.
"Vzal si najhoršiu mrcinu. No rozhodne je dobrým jazdcom a dokonale pozná kraj medzi Skalnou dolinou a Táborom v jedľovom lese, lebo inak by sa nebol dal najať ako stopár. Preto sa mu aj podarilo potme doraziť k Brezovej úžľabine. Pravdaže, Komančov vystríhať nemohol, bolo už neskoro. Čo vraveli Číňania po jeho úteku?"
"Nič nehovorili, alebo, aby som sa lepšie vyjadril, nepočuli sme, čo tí lotri hovorili. Keď sme sa presvedčili, že zajatec ušiel a vrátili sme sa do výčapu, žltí oplani boli preč."
"Kam utiekli?" spýtal sa inžinier.
"To nevieme, bolo tma ako v rohu."
"Hrom a blesky! Možno by sme našli aspoň ich stopy! Musíme sa pokúsiť dolapiť tých lotrov."
"Len ich nechajte bežať, mister Swan!" tíšil ho Old Shatterhand. "Nie sú hodní, aby sme sa kvôli nim tak namáhali a prenasledovali ich. Naša"
výprava sa predsa výborne vydarila. Ochránili sme Tábor v jedľovom lese a nik nám ani len kožu nepoškrabal. Všetko ostatné je vedľajšie, teda aj Číňania; bolo by smiešne, keby sme sa hnali za nimi a zbytočne márnili čas.
"Hm... Mňa síce svrbia všetky prsty a rád by som tých žltých lotrov dolapil, ale uznávam, mister Shatterhand, že máte pravdu. Nechajme ich! Ale s Cliftonom poriadne zatočím! Kdeže trčí? Viete, kde je?" Pri posledných slovách sa inžinier obrátil k robotníkovi. "Neviem," odvetil robotník. "Keď sa po niekoľkých hodinách prebral, povedali sme mu, ako ho Číňania preľstili. Naraz z neho vyprchalo všetko alkoholické omámenie, od ľaku hneď vytriezvel. Nadával na nich, až sa hory zelenali, ale, pravdaže, mestica tým nepriviedol nazad. Potom ho pochytil strach. Povedal, že sa vám neukáže na oči, kým vás nepominie prvý nával hnevu. Zobral si svoje veci a zmizol."
"Nemali ste mu dovoliť, aby odišiel."
"Akým právom sme ho mohli zadržať, sir? Azda násilím? Nie je predsa zločinec a my zase nie sme policajti."
"Celkom správne," súhlasil Old Shatterhand. "Ten sa pravdepodobne už nevráti. Ale veď sa nikomu po ňom necnie. A keby sa predsa vrátil, stačí, mister Swan, keď ho poriadne pokarháte. Teraz by sme si mohli obzrieť naše kone. Potom sa najeme a dobre sa vyspíme, lebo celú noc budeme musieť byť hore. Zajtra ráno sa s vami rozlúčime."
"Už?" spýtal sa inžinier. "Verte mi, bol by som veľmi rád, keby ste sa u nás dlhšie zdržali."
"To veríme, sir. Aj my si budeme na vás pekne spomínať. No teraz tu nemáme čo robiť. Času máme síce dosť, ale nemáme vo zvyku ostať na niektorom mieste dlhšie, než treba."
"Old Shatterhand má pravdu," ozval sa Kaz. "Chystáme sa do Santa Fé. Tam sa zdržuje náš bratranec Nahum Samuel Timpe. Chceme ho donútiť, aby nám vydal podiel z dedičstva, o ktorý nás ošudil. Zdá sa však, že ani on nepatrí k tým, čo sa radi dlho zdržujú na jednom mieste. Zlé svedomie ho pohá ňa z kraja do kraja, a keď sa niekde zbytočne zdržíme, môže sa stať, že ho v Santa Fé už nenájdeme. No nemám pravdu, bratranec?"
"Pravdaže máš," odvetil Haz. "Čím skôr dostaneme naše peniaze, tým lepšie pre nás. Veľ ké šťastie, že sa toho ujal Winnetou a mister Shatterhand. Teraz máme väčšiu nádej, že sa nám všetko podarí."
Kým si Timpeovci takto vymieňali názory, ostatní odišli do výčapu. Ostal tu len Hobble Frank a Droll. Teda ani Winnetou, ani Old Shatterhand
už nepočuli, čo si dlhonohí bratranci hovorili. Hobble Frank si myslel, že musí túto príležitosť využiť a pripojiť k posledným Hazovým slovám jednu zo svojich slávnych poznámok.
"Neviem, prečo stále hovoríte len o iných," riekol napaprčene. "Zdá sa, že Timpeovci trpia na veľkolepú interimistálnu dedičnú chorobu, ktorá sa vôbec nedá vyliečiť, totiž na kolosálnu jednostrannosť, ktorej niet páru na svete."
"Akú jednostrannosť máte na mysli?" spýtal sa Kaz.
"Myslím stranu obrátenú stále k Old Shatterhandovi a Winnetouovi. Hovoríte iba o tom, ako vám tí dvaja gentlemani budú vynikajúcim a najpenetrantnejším spôsobom pomáhať. Ochotne síce priznávam, že vaša nádej je oprávnená a naozaj sa zbavíte múch, ktoré by vám chceli vletieť do syra. No predsa len by som vás prosil, aby ste sa láskavo obrátili aj na tú stranu, kde stojím ja a kde ma možno nájsť. Áno, mňa, neuznávaného Hobble Franka z Moritzburgu! Povedzte mi, naozaj neveríte v moje schopnosti?"
"Ale áno, mister Frank," odvetil Haz.
"Lenže nekonáte podľa toho, veľactený pán Hazael Benjamín Timpe! Už včera som sa láskavo znížil zo štítov svojej duchovnej veľkosti až k vašej nízkosti a prisľúbil som vám, že sa nad vami zmilujem a ujmem sa vás, ako sa bezdetný otec-sirota ujme rodičov svojho chovanca, ba vlastne... no slovom tak nejako. Veď bez mojej pomoci nič nezmôžete!

Ďalej som vám povedal, že vás ponesiem k cieľu ako na orlích krídlach a lastovičích chvostíkoch. Napokon som vám presvedčivo a umelecky prirodzene dokázal, že vaše dedičstvo stojí v mojich očiach vyššie než môj vlastný chronometer, a teraz, sotva uplynulo od môjho výroku niekoľko hodín, musím počúvať, že svoje nádeje a gestikulácie kladiete na celkom iných ľudí a osoby. Keď budete aj ďalej takto pokračovať a stále podceňovať môj profil, i pri všetkej vrodenej trpezlivosti a blahosklonnosti mi neostane iné, len pri vhodnej príležitosti sa vám porúčať a so svojou duchovnou liečivou zelinou a šmelinou obrátim sa na rozumnejších ľudí a uznanlivejších potentátov."
Dlhonohí bratranci sa len s námahou ovládli, aby sa nerozosmiali. Tvárili sa čo najvážnejšie. Kaz chlácholivo položil malému učenému Sasovi ruku na plece a riekol: "Ale, milý pán Frank, úplne zbytočne sa rozčuľujete. Poznáme vás predsa a dobre vieme, aké veľké prednosti máte a akú veľkú pomoc môžeme od vás očakávať."
"Ták? Viete to? Prečo teda stále hovoríte len o Old Shatterhandovi a Winnetouovi, a nie o mne?"
"Pretože o tom, čo pokladáme za samozrejmé, veľa nehovoríme. A vaše prednosti sú nekonečne samozrejmé. No nie?"
Frankova tvár sa rozžiarila blahom. Majestátne mávol rukou, ako to vedel len on, a riekol: "Ó, prosím, prosím, pán Timpe, len zase nezveličujte! Moja príslovečná skromnosť prijíma túto zaslúženú chválu len s veľkým sebazaprením. Keby ste chceli pokračovať v oceňovaní mojich predností, nemohol by som vám to nijako prekaziť, lebo by mi v tom zabránila moja známa nezhovorčivosť a mlčanlivosť. Rozprávajte teda ďalej, smelo ďalej! Rozprávajte tak, ako vám zobák narástol. Ten, kto oceňuje vysokohodnotné vlastnosti šľachetných ľudí, počína si veľmi múdro. Keď uznávate, že nad vami vynikám, tým preukazujete česť sebe samému a zároveň ma prinucujete, aby som nad vami láskyplne rozostrel svoje ochranné perute. Vo vašom živote a osude nastal dnes veľký obrat a obratník. Páni Timpeovci, vy obaja ste doteraz boli ako ovečky bez pastiera. Behali ste sem a tam v nočnej tme a nemali ste polmesiac ani hviezdičku, aby osvecovali váš horský chodník, po ktorom ste sa uberali k Mliečnej ceste. Keďže ste sa teraz uchýlili pod moju ochranu a môj štít, šťastie sa vám prilepí spredu na prsty nôh a zozadu na päty. Nemusíte sa báť nijakého nebezpečenstva, každé premôžem. A dedičstvo, za ktorým ste doteraz bez mojej pomoci so všetkou túžbou márne deklinovali a refundovali, vletí vám za mojej pomoci ako pečený holub rovno do úst. Na moje slová sa môžete spoľahnúť práve tak ako na mňa samého, a týmto vás vyzývam, aby ste sa o mne vyjadrili úprimne ako zodpovedný minister zahraničia, či ste s tým uzrozumení, že som lúčom nového mesiaca, čo odo dneška bude osvecovať všetky vaše kroky."
"Pravdaže, sme s tým uzrozumení," odvetil Kaz.
"Dobre, uzavreli sme teda dôverný priateľský zväzok, trojspolok. Poďte pod moje plecia ako kuriatka pod krídla kvočky! Neskôr ma budete nasledovať po celý život, teraz však poďte predovšetkým do reštaurácie, odkiaľ prenikajú vábivé vône rozličných jedál. Poďte teda, pán Hazael Timpe a pán Kazimír Timpe."
Maličký učený Sas si stal medzi bratrancov. Museli sa ho chytiť pod pazuchy. Obaja vysokí zo dva metre a Hobble Frank, ktorý ich viedol do reštaurácie, bol medzi nimi ako piadimužík. Nie div, že všetci traja vyzerali naozaj smiešne.

Bonanza of Hoaka

V osamelej doline, tam, kde výbežky Sierry Moro tvoria s Ratonským pohorím takmer pravý uhol, odpočívali pri potoku dvaja Indiáni. Jeden mal vyše šesťdesiat rokov. Okolo hlavy, na ktorej mal akiste nejakú ranu, mal ovinutý odtrhnutý pás kože. Tvár mal vpadnutú, namrzenú. Vedia starca ležala na zemi puška. Druhý Indián bol mladší. Riedke dlhé vlasy mal spletené do chochola. Na jeho vpadnutej tvári sa odzrkadľovala úskočnosť a prefíkanosť. Za širokým remeňom, ktorý mal namiesto opasku, trčal nôž. Zvláštne, že títo dvaja Indiáni nemali iné zbrane "starec mal pušku a mladík nôž. Z ich výzoru sa dalo usúdiť, že dlhší čas prežívajú neobyčajné trampoty. Hádam trpeli hladom i smädom a nemali príležitosť dať si do poriadku šaty, z ktorých viseli samé zdrapy, Aj mokasíny na nohách mali roztrhané na franforce."
Tráva na oboch brehoch potoka, kam len oko dovidelo, bola veľmi došliapaná. Na mnohých miestach bola tráva dogniavená až celkom pri vode, čo značilo, že tu ležalo a odpočívalo väčšie množstvo Indiánov a že si dlaňami naberali vodu. Poodhadzované zvyšky divej tekvice nasvedčovali, že Indiáni boli veľmi biedni, keď jedli taký pokrm. Ak Indián je nezrelé tekvice, čo nájde pri vode, tak s ním musí byť veľmi zle!
Starec občas nadvihol hlavu a pozrel do potoka, no hneď ju zase sklonil. To sa opakovalo dosť dlho. Zrazu sa však posadil a riekol: "Uff! V potoku sú ryby, ale rukami ich nemôžeme chytiť. A nemáme háčiky, aby sme si mohli zhotoviť udice. Žalúdok ma bolí od tekvice, ktorú som zjedol, keď som iné nič nemal."
"Zjedol by som naraz polovičku malého bizóna, keby som mal,"odvetil druhý.
"Veľký Duch nás opustil," precedil starec cez zuby. "Tokvi Kava, veľký náčelník Komančov, musí hladovať! To by nik neveril."
"A kto je tomu na vine? Winnetou a Old Shatterhand, ktorým to nikdy nezabudnem!"
Starec bol teda Čierny Mustang a vedľa neho ležal jeden z jeho nešťastných súkmeňovcov. Náčelníkova tvár sa skrivila hroznou, priam diabolskou nenávisťou, keď riekol: "Dostaneme ich do rúk! Vieme, kam sa chystajú, a postavíme sa im do cesty. Chytíme toho bieleho kojota Old Shatterhanda a kojota Apačov Winnetoua, ktorý má hádam najväčšiu vinu na našom nešťastí. Beda tým dvom, keď ich lapíme."
"Naozaj si myslíš, že ich dostaneme?"
"Áno."
"Nezazlievaj mi, ale musím o tom pochybovať."
"Prečo?"
"Ideme pešky. Oni majú dobré kone."
"Lenže uberali sme sa rovno cez hory, kým oni museli na koňoch robiť mnohé okľuky. Čierny Mustang pozná všetky vrchy a doliny v tomto kraji. Dobre si vyrátal cestu, ktorou museli prejsť jeho bojovníci, i cestu, ktorou sa uberajú

nepriatelia. Získali sme značný náskok. Až sa vráti Ik Senanda a privedie kone s nákladom všetkého, čo potrebujeme, padne nám Apač aj päť bielych kojotov do rúk."
"Lenže či Ik Senanda príde s koňmi i s nákladom?"
"Rozhodne príde."
"Privedie aj kone? Prinesie nám pušný prach, olovo, pušky, nože, šaty a mäso?"
"Pravdaže!"
"Ale keď sa v našom tábore dozvedia, čo sa prihodilo, nielenže mu nič nedajú, ale ho vyženú."
"Uff! Myslíš, že je taký hlupák, aby im to vybľabotal? Hoci to nebolo treba, nakázal som mu, aby o všetkom, čo sa stalo, pomlčal. Vie, kde v týchto dňoch táboríme, a keďže neprišiel včera, musí prísť dnes."
"Nech ho Veľký Duch vedie, aby sa šťastlivo vrátil a doniesol nám hodne mäsa. Veď hynieme hladom. Ik Senanda nám tu síce nechal svoju pušku a nôž, ale to sú jediné zbrane, čo máme. Ani myslieť nemôžeme na väčšiu poľovačku. A máme tu vyše sto hladujúcich bojovníkov."
"Či smie bojovník bedákať, že je hladný?" odvetil náčelník.
"Nikto to okrem teba nepočuje, a ty hladuješ tiež. Nebojím sa červeného ani bieleho nepriateľa, nebojím sa bizóna ani medveďa, ale hlad je nepriateľ, ktorý väzí priamo v tele. Nemôžeš proti nemu bojovať, tu nepomáha lesť ani udatnosť, aj najsmelšiemu človekovi berie odvahu a nijako tomu nezabrániš. Preto nie je hanba o hlade hovoriť a sťažovať sa naň."
"Máš vlastne pravdu," prisvedčil náčelník. "Aj v mojom tele sa usadil a rozožiera mi vnútro. Vravel si, že sa nebojíš nijakého nepriateľa. Aj ja som donedávna zvíťazil nad každým protivníkom, ale napokon prišiel nepriateľ, ktorý ma premohol, a preto musíme teraz trpieť hladom."
"Aký nepriateľ?"
"Býva vo mne ako hlad. Je to hnev proti Old Shatterhandovi, ktorý chovám v duši a nemôžem ho premôcť."
"Uff, uff!" súhlasne skríkol druhý Indián. Nepreriekol ani slovko, ale v tóne týchto dvoch jednoslabičných výkrikov znelo všetko, čo chcel povedať.
"Áno, hnev je tým nepriateľom, čo ma načisto premohol. Len hlad skrušil bývalú nezdolnú pýchu náčelníka, ktorý by inak nebol na seba žaloval." Keby som sa nebol Old Shatterhandovi posmieval, "pokračoval Čierny Mustang," keby som bol mlčal a radšej potichu vyčkal na príležitosť pomsty, boli by nám bledé tváre ponechali kone, zbrane i medicíny. Mohli sme sa ukryť dakde v blízkosti tábora, počkať na nepriateľov a teraz by sme ich už mali v rukách.
"Veru, povedal si pravdu. Teraz musíme tu sedieť a hladovať. Vyšli sme z táboriska, aby sme priniesli mäso, ale nič sme nezastrelili. Len nezrelú tekvicu sme našli a hneď sme ju zjedli. Ak aj ostatní naši bojovníci, čo stavali pasce, mali taký úlovok ako my, čoskoro zhynieme hladom, Koľko pušného prachu ešte máš?"
"Najviac na desať výstrelov."
"Ak Ik Senanda dnes nepríde, zabije nás nepriateľ, zúriaci v našich útrobách, proti ktorému sa nemôžeme... uff!"
Reč sa mu zasekla v hrdle. Posledné slovko neskríkol nahlas, ale pridusene.
"Čo sa deje?" spýtal sa Tokvi Kava.
"Pozri tam!" odvetil druhý Indián. Tvár sa mu rozžiarila od radosti. Ukázal prstom proti prúdu.
Náčelník obrátil hlavu tým smerom a tvár sa mu hneď vyjasnila.
"Bizóny!" zašepkal.
"Áno, šesť kusov! Býk, tri kravy a dve teľce!"
"Budeme mať mäso!"
A už aj siahol po puške. No ruky sa mu chveli, možno od slabosti, možno od hladu.
"Veď sa trasieš!" vystríhal ho druhý Indián. "Ak netrafíš, márne si robíme chuť na mäso."
"Čuš! To je od hladu. Rozhodne musím trafiť!"
"Bizóny idú k vode. Prídu teda až sem. Na šťastie vietor fúka smerom k nám. Nezacítia nás."
"Áno. Vietor veje k nám. Preto môžeme ostať tu za kríkom a pokojne vyčkať."
Prikrčili sa a s horúčkovitým napätím sledovali zvieratá, ktoré sa dosť rýchlo blížili a len občas sklonili hlavy, aby si odšklbli trávy.
Býk bol mocný, ale už starý. Srsť mal vypĺznutú. Jeho tvrdé, šľachovité mäso by sa iste nedalo jesť, ale bolo treba zastreliť ho. Keby Tokvi Kava pozeral iba na to, že chce mäkšie mäso, a zastrelil by kravu, rozzúrený býk by sa naňho vrhol, nabral ho na rohy, hodil na zem, pošliapal po ňom a podupal ho. Puška mala síce dve hlavne, ale jedna bola iba na broky.
Zvieratá sa blížili k potoku. Býk šiel popredu, kravy s teľcami za ním. Boli už len na sto krokov, na päťdesiat a konečne len na tridsať krokov, a ešte stále nič nezvetrili. Kravy sa spoľahli na býka, ktorý, ako sa zdalo, už nemal citlivý čuch. Tokvi Kava zacielil. Už sa nechvel. No nechcel zatiaľ streliť, lebo mal býka čelom proti sebe. Čakal, až sa zviera obráti. Indián alebo skúsený biely lovec najradšej strie ľajú do bizóna zboku pod lopatku. Tadiaľ prenikne guľka rovno do srdca, lebo nemá v ceste nijakú kosť.
Zvieratá sa priblížili o ďalších desať krokov. Tu však jedna z kráv čosi zvetrila. Zastala a vtiahla do nozdier vzduch tak hlasne, že to začul aj býk. Obrátil sa k nej, a tým sa postavil k náčelníkovi bokom. Tokvi Kava zamieril presne pod lopatku a vypálil. Bizón prudko šklbol celým telom. Potom chvíľu stál nehybne, len hlavu skláňal nižšie. Zrazu sa kŕčovito zatriasol a kle sol na zem. Guľka ho trafila rovno do srdca.
Náčelník rýchlo znovu nabil. Kravy sa po výstrele obrátili na útek. Jedna z nich uháňala ako divá a teľa za ňou. Druhé teľa však nevytušilo nijaké nebezpečenstvo a dokonca sa zvedavo rozbehlo k zastrelenému bizónovi. No čoskoro sa jeho matka, poháňaná láskou, vrátila k nemu a pyskom ho odstrkovala od mŕtveho bizóna. Vtom však zahučal druhý náčelníkov výstrel a guľka opäť trafila rovno do srdca. Krava sa po niekoľkých sekundách zrútila na zem.

Obaja Indiáni víťazoslávne vykríkli a hnali sa ku koristi. Teľa nemotorne poskakovalo sem a tam. Čoskoro ho dorazili kolbami. "Uff, uff, uff!" zvolal náčelník. "Môj červený brat sa teraz presvedčil, že som sa nechvel. Obe zvieratá som trafil rovno do srdca. Teraz máme dosť mäsa pre nás všetkých."
"Áno, mäso z kravy bude mäkké," poznamenal náčelníkov druh.
"Keď niet iného, aj mäso z býka je dobré."
"Vypitveme zvieratá hneď teraz?"
"Nie. Nám dvom by to trvalo príliš dlho. Zavoláme niekoľkých bojovníkov, alebo aj všetkých."
"Hádam by bolo lepšie, keby sme nešli obaja. Jeden by tu mal ostať a strážiť mäso."
"Máš pravdu. Pôjdem teda ja a môj brat počká tu."
"Nech mi teda Tokvi Kava nechá pušku."
"Predsa ju potrebujem."
"No ja ju potrebujem väčšmi."
"Veď tu niet nepriateľov, proti ktorým by si sa musel brániť."
"Práve preto ani Tokvi Kava nepotrebuje pušku. Ja sa však bez nej nezaobídem, lebo vôňa mäsa priláka supy a kojoty, proti ktorým sa musím brániť."
"Môj brat má vlastne pravdu. Nech si teda pušku ponechá. Náčelník odovzdal zbraň i náboje svojmu druhoví a odchádzal. Ešte raz"
sa však obzrel a vrhol lačný, dychtivý pohľad na tri zabité zvieratá. Len býk mohol vážiť vyše metráka. Kto to nevidel na vlastné oči, ten neuverí, aké množstvo mäsa dá urastený bizón.
Tokvi Kava sa náhlil po brehu dolu prúdom a nedbal na opatrnosť, ktorá je na Divokom západe vždy nevyhnutná. Zrejme bol presvedčený, že nablízku niet nijakého nepriateľa.
Vyšiel si s druhom na poľovačku proti prúdu a teraz sa vracal dolu prúdom k táboru, ktorý ležal pri východe z doliny. Mal pred sebou asi tri kilometre, dlhú cestu a trvalo mu dosť dlho, kým sa dostal k svojim bojovníkom.
Boli to tí Komančovia, čo museli tak hanebne odtiahnuť od Tábora v jedľovom lese. Všetci boli otrhaní a vyhladovaní ako náčelník. Všetci dychtivo upreli oči na Čierneho Mustanga. Div neomdlievali od hladu! Náčelník si všimol, že sú tu aj bojovníci, ktorí odišli poprezerať pasce, či sa do nich niečo nechytilo. Nemusel sa ich ani spytovať na výsledok lovu, lebo nikde nevidel nijakú zver. No Komančovia, keď zbadali náčelníka prichádzať samého bez pušky, v duchu sa zaradovali. Iste sa mu podarilo niečo zastreliť a jeho druh čaká s puškou pri koristi, ak len nejakou nešťastnou náhodou neprišiel o druha aj o pušku. Všetci povyskakovali. Nedbali na zvyčajnú indiánsku zdržanlivosť a nedočkavo sa vypytovali: -Zastrelil Tokvi Kava niečo? Budeme mať mäso?
"Áno," odvetil. "Už nebudeme hladovať. Skolil som bizónieho býka, kravu a teľa."
Zahučalo sto jasavých výkrikov. Indiáni v radostnom vzrušení hľadeli len na náčelníka a nezbadali, že sa z opačnej strany blíži k ich táboru jazdec. Spozorovali ho až potom, keď už stál celkom pri tábore. Bol to Ik Senanda, náčelníkov vnuk. Vracal sa z pastvísk Komančov, kde mal vyžiadať pre Tokvi Kavu a jeho bojovníkov kone, zbrane, strelivo a mäso, no mal si pritom dávať pozor, aby nevyzradil, ako potupne a žalostne sa skončila výprava do Tábora v jedľovom lese.
Vyslať mestica do komančskej osady bol pre Čierneho Mustanga jediný spôsob, ako zatajiť pred svojimi ľuďmi hanebnú porážku a udržať si náčelnícku hodnosť. V terajšom stave sa tam nesmel ukázať. Keby mal kone a zbrane, mohol by Winnetoua a Old Shatterhanda s ich druhmi zajať, čím by si získal veľkú slávu. Potom by narýchlo ešte napadol nejakých nepriateľov, či už belochov, alebo neďaleko táboriacich Apačov, vzal by im skalpy, prípadne aj medicíny. Len takto by mohol napraviť potupnú porážku, zabudlo by sa na ňu a všetky jeho starosti a obavy by zmizli. Všetko teda záviselo od toho, či jeho vnuk bude mať doma úspech. Ľahko si možno predstaviť, s akou túžbou a napätím očakával Čierny Mustang jeho návrat.
Teraz sa napätie končilo, ale tak, že náčelník nechcel veriť vlastným očiam. Keby sa Ik Senandovi podarilo splniť úlohu, musel by sa teraz vracať so sto koňmi a s nákladom zbraní, streliva, šatstva a so zásobami mäsa. V tom prípade by ho musel sprevádzať aj oddiel komančských bojovníkov, lebo sám by predsa nemohol viesť sto koní. No Ik Senanda prichádzal sám, celkom sám a viedol za sebou iba jediného ťažného koňa.
Keď to Tokvi Kava uzrel, jeho červená vráskavá tvár až osinela. Ostatní Komančovia zabudli na radosť, ktorú v nich vyvolala správa o zabitých bizónoch, ani jediným slovkom nevítali prichádzajúceho. Ik Senanda zoskočil z koňa a kráčal k náčelníkovi. Ten sa hneď pobral nabok k odľahlému krovisku, kde si sadol. Bolo to dosť ďaleko od ostatných, aby nepočuli, akú správu posol prináša. Ik Senanda prišiel k Čiernemu Mustangovi, sadol si vedľa neho a mlčky čakal, až ho starec osloví. Náčelník mu pozrel do tváre prázdnym, meravým pohľadom a spýtal sa drsným, priduseným sklamaným hlasom: "Kde sú kone?"
"Nedali mi ich," odvetil mestic.
"Kde je sto pušiek a sto nožov?"
"Nedali mi ich."
"Čo mi prinášaš?"
"Len dve pušky, niekoľko nožov, pušný prach, olovo a oblek pre teba."
"Nič viac?"
"Nie."
"Teda si im dačo vyb ľabotal, hoci som ti zakázal?"
"Nie, konal som presne podľa pokynov, ktoré si mi dal."
"Musel si prezradiť, čo sa prihodilo pri Tábore v jedľovom lese!"
"Nič som neprezradil."

"Ale veď nesplnili moje príkazy! Mohlo sa to len tak stať, že sa dozvedeli o našej potupe."
"Áno, vedia o nej."
"Tak si musel o nej povedať len ty! Prichádzame predsa rovno od Tábora v jedľovom lese a pred tebou nemohol nikto prísť ku Komančom a prezradiť im, čo sa stalo."
"A predsa o všetkom vedeli, keď som k nim prišiel."
"Od koho? Keď sa dozviem, kto im to prezradil, za živa mu stiahnem skalp z hlavy."
Náčelník od zlosti zaťal päste a z očí mu sršali blesky hnevu.
"Ten skalp sotva dostaneš," odvetil vnuk. "Ohnivý tátoš sa hnal sto ráz rýchlejšie, než sme napredovali my, a rozšíril tú správu všade."
"Vari ohnivý tátoš jazdí až ku Komančom Naiinom?"
"Nie, ale zastavuje sa na neďalekých miestach, ktoré bledé tváre nazývajú station."
"Uff! Ohnivá voda a ohnivý tátoš, to sú dary zlého ducha, ktoré poslal do krajiny červených mužov, aby ich zničil. Onedlho sa všetci ľudia medzi dvoma veľkými vodami dozvedia, že mi nepriatelia vzali vlasy a medicínu. Moje meno, kedysi také slávne, bude len ako páchnuci výpar, vystupujúci zo zdochliny, ktorú ani sup nechce žrať. Ale pomstím sa, pomstím sa na všetkých, ktorí zo mňa túto zdochlinu urobili!"
"Si slávny a ostaneš slávny," utešoval ho vnuk. "Zajmeme Old Shatterhanda aj Winnetoua a prepadneme Apačov. Musia nám dať svoje skalpy i medicíny, a potom sa smelo môžeme vrátiť do vigvamov nášho kmeňa."
"Uff! Teraz sa nesmieme vrátiť?"
"Nie."
"Rozhodla o tom Rada starších?"
"Áno, uhádol si."
"Teda nás vyobcovali?"
"Tak je."
"Uff, uff!"
Zakryl si rukou oči a hodnú chvíľu sedel nehybne. Potom si dal ruku dolu a riekol: "Som bohatý. Prečo si doniesol len oblek a nič viac?"
"Nesmel som."
"Mám predsa mnoho koní. Aj to ti zakázali, aby si mi niektorého priviedol?"
"Áno, aj to mi zakázali."
Tu sa náčelník úzkostlivo pozrel na vnuka a spýtal sa hlasom, z ktorého bolo cítiť nesmierny strach z odpovede: "A môj čierny mustang, môj tátoš, ktorý mi je drahý ako život? Ani toho mi nedajú?"
"Veru ani toho."
Náčelník zlostne vyskočil. Už sa chcel rozkričať, ale Ik Senanda výstražne zdvihol prst a chlácholivo riekol: "Tokvi Kava je veľký náčelník. Vie dobre, že bojovník sa musí ovládať. Mužovia, ktorí tamhľa sedia a pozorujú nás, nesmú sa domnievať, že Čierny Mustang zabudol ovládať svoje myšlienky a city!"
Starec si opäť sadol, no trvalo dlho, kým sa aspoň navonok upokojil: -Syn mojej dcéry má pravdu, "ozval sa konečne." Teraz nechcem myslieť na bô ľ, ktorý mi spôsobili súkmeňovci. No až sa vrátim, kam teraz nesmiem, beda všetkým, čo mi ranili srdce! Máš mi okrem toho, čo som už počul, ešte niečo oznámiť?
"Nie."
"Uff! Mnohí starí bojovníci sa nazývali mojimi priateľmi a aj som ich za priateľov pokladal. Nikto z nich mi nič neodkázal?"
"Veru nikto."
"No veď uvidia, ako Tokvi Kava odmeňuje falošné priateľstvá! Si môj vnuk a hoci si mladý, si odvážny a ľstivý ako ja. Ak mi chceš niečo povedať, tak hovor! Chceš mi azda niečo navrhnúť?"
"Nie. Ty si náčelník, ktorý rozkazuje, a mojou povinnosťou je poslúchať. Čo povieš, to je dobré, a o čom rozhodneš, to musíme vykonať."
Mestic vyslovil tieto slová čo najúprimnejšie a sklonil aj hlavu na znamenie, že je oddaný svojmu dedovi všetkými myšlienkami i skutkami. No keby tu bol bystrý a nestranný pozorovateľ, ako napríklad Winnetou alebo Old Shatterhand, zbadal by ľahký, ale predsa len zradný úsmešok, ktorý trošku skrivil kútiky mesticových úst. Ako takmer všetci miešanci, aj Ik Senanda bol človek nespoľahlivý. Ak mu šlo o vlastný prospech, bol mu dedo práve toľko ako hocikto cudzí. No Tokvi Kava v ňom videl nielen blízkeho príbuzného, ale aj najlepšieho priateľa a úplne mu dôveroval.
Aj teraz sa na vnuka láskavo usmieval, ak pri jeho krutej povahe mohla byť reč o nejakej láskavosti. "Viem, syn mojej dcéry, že si hotový pre mňa obetovať aj vlastný život," vravel Čierny Mustang. "Som presvedčený, že si doma urobil všetko, aby ma z kmeňa nevyobcovali. Nie je tvoja chyba, že sa to nepodarilo. Poď, pôjdeme teraz k ostatným a oznámime im, ako kmeň o nás rozhodol."
Tokvi Kava veru netušil, že vnuk sa ho v kmeni nielenže nezastal, ale dokonca proti nemu hovoril a poburoval ostatných. Jeho najväčším želaním bolo, aby sa sám mohol stať náčelníkom Komančov Naiinov. Sám im prezradil, čo sa stalo pri Tábore v jedľovom lese.
Teraz sa vracal s dedom k ostatným bojovníkom. Tí zo správania Čierneho Mustanga a jeho vnuka uhádli, akú správu môžu čakať. Vypočuli ju mlčky. Zdrvilo ich to. Dúfali práve tak ako ich náčelník, že Ik Senandova cesta bude úspešná, a nečakali takýto výsledok. Teraz dvojnásobne trpko cítili svoje hrozné položenie. A s duševnými mukami rástli aj telesné. Hlad sa hlásil omnoho nástojčivejšie než predtým. A keď napokon náčelník vydal rozkaz, aby sa vrátili k zastrelenej koristi, veľmi sa potešili.
Tých niekoľko pušiek, ktoré Ik Senanda priniesol, rozdelili najlepším strelcom. Pravdaže, rozdelili aj strelivo, a tak boli

teraz medzi nimi aspoň niekoľkí, čo mohli pri poľovačke alebo pri obrane pred nepriateľom dokázať viac než ostatní s holými rukami.
Keďže náčelníkov vnuk priniesol aj nože, mohli sa hneď viacerí z Komančov, len čo prišli na miesto, pustiť do pitvania a rozsekávania koristi. Robota šla rýchlo. Napokon sa rozhoreli ohne a každý bojovník si piekol svoj podiel. Skrytý pozorovateľ by sa s pôžitkom pozeral na týchto hladošov, čo jedli tak náhlivo, že sa div nezadrhli.
Ale náčelník im nedovolil oddychovať po výdatnom obede. Zvyšky mäsa si rozdelili a hneď sa vydali na cestu za Old Shatterhandom a jeho druhmi. Musia sa im pomstiť, a tak aspoň čiastočne napraviť stratu dobrého mena. Celkom ju napravia, keď si získajú aj nové medicíny.
Znovu pochodovali v smere prúdu až k táborisku, a potom sa pustili pozdĺž výbežkov Sierry Moro na juh.
Pochodovať čiže ísť pešky, to je výraz, ktorý Komančovia vyslovujú s najväčším pohŕdaním. Veď bojovníkov Komančov vidieť len na koni, iba v táborisku chodia pešky. Kto nesedí na koni a musí šľapať na vlastných, ten v očiach Komančov klesol hlboko pod ľudskú dôstojnosť. A teraz sami museli používať nohy na to, na čo ich človek vlastne má: na chôdzu! Jediný Ik Senanda mal koňa, ale nesedel na ňom. Stále sa potkýnajúcu mrcinu, ktorú ukradol v Skalnej doline, vymenil v tábore svojich súkmeňovcov za lepšieho behúňa. No po namáhavej jazde za Tokvi Kavom bol kôň vyčerpaný a musel ho šetriť. Ktovie, či nebude treba onedlho podniknúť zase nejakú rýchlu, namáhavú cestu, a druhého koňa nemajú.
Popoludní sa oddiel Komančov uberal rozsiahlou trávnatou rovinou. A tu prišli na stopu asi dvadsiatich jazdcov. Museli to byť belosi, lebo mali podkované kone. Stopy viedli tým istým smerom, ktorým pochodovali Komančovia, a boli veľmi zreteľné. Dalo sa z nich usudzovať, že jazdci prešli tadiaľto asi pred hodinou. Komančovia sa veľmi potešili. Veď môžu
belochov prepadnúť a zmocniť sa ich koní a zbraní. V horúčkovitej nedočkavosti sa hnali dopredu.
Stopa viedla najprv rovnobežne s vrchmi, potom sa k nim stále približovala a napokon pred večerom viedla medzi ne. Keď to Čierny Mustang spozoroval, riekol svojmu vnukovi: "Tieto bledé tváre nie sú ľudia neskúsení. Stmieva sa, a preto odbočili k vrchom. Nechcú prenocovať na rovine, kde by ich ohne bolo vidieť veľmi ďaleko. Nebude teda ľahké prekvapiť ich nečakaným útokom, najmä keď sme tak biedne vyzbrojení."
"Pshaw! Je nás trikrát viac. A čo sa nám nepodarí dosiahnuť násilím, podarí sa ľsťou."
"Lesť je lepšia zbraň než presila, a najmä pre nás je teraz veľmi cenná. Naši bojovníci stratili od hladu veľa síl, na to nesmieme zabúdať. Predovšetkým musíme vypátrať táborisko týchto bledých tvárí, a potom môžeme rozhodnúť, čo podnikneme."
Vrchy pokrýval hustý les, z ktorého vybiehal pás húštin až do roviny. Keď sa Komančovia dostali k týmto húštinám, vyhľadali si v nich vhodné miesto na utáborenie. Potom sa náčelník s Ik Senandom pustili na výzvedy k táboru bledých tvárí. Rýchlo sa stmievalo. Dúfali, že aj bledé tváre sa už utáborili a že nemusia ísť za nimi príliš ďaleko.
Táto nádej ich nesklamala. Šli veľmi opatrne sotva štvrťhodinu, keď zacítili dym.
"Už sme blízko," zašepkal starec vnukovi. "Musíme však vyčkať, až sa celkom zotmie."
Keď napokon bola tma hustá ako smola, zakrádali sa ďalej. Čoskoro začuli žblnkot malej bystrinky a potom zazreli medzi stromami žiariť oheň. Belosi sedeli v kruhu okolo neho. Neďaleko na malej lúčke sa popásali ich kone. Hoci sa belosi len pred chvíľkou utáborili, už dvaja strážili kone s pripravenými puškami. To svedčilo, že ľudia sú veľmi opatrní a nie sú na Západe nováčikmi.
Pre vycvičených Indiánov nebolo ťažko prikradnúť sa k belochom celkom blízko, lebo hrubé stromy a čierne tiene ich dostatočne kryli. Vyzvedači sa prikradli k belochom tak blízko, ako sa len dalo. Skryli sa za strom, takže mohli belochov nielen celkom dobre pozorovať, ale mohli aj počuť ich rozhovor.
Vodcom skupinky bol starý chlap so snehobielymi vlasmi, sivými fúzmi a bradou. Jeho vetrami ošľahaná tvár mala ostré, vyhranené črty. Tento muž akiste zažil už nejedno dobrodružstvo. Hoci bol starý, oči mal plné mladistvého ohňa. Rozprával takým rozhodným a pevným hlasom, akoby bol zvyknutý stále rozkazovať. Jeho druhovia ho nazývali Veličenstvo, čomu sa obaja Indiáni, skrytí za stromami, veľmi divili; tento čudný výraz málokedy počuť na Divokom západe.
Aj ostatní boli skúsenými zálesákmi, ako sa dalo na prvý pohľad usudzovať. Najmladší bol štíhly, neobyčajne vysoký mladík plavých kučeravých vlasov. Zrejme zabával celú spoločnosť, lebo na jeho veselých rečiach a poznámkach sa ostatní zo srdca smiali. Nazývali ho Hum, niekedy Dlhý Hum. Práve keď sa vyzvedači ukryli za stromami, počuli, ako vraví: -Veličenstvo, zdá sa mi, že sa tu cítite veľmi bezpečne. Veď ste nepostavili táborové stráže. Myslím, že sme na hraniciach komančského územia. Želáte si azda, aby vás títo veľactení gentlemani pripravili o trón aj o život?
"Môj trón, milý Hum, je miesto, kde sedím. Rád by som videl Indiána, ktorý by ma chcel stadiaľto vystrnadiť. Veď mi robí spoločnosť tridsať poddaných, z ktorých každý je hrdina a rytier Bayard. No čo sa týka Komančov, milý Hum, máte pravdu. Neprikázal som rozostaviť stráže preto, lebo som chcel, aby ste sa najprv všetci pokojne navečerali. No hneď po večeri, ako zvyčajne, pošlem štyroch ľudí na stráž a budú sa každú hodinu meniť. Sedem hodín spánku nám postačí. A štyria na stráženie" to je dosť, veď nebudú stáť na jednom mieste, ale každý bude chodiť na pridelenom úseku. Tak urobíme aj v ďalšie noci, až kým sa nedostaneme do pohoria San Juan.
"Kde sa z nás stanú milionári!" veselo sa zasmial Dlhý Hum.
"Myslím, že milionári sa z nás naozaj stanú, hoci sa z toho teraz smejete."
"Keď sa mi dedičstvo bohatého strýka vyparilo, nemám nič proti tomu, aby som s vaším dovolením zdedil aj bohatý štát Colorado."
"Well. Keď to spomínate, prosím vás, ako to vlastne bolo s tým dedičstvom? Vydedil vás strýko? To by som mu neodpustil ani potom, keď budem ležať v hrobe; vás, takého statočného človeka, vydediť!"
"Nevydedil ma, ale predsa ma pripravil o dedičstvo. Pokladali ho za boháča a on si na to potrpel a podľa toho sa

správal. Môj otec, hoci bol statočným obchodníkom, nedoviedol to nikam. Hneď sa dozviete prečo. Keď umrel, nezanechal mi okrem dlhov nič. Strýko nemal deti a prosil som ho, aby mi pomohol, utešoval ma tým, že budem jeho jediným dedičom. Niekoľko rokov som sa pretĺkal, ako som vedel, a potom strýko zomrel. Zanechal mi celkom prázdnu pokladnicu a účtovnú knihu. Keď som do knihy strčil nos, dostal som nádchu a to ešte akú! Milý strýko bol prefíkaný vtáčik. Nevyplatil môjmu dobromyseľnému otcovi, ktorý uňho dlhé roky pracoval, ani jediný dolár! Otec si myslel, že má peniaze u brata dobre schované, a keď sa pred smrťou o všetkom dozvedel, nechcel spôsobiť"
strýkovi hanbu, a preto o jeho nepeknom čine radšej pomlčal. Teda po strýkovi som nezdedil nič, keďže nič nezanechal, a prišiel som aj o peniaze, ktoré by som bol zdedil po otcovi, keby nebol býval taký dôverčivý.
"Pekný strýko, však? A akože sa vlastne volal?"
"Nestarám sa, nepoznám viac jeho meno."
"Čože? Nepoznáte jeho meno? Veď musel mať také priezvisko ako vy."
"Pravdaže."
"No teda! Azda ste len nezabudli vlastné meno? Voláme vás Dlhý Hum. Aká skratka je vlastne Hum, to ste nám ešte nepovedali a svoje priezvisko ste nám úplne zatajili. Prečo?"
"Prečo? Len tak! Pretože som veselý boy a nerád sa hnevám. No na svoje priezvisko sa musím hnevať vždy, keď ho počujem."
"Ale prečo?"
"Pretože znie smiešne, najmä Američanovi."
"Hm! Keď máte taký vyvinutý krasocit pre ľubozvučné slová, proti tomu nič nenamietame. No pokiaľ ide o to vyparené dedičstvo, nemusíte byť z toho smutný. Môžem vás uistiť, že v pohorí San Juan v Colorade nájdete stokrát väčšie bohatstvo."
"Bohatstvo nemusí byť stokrát väčšie, Veličenstvo, stačí niekoľkokrát väčšie. Vy nie ste muž, ktorý by statočných ľudí ťahal za nos až do Skalistých hôr."
"Nie, takým mužom naozaj nie som. Mapku s presnou polohou ložiska mám vo vrecku. Zbohatneme! Pravda, ak budeme mať šťastie a nájdeme v Sierra Moro veľ ké ložisko zvané Bonanza of Hoaka, zbohatneme ešte viac, kráľovsky."
"Už som o ňom počul. Cudné meno! Bonanza je španielske slovo, znamenajúce ložisko zlata, of anglické a Hoaka podľa všetkého indiánske. Nie?"
"Áno."
"Čo znamená?"
"Neviem, lebo som sa doteraz nestretol s belochom ani s Indiánom, ktorý by poznal význam tohto slova a prezradil ho. No tá bonanza jestvuje naozaj a stovky a stovky gambusinov ju hľadali. Niektorí vraj boli už tak blízko, že našli veľ ké hrudy zlata, ale vlastné ložisko sa ešte nikomu nepodarilo nájsť. Práve teraz sme v kraji, kde táto bonanza leží. Keď ráno vyrazíme, pôjdeme cez miesta, kde zlatokopi našli spomínané hrudy zlata. Je celkom možné, že táborí me blízko bonanzy. Predstavte si, aké by to bolo šťastie, keby sme ju náhodou objavili!"
Všetkých prítomných tieto slová priam elektrizovali. Jedni nadšene achkali, iní ochkali a napokon Dlhý Hum veselo po znamenal: "Pred spánkom budem na bonanzu tuho myslieť. Možno sa mi o nej prisní, a potom vám ukážem cestu k nej. V tom prípade sa zriekneme aj zlatej žily v Colorade. Čo na to poviete, meššurs?"
"Pravdaže," odvetilo Veličenstvo. "Keby som našiel Bonanzu of Hoaka, daroval by som mapku coloradského ložiska, ktorú nosím tu vo vrecku, hocikomu z vás. Nechápem, že jestvujú ľudia, ktorí vedia, kde bonanza leží, a predsa z nej neťažia."
"Čože? Sú takí? Je to pravda?" spytovali sa všetci dookola.
"Áno, je to pravda. Niektorí Indiáni vedia, kde bonanza je, ale nenávidia belochov, a preto to miesto neprezradia za nič na svete. Len keď potrebujú niečo od bledých tvárí a musia zaplatiť, vyberú sa k bonanze a prinesú si za hrsť nugetov. Veľ ké kusy nechávajú tam. Práve v tomto kraji možno natrafiť na takých zadubencov s priškvareným mozgom. Nedávno som sa v Albuquerque rozprával s istým pátrom, misionárom, ktorý sa v horskej rokline zvanej Kremenitá úžina stretol s Indiánom. Indián bol hladný a páter mu dal chlieb a mäso. Indián vytiahol z vrecka koženú kapsičku a dal misionárovi rýdze zlato, nuget, ktorý mohol vážiť najmenej päťdesiat gramov. Kapsička bola plná takýchto nugetov; bolo v nej teda veľ ké bohatstvo. Čo na to poviete?"
Všetci údivom žasli a jeden z nich, ktorý rozmýšľal veľmi prakticky, sa ozval: "A misionár sa nespýtal Indiána, odkiaľ má zlato?"
"Pravdaže sa ho spýtal. No Indián mu tajomstvo neprezradil, iba stručne odvetil: Priniesol som si ho z Bonanzy of Hoaka. Zbohom!"Misionár sa ďalej nevypytoval a Indián rýchlo odišiel.
"Misionár ho mal chytiť a donútiť, aby vyzradil, kde bonanza leží."
"Misionár? To nemohol, veď by to bolo proti učeniu, ktoré hlása."
"Ech, čo! Keby som stretol takého Indiána a nechcel by mi bonanzu prezradiť, prebodol by som ho. Veru, nemal by som výčitky svedomia."
"Ja by som ho neprebodol. Vraždiť bez príčiny, to je predsa zločin, a okrem toho mŕtvola by mi už vôbec nič neprezradila. Nie, ja by som to urobil inakšie. Sú lepšie a celkom isté prostriedky, ako prinútiť mlčanlivého Indiána hovoriť. Žiaľ, nebudeme mať príležitosť použiť ich."
"Kde leží Kremenitá úžina? Viete to azda, Veličenstvo?"
"Viem, kde je to miesto. Priznám sa vám úprimne, že som už Bonanzu of Hoaka hľadal. Pravdaže, márne. Bol som dokonca aj v Kremenitej úžine, ale nič som neobjavil, hoci by som prisahal, že som nebol ďaleko od náleziská. Len si uvedomte to pomenovanie: Kremenitá! Kremeň! Veď"

práve v kremeni sa najčastejšie vyskytujú zlaté žily! A ďalšie slovo: úžina! Tu ide o horskú úžinu, zovretú skalami! Obyčajne cez takéto úžiny tiekla voda. Viete, ako vzniká bonanza? Bystrina, ktorá voľakedy tiekla cez horskú úžinu, vymlela z nej zlaté zrnká a hrudy a naniesla ich do nejakej jamy, ktorú časom zanieslo blato a kamenie. Teraz tam leží zlato za milióny a milióny dolárov, len ho vybrať. Pravda, to by sme museli vedieť, kde to je. Myšlienka na také obrovské bohatstvo mi nedá pokoj, idem z toho zošalieť. Ak vás to zaujíma, môžem vám zajtra ráno ukázať Kremenitú úžinu, cesta vedie vedľa.
Všetci sa veľmi potešili a nadšenému pokrikovaniu nebolo konca. Napokon vodca musel urobiť poriadok. "Utíšte sa, seňori!" zvolal pánovitým hlasom. "Už ste sa najedli, musíme postaviť štyroch mužov na stráž. Ani na um mi nepríde dôverovať Komančom, kým ich nemám na muške svojej hlavne. Rozprávate tak hlasno, že vás počuť na míle. Ak nebudete ticho, zajtra ráno vám neukážem Kremenitú úžinu! Viete veľmi dobre, že vždy dodržím slovo!"
"Well. Bude ticho a pokoj, Veličenstvo!" odvetil Dlhý Hum so smiechom. "Seňori a meššurs, zavrite chlebárne! Počuli ste, chcem spať a snívať o bonanze. Kto ma vyruší v spánku, ten si zajtra nesmie vziať zlatú hrudu! Dobrú noc, Veličenstvo, dobrú noc!"
Pod hlavu si namiesto vankúša položil sedlo, pohodlne sa natiahol a zavrel oči. Nabitú pušku mal tesne pri boku.
"Poď!" zašepkal Čierny Mustang vnukovi.
Opatrne sa zakrádali preč. Bol najvyšší čas, lebo štyria mužovia práve odchádzali od ohňa. O chvíľočku prešli vedia miesta, kde boli predtým skrytí mestic a Komanč. Keby tu ostali, strážcovia by ich rozhodne spozorovali.
Keď už vyzvedači boli dosť ďaleko, Čierny Mustang sa spýtal vnuka:
"Rozumel si všetko?"
"Všetko," odvetil mestic.
"Ja som síce nerozumel každé slovo, ale zmysel mi je celkom jasný. Zajtra získame skalpy, kone a zbrane týchto bledých tvárí a všetko ostatné, čo majú pri sebe. Uff!"
Povedal to tak určite, akoby si bol celkom istý. Ik Senanda však nebol taký presvedčený o úspechu a vystríhal deda:
"Videl si bledé tváre a vypočul si ich. Mohol si sa presvedčiť, že to nie sú greenhorni, ktorí sa dajú len tak ľahko preľstiť."
"Ale ja ich predsa preľstím."
"Pokladal by som za rozumnejšie prepadnúť ich ešte v dnešnú noc."
"Hovoríš ako mladý bojovník, a nie ako skúsený muž, ktorý o všetkom najprv dôkladne uvažuje. Okolo tábora obchádzajú štyria strážcovia. Rozhodne by nás zbadali, keby sme sa chceli k nim priblížiť. Okrem toho mužovia spia s puškami pri rukách. Ak niektorý zo strážcov zavolá, hneď všetci vyskočia a postrieľajú nás. Chcem chrániť životy našich bojovníkov, aby som sa vyhol výčitkám doma, ktoré by sa na mňa rozhodne zosypali, až sa vrátim. Chcem, aby nevytiekla už ani jediná kvapka komančskej krvi."
"Som zvedavý, ako to chceš zariadiť."
"Počul si, čo sa rozprávali o bonanze?"
"Áno."
"Neviem, kde tá bonanza leží, ani jej meno som ešte doteraz od nikoho nepočul, ale viem, kde je naše šapo-gaska."
"Uff!" vykĺzlo sa mesticovi z hrdla. "Prečo ho spomínaš?"
"Neuhádol si?"
"Nie."
"Poznáš to miesto tak dobre ako ja. Ak sa teraz vydáš koňmo na cestu, zajtra ráno môžeš byť v Kremenitej úžine. Ja pôjdem s bojovníkmi celú noc, a dorazíme ta naraz."
"Chceš tam byť vtedy, keď tam prídu bledé tváre?"
"Budem tam oveľa skôr, už ráno alebo predpoludním, zatiaľ čo bledé tváre prídu najskôr okolo večera. Dávaj pozor, čo ti poviem! Prinesieš z nášho náleziska toľko nugetov, koľko sa ti do koženého vrecúška zmestí. Potom pôjdeš do Kremenitej úžiny, dáš nám koňa a ľahneš si na nejaké príhodné miesto, aby ťa bledé tváre zbadali, až prídu. Musia spozorovať, že máš zlato. Budú sa ťa vypytovať, kde je bonanza. Zo začiatku sa budeš zdráhať prezradiť tajomstvo, potom ich však zavedieš do Kremenitej úžiny. Tam ich uzavrieme, že sa nebudú môcť brániť a nebudú môcť ani ujsť."
"Uff!" vykĺzlo z úst Ik Senandovi, ktorý len s námahou potlačil úsmev. "To si sa naučil od Old Shatterhanda?"
"Múdry bojovník sa učí aj od najväčších nepriateľov. Nahromadíme veľa dreva. Keď bledé tváre budú v úžine, zatarasíme vchod drevom. Je tam len jeden vchod, úžinu obklopuje zvislá skalná cesta. Drevo zapálime a máme bledé tváre v pasci. Musia sa nám vzdať, ako sme sa my vzdali v Brezovej úľabine."
Ik Senanda nevravel nič, len premýšľal.
"Pokladáš plán za zlý?" spýtal sa ho Čierny Mustang.
"Nie. To, čo vymyslí Old Shatterhand, je vždy dobré. No je tu istá okolnosť, ktorá sa mi nepáči."
"Čo je to?"
"Bledé tváre ma usmrtia."
"To neurobia."
"Ba áno, a to celkom iste."
"Nie. Myslíš si, že by som vystavil syna vlastnej dcéry nebezpečenstvu, v ktorom by prišiel o život?"
"Nevravím, že by si to úmyselne urobil, ale mohlo by sa to prihodiť aj proti tvojej vôli. Keď bledé tváre zistia, že som ich preľstil, budú ma, samozrejme, pokladať za zradcu a pomstia sa."
"Nemôžu sa pomstiť, lebo nebudeš v ich rukách. Ujdeš im prv, ako spozorujú, že sa dostali do pasce."
"A čo ak ma zviažu? Ako im potom môžem ujsť?"
"Myslíš, že ťa zviažu?"

"Áno. Musím predsa spočiatku predstierať, že im nechcem prezradiť miesto, kde je bonanza. Z toho usúdia, že to dobrovoľne neurobím, a preto ma zviažu, aby som im neušiel."
"Nemyslím, že by ťa zviazali. Veď pôjdeš pešky a oni budú na koňoch. Keby si chcel ujsť, po niekoľkých krokoch ťa dohonia. Len čo sa ocitneš s nimi v úžľabine, budeš pozorovať vchod. Keď zbadáš, že sa blížime s drevom, hneď pribehneš k nám."
"A čo ak ma predsa zviažu? Čo urobím, aby som unikol ich pomste?"
"Nič. Určite ťa nezviažu. Keby však predsa, len pokojne vyčkaj a spoľahni sa na mňa!"
Miešanec sa trošku upokojil. Čierny Mustang sa všemožne usiloval rozptýliť jeho obavy. Napokon sa mu to podarilo, keď povedal: "Ak by ťa predsa zajali a zviazali a nepodarilo sa ti ujsť, budeme s nimi rokovať tak, ako Old Shatterhand rokoval so mnou v Brezovej úžľabine. Sľúbim im, že ich prepustíme na slobodu, ale prvá podmienka bude, aby mi vydali teba."
"Prepustíš ich na slobodu? Myslel som, že ich chceš zabiť."
"To aj urobím. Ale takým nepriateľom môžem sľúbiť všetko, aby mi vydali teba, a sľub nemusím dodržať. Azda bledé tváre dodržali vždy, čo nám sľúbili?"
"Nie."
"Súhlasíš teda?"
"Áno. Urobím, ako si želáš, veď nemôžeš syna svojej dcéry opustiť v nebezpečenstve. Všetci bojovníci Komančov ma budú chváliť, že som bol odvážny a ochotne som vystavil slobodu i život nebezpečenstvu, len aby si dostal do rúk tie bledé tváre."
"Tak poď!"
Vykročili k miestu, kde ich očakávali Komančovia. Keď k nim prišli, Čierny Mustang im stručne oznámil, čo videli a počuli na výzvedách a ako sa rozhodol. Indiáni si nemohli odpočinúť a vyspať sa, veď ich čakal namáhavý pochod, no predsa prijali náčelníkovu reč s nadšením. Najradšej by sa rozkričali od radosti, no zdržali sa, ako sa na Indiánov patrí. Videli veľkú príležitosť ukoristiť kone, zbrane a vyše tridsať skalpov. Tým si aspoň čiastočne napravia stratené dobré meno. Po chvíľke vyrazili do Kremenitej úžiny. Mestic odcválal smerom k šapo-gaska, k dedovmu zlatému nálezisku.
Komančovia mali pred sebou ťažkú cestu. Museli ísť za tmavej noci horskými chodníkmi, hore-dolu strmými svahmi a predierať sa húštinami. Nemohli sa dať pohodlnejšou a kratšou cestou, lebo tadiaľ asi pôjdu belosi, a tí by mohli objaviť ich stopy.
Komančovia pochodovali celú noc cez hory, doliny a úžľabiny. Keď sa rozvidnelo, nakrátko zastali, aby si trochu oddýchli a zajedli bizónieho mäsa. Potom šli ďalej, veľmi sa ponáhľali a okolo desiatej predpoludním dorazili ku Kremenitej úžine.
Okolie bolo pre zámery Komančov ako stvorené. Zo západu na východ sa ťahal úzky, husto zalesnený horský chrbát. Tam, kde sa končil, viedol doň hlboký zárez, smerujúci zo severu na juh. Mohol vzniknúť sopečnou činnosťou, alebo ho vymlela voda. Horský chrbát na tomto mieste bol strmý, zabiehal hlboko do roviny a bol len malou časťou rozvetveného pohoria. I keď výbežok bol husto zalesnený, zráz bol bez jediného stromu. Možno ho časté búrky a víchrice zmenili na holé skaliská. Váľali sa tam mohutné kremenité balvany. Úžina bola miestami široká asi desať krokov a vrezávala sa hlboko do kremeňových balvanov. Končila sa zráznou skalnou stenou. Ale aj bočné steny úžiny sa dvíhali tak strmo, že sa po nich nedalo vyliezť. Akoby sama príroda vyrezala obrovskou pílou úžinu, takže ľudská noha tu nenašla oporné miestečko. V úžľabine nerástol jediný strom, jediný krík, nebolo tu vidno jedinú rastlinu, a nie div, veď ani najmenší korienok by sa neuživil v tomto kremeni.
A tento zárez bola práve Kremenitá úžina, o ktorej sa Veličenstvo domnievalo, že ju vymlela horská bystrina.
Keď sem Komančovia dorazili, šli najprv do lesa, a nie ku vchodu úžiny, aby tam neostali po nich stopy. Len náčelník zašiel k úžine, aby sa presvedčil, či tam náhodou niekto nie je. Keď zistil, že v celom okolí je s bojovníkmi sám, vrátil sa. Komančovia zbierali suché drevo, sekali ho a zväzovali do veľkých ľahkých viazaníc.
Zakrátko zazreli, ako k nim po rovine cvála miešanec. Keďže nevedel, kde Komančovia presne sú, Čierny Mustang mu vyslal v ústrety jedného z bojovníkov, a ten ho potom priviedol. Ik Senanda dal Komančom na smrť vyčerpaného koňa, aby ho skryli pred belochmi, a ukázal náčelníkovi prinesené nugety. Čierny Mustang mu dal menšie rady a Ik Senanda sa vzdialil, aby zahral ťažkú a nebezpečnú úlohu. Keďže Komančov bolo veľa, onedlho mali prichystaného viac dreva, než pre svoj zámer potrebovali. Konečne si mohli po namáhavej ceste oddýchnuť. Netrpezlivo a s napätím čakali na belochov.
Zlatokopovia netušili, aké nebezpečenstvo na nich číha v Kremenitej úžine. Hoci slnko už vyšlo, povaľovali sa dosť dlho v táborisku; veď sa neponáhľali. Po raňajkách sa pomaly vy chystali na cestu a vyrazili. Nezbadali stopy dvoch vyzvedačov, čo ich včera vypočuli. Zastavili sa až napoludnie. Bolo veľmi horúco, chceli si odpočinúť a dožičiť odpočinok aj koňom. Potom šli ďalej celé hodiny. Od Kremenitej úžiny boli vzdialení asi päť kilometrov. Cesta ich viedla dolinkou, v ktorej zbadali osamelý strom. Veličenstvo šlo vpredu aj so svojím obľúbencom Dlhým Humom, ukázalo dopredu a rieklo: "Vidíte ten strom? Veľmi dobre som si ho zapamätal. Je to pre mňa neklamné znamenie, že sme neďaleko Kremenitej úžiny. Ak naše kone pôjdu tak pomaly ako doteraz, o hodinu sme pri úžine."
Zlatokopovia sa obzreli na strom a jeden z nich, ktorý mal zvlášť bystré oči, poznamenal: "Veličenstvo, pod stromom čosi leží. Ak sa nemýlim, nejaké zviera. No môže to byť aj človek."
"Hm! Čo by robil človek v odľahlom a nebezpečnom kraji? Možno je to nejaký gambusino, ktorý počul o bonanze a hľadá zlato? Musíme si ho dobre obzrieť."
Keď prišli bližšie, videli, že tam neleží zviera, ale človek. Akiste spal. Vodca a ďalší zostúpili z koní a potichu sa blížili k spiacemu, aby ho prekvapili. Ostatní šli pomaly za nimi na koňoch.

Muž pod stromom asi veľmi tuho spal, lebo ich nepočul, a tak ho hneď obkľúčili. Z dutého opaska mu vytŕčal kúsok koženého mešca. Bol slabo stiahnutý a prekvapení belosi zbadali v ňom ligotať sa hrudku zlata, veľkú ako lieskový orech.
"Tempestad!" vykĺzlo Veličenstvu z úst. "Ten mládenec má nugety! Je to miešanec, asi mestic. Nugety! Blízko Kremenitej úžiny! Možno vie, kde leží bo...? No, hneď sa mu pozrieme na zuby!"
Medzitým prišli aj ostatní na koňoch. Dupot konských kopýt spáča prebudil. Otvoril oči, a keď uzrel belochov, naľakane vyskočil. Mimovoľne siahol rukou na opasok. Zbadal, že sa mu mešec posunul dopredu, a preto ho úzkostlivo a náhlivo zasunul dozadu. Aj keby belosi nevideli v mešci zlatú hrudku, teraz by v nich skrslo podozrenie. Prirodzene, bol to Ik Senanda a hral svoju úlohu znamenite. Čakal tu na belochov. Uvidel ich už zďaleka. Keď sa blížili, tváril sa, že spí. Mešec posunul dopredu a náročky ho pootvoril, aby belosi hneď zbadali, že má zlato. Aj sadli na lep. Veličenstvo sa prísne spýtalo: "Smieme vedieť, kto ste, boy?"
"Volám sa Yato Inda," odvetil miešanec. Znovu vyslovil staré, dôveryhodné meno, ktoré sa už osvedčilo v Tábore v jedľovom lese.
"Yato Inda? To znamená Dobrý Muž, ak sa nemýlim. Kto bol váš otec?"
"Biely lovec."
"A matka?"
"Dcéra kmeňa Apačov."
"Meno by súhlasilo. Prečo však sa potulujete sám v krajine Komančov, kde niet jediného Apača?"
"Môj kmeň ma vyobcoval."
"Prečo?"
"Pretože som priateľom bledých tvárí."
"Hm! Vyobcoval vás? Aj to by sa zhodovalo, lebo máte iba nôž. Zbrane vám zobrali?"
"Yato Inda pôjde k bledým tvárám a kúpi si pušky."
"Tak? Keďže vás Indiáni vyobcovali, môžete rátať s našou priazňou. Ak si však chcete kúpiť pušku, musíte mať peniaze."
"Yato Inda nepotrebuje peniaze."
"Nie? Vari si myslíte, že vám belosi dajú pušku zadarmo?"
"Nie. Bledé tváre nedarujú nič. No veľmi radi prijmú za pušku a za ohnivú vodu miesto okrúhlych peňazí zlaté nugety."
"Ach, spomínate ohnivú vodu! Rád si vypijete?"
"Veľmi rád!" odvetil mestic naoko úprimne.
"Teda nezaplatíte peniazmi, ale zlatými nugetmi. Máte nugety?"
"Yato Inda ich nemá, ale bude tak dlho hľadať, až nejaké nájde."
"Vari chcete nájsť rozprávkovú Bonanzu of Hoaka, ktorá ani nejestvuje?"
Veličenstvo si myslelo, že hovorí veľmi prefikane. No mestic, ktorý bol ešte prefikanejší, ponechal ho v tejto domnienke. Vystrúhal hlúpu tvár a odvetil:
"Môj biely brat počul o bonanze? A pokladá ju za lož, výmysel?"
"Pravdaže. Povráva sa, že je v nej obrovské množstvo zlata. Neverím, že by na jednom mieste mohlo byť veľa zlata."
"Uff!" zvolal mestic a presvedčivo pokračoval: "To nie je lož! Bonanza jestvuje naozaj!"
"Naozaj? Azda viete, kde leží?"
"Viem, kde leží a... uff, uff. Viem totiž, že jestvuje," opravoval sa naľakane.
Ľahko si domyslíme, s akým napätím sledovali belosi rozhovor a ako Veličenstvo v duchu zajasalo, keď sa mestic preriekol. Veličenstvo rýchle urobilo krok k mesticovi a rieklo:
"Ubehol ti trochu jazyk. Povedal si viac, než si chcel. Vieš nielen to, že Bonanza of Hoaka jestvuje, ale aj to, kde sa nachádza."
Mesticovi tykal, aby ho zastrašil. A zdanlivo sa mu to darilo, lebo miešanec rozpačito jachtal: "Neviem... ne-ne-viem ... nesmiem to ... po..."
"Povedať!" dokončilo Veličenstvo. "Tak, už je to vonku. Už ťa máme, kamarát, priznal si sa!"
"Nie... nie .. . nie! Ne-neviem . . . naozaj neviem!"
"Čuš! Vieš to! Kde leží bonanza? Prezradíš? Povieš pravdu?"
"Ne-nemôžem ... nič ... prezradiť, lebo ... lebo nič neviem!"
"Tak? Lotor, dokážem ti, že luháš. Dávaj pozor!"
Rýchlym pohybom siahol mesticovi do dvojitého opasku a vytrhol stadiaľ mešec. Keďže šnúra nebola zaviazaná, rozsypali sa po zemi asi dve hrste nugetov. Mestic zľakane skríkol a rýchlo sa zohol, aby pozbieral zlaté hrudy. Ale belosi boli rýchlejší. Tí, čo stáli najbližšie, vrhli sa na zem a nugety chamtivo pozbierali, takže miešancovi neostal ani jeden. Veličenstvo ho oboma rukami chytilo za ramená, myklo ním a zahrmelo mu do uší: "Vidíš, ty oplan! Usvedčili sme ťa! Skadiaľ máš tieto nugety?"
Mestic otvoril ústa, ale neodvetil. Pretvaroval sa, akoby sa mu od laku zasekla reč. Vodca belochov otázku niekoľko ráz zopakoval, až potom miešanec vyjachtal: "Tie... nu-nu-gety ... som na-našiel."
"Pravdaže! To vieme aj my, že si ich našiel! Ale kde?"
"Ta-tam ... tam ... včera... celý me-mešec som našiel v le-lese."
"V lese? Mešec? Ty nehanebný luhár! Mešec plný nugetov nik v lese nezahodil Zlato máš z bonanzy a hneď nám povieš, kde je."
"To ... to... nemôžem povedať!"
"Tak? No hneď ti dokážem, že to povieš! Dávam ti minútu na rozmyslenie. Ak ani potom neprezradíš, navŕtame ti do

tela toľko dier, koľko tu máme pušiek! Rozhodni sa!"
Všetci belosi namierili na mestica. Ten skvele zahral úlohu na smrť vyľakaného človeka a zvolal: "Nestrieľajte, nestrieľajte! Povedal som vám"
predsa, že som priateľ bledých tvárí' Preto som musel odísť od svojho kmeňa bez pušky a bez koňa. A teraz ma bledé tváre majú za to usmrtiť?
"Nie za tvoju priazeň k belochom, ale za tvoje klamstvo. Ak si naozaj priateľ belochov, buď k nám úprimný."
"Nesmiem. Indiáni nesmú prezradiť belochom bonanzu."
"Ty nie si Indián, ale miešanec, a teda zákaz sa na teba nevzťahuje. Keby som ja bol Indián a keby ma môj kmeň vyobcoval, použil by som všetky spôsoby, ako sa pomstiť. Teraz máš najlepšiu príležitosť. Prezraď, kde leží Bonanza of Hoaka, tak sa najlepšie pomstíš!"
"Pomstiť sa? Ach ... ach ... uff! Pomstiť sa!" zvolal náhle, akoby ho táto myšlienka prekvapila.
"Áno, musíš sa pomstiť za veľkú urážku, čo ti spôsobili, keď ťa vyhnali."
Mestic stál nerozhodne a na tvári mu bolo vidieť, že sa nevie rozhodnúť. Keď mu belosi stále dovrávali, že by sa mal takto pomstiť, odvetil už povoľnejšie: "Keby som... keby som sa aj... chcel pomstiť ... nemôžem ... prezradiť miesto... kde bonanza leží."
"Prečo?"
"Pretože... pretože ma vyobcovali. Nikdy sa už nesmiem vrátiť k svojmu kmeňu. Musím odísť k bledým tvárám, musím u nich bývať a žiť. Ale na to potrebujem zlato, mnoho zlata, lebo u bielych treba za všetko platiť. Keď vám prezradím, kde bonanza leží, všetko zlato mi vezmete."
"To je hlúposť, veľká, obrovská hlúposť. Koľko zlata asi môže byť v bonanze?"
"Uff!" zvolal miešanec naoko nadšene. "Tak mnoho, že by ho ani päťdesiat koní neodnieslo."
"Je to možné?" zhíklo Veličenstvo. "Je to pravda?"
"Áno. Videl som to zlato na vlastné oči."
"Kedy?"
"Viac ráz. Naposledy dnes predpoludním."
"Počuli ste, chlapi? Počuli ste to? Dajte si pozor, aby sa vám rozum nepomiatol! Také množstvo, také obrovské množstvo zlata! Za to by si človek mohol kúpiť celé Spojené štáty! A tento hlúpy mládenec si myslí, že potrebuje všetko zlato, aby si mohol zaň kúpiť pušku a ohnivú vodu. Kamarát, počúvaj! Keby si mal len toľko zlata, čo unesieš v rukách, mohol by si si kúpiť všetko, čo ti srdce ráči, a ohnivú vodu by si mohol piť až do smrti. Ale ty dostaneš oveľa väčší podiel. Ak nám ukážeš bonanzu, rozdelíme sa. Ty si vezmeš polovicu a my druhú. Potom sa môžeš vysmiať"
všetkým Apačom a môžeš si žiť prepychovejšie než sám prezident Spojených štátov, ktorého nazývate Biely otec.
"Prepy chovejšie ... než sám ... Biely otec? Je to možné?" spýtal sa mestic a predstieral, že je radosťou priam omámený. Akoby si prezidentov život predstavoval tisíckrát nádhernejší než život vo večných loviskách.
"Áno, áno. Môžem ti na to prisahať! Budeš mať všetko, ale všetko, čo ti len srdce zažiada."
"Aj ohnivej vody koľko budem chcieť ?"
"Viac, oveľa viac než tečie vody v Mississippi! Len rýchlo, rýchlo povedz, kde leží bonanza!"
Miešancovi sa tvár väčšmi vyjasňovala. Napokon sa celkom rozveselil a už-už chcel vzácne tajomstvo prezradiť, no niečo mu ešte nedalo pokoj.
"Vás je vyše tridsať," riekol, "a ja som sám, bez zbraní. Keď vám ukážem bonanzu, všetko zlato si zoberiete a mňa odoženiete, takže mi nič neostane."
"To je nezmysel! Sme statoční ľudia a dáme ti polovicu. Sľubujem ti to v mene ostatných a slovo dodržím. Ak nám však nič neprezradíš, zastrelíme ťa bez milosti hneď na mieste, kde stojíš. Teda rozhodni sa, rýchlo! Alebo smrť, alebo toľko ohnivej vody, koľko za celý život vládzeš vypiť."
Veličenstvo i ostatní belosi boli nesmierne vzrušení. Náklad zlata na päťdesiat koní! To je úžasné! Oči všetkých dychtivo viseli na miešancových perách. Miešanec akoby sa veľmi zľakol náhlej smrti a zároveň sa nadmieru potešil vyhliadkou na množstvo ohnivej vody, ktoré by sa nevmestilo ani do koryta Mississippi. Všetkým prítomným sa radostne rozbúšili srdcia, keď mestic odvetil: "Yato Inda vám dôveruje. Verí, že smie vziať polovicu zlata, a preto vám ukáže Bonanzu of Hoaka."
Všetci vybuchli v nadšený jasot. Aj vodca, hoci bol už starec so sivou bradou a snehobielymi vlasmi, pochabo krúžil vo vzduchu rukami ako veterný mlyn a od radosti skákal ako pochábeľ. Jediný z nich sa vedel ovládať, a to bol Dlhý Hum. Pravda, aj jeho tvár žiarila radosťou. Zhlboka sa nadýchol a z celej sily zakričal: "Milordi a gentlemani, seňori a ctení páni! Všetci sme akoby spití radosťou, no nesmieme zabúdať na spravodlivosť. Sľúbili sme mu polovicu zlata a som presvedčený, že sľub aj dodržíme. Kto by inak zmýšľal, bol by bezcharakterným oplanom."
"Tak je, tak je," prikyvovalo so smiechom Veličenstvo.
"Áno, tak je, tak je!" smiali sa aj ostatní.
Ich smiech dokazoval, že slová bezcharakterný oplan im nezabránia, aby neurobili tak, ako si v duchu zaumienili.
Mestic sa tváril, že mu tento smiech nie je ani trochu podozrivý a že nič nemôže otriasť jeho dôverou.
"Keď chcete, môžem vás k bonanze zaviesť hneď," riekol. "Nie je to ďaleko."
"Nie je to ďaleko?" spýtalo sa Veličenstvo. "To som si hneď myslel. Bonanza leží v Kremenitej úžine, však?"
"Áno."
"Nájdeme ju aj bez teba, nemusíš nám ju ani ukázať."
"Nie," odvetil mestic presvedčivo. "Mohli by ste ju dlhé roky hľadať, nič by ste nenašli."
"Tak ideme ta! Choď popredu! Ale neopováž sa nám ujsť! Hneď ťa prederaví tridsaťjeden guliek!"
Miešanec sa tváril, akoby hrozbu ani nepočul. Bez otáľania sa vydal na cestu. Bol si istý, že chlapi by s ním šli hoci do

ohňa. Zámer sa mu daril oveľa ľahšie, než si predstavoval.
Samozrejme, pobláznení a túžbou po zlate zaslepení belosi nehovorili teraz už o ničom inom iba o bonanze. Len Dlhý Hum akoby stratil reč. Šiel posledný a rozmýšľal, ako by to zariadil, aby donútil druhov dodržať sľub, daný mesticovi.
O chvíľu sa k nemu pridružilo Veličenstvo a so smiechom sa ho spýtalo: "To, čo ste hovorili o spravodlivosti, bol iste len žart?"
"Nie, sir. Mládenec nám dáva polovicu zlata. Boli by sme najväčší podliaci, keby sme sľub nedodržali."
"Mysleli ste to celkom vážne? Pshaw! Nikdy som nebol lotor ani podliak a ani ním nebudem. No každý vie, že sľub daný Indiánovi sa nemusí dodržať."
"Sir, je hanebné takto zmýšľať! Najradšej by som vás... hm, nič... Ostatne, Yato Inda nie je Indián. Jeho otec bol predsa beloch."
"Práve preto si ho netreba ceniť ani toľko čo roztrhanú baganču! Takíto miešanci sú oveľa horší, prefíkanejší a zradnejší než čistokrvní Indiáni. Ukáže nám bonanzu a môže si ísť, kam chce."
"A nedáme mu polovicu zlata?"
"Pravdaže nie. Dať mu toľko zlata! Veď je to číre bláznovstvo!"
"Bláznovstvo sem, bláznovstvo tam, nedovolím, aby sme ho ošudili."
"Nedajte sa vysmiať! Čo chcete robiť proti tridsiatim chlapom? Nepomôžete si!"
"Ba predsa!"
"Ako? Som zvedavý! Čo chcete podniknúť?" spýtal sa ostro starec.
"Možno aj nič. Všetko závisí od toho, či sa zachováte statočne, alebo nie."
"Sir, to má byť azda vyhrážka?"
"Vyhrážka, ak sa voči mesticovi nezachováte statočne. Winnetou nazýval zlato deadly dust, lebo už neraz sa presvedčil, aké šťastie priniesol tento vzácny kov šťastným nálezcom, keď ho dakde rýchlo a ľahko objavili. Aj teraz, hoci bonanzu ešte nik nevidel, už sa ukazovali dôsledky chamtivosti. Vodca, hoci až doteraz mal Dlhého Huma veľmi rád, naraz zabudol na priateľstvo. Na tvári sa mu zjavil výraz neúprosnej tvrdosti."Neopovážte sa mestica vystríhať, "riekol prudko," alebo niečo podniknúť proti nášmu zámeru! Keď ide o Bonanzu of Hoaka, nepoznám žarty a ostatní zmýšľajú práve tak ako ja. Varujem a upozorňujem vás: aj pre vás by sa našla guľka!
Po tejto vyhrážke, ktorú myslel celkom vážne, popohnal koňa, aby sa dostal k mesticovi na čelo oddielu. Dlhý Hum šiel zase sám a posledný. Ba ešte spomalil chod svojho koňa, lebo najbližší jazdci počuli jeho rozhovor s vodcom, a keď sa teraz naňho obzreli, z očí im sršali blesky hnevu.
No Dlhý Hum si nedal cit pre spravodlivosť umlčať. Rozhodol sa, nedbajúc na nebezpečenstvo, že stoj čo stoj pomôže mesticovi k jeho podielu. Pravda, musí počkať, až budú mať zlato z bonanzy. Zatiaľ to neponáhľa. Hum sa cítil urazený. Bolelo ho, že jeho druhovia sú takí bezcharakterní a nečestní. Neustále za nimi zaostával, až ich napokon celkom stratil z očí. Aj on túžil po zlate, ale hnevalo ho, že chcú tak neha-nebne oklamať mestica, a preto sa neponáhľal do Kremenitej úžiny.
Tak sa stalo, že zazrel skaliská, v ktorých sa údajne bonanza skrývala, neskôr než jeho druhovia. A tu zmeravel od úžasu. Zastavil koňa a hneď zoskočil zo sedla, aby ho nik nespozoroval. Pred Kremenitou úžinou videl pobehúvať akýchsi ľudí. Neboli to jeho kamaráti. Hneď nato pri vchode do úžiny vyšľahol plameň a ozval sa prenikavý bojový pokrik. Hum už vedel, že sú to Indiáni.
Zľakol sa. Nebál sa o seba, ale o svojich druhov. Na šťastie sa zotmelo a Indiáni už nemali dobrý rozhľad po okolí. Hum vedel, že ho hneď nezbadajú. Ostatne, sústredili sa na Kremenitú úžinu a neobzerali sa tým smerom, kde bol Hum. Domnievali sa, že všetkých belochov majú v pasci. Aj Ik Senanda si to myslel. Keďže šiel na čele oddielu, nemohol sa stále obzerať, a tak nezbadal, že jeden zaostal.
Dlhý Hum sa zachránil, pretože bol čestný a spravodlivý. Rozmýšľal, čo robiť. Uvedomil si, že predovšetkým musí dbať o vlastnú bezpečnosť, ak má pomôcť druhom. Najprv chcel vypátrať, ako to vyzerá s jeho kamarátmi v úžine a akým spôsobom im môže pomôcť. Pritom si musí dávať pozor, aby ho Indiáni nespozorovali. Preto vyčkal, až sa celkom zotmelo. Popchol koňa a šiel ďalej, lenže nie priamo ku vchodu do úžiny,
kde teraz jasne žiaril oheň, ale zamieril doľava na východ. V bezpečnej vzdialenosti zanechá niekde za bralom koňa a sám sa opatrne prikradne k úžine.
Plamene ožarovali západnú časť horského chrbta. Dlhý Hum šiel na východ, kde našiel medzi skaliskami skrytý kútik, kde mohol priviazať koňa ku kríku. Bolo to asi na štvrťhodinu cesty od Indiánov.
No Humovi táto cesta trvala dlhšie, lebo musel postupovať opatrne a pomaly. Vydal sa na západ, až sa dostal k malej kotline, oddeľujúcej zadnú stenu Kremenitej úžiny od ostatného pohoria. Hum si ľahol a plazil sa k ľavému rohu kotliny, skadiaľ mohol vidieť oheň asi dvesto krokov pred sebou. Plamenné jazyky šľahali tak vysoko, že ich žiara siahala takmer až k Humovi. Ďalej sa nemohol odvážiť. Videl, že Indiáni hádžu na oheň ďalšie viazanice dreva. Keby postupoval ďalej, rozhodne by ho museli zbadať.
Ale okrem Indiánov pri ohni zbadal aj ďalších ľudí. Žiara prenikala až hore na skaliská, a keď sa tam Hum zadíval, zazrel veľa Indiánov, čo vyliezali na temeno horského výbežku a zdalo sa, že sa tam nad úžinou rozdeľujú. Prečo tak robili, to Hum neuhádol. Dlho hútal, čo tam asi chcú, no márne. Až tu zrazu začul, ako jeden z nich zakričal dolu do úžiny. Podľa slov a vyjadrovania usudzoval, že rečník je Indián. Hovoril známou anglicko-indiánskou hatlaninou, akou sa Indiáni zvyčajne dorozumievajú s belochmi. Hum síce nerozumel každé slovo, ale zmysel pochopil. Hovoril: "Odložte všetky zbrane a ustúpte až k zadnej stene úžiny! Kto vystrelí, alebo sa bude inak brániť, umrie pri mučiarskom kole. Kto sa však bez odporu vzdá, tomu darujem slobodu aj život."
„Aha, teraz už začínam chápať, o čo ide!" hútal dlháň. „Indiáni uzavreli mojich druhov v úžine ako v klepci. Teraz mi už svitlo, akoby mi niekto zažal v kotrbe sviecu. Ba čo sviecu, celý luster! Nieto tu nijakej bonanzy! Ten prefíkaný

miešanec bol nadháňačom Indiánov a nás len obalamutil svojimi nugetmi preto, aby nás vlákal do pasce. Ako dobre, že som chcel konať statočne a čestne! Keby som tak nezmýšľal, bol by som v takej istej kaši ako moji druhovia, ktorým hrozí nebezpečenstvo, že prídu o skalpy. Musia sa dostať z tej pasce, musia, a pomôcť im môžem iba ja. Ale ako? Ich je len tridsať, a Indiánov najmenej trikrát toľko.
Chvíľu uvažoval, ako by pomohol kamarátom, a napokon si riekol: -Ťažko, veľmi ťažko podniknú ť dačo. Nemôžem urobiť vôbec nič. No ochotne by som vystavil život nebezpečenstvu, len aby som zachránil kamarátov. K ohňu nemôžem ísť a ani hore na temeno, lebo sú tam Indiáni a je tam svetlo ako vo dne. A predsa sa musím dostať na také miesto, aby som videl svojich druhov! Neboráci sa cítia ani kozy plávajúce v sódovke.
Hm, čo nevidím zo severu kotlinky, možno uvidím z juhu. Pokúsim sa o to, lebo trčať na jednom mieste a bedákať, to mi nič nepomôže. Teda preč stadiaľto!
Obrátil sa a už aj uháňal vedľa skalnej steny na druhú stranu kotliny. Sotva prebehol sto krokov, vynorila sa pred ním malá šťúpla postavička a zvolala naňho: "Postojteže, milý neznámy gentleman! S kým bežíte opreteky? Rozkážte nohám, aby zastali, lebo vás svojou puškou ihneď prederavím na mnohých miestach, že budete ako sito!"
Bol to beloch a z jeho veselého tónu sa dalo vycítiť, že hrozbu nemyslí vážne a že nie je nebezpečným nepriateľom. Dlhý Hum sa chcel čo najrýchlejšie dostať na druhú stranu kotliny a nemal čas rozmýšľať, kde sa tu malý čudný tvor zrazu vzal. Ani na um mu neprišlo, aby sa zdržoval a poslúchol jeho výzvu. Napochytro mu odvetil: "Dajte mi pokoj! Nechcem stratiť ani chvíľku!"
Uháňal ďalej. Počul, ako malé chlápä za ním volá: "Teda utekať vie, len čo je pravda. Iste nechodil do školy k záhradnému slimákovi. Ďaleko sa však nedostane. Čoskoro mu sadne jedna ostrá na kotrbu!"
Hum nevedel, čo majú tieto slová znamenať. No hneď sa to dozvedel. Zrazu sa pred ním vynorila z tmy druhá postava, schmatla ho za vlasy a udrela ho päsťou do hlavy. Ani len nemukol a už sa aj skydol na zem. Ocitol sa teda v zajatí ako i jeho druhovia, ktorých chcel zachrániť, hoci v posledných chvíľach sa k nemu nezachovali priateľsky.
Kamaráti Dlhého Huma prišli na čele s mesticom až ku Kremenitej úžine. Bez otáľania, s dôverou šli za ním do úzkeho vchodu a nič netušili ani potom, keď mestic zastal, ukázal im rukou dopredu a riekol: "Nech bledé tváre idú ďalej. Až budú všetky dnu, nech zviažu koňom nohy. Ja zatiaľ rýchlo odhrabem piesok a uvoľním otvor, aby som vám ukázal bonanzu."
Kľakol si ku skalnej stene a začal rukami odhadzovať piesok, akoby chcel uvoľniť vchod k bonanze. Všetci prešli vedľa neho a len Veličenstvo zoskočilo zo sedla, ostalo pri ňom a dychtivo sa spýtalo: "Tu teda leží obrovské množstvo zlata!"
"Áno," prikývol miešanec.
"Pomôžem ti, aby to šlo rýchlejšie."
"Otvor je taký úzky, že piesok môže odhadzovať len jeden."
Mestic chcel odvrátiť od seba jeho pozornosť a netrpezlivý beloch, ktorý netušil nič zlého, dal sa oklamať a riekol: "Odstúp nabok! Urobím to sám!"
Učupil sa a horlivo odhrabával rukami piesok. Neobzeral sa na mestica. Ten sa chvíľočku naňho pozeral a hneď odstúpil pár krokov dozadu. Rýchlym pohľadom sa presvedčil, že belosi zväzujú koňom nohy a nik sa naňho nedíva. Potichu odbehol ku vchodu. Tu už Komančovia kládli viazanice dreva a náčelník držal v rukách punks.
"Uff!" zvolal veselo Tokvi Kava. "Vbehli do pasce! Som s tebou veľmi spokojný."
"Uff!" odvetil Ik Senanda. "Šťastne som vyviazol z nebezpečenstva!"
"Veď som ti to vopred povedal. Práchno už horí. Čoskoro budeme počuť, ako bledé tváre zavýjajú."
Tma hustla. V skalnej úžine bola teraz hustejšia než v lese. Veličenstvo odhrabávalo piesok tak horlivo, akoby od toho závisel jeho život. Domnievalo sa, že miešanec je ešte stále vedľa neho, a rieklo: "Je tu tma ako v rohu. Zapálime ohne. Vonku je veľa dreva."
Keď nedostal odpoveď, obrátil sa. No miešanca nevidel. Ani teraz netušil nič zlého. Niekoľko ráz ho hlasne zavolal po mene. Keď ani teraz nedostal odpoveď, ustarostený odbehol k svojim ľuďom a spýtal sa ich, či nevedia, kam sa miešanec podel. Nikto mu nevedel nič povedať, pri nich nebol, videli ho iba, keď rozhrabával piesok. Keďže tam nie je, treba ho hľadať pri východe. Vtom v ňom skrslo podozrenie. "Zounds!" skríkol. -Mestic nám zdúchol!
Nikto mu neodpovedal, ale všetci si mysleli to isté.
"Musíme rýchlo von!" nariadilo Veličenstvo. "Tam je svetlejšie ako tu. Možno ho uvidíme utekať."
Obrátil sa a rozbehol k východu. Ostatní za ním. No už po niekoľkých krokoch všetci preľaknuto zastali. Uvideli pred sebou vyšľahnúť plamene, ktoré sa v momente tak rozšírili a zväčšovali, že zaplnili úzky východ a nedalo sa tadiaľ prejsť.
"Tisíc hrmených!" zvolalo Veličenstvo. "Čo je to? Neurobil to mestic? Kto mu ..."
Nedokončil. Hneď dostal na ňu odpoveď, a hroznú. Vonku zahučal bojový pokrik Komančov. Zdalo sa, že steny úžiny sa trasú. Belosi stáli od ľaku ako zmeravení, nezmohli sa na jediné slovo. Hneď pochopili, na čom sú. Veličenstvo sa spamätalo prvé: "Hrom a blesky!" skríklo zúrivo. -Uzavreli nás. Miešanec nás zradil Indiánom. Sú to Komančovia. Poznám ich bojový pokrik. Hore skalnými stenami sa nevyškriabe ani veverička, nieto človek. Musíme skúsiť prebiť sa cez oheň. Vysadnite na kone a vezmite do rúk pušky! Možno sa nám podarí preraziť cez plamene, kým nešľahajú ešte vyššie. Niekedy sa treba rozhodnú ť rýchlo! Keď budeme za plameňmi, začneme páliť na Komančov.
"Koľko ich je?" spýtal sa ktorýsi zo zlatokopov.
"Odkiaľ to môžem vedieť? No v takomto prípade neslobodno počítať nepriateľov. Musíme von, aj keby ich tam bolo tisíc. Dávajte si pozor, aby vám tá troška pušného prachu, ktorú máte, v plameňoch nevybuchla. Oheň musíte preskočiť bleskurýchlo. A teraz dopredu!"
Belosi rýchlo rozviazali koňom nohy a vyšvihli sa do sediel. Vodca šiel vpredu. S puškami prichystanými na výstrel sa

pustili k východu. Ak chceli preskočiť oheň, museli sa k nemu hnať cvalom. No úžina nebola dlhá a okrem toho tvorila zákrutu, takže tu kone nemohli cválať. Keď vodca prešiel za zákrutu, zbadal plamene celkom blízko pred sebou. Nepočítal, že oheň je tak blízko. To je príliš krátka vzdialenosť na rozbeh. A okrem toho sa kôň pod ním plašil a nechcel ísť ďalej. Keď ho začal z celej sily šľahať bičíkom, začul z druhej strany ohňa ostrý, veliteľský hlas: "Stáť! Nech sa bledé tváre neopovážia ísť ďalej! Som Tokvi Kava, náčelník Komančov, a mám tu šesťkrát päťdesiat bojovníkov. Cez oheň môžete preskakovať len po jednom, pre viacerých niet miesta. A po jednom vás postrieľame. Ak sa na to odvážite, značí, že ste sa zbláznili."
"Tokvi Kava, Zabijač zálesákov!" zhíklo Veličenstvo. Obrátil sa k svojim ľuďom a spýtal sa: "Počuli ste, čo povedal? Ten chlap má pravdu. Sme tu uzavretí a nemôžeme nijako von."
Iste by chcel naše skalpy. Môžeme hovoriť o veľkom šťastí, ak nám zoberie všetko, čo máme, a pustí nás na slobodu.
Čierny Mustang, akoby začul tieto slová, zavolal: "Ak sa budú bledé tváre brániť, znamená to ich koniec. No ak sa poddajú, darujeme im život."
Keďže belosi vzadu nerozumeli, Veličenstvo im tlmočilo sľub Čierneho Mustanga. Po krátkej porade sa belosi dohodli, že jediné východisko je rokovať s Indiánmi a ľsťou získať čo najviac výhod. Veličenstvo zakričalo cez oheň:
"Čo sme vám urobili, že sa správate voči nám nepriateľsky? Veď sme vám neublížili!"
"Všetky bledé tváre sú našimi nepriateľmi!" odvetil Čierny Mustang. -Nemôžete nám uniknúť. Máte len jediné východisko, ako si zachrániť život: vydať nám zbrane! Odložte ich!
"Behold! Tak ďaleko ešte nie sme! Je síce pravda, že ste nás tu uzavreli. Ale pokúste sa prísť sem za nami a zajať nás! Práve naše zbrane vám dokážu, že nemôžete s nami zaobchodiť ako so zajatcami, ktorí sa nemôžu brániť."
"Uff! Len sa dobre poobzeraj po svojom väzení. Hore nad úžinou stojí sto komančských bojovníkov. Na môj jediný pokyn spustia na vás paľbu."
"To sme v peknej kaši!" rieklo Veličenstvo pošepky, aby ho Indiáni nepočuli. "Ak je to naozaj tak, všetkých nás zmetú zo sediel skôr, ako prstom pohneme na obranu. Naozaj nám neostáva nič iné len rokovať s Čiernym Mustangom a nejakou ľsťou vyzískať od neho čo možno najviac výhod. Som zvedavý, aké podmienky nám bude klásť."
Znovu sa obrátil k ohňu a zakričal: "Nech si hore tvoji ľudia stoja, dokiaľ sa im bude páčiť. Počul som však, že Čierny Mustang je udatný a počestný náčelník a nikdy sa nespráva nepriateľsky k mužom, ktorí ho neurazili a neublížili mu. Preto som presvedčený, že nás nebudeš pokladať za nepriateľov, len čo sa dozvieš, kto sme. Nehľadáme nič v tomto kraji, chceli sme ním len rýchlo prejsť. Som ochotný rokovať s tebou."
"Tak poď von!"
"Hrdý náčelník Komančov predsa nemôže žiadať, aby som šiel k nemu. Nás je len tridsať, kým on má, ako sám povedal, tristo bojovníkov. Ja by som sa vystavoval veľkému nebezpečenstvu, keby som stadiaľto vyšiel. No Čierny Mustang, keď príde sem do Kremenitej úžiny, sa vlastne nevystavuje nijakému nebezpečenstvu."
"Som náčelník a nemusím behať za bledými tvárami," hrdo odvetil Čierny Mustang.
"Well! Ak neprídeš, budeme si myslieť, že sa bojíš a že tu nemáš toľko bojovníkov, ako si povedal. Ak si naozaj udatný a smelý náčelník a ochraňuje ťa šesťkrát päťdesiat Komančov, nemôžeš žiadať, aby som opustil hŕstku mužov, ktorí sú tu so mnou."
Tokvi Kava musel uznať, že beloch má pravdu. Ostatne bol presvedčený, že bledé tváre sú teraz celkom v jeho moci a nemôžu mu ani najmenej ublížiť. Preto odvetil:
-Ako sa opovažuješ pochybovať o mojej odvahe? Dokážem ti, že vás pokladám za psov, čo nemôžu hrýzť, lebo majú zviazané pysky. No bledé tváre majú dvojité jazyky a v ich srdci sa utajuje zrada. Keď k nim prídem, zajmú ma.
-Nie. Vyjednávač je u nás nedotknuteľný. Budeš medzi nami taký bezpečný ako v strede svojich bojovníkov.
-Môžem sa teda vrátiť, keď sa mi zapáči?
-Áno.
-Aj keď sa nedohodneme?
-Pravdaže.
"A nepokúsite sa ma zajať?"
"Nie."
"Hovoríš pravdu?"
"Áno. Uisťujem ťa, nechystáme nijaký úskok."
"Veríme vo Veľkého Ducha, ktorého bieli mužovia nazývajú Hospodin. Čokoľvek mu prisaháte, musíte dodržať. Sľúb mi teda pri vašom Hospodinovi, že ma nerušene pustíte, keď budem chcieť od vás odísť."
"Sľubujem ti to a prisahám, že tak urobíme."
"Tak prídem."
Trvalo hodnú chvíľu, kým Komančovia odsunuli horiace drevo, takže medzi plameňmi a skalnou stenou vznikla medzera. Náčelník prešiel tadiaľ do úžiny. Vzpriamený kráčal hrdo k belochom a sadol si naproti ich vodcovi.
Veličenstvo vedelo, že podľa indiánskeho zvyku víťaz má prvý začať rozhovor. Preto mlčalo a čakalo. Po chvíli začal Čierny Mustang rokovanie otázkou: "Uznali bledé tváre, že by bolo od nich šialenstvo, keby sa bránili?"
"Nie, neuznali sme to," odvetilo Veličenstvo.
"Tak ste sa všetci narodili bez mozgu! Hore skalnými stenami nijaký človek nevyjde. A cez oheň neprejde ani jediný kôň. Zhora na vás pozerá dvesto bystrých očí a sto pušiek je pripravených vychrliť na vás oheň. Zahubíme vás v kratšom čase, ako je ten, ktorý bledé tváre nazývajú krátkou minútou."
"Pshaw! Pušiek sa nebojíme. V Kremenitej úžine je dosť skalných výčnelkov, pod ktoré sa môžeme uchýliť, aby nás guľky z vašich pušiek nezasiahli."
"Ako dlho tam môžete ostať?" pohŕdavo poznamenal náčelník. -Vôbec nemusíme plytvať olovom. Vonku máme vodu i

zverinu, vy tu však nemáte nič. Stačí nám vyčkať, až vás hlad a smäd prinúti vyjsť.
"To by ste museli dlho čakať."
"Uff! Čím dlhšie budeme čakať, tým väčšmi bude miznú ť naša zhovievavosť. Potom sa budeme k vám správať trochu inakšie než teraz. Nebudete už môcť rátať s naším milosrdenstvom. Ak sa však poddáte teraz, presvedčíte sa, že v našich srdciach ešte sídli ochota udeliť vám milosť."
"Milosť? Čo zlého sme urobili, že nám chceš udeliť milosť? Dokáž, že moji ľudia vám ublížili čo len v najmenšom, a potom priznám, že môžeš hovoriť o milosti."
"Pshaw! Tokvi Kava, slávny náčelník Komančov nemusí nič dokazovať. Vykopali sme vojnovú sekeru proti všetkým bledým tváram a mali by sme ich všetky, ktoré nám padnú do rúk, umučiť pri mučiarskom kole. Je od nás veľ ké milosrdenstvo, keď nežiadame váš život a chceme vás"
prepustiť na slobodu. No toto milosrdenstvo trvá iba krátky čas. Keď stadiaľto odídem a ocitnem sa medzi svojimi bojovníkmi, nečakajte viac milosrdenstvo! Rozhodni sa teda rýchlo! Synovia Komančov prahnú po vašej krvi. Teraz ma ešte počúvnu. No keď sa dozvedia, že moje láskavé slová nevnikli do vašich uší, viac ich už nebudem môcť zdržať a stiahnu vám z hláv skalpy! Povedal to tak presvedčivo, že sa jeho slová neminuli účinkom. Veličenstvo chcelo mať istotu, že ich Indiáni prepustia na slobodu, a preto poznamenalo: "Žiadaš, aby sme sa vzdali Ak to urobíme, sľubuješ nám život. Dúfam, že pod tým slovom si myslel zároveň aj slobodu."
"Darujem vám život a môžete si ísť, kam chcete," sľuboval náčelník, hoci ani zďaleka nemal v úmysle sľub dodržať.
"Povedz teda, ako si máme počínať, keď sa chceme vzdať. Aké podmienky nám kladieš?"
"Jednoducho nám vydáte zbrane."
"Azda aj kone?"
"Nie. Bojovníci Komančov majú dosť dobrých koní a vašimi zlými pohŕdajú."
"A čo naše ostatné veci?"
"Pshaw! Všetko ostatné, čo máte, je pre nás bezcenné ako suchá tráva, ktorú odnáša vietor. Chceme iba vaše zbrane."
"Ale potom nebudeme môcť poľovať a zaobstarávať si potravu. Ak stretneme nepriateľa, sme bezmocní."
"Kone vám predsa necháme. Najbližšia pevnosť bledých tvárí nie je odtiaľto ďaleko. Zakrátko tam dorazíte a dostanete kúpiť všetko, čo potrebujete. Teraz som vám už povedal všetko, aby som vám zachránil život. Nesmiem už nechať svojich bojovníkov čakať, a preto odídem. Rýchlo povedz, ako si sa rozhodol a čo zamýšľaš urobiť."
Vstal a obrátil sa, akoby chcel odísť. Veličenstvo, ktoré bolo inak skúsené a odvážne, sa teraz zľaklo a takisto aj ostatní belosi. Požiadali Čierneho Mustanga, aby ešte ostal. Vodca dal ľuďom hlasovať, ako sa majú rozhodnú ť. A tu vysvitlo, že všetci bez výnimky sú za to, aby sa Indiánom vydali zbrane. Životy a slobodu si treba ceniť najviac. Ostatne, zbrane si môžu kúpiť v najbližšej pevnosti, ako povedal aj náčelník Komančov. Skrátka, belosi uverili sľubom Čierneho Mustanga a neprišlo im na um, že ich chce zbaviť zbraní len preto, aby ich mohol ľahko povraždiť. Keď mu oznámili svoje rozhodnutie, v očiach sa mu zablyslo. No ovládol sa a veľmi prívetivo riekol: "Bledé tváre sa rozhodli múdro. Nech odložia na hromadu k ohňu všetky pušky, pištole, revolvery a nože i s"
pušným prachom a olovom. Keď odsunieme oheň a tieto predmety odnesieme, hneď odídeme. Vy tu môžete ostať alebo odísť, ako budete chcieť.
Čierny Mustang bol presvedčený, že vyhral, a v duchu jasal. A belosi zase boli presvedčení, že sa dobre rozhodli. No bolo by sa to s nimi zle skončilo. Všetci by boli zahynuli, keby sa nebolo prihodilo niečo, čo zhatilo prefíkaný plán komančského náčelníka. Nad hlavami všetkých, čo boli v úžine, ozval sa akýsi lomoz, akoby sa po strmej skalnej stene rútil nejaký predmet. A vtom "celkom blízko nich" druzglo na kamenistú pôdu ľudské telo. V žiari ohňa všetci videli, že to spadol Indián.
"Uff, uff!" zľakane skríkol náčelník. "Tento neopatrný muž sa príliš naklonil nad skalnú stenu a zrútil sa. Jeho telo . . ."
Nedohovoril, lebo vtom vedľa neho padol s tupým zadunením druhý Indián a hneď nasledoval tretí. Belosi zľakane odskočili. Čierny Mustang ohromený ostal stáť na mieste. Nevedel si vysvetliť, ako sa to mohlo stať. Traja jeho ľudia spadli do úžiny a zabili sa! "Traja, naraz traja!" spamätal sa. "Iste niektorý z nich stratil rovnováhu a strhol so sebou aj ďalších dvoch, ktorých sa chcel zachytiť. Kto spadne z takej výšky, musí sa zabiť. Určite nie je v nich ani iskierka života."
Sklonil sa, aby si nešťastníkov prezrel. Belosi pristúpili k nemu a tlačili sa okolo mŕtvych Indiánov. Vtom sa však tesne za nimi ozval mocný, zvonitý hlas: "Urobte miesto, meššurs, urobte miesto! Zrazil som tých troch zo skaly preto, aby som dostal štvrtého" náčelníka.
Pár svalnatých rúk si kliesnilo cestu medzi natlačenými chlapmi, ktorí sa obrátili a s najväčším úžasom hľadeli na prichádzajúceho. Skadiaľ prišiel? Cez oheň nie a dolu zráznou stenou taktiež nie. Azda vedel lietať? Oblek mal z kože, na hlave klobúk so širokou strechou a na nohách vysoké čižmy. Cez plece mu viseli dve pušky.
Aj náčelník počul jeho slová, a keď začul jeho hlas, od strachu sa mykol. Už ho nezaujímali telá jeho bojovníkov, nad ktorými sa skláňal. Rýchlo sa vzpriamil, a keď ho zbadal, ustúpil o krok a trasľavým hlasom, akoby videl prízrak, vyjachtal: "Old Shatterhand! Uff ... uff ... uff! Je ... to ... naozaj .. . Old Shatterhand!"
"Áno, ja som to," odvetil. "Ako sa zdá, prišiel som práve včas, aby som mohol prekaziť ďalší tvoj lotrovský kúsok!"
Čierny Mustang bol od strachu taký zdrvený, že sa nemohol ovládnuť. Jachtal ďalej: To nie je... možné! Old Shatterhand ... mu-musel predsa i-i-inou ce-cestou ... do-do-do Santa Fé!
"Pshaw!" so smiechom ho prerušil lovec, ktorý sa tu tak náhle a nepochopiteľne zjavil. "Nad tým si nelám hlavu, ty starý lotor! Ani mi len na um neprišlo ísť ta, kam si želáš. Ak nechceš, aby som ti vždy všetko prekazil, nesmú tvoji ľudia zanechávať také veľké a široké stopy, že sa z nich dajú narobiť rybníky. Ach, počkaj, kamarát! Som pripravený, neujdeš mi!"
Náčelník sa napokon predsa spamätal a dlhými skokmi sa hnal k východu, aby vybehol úzkym priechodom medzi

ohňom a skalnou stenou. No Old Shatterhand bol rýchlejší. Rozbehol sa za ním, zdrapil ho za krk a dva razy ho ovalil päsťou po hlave. Čierny Mustang sa v mdlobách zvalil na zem.
Old Shatterhand sa obrátil k belochom, ktorí sa ešte stále nemohli spamätať z úžasu a riekol: "Good evening, gentlemens! Dúfam, nebudete mi zazlievať, že som si dovolil tak nečakane prerušiť vašu priateľskú besedu s náčelníkom Komančov."
"Zazlievať?" odvetil vodca belochov. "To nám ani vo sne nepríde na um. Sir, nemôžem sa z ohromenia spamätať. Je to naozaj tak, vy ste Old Shatterhand! Skutočný, ozajstný Old Shatterhand."
"Vari ma poznáte?"
"Yes. Pred dvoma rokmi som vás videl v Spotted Tail Agency, kde sa istý náčelník Vraních Indiánov domnieval, že vie jazdiť na koni lepšie než vy. Pravdaže, stávku prehral a musel vám vydať päťdesiat bobrích koží. Na druhý deň ste mu ich však veľkodušne vrátili. Prirodzene, vychvaľoval vás až do neba."
"Čo sa stávky týka, to súhlasí. A taktiež čas súhlasí. Nespomínam si však, že by som vás tam videl."
"To je pochopiteľné, sir. Taký nepatrný chrústik, ako som ja, nemôže predsa pritiahnuť Old Shatterhandove alebo Winnetouove oči."
"Pshaw! Každý človek má svoju cenu. Smiem sa dozvedieť vaše meno?"
"Moje meno rozhodne nepoznáte. Sám som ho už tak dávno nepočul, že som ho takmer zabudol. Obyčajne ma nazývajú Veličenstvo."
"Ach, Veličenstvo! Už som počul o vás! Ste vraj ostrieľaný a skúsený zálesák. Preto sa veľmi čudujem, že ste tak naleteli Čiernemu Mustangovi a jeho vnukovi."
"Jeho vnukovi?"
"Áno."
"Toho vôbec nepoznám."
"Poznáte, a to veľmi dobre. Mestic, ktorý vás sem priviedol, je synom belocha, ktorý mal za ženu dcéru Čierneho Mustanga."
"Tisíc striel! Pravdaže, teraz už chápem. Odkiaľ však viete, sir, že nás ten lotor zaviedol do Kremenitej úžiny?"
"Vyčítal som to z jeho a z vašich stôp. Keď ste včera táborili, Čierny Mustang a jeho vnuk sa k vám prikradli a vypočuli vás."
"Naozaj? Hej, bude to tak! A my hlupáci sme ich nezbadali! Práve sme chceli vydať Komančom naše zbrane."
"Zbrane? To by bolo od vás veľmi nerozumné."
"Vôbec nie, sir! Čierny Mustang nás donútil. Inak by sme si nezachránili životy."
"Tým by ste si zachránili životy? A to ako?"
"Chceli nás všetkých pobiť. Náčelník nám však sľúbil, že nám darujú život a pustia na slobodu, ak im vydáme zbrane."
"A vy ste mu uverili?"
"Samozrejme!"
"Hovoríte samozrejme? Počúvajte, nie je to také samozrejmé, ako sa domnievate. Náčelník nemienil dodržať svoj sľub. Chcel vám odňať zbrane len preto, aby vás potom mohol ľahšie povraždiť."
"Tempestad! Myslíte?"
"Nemyslím, viem to! Zdá sa mi, že nemáte ani tušenia, ako sa veci vlastne majú. Čo myslíte, koľko Komančov je tu?"
"Tristo."
"Je ich len sto a nemajú zbrane, kone, ani medicíny, lebo to všetko sme im odobrali. Preto ich vyobcovali z kmeňa. Tento oddiel vyhnancov blúdi teraz po prériách a horách a chcel by si ukoristiť zbrane a skalpy. Boli by vám teda vzali nielen zbrane, ale aj skalpy a kone. Týchto sto mužov nemá dohromady viacej ako dve, tri pušky a toľko nožov. Ba možno ani toľko. A kone majú iba dva!"
"Tisíc rohatých! Veď sme ich mohli všetkých postrieľať!"
"Pravdaže. Ostatne to ešte môžete urobiť."
"Nesmieme. Sľúbili sme, že nebudeme odporovať a že ich náčelníkovi neublížime."
"Pshaw! Dodržte slovo, ak chcete, nič proti tomu nenamietam. On však svoj sľub celkom iste nedodrží. Na šťastie ja som nesľúbil, že sa ho nedotknem, a preto som ho trochu pohladkal, ako ste videli. Príde k vedomiu, a teraz ho musíme teda zviazať, aby nerobil hlúposti."
"Čo s ním potom urobíte, sir?"
"Hm... Mne vlastne doteraz nijako neublížil a ani vám, keď sa to tak vezme. Teda ani vy, ani ja nemáme právo vziať mu život. Pustíme ho na slobodu. No nejakú príučku mu musíme dať."
"Well! Dostane, čo si zaslúži, a bude na to dlho pamätať. Najprv ho však vezmeme na raport. Podľa zákonov savany musíme ho riadne vypočúvať. Mister Shatterhand, nemôžem sa ešte spamätať z úžasu. Ako ste sa sem dostali?"
"Celkom jednoducho. Ako sme sa stretli s Čiernym Mustangom, dozviete sa neskôr. To, že sme Komančom odňali kone, zbrane a medicíny, už viete. Dozvedeli sa, že chceme ísť do Santa Fé. Ľahko sa dovtípili, že nás na tejto ceste niekde vyčkajú, aby sa nám pomstili. Preto sme išli po ich stopách."
"Ale veď tie stopy ste nemohli vidieť!"
"Prečo nie?"
"Komančovia šli za vami, a nie pred vami. Boli ste predsa na koňoch, kým oni sa museli uberať pešky."
"Uvažujete nesprávne. Pretože nemali kone, mohli ísť rovno cez hory, kým my sme museli robiť značné okľuky. Nie div, že nás predbehli. Našli sme ich stopy pri malom potoku, kde zastrelili bizónieho býka, kravu a teľa. Uberali sme sa po týchto stopách za nimi. Dnes ráno sme dorazili k miestu, kde včera táborili, a k miestu, kde ste táborili vy. A tu sme zistili, že dvaja z oddielu Komančov sa prikradli k vám a vypočuli vás. Pravdaže, šli sme potom po stope Komančov

ďalej a dorazili sme sem práve vo chvíli, keď zapálili vo vchode do Kremenitej úžiny oheň, aby vám zabránili vyjsť. Rozdelili sme sa, aby sme celú bandu obkľúčili a ..."
"Holahó! Je vás tu veľa, silný oddiel?"
"Nie. Sme tu iba šiesti."
"Iba šiesti? Keby ste sa nevolali Old Shatterhand, pokladal by som vás za pomätenca. Šesť mužov sa odvážilo obkľúčiť sto Komančov!"
"Prečo nie? Veď tých sto Komančov nemá dohromady nijaké zbrane. Ja sám zo svojej medveďobijky, henryovky a z dvoch revolverov môžem vystreliť bez nabíjania tridsaťdeväť ráz! A okrem toho máme so sebou muža, ktorý vyváži všetkých sto Komančov."
"Kto je to?"
"Winnetou."
"Čože? Aj náčelník Apačov je tu? Chvalabohu! To sa už vôbec nemusíme obávať! Nebyť vás, bolo by sa to s nami zle skončilo. Zachránili ste nám život! To vám nikdy nezabudneme, sir!"
"Ale veď to nestojí za reč. Teda, ako som spomenul, rozdelili sme sa, aby sme Komančov obkľúčili. Pritom som zrazil päsťou jedného z vašich druhov. Volá sa Hum, Dlhý Hum. Veľmi sa ponáhľal zachrániť vás, ale počínal si neopatrne. Nechcel nám odpovedať, kto je a kam beží, už sme ho museli pokladať za nepriateľa."
"Neborák! My sme sa k nemu tak nepekne zachovali, a on nám to odpustil a chcel nás zachrániť. Je spravodlivejší a lepší než my všetci dohromady."
"Máte pravdu, je to statočný človek. Keď som od neho počul, kto je a čo je, hneď som ho prepustil na slobodu. Potom sme vyliezli na skalu, aby sme sa podívali do Kremenitej úžiny. Tam sa práve rozostavovali Komančovia, ktorí vám však nemohli ublížiť, lebo nemali zbrane. Keď som pozeral k ohňu, uvidel som vás, ako rokujete s náčelníkom. Čoskoro som objavil hlboko pod sebou skalný výčnelok, skadiaľ som sa ľahko mohol spustiť k vám. Zviazali sme tri lasá dohromady. Siahali práve k výčnelku. No keď som sa už chcel po nich spustiť, prišli traja Komančovia a postavili sa práve vedľa nás. Počuli sme ich kroky a mohli sme sa včas ukryť. Bol však už najvyšší čas zakročiť, aby som vás zachránil. Nerád zabíjam človeka, ale tu som nemal na výber. Keby bol čo len jeden z Komančov vykríkol, mohol nás prezradiť. Preto som ich zvalil päsťou k vám do priepasti. Potom som sa spustil na povraze zo spletených lás na výčnelok, tu som pevne priviazal ďalšie laso a spustil som sa až k vám. A teraz ma teda máte tu! Ste zachránení, lebo moji druhovia vonku stoja pred a za Komančmi. Okrem toho moji priatelia majú tú výhodu, že sú v tme, kým Komančov osvetľuje oheň. Stačí, aby som dal dohovorené znamenie, a zarachotia výstrely. Aha, náčelník sa hýbe. Onedlho príde k sebe, a potom počujeme, ako zmýšľa o svojom terajšom položení."
Náčelník sa naozaj prebral a Old Shatterhand ho hneď začal vypočúvať. Nepriznal sa, že ukladal belochom o život, a keďže mu nič nemohli dokázať, nechceli ho potrestať smrťou. Keď počul, že Winnetou stojí vonku s piatimi ozbrojenými mužmi "medzi nimi bol totiž aj Hum"zľakol sa. Sľúbil, že ihneď odtiahne aj s Komančmi, ak do nich nebudú strieľať. To mu Old Shatterhand prisľúbil. Veličenstvo však nástojilo, aby nezabudli dať Čiernemu Mustangovi poriadnu príučku, a nielen jemu, ale aj mesticovi. Náčelníkovi rozkázali, aby sem zavolal aj vnuka pod zámienkou, že musí byť svedkom pri dohode s bledými tvárami. Čierny Mustang netušil, prečo má miešanca zavolať, no poslúchol. Ik Senanda kráčal bezočivo hrdo. Hneď ho zviazali a oboch poriadne, ale poriadne zmastili. Keď im sňali putá, dedo i vnuk šli k svojim ľuďom veľmi pomaly.
Pre Indiána je najväčšou potupou dostať bitku. Ľahko si možno predstaviť, ako Čierny Mustang a Ik Senanda túžili po pomste, keď odchádzali z Kremenitej úžiny. No nemohli nič robiť. Onedlho belosi videli, že Indiáni odchádzajú v dlhom rade.
Po ich odchode belosi nahádzali na oheň, ktorý Komančovia boli zapálili, drevo a posadali si k nemu, aby si pohovorili o udalostiach pamätného dňa. Keď Veličenstvo spomenulo Bonanzu of Hoaka, Old Shatterhand sa ho spýtal:
"Vy ste vlastne prišli do Kremenitej úžiny len preto, aby ste tu hľadali zlaté ložiská?"
"Yes, sir. Vraví sa, že bonanza je práve tu v Kremenitej úžine."
"Tak?" usmial sa Old Shatterhand. "A viete vlastne, čo znamená pomenovanie Bonanza of Hoaka?"
"Nie. To nik nevie."
"Niektorí ľudia to vedia. Vie to napríklad Winnetou a ja by som vám tiež mohol povedať, čo tie slová znamenajú."
"Viete azda aj to, kde tá bonanza leží?" spýtalo sa Veličenstvo dychtivo.
"Áno."
"Tak nám to povedzte, rýchlo, rýchlo! Kde, kde?"
"Veľmi rád vám to poviem. Hoaka je slovo z akomského nárečia a znamená nebo. Teda Bonanza of Hoaka značí poklad v nebi. Zatiaľ čo bledé tváre, dychtiace po zlate, snorili po všetkých kútoch a hľadali blýskavý kov a hynuli pri tom ako muchy, misionári poučovali Indiánov o skutočných pokladoch, ktoré treba hľadať len v nebi. Tak vznikol medzi Indiánmi názov Bonanza of Hoaka. Belosi ho od nich počuli a mysleli si, že ide o nejaké zlaté ložiská. Diggeri a gambusinovia, omámení zlatou horúčkou, neustále hľadali, pravdaže, máme. Ako vidím, meššurs, aj vy ste sa dali omámiť zlatou horúčkou."
"Tak je to teda!" zvolalo Veličenstvo sklamané vo svojich chamtivých túžbach. "Takmer sme podstúpili mučenícku smrť pre nedorozumenie, pre pomýlené správy ľudí, zaslepených zlatou horúčkou! Škoda, že sme tým dvom lotrom, ktorí tak využili našu slabosť, nepridali každému ešte päťdesiat úderov."
"Upokojte sa! Majú toho dosť, budú to ešte dlho cítiť a nikdy na to nezabudnú. Najväčšmi sa bude tešiť inžinier Swan zo Skalnej doliny, až sa dozvie, že mestic, ktorý mu ušiel, predsa len dostal zaslúženú výplatu aj s náčelníkom."
"To je pravda, inžinier Swan sa bude ohromne tešiť," ozval sa Hobble Frank, ktorý využil príležitosť, aby rozhovor trochu osviežil výlevmi svojho geniálneho ducha. "Ja vlastne nie som za to, aby sme trestali Indiánov bitkou. Po prvé:

je to veľmi nepríjemné pre každého trestanca, ktorý má čo len trochu jemnú my seľ a kožu. A po druhé: takáto výplata poškodzuje nielen miesto, na ktoré ju vyplácajú a centralizujú, ale poškodzuje, ba dokonca usmrcuje cit pre vlastnú česť, dokonca aj u ľudí, ktorí nijakú česť nemajú. Okrem toho narúša šťavy tela a ducha a burcuje ich z ľahostajnosti a pokoja. Ale sú také subjektivity, ktoré bez výplaty palicou alebo remeňom nemôžu žiť. Teda vlastne nesúhlasím s týmto trestom, no za to si nepôjdem rozbiť hlavu, keď už niekoho vyplácajú. Len aby som tou osobou nebol ja. Mám síce rád výplatu, ale inakšiu, po ktorej si môžem všeličo pokúpiť. Čím viac mi vyplatia, tým lepšie. No pri výplate palicou je to naopak. Nič si za to nekúpiš a čím viacej ti vyplácajú, tým horšie. Quod erat démon srandum."
Dlhý Hum nepoznal zvláštnosti malého Franka. Preto pokladal za vhodné opraviť jeho čudnú chybu v latinskom citáte a riekol: "Prepáčte, mister Frank. Nie démon srandum, ale demonstrandum ste mali povedať."
Malý rodák z Moritzburgu pozrel na nešťastníka, z očí mu sršali blesky hnevu a zahrmel naňho: "Tááák? Tááák? Ale, ale, čo len nepoviete? Môj milý a vážený pane, viete azda, ako sa volám?"
"Áno. Veď ste nám to povedali. Voláte sa Frank."
"Frank? Len Frank? Iba Frank? Zdá sa mi, že máte beľmo na mozgu! Narodil som sa a pokrstili ma ako Heliogabala Morphea Edewarda Franka, prériového lovca z Moritzburgu. Rozumiete? Kto má také veľkolepé meno ako ja, ten je dezinfikovaný proti každej kvasnicovej nákaze! Nože mi teraz povedzte, ako znie vaše meno."
"Volám sa Hum."
"Hum? Hum! Veď to nie je celé meno. Musíte mať ešte nejaké priezvisko."
"Pravdaže mám."
"No aké?"
"Nerád ho vyslovujem."
"Prečo?"
"Pretože, aby som bol úprimný, uráža môj cit pre ľubozvučnosť."
"Ale, ale, pozrimeže naňho! Teda tu je pes zakopaný! Máte priezvisko, ktoré asimiluje cit pre ľubozvučnosť! A to sa opovažujete opravovať takého Heliogabala Morphea Edewarda Franka, ktorého meno znie ako krásna hudba? Na vašom mieste by som sa od hanby prepadol! Zdá sa mi,"
že vaše meno znie ešte hroznejšie než priezvisko Dávida Makabejca Timpeho na jeho domovskom liste.
Pri počutí tohto mena Dlhý Hum sa mykol a spýtal sa:
"Timpe? Ako ste prišli k tomuto menu?"
"Ja? Vôbec nijako. To nie je moje meno. Ďakujem pekne za také priezvisko. Keby som sa tak volal, radšej skočím do mora, kde je najplytšie."
"Ale hádam ste poznali niekoho, kto sa volal Timpe?"
"Áno. Ba dokonca som poznal dve také poľutovaniahodné osoby. Nielenže som ich poznal, ale aj ich poznám."
"Tam za morom? Vo vlasti?"
"Nie. Veď to meno by hyzdilo moju drahú otčinu! Nie, nie, tu v Amerike som spoznal tých dvoch nešťastníkov."
"Kde?"
"V Skalnej doline."
"Bývajú tam azda?"
"Nie. Teraz bývajú v Kremenitej úžine. Ak ich chcete vidieť, dokonca nemusíte vyťahovať z hodvábneho puzdra ani ďalekohľad, ak totiž nejaký máte. Stačí, keď pozriete na tamtých dvoch mladých mužov. Ten, čo má čierne vlasy, volá sa Haz a ten, čo ich má žlté ako žemľa, volá sa Kaz. Obaja sú už dlhý čas beznádejne infikovaní nevyliečiteľným priezviskom Timpe."
Hum sa rýchlo obrátil k obom dlhonohým bratrancom a náhlivo sa spýtal:
"Naozaj? Vy" vy sa voláte Timpeovci?
"Áno," odvetil Kaz. "Ja som Kazimír Obadja Timpe a toto je môj bratranec Hazael Benjamín Timpe."
"Kde ste sa narodili?"
"V Plauene, v Sasku. Vás zaujímajú naše mená?"
"Veľmi."
"Prečo? Azda ste poznali niekoho, kto sa volá tak ako my?"
"Áno."
"Kde? Prosím vás, povedzte nám! Je to pre nás dôležité."
"Milerád, milerád vám to poviem. Najprv mi však prezraďte, prečo ste odišli zo svojho krásneho Saska."
"Nemáme dôvod tajiť to. Zháňame sa tu za dedičstvom, o ktoré nás oklamali."
"Oklamali? A to ako? Kto?"
Na Humovi bolo vidieť, že ho rozhovor nadmieru zaujíma.
"Jeden náš bratranec nám s ním ufujazdil. Volá sa Nahum Samuel Timpe a teraz je údajne v Santa Fé. Preto sme práve na ceste do toho mesta, aby sme podvodníka chmatli za golier!"
"All devils! A po kom ste dedili?"
"Po strýkovi Jozefovi Habakukovi Timpeovi, ktorý umrel bezdetný vo Fayette."
"Páni moji, to ma naozaj veľmi zaujíma. Povedzte mi, odkiaľ viete, že strýko zanechal nejaký majetok?"
"Povedali to bratranci v Plauene, Peter Michal Timpe a Marek Absolón Timpe. Obaja dostali po stotisíc dolároch."
"A vy ste prišli sem do Ameriky, aby ste si tieto peniaze vyzdvihli?"
"Len ja," odvetil Kaz. "Hazael je Američan. Párkrát som mu písal, ale nedostal som nikdy odpoveď. Vybral som sa teda do Ameriky, aby som zdrapol podvodníka a vytriasol z neho tisíce dolárov, o ktoré ma okradol."
Hum sa rozrehotal, až sa za brucho chytal, aby mu neprasklo. Keď si trochu vydýchol, vyrážal: "A preto chcete ísť do

Santa Fé! Ha-ha-ha! Veď to tam nemusíte chodiť! Môžete ho lapiť tu v Kremenitej úžine! Sedí tu!"
"Čo? Ako? Žartujete? Posmievate sa nám?" volali Kaz a Haz a prekrikovali sa navzájom.
"Myslím to vážne, veľmi vážne, aj keď sa smejem! Nevšimli ste si niečo? Vy ste si skrátili krstné mená Kazimír na Kaz a Hazael na Haz. Odsekli ste menám zakončenie. Ja som svojmu menu odsekol zase začiatok. Volám sa Hum. To je skrátenina z Nahum. Ja som totiž Nahum Samuel Timpe, ten podvodný bratranec, ktorého hľadáte. No, zdrapnite ma za golier!"
Haz a Kaz spočiatku akoby onemeli úžasom. Ale výrečný Hobble Frank nestratil duchaprítomnosť a nadšene zvolal: "Máme ho! Teraz nám vletel ten pravý kriminálny Timpe do siete! Keď hneď nevysolí dvestotisíc dolárov, zavesíme ho ako netopiera dolu hlavou! Predsa je pravdivé príslovie: Pýcha predchádza pád! Teraz uvidí, čo je to démon srandum!"
Kaz a Haz vyskočili a zasypali Huma otázkami, výčitkami a hrozbami. No ten akoby ich ani nepočúval. Vytiahol z náprsného vrecka zväzoček papierov, vybral z neho list a podal ho rozčerteným bratrancom. Smial sa z plného hrdla a kričal: "Tieto bezcenné papiere, ktoré ma stáli veľa peňazí, sú celým dedičstvom po strýkovi Jozefovi Habakukovi. Môžete si ich všetky prezrieť a preskúmať. Najprv si však prečítajte tento list, ktorý dostal náš strýko z Plauenu. Bolo to krátko pred jeho smrťou. List som"
zdedil a bola to jediná čiastka dedičstva, za ktorú som nemusel zaplatiť. Môžete si ho ponechať.
Kaz i Haz div list neroztrhli, lebo obidvaja ho čítali naraz. Čím dlhšie čítali, tým väčšie sklamanie sa im zračilo na tvárach, a keď dočítali, skormútene pozreli na Huma.
"No, som azda podvodník?" spýtal sa Hum. "Ja som neošudil nikoho, ale mňa ošudil môj strýko! Oklamal ma o dedičstvo po otcovi, ktoré mi právom patrilo! Vaši bratranci si z vás poriadne strelili, ako sa vraví. Timpeovci z Plauenu sa často hašterili s Timpeovcami z Hofu. Plauenskí mali šťastie. Vyhrali v medzinárodnej lotérii stotisíc dolárov a svojim príbuzným v Hofe nahovorili, že dostali dedičský podiel od strýka Jozefa Habakuka. Krátko predtým, ako strýko umrel, mu o tom napísali. V tom liste si z vás robili posmešky. Hoci je to vlastne vydarený žart, predsa len to nemalo dôjsť tak ďaleko, aby ste sa naháňali za dedičstvom po Divokom západe. Ľutujem vás. Hlavné, že sme sa všetci pekne našli. Ak ma chcete dať do väzenia, prosím, som vám k službám."
Hoci list bol neodškriepiteľným dôkazom Humovej neviny, predsa trvalo hodnú chvíľu, kým sa to Hazovi a Kazovi trochu rozležalo v hlave. Ťažko im bolo naraz sa vzdať všetkej nádeje na dedičstvo. Konečne Hum vstal, podal obom ruky a riekol: "Netrápte sa už nad tým! Prišli ste o dedičstvo, ktoré vlastne nejestvovalo. Mňa však strýko Jozef Habakuk ošudil o skutočné dedičstvo, ktoré by som bol dostal po svojom otcovi, keby ho nebol prefikaný bratríček podviedol. Keď som sa s tým ja zmieril, aj vy sa už nejako zmierite s myšlienkou, že vás sklamala nádej, ktorá bola aj tak neskutočná. Ostatne, niečo ste tým predsa len získali. Namiesto prefikaných príbuzných, ktorí vás tak napálili, našli ste tu statočného, dobrého bratranca. Verte mi, nesmierne sa teším, že som sa s vami stretol, a som hotový prežívať s vami v bratskej zhode všetky radosti i starosti pozemského života. Myslím, že aj to má nejakú cenu!"
Malého Hobble Franka tieto srdečné slová dojali až k slzám. On, čo sa len pred chvíľkou vyjadril, že Huma treba obesiť dolu hlavou ako netopiera, teraz nadšene zvolal: "Čo tu stojíte ako dva opečené telegrafné stĺpy pred kuchynskými dverami? Tento milý, dobrosrdečný Hum mi hovoril priam z pečene a zo sleziny. Niet na svete nič vzácnejšie ako bratranec, ktorého si človek môže vysoko vážiť a konjugovať. Ja som našiel podobného zlatého príbuzného. To je môj kmotrík Droll. Takáto príbuznosť tiel i duší je milšia než vôňa levkoje a narcisu. Zoceľuje nervy, posilňuje kosti a napája krv šľachetnosťou. Neváhajte teda, vstúpte do tohto šťastného konzumového spolku. Chyťte sa pevne za ruky a dovoľte, aby"
som urobil prvý krok k zmiereniu tým, že vám privolám Wielandovými slovami z jeho slávnej básne Hridolínova cesta za rukojemstvom:
Túžba veľká srdce moje škrtí,
chcel by som byť v spolku vašom štvrtý.
Nikto sa neodvážil opravovať Franka, že báseň napísal Schiller, a nie Wieland, a že si poplietol vlastne dve Schillerove básne: Fridolínova cesta do železných hutí a Rukojemstvo. Pravda, Schillerove verše zneli trocha inak, než si ich zosmolil Frank; a nešlo v nich o štvrtého člena do priateľského spolku, ale o tretieho. No Frank sa vždy vedel vynájsť a vždy sa mu všetko hodilo.
Všetci sa Frankovi rozchichotali. Ani Kaz a Haz sa neudržali a smiali sa s ostatnými. Chytili Huma za ruky a Kaz mu riekol: "Máš pravdu, bratranec. Nemáme dôvod, aby sme sa na teba hnevali. A peniaze by nás hádam neurobili šťastnými. Tu stojíme pri Bonanze of Hoaka. Z jej mena si musíme vziať poučenie, že sú iné poklady, po ktorých máme túžiť. Od tejto chvíle budeme všetci za jedného a jeden za všetkých pevne a neochvejne držať pri sebe. A keď niekto bude hovoriť o vernom priateľstve, povie: celkom ako u Timpeovcov-dedičov."
"Áno, ako u Timpeovcov-dedičov," súhlasil Hobble Frank. "Doteraz som síce v tomto mene nemohol nájsť nijakú infulzórnu príchuť, ale niekedy si dačo nevšimne rozum vedca a reumatik to zbadá predsa. Myslím prievan. Vzdávam sa teda doterajšieho odporu voči tomuto menu. A keďže ste si všetci traja skrátili mená, musím aj ja, ktorý som v našom trojspolku štvrtý, nasledovať náš príklad a prečiarknem si slabiku z mena. V budúcnosti ma oslovujte už len Heliogabalus Morpheus Edeward. To Frank môžete vynechať. Celý svet bude predsa vedieť, že pod touto skráteninou sa rozumie preslávený Frank. Dohovoril som. Howgh!"

KARL MAY
ČIERNY MUSTANG
Z nemeckého originálu (Der schwarze Mustang, Union Deutsche Verlags-gesellschaft, Stuttgart)
preložil dr. Teofil Ušák.
Ilustroval Teodor Schnitzer.

Vydali Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, n p., Bratislava, ako svoju 3506. publikáciu, v roku 1974.
Pre čitateľov od 11 rokov.
Zodpovedná redaktorka Elena Krupová, výtvarný redaktor Vladimír Machaj,
technická redaktorka Mária Cebecauerová, korigovala Gabriela Mlynarovičová.
Vytlačila Kníhtlačiareň Svornosť, n. p., Bratislava. Náklad 40 000 výtlačkov. AH 18,00 (text 16,08, ilustr. 1,92). VH 18,30.
SÚKK 1197/I.-73.
66-020-74 14/6.4 305 "85.6"
Cena viaz. 218